

МИЛЧО КАСЬРОВ

ЗАРА
И

ИЗМАМНИКА

ИЗДАНИЕ

МИЛЧО КАСЪРОВ

ЗАДА

и

ИЗМАМНИКА

РОМАН

ЗАРА И ИЗМАМНИКА

Роман

© Автор: Милчо Касъров

Художник на корицата: Милчо Касъров

Издателство: „Димант” 2012 г. гр.Бургас

ISBN: 978-954-731-420-7

ЧАСТ ПЪРВА

ЗАРА

1

Седим на куцукаща пейка в градинката и чакаме автобуса за София. Баща ми изглежда пак е ударил една ракия, защото ми се вижда доста словоохотлив:

- Да се пазиш, синко, най-много от жените! – казва ми по едно време и се опитва да ме погледне в очите. – Аз, ако не съм сполучил в живота, знай, че на това го дължа!

- Че как така? – погледнах го изненадан и наострих слух, тъй като досега го слушах твърде разсеяно. – Нали само за мама си бил женен?

- Така е, но има нещо, което не знаеш. Вече си мъж и трябва да ти го кажа. Няма да си простя, ако допусна и с тебе да се случи нещо подобно!

Той замълча и аз помислих, че се е отказал от намерението си, но после дръпна дълбоко от цигарата, изпусна дим през носа като някой змей и продължи:

- Когато ти беше две или тригодишен, от завода ме пратиха на специализация в София. Бях само на двацет и пет години. На курса се запознах с една жена – трудно е три месеца мъж да не погледне настрана. И тя, и аз – семейни. Влюбихме се. Мислех, че съм обичал майка ти, но едва тогава разбрах, че любовта е нещо много повече.

Татко въздъхна, загледан в мравуняка пред нозете ни, после подръпна отново от цигарата. Гледах и аз в мравешкия гмеж и мълчах. Толкова години, а аз да не подозра нищо! За тези няколко минути ми стана ясен целият му живот и едва сега прозрях причината, заради която беше потърсил утеха в чашката. А без нея напо-

следък не можеше – все удряше по стотина-двеста грама, че понякога и повече. А ето, оказа се, че имало защо!

Горкият ми баща! А аз все го упреквах и по едно време дори бях започнал да го намразвам, задето така се беше запуснал, че приятелите ми започнаха да ми подмятат. В завода други, много по-млади от него, го бяха изпреварили в кариерата, а знаех, че е бил твърде способен инженер.

В автобуса мисълта ми често се връщаше към тази история и си казвах, че ако бях знаел, не така биха протекли последните десетина години от живота ни, през които живяхме заедно след смъртта на мама.

Въпреки всичко съвсем не възнамерявах да се възползвам от съветите му. Трябва да призная, че момичетата винаги са представлявали интерес за мене, но досега, честно казано, не бях успял да ги опозная както трябва.

Отивах студент. Най-после ме приеха! Три години кандидатствах, и трите – българска филология. Наумил си бях, че мога да пиша и държах на идеята си, сякаш само с това човек може да си вади хляба. Макар да бях чел някъде, че в България около милион и половина души се мислят за писатели и знаех, че с писане къща не се храни. Сега автобусът летеше към столицата, към която се стрелях както към спасителния бряг, където възнамерявах да се поразвихря, тъй като напоследък около мен се беше създал известен вакуум.

Причина за това бях самият аз: не държах толкова на външността на момичетата, колкото на интелекта им, а това понастоящем беше твърде дефицитен артикул. Момичетата страхотно се дразнеха от това и една след друга ме зарязваха, ако аз не ги зарежех преди това, тъй че скоро си създадох името на откачен тип, маниак на тема интелектуална любов. Сега, кой знае защо вярвах, че в столицата интелектуалките вървят на тумби и само мене чакат.

С квартирата извадих голям късмет — двама мои приятели от ученическите години бяха наели една голяма гарсониера и, което беше най-важното, нямаше хазяи! Всъщност собственик имаше — домсъветът на входа на жилищната кооперация беше купил съвместно въпросната гарсониера, а наемът се поделеше между всички съсобственици. Както и да е, ние — един кинооператор и четирима студенти, все от различни специалности — обитавахме просторна двустайна гарсониера и щяхме да бъдем може би единствените студенти в София, ако не и в България, които щяха да имат щастието да нямат хазяи. А това предвещаваше твърде приятни преживявания.

За мое разочарование в групата ни се случиха твърде семпли на вид колежки, но аз и без туй няхах намерение да се залавям с някоя от състудентките си — твърде ученическа щеше да изглежда цялата работа, а аз от ученическите любови имах недотам приятни спомени. Няколкократните ми опити да се вмъкна в някоя според мене поинтелектуална среда излязоха безуспешни — тези сноби ревностно бдяха някой да не размъти интелектуалното им бласто, та да разбере всъщност колко им е акълът. Ето защо се налагаше да се задоволя засега с компанията на познатите на съквартирантите ми, предимно хубавици от музикалната, както и на три студентки по медицина на етажа под нас. Но, както е известно, всяко начало е трудно. Не се отчайвах и живеех с надеждата за по-добри дни, както май беше казал поетът (не помня кой).

Не щеш ли обаче, едно ситно мадамче от групата ни, мъничко едно такова, но доста съразмерно, се зае да ми досажда. Все се заяждаше за нещо и не ми даваше възможност да се изиявя. А на мен ми се щеше да ме забележи я доцентът, я професорът, та да видят, че аз, макар и провинциалист, също имам свое виждане, което безспорно е важно за един бъдещ писател. А аз бях решил

да ставам писател и нищо друго! Макар че от нашата специалност ставаха най-често гимназиални учители.

Та тази колежка само чакаше да кажа нещо, за да стане и да го обори и го правеше така майсторски, че не можех нищо да ѝ отвърна. Имах чувството, че каквото и да измислех, тя беше в състояние да докаже противното.

- Сбъркали сте специалността си, колежке, трябваше да се запишете в правния факултет – голямо бъдеще щяхте да имате като адвокатка – злобеех, мъчейки се същевременно да блесна с оригинална словесност, но оригиналността ми мигом се изпаряваше, колчем я заговорех.

- Напълно си прав – артистично отвърщаше тя. – Бях приета и в юридическия, но прецених, че бъда по-нужна на българската литература.

- Навярно критик мечтаете да станете?

- Интересен как познахте!

- Никак не е трудно. Много по-лесно е да се критикува литература, отколкото да се създава.

- Надявам се няма да кажете, че това е ваша мисъл?

- Що не си гледаш работата! – не издържах.

- И сте грубиян отгоре на всичко.

Така завършваха най-често дебатите ни, но постепенно взех да усещам, че почнаха да ми стават толкова нужни, че ми ставаше чоглаво, ако някой ден не се заядеше с мен.

- Не сте в настроение днес, колежке – питам я уж състрадателно, – да не сте болна случайно?

- Не, просто ви оставих да си починете малко. И аз имам съвест в края на краищата.

- Трогнат съм! – отвърщам тъпо и чувствам, че резултатът е пак един на нула за нея.

Страхотно мадамче! Такова едно да си имаш вкъщи, може да те подлуди. Казваше се Зора.

- Ти всъщност как се казваш? На коя буква е ударението – на втората или на последната? – питам я.

- Не знам – отвръща със съкрушен вид тя. – Майка ми искала да ме кръсти Зорка, но акушерката пропуснала „к“-то. Тогава взела да убеждава майка ми, че Зора съвсем не е лошо име. И понеже им били дефицитни бланките за записване на новородените, майка ми се съгласила.

- И все пак, къде е ударението? – не мирясвам аз.

- Всеки може да го слага където си иска.

- Аз пък не мога така и понеже много нахално си измисляш, ще те наричам Зара.

- Откъде накъде Зара! – чак подскочи тя.

- Имахме в нашия клас една Зара, дете страхотно лъжеше. На всички разправяше, че е пълна отличничка. А всъщност беше адски тъпа.

- Аз на нея ли ти напомням? Да не си бил влюбен в тази Зара?

- Бях, но откакто срещнах тебе, нейният образ никак си избледня.

Обикновено несломима, видях как лек смут пробяга по лицето ѝ, но бързо се окопоти и отвърна:

- Навярно страдаш от мозъчна недостатъчност, щом си падаш по такива.

- Не аз, а ти страдаш от мозъчна недостатъчност! – отвърнах, чувствайки, че отново губя самообладание.

Тя ме погледна с безкрайно съжаление и рече:

- Като ти слушам репликите, не се учудвам, че си бил влюбен в някаква дебилка. При това и лъжкиня.

Оттогава напук я наричах Зара, но тя се правеше, че не забелязва. Стигна се обаче дотам, че всички в групата взеха да я наричат така, включително и преподавателите. И тя май свикна с новото си име. Или, ако не беше свикнала, се правеше на разсеяна, само и само да не ми достави удоволствие да злорадствам. Така или иначе скоро установих, че от постоянна готовност за словесни дуели така си бях развинтил ума, че взех и насън да разговарям

по същия начин. Зара стана за мене нещо като допинг: достатъчно беше само да се появи отнякъде, за да се наежа за спор. Тя обикновено влизаше в залата царствено, уверена, че владее положението и започваше битката, когато ѝ беше приятно. Избягвах да започвам пръв, защото тогава поражението ми биваше особено безмилостно.

Не трябва да се смята, че споровете ни бяха все подобни заяждания. В литературните обсъждания по време на упражнения тя така ловко боравеше с авторите, цитираше цели пасажки, дати и какви ли не подробности, че аз съвсем сериозно си мислех, че ако беше станала адвокатка, сто съдии не ще можеха да ѝ затворят устата. Да се чудиш и маеш откъде у туй малко момиче толкова много познания и такъв език! Взех да вярвам, че съм се родил в неподходяща епоха – ако тя станеше литературен критик, не можех да припаря дори в задния двор на литературата. Колко ли таланти са загинали по такъв начин?

По едно време дори ми хрумна да капитулирам. Добре, но как? В друга група ли да се преместя, или да ѝ предложа мир? Мир в никакъв случай! Такова унижение – не!

И докато се измъчвах с подобни мисли, онова момиче пет пари не даваше, хилеше се наляво-надясно, непрекъснато гризеше солети и се бъркаше във всички разговори, тъй като по всички въпроси беше компетентна. Така скоро се превърна, дето казват, в неформален лидер на групата и всички я гледаха в очите, готови да изпълнят всяка нейна прищявка. Особено момчетата. Единственият ѝ жалък противник бях аз, но тя нехаеше, защото явно ме считаше за обсадена крепост, която щеше всеки момент да рухне.

На ти тебе интелектуални мадами! То бива, бива интелект, но нейният прелива и през ушите!

Един ден в почивката между занятията дойде и седна до мене. Мигновено застанах нащрек в очакване на поредната провокация. Тя гризеше звучно своите солети (имах чувството, че се храни изключително със солети) и не предприемаше нищо. По едно време ме загледа в очите и необичайно кротко рече:

- Ти разбра ли най-сетне, че е безсмислено да спориш с мен?

Това предложение за капитулация ли е, мислех напрегнато. Мълчах, чудейки се какво да отвърна. Честно казано, бях се поуморил от битките, но исках да се предам с чест.

- А на тебе не ти ли омръзна да се заяждаш? – попитах, колкото да спечеля време.

- Омръзна ми – отвърна тя кротко. – Ще ми се да си поприказваме човешки някой ден.

Не вярвах на ушите си. Да се предаде тъкмо пред победата! Сигурно пак крои нещо.

- И какво предлагаш? – попитах предпазливо.

- Да изпием по едно кафе някъде.

Пак тя пое инициативата, помислих си с яд.

- Днес съм зает – изгърсих внезапно заинатен.

- Глупак си ти! – погледна ме тя разочаровано и стана.

- Чакай! – хванах я за китката. Изненадах се колко тясна длан имаше. И какви дълги, тънки пръсти. – За какво всъщност искаш да разговаряме? За да мога да се подготвя съответно.

- За нищо определено – просто искам да си поприказвам кротко и спокойно с някого, който не ми е твърде неприятен.

- Голям комплимент, няма що – отвърнах. – Добре, да идем някъде.

Изпаднах в дълбок размисъл къде да я заведа. Заведенията, които познавах за краткото си пребиваване в столицата, се брояха на пръсти и бяха твърде долнопробни. Де да я знам дали няма да... Накрая реших да оставя на нея избора на кафенето – нали е софиянка, познава ги по-добре, а и в края на краищата идеята беше нейна.

Защо ли се съгласих, попитах се по едно време. Ще ме види някой познат и ще рече, че ходя с ученички. А Зара изглеждаше тъкмо така. Не, в никакъв случай не беше невзрачна, дори напротив, всичко си имаше, но бе някак си... миниатюрна. Като фарфорова китайска кукла. Сега растяла, уверяваше ме един ден. С по един сантиметър на месец растяла. „Закъснял пубертет” – присмивах ѝ се. „По добре закъснял, отколкото неизживян” – отвърщаше многозначнищата.

Все пак реших да приема предложението ѝ за по едно кафе, но ако започнеше отново да се заяжда, щях да си тръгна и повече нямаше да ѝ проговоря.

Зара избра едно твърде невзрачно кафе зад Университета, което се оказа обаче тихо. Посещаваше се май предимно от пенсионери и извънбрачни двойки, поради което тук рядко идваха студенти.

- Ти бил ли си някога тъжен? – беше първият ѝ въпрос щом седнахме. Той дотолкова ме смая, че отново подозрях, че крои клопка.

- Бил съм, защо да не съм бил? Щастливи са само идиотите.

Тя ме погледна сияйно:

- Това ти ли го измисли?

- Пак ли започваш!

- Съвсем не! Много ми хареса, честно!

- Отде да знам, може и да съм го прочел някъде – отвърнах скромно. – Защо, ти да не би да си тъжна?

- Ъхъ – рече тя и ме погледна предпазливо.

- А защо, ако мога да попитам?

- Ами защото всички очакват от мене да бъда такава, каквато всъщност не съм и не искам да бъда. Ти какво мислиш за мене? Каква смяташ, че съм?

- Опърничава маниачка – отвърнах импулсивно.

- Ето, виждаш ли как изглеждам в очите на другите – отчаяно рече Зара. – А аз всъщност... съвсем не съм такава.

- Ами като не си такава, защо се държиш така идиотски?

- Защото тъй съм програмирана.

- Какво искаш да кажеш? – погледнах я под вежди.

Тя подпря брадичка на юмручето си и ме загледа елегично, сякаш се канеше да ме рисува. След като помълча достатъчно дълго, каза строго:

- Ще ти доверя нещо, но обещаваши ли, че няма никому да кажеш?

- Обещавам – отвърнах с досада. – Стига само да не застрашава сигурността на държавата.

- Не съм шпионка, успокой се!

- А каква си тогава?

- Роботка.

- Стар номер. Измисли нещо друго!

- Боже мой, ти си третият, който не иска да ми повярва!

- Че кой е луд да ти повярва!

- Добре, но представи си, че наистина съм роботка, изпратена от извънземна цивилизация, и щом споделя с някого мъката си, той не ми вярва!

- Роботите нямат чувства.

- Нямат примитивните работи.

Пресегнах се без да мисля и бръкнах в деколтето ѝ. Усетих приятно твърда гръд.

- Хей, какво правиш!

- Стърчеше ти една жичка, та я пяхнах по-навътре. Нали си роботка?...

- Аз като ти тресна един!

В туй време мърляв келнер донесе кафето, поради което си спестих един плесник. Посърбнах няколко глътки и я загледах с подчертана веселост.

- Ти не ми вярваш – продума тъжно Зара, след като отпи предпазлива глътка.

- За кое, че си роботка ли? Вярвам ти, как да не ти вярвам. А имаш ли си родители, или...

- Официално тук ми се водят едни за такива – рече тя замислено, – но всъщност разбира се истински родители нямам.

- А какви са тези... фиктивните ти родители?

- Най-обикновени хора. За да не будят подозрение, нали разбираш. Баща ми е строителен техник, а майка ми – електронен инженер – отвърна Зара, зареяла поглед покрай мен. Страхотно хлапе! Трябвало е да стане актриса.

- Аха, електронен инженер, за да те поправа, ако нещо се повредиш. Ами кажи ѝ в такъв случай да ти хвърли едно око. Струва ми се, че нещо не си съвсем... А каква е ролята на баща ти? Строителен техник – нещо не се връзва.

- Не говори непочтително за родителите ми! Аз много ги обичам. Както навярно и ти своите.

- Аз имам само баща. Майка ми почина преди десетина години.

- Извинявай, не знаех! – хвана ме за ръката Зара и ме погледна със съвсем човешко съчувствие.

- Няма защо. И все пак съм по-добре от тебе – ти нямаш нито един родител.

- Прав си – тъжно се съгласи тя.

- Слушай, докога ще водим този идиотски разговор?

Нали уж искаше да си поговорим човешки?

- За какво да говорим, за литература ли? Не ми се говори за литература. Да не би да искаш да си говорим за любов?

- Не съм много компетентен в тази област – отвърнах скромно.

- И аз. Жалко.

Тя доизпи кафето си и се загледа в чашата.

- Да не речеш сега да ми гледаш на кафе? – ужасих се.

- Не, защо? Аз не мога. А ти?

- Мога. Но най-добре гледам на очи.

- На очи ли? Как става това? – ококори се Зара.

- Гледаш ме в очите и аз ти казвам всичко.

- Всичко ли? Гледай ми тогава!

Тя подпря брадичка на юмручетата си и ме загледа без да мигне. Гледах я близо минута, а тя не мигна. По едно време се усъмних, че може наистина да е роботка.

- Имаш красиви очи – кестеняви и бадемовидни.

- Карай нататък, това го знам!

- Само няма да ме прекъсваш! Такааа. Ти си едно разглезено момиченце, едничко на мама и на татко, и затова толкова много те обичат. Приличаш на майка си, но тя е по-висока.

- И аз ще порасна! – не се сдържа Зара.

- Да, ти растеш с един сантиметър месечно и след една година ще си метър и шейсет, а след три – метър и деветдесет и девет и ще те вземат в националния баскетболен отбор.

- Стига си плямпал глупости, ами говори по същество!

- В училище си била голяма многознайница и затова, за да се отърват даскалите от тебе, ти дали два класа за

една година и един златен медал отгоре, само и само да им се махнеш от очите. (Зара ме загледа с изненада.) След това дълго си се чудила коя област на човешкото познание да ощастливиш с вниманието си, тъй като би била еднакво способна и като юристка, и като артистка, и като литераторка. Избрала си последното, тъй като си решила да станеш критичка, а рядко ще се намери човек, който би се навил да затвори устата на един критик. В къщи си твърде особена. Често подлудяваш родителите си с измислици, че си роботка например или шуротии от този сорт, та дори се наложило веднъж да те закарат на лекар да види дали не си малко откачена. Пред хората играеш роля. Правиш се на весела и безгрижна, защото това не ти струва никакви усилия. Всички те обичат, но истински приятели нямаш, защото всички малко се страхуват от тебе. За тях ти си нещо като атракция, като малко генийче, което ги забавлява. (Сълзи сякаш заблестяха в очите ѝ, но не заплака.) Всъщност ти си добра, чувствителна и искаш да бъдеш като всички други, но е късно. Хората вече са свикнали да те възприемат такава. Романтична си, дори сантиментална, но се срамуваш да го покажеш, защото би било в противоречие с изградения в чуждите очи твой образ. (Виждах как ставаше все по-тъжна и по-тъжна.) Ти си отчаяна от перспективата цял живот да играеш роля, защото не вярваш, че ще се намери човек, който да те разбере, а така ти се иска да има някой до тебе, който да те обича, да те закриля, да те прегръща и целува.

- Да тръгваме! – каза внезапно Зара и стана.

- Защо така изведнъж? Тъкмо се бях настроил. Ама ти да не се разсърди? Нали искаше да ти кажа истината?

- Това всъщност бяха само подробности. Ти не ми каза най-важното.

- Какво е то?

- Познай! Нали си ясновидец? Слушай, кой ти е казал това за двата класа в една година и за психиатъра?

- Никой. Нали казваш, че съм ясновидец. Ти да не мислиш, че съм разпитвал за тебе?

Тя ме погледна гневно, но нищо не отвърна.

- Само това ли всъщност познах?

- Само това.

- А от другото нищо ли?

- Нищо.

- Съвсем нищо?

- Съвсем нищо – отвърна с равен глас Зара, гледайки право пред себе си.

Имаше твърде разстроен вид. Защо ли ѝ наговорих всичките тези глупости?

- Какво ще кажеш да идем на едно кино? – предложих по едно време. Тя сякаш се събуди от вгълбението си и каза, стори ми се, искрено:

- Защо не?

Филмът се случи тъп, а и аз бях твърде разсеян. Гледах ту екрана, ту профила ѝ на фона на светлинния лъч и си мислех. Странна личност! Смятах, че такива има само в романите. Като характери не са чак толкова трудни за разгадаване. Уверен бях, че всичко онова, което ѝ наговорих, беше самата истина или близко до истината, а колкото до двата класа в една година и психиатъра, това разбира се бяха изстрели в тъмното, но изглежда, че бях улучил. Работата беше там, че самият аз често изпадах в подобни настроения и всичко ми бе толкова познато.

Всъщност тя е очарователно момиче. Все още е малка (осемнайсетгодишна, току-що завършила училище), но с перспектива да стане хубава мадама. Има страхотно правилни черти и стройна фигурка. Ако беше истина, че расте с един сантиметър на месец, то след година...

Погледнах към екрана. Даваха любовна сцена. Зара недоверчиво гледаше. Бавно се пресегнах и улових ръката ѝ. Отново се удивих колко тясна беше дланта ѝ. Сигурно такива дълги пръсти имат пианистките. Дали не свиреше на пиано? Никак нямаше да се учудя, ако и там беше виртуозка.

Зара не отдръпна ръката си, а продължи да гледа в екрана. Повдигнах китката ѝ към устните си и целунах върховете на пръстите ѝ (бях чел някъде, че това е твърде възбуждащо). Зара не помръдна. На екрана още даваха онази любовна сцена. Опрях дланта ѝ в бузата си, необръсната от вчера. Пръстите ѝ едва-едва трепнаха. Продължих да целувам върховете им един след друг, тихо, нежно, така, че само тя да усети. По едно време почувствах, че нещо става с нея. Погледнах внимателно. Дишането ѝ сякаш беше станало по-дълбоко, погледът ѝ за миг се стрелваше встрани от екрана, но не обърна глава към мене. Онази любовна сцена отдавна беше свършила и сега там нямаше нищо интересно. Защо ли само дразня момичето? Знаех, че нямам сериозни намерения, а тя навярно за пръв път усещаше мъжки ласки. Пуснах бавно ръката ѝ. Едва тогава тя ме погледна, но аз се престорих, че не съм забелязал.

По пътя за дома ѝ повече мълчахме. Тъмнината сякаш не предразполагаше към разговори, още по-малко пък към спорове. Попитах я за филма.

- Нищо особено, но един критик трябва да гледа не само добри филми.

На другия ден се чувствах едва ли не престъпник. Сякаш я бях прелъстил. Защо ли го бях сторил, та кой знае какво си беше помислило бедното дете? Очаквах със страх пристигането ѝ.

И ето, тя влиза, надянала на лице най-лъчезарната си маска и пръска наоколо обаяние с шепи. В миг ме зърва и сякаш се вкаменява, но това е само за хилядна част от секундата, така че само аз забелязвам. Идва, сяда до мене, а тя обикновено не седи тук. Цялата група утихва, очаквайки нова словесна битка.

Но битка нямаше.

- Знаеш ли, разбрах защо позна всичко за мене – каза тя, след като околните загубиха интерес към нас.

- Всичко ли?

- Почти. Защото и ти като мен не си съвсем в ред.

- Аз не съм ходил по психиатри – рекох. – И за да ми го съобщиш ли седна на това място?

- Не, аз вече тук ще седя.

- Защо така реши?

- Не зная. Обикновено не се опитвам да търся мотивите на желанията си. Желая нещо и толкова. Ти да не би да обмисляш всичко?

- Обикновено прекарвам желанията през ума си.

- И излизат оттам постни като макарони. Човек, ако иска да се радва на живота, изпълнява желанията си спонтанно, без да мисли.

- Малко е рисковано – вметнах уклончиво, все още не разбирайки накъде бие. А явно нещо си беше наумила – тя никога не приказваше напразно.

- Най-често рискът си струва – каза Зара и се облегна назад с доволния вид на печеливш комарджия.

- Говориш тъй, сякаш си рискувала.

- От време на време се случва.

- Слушай, хайде да идем следобед пак в онова кафе! – предложих внезапно.

- Добре – кротко отвърна Зара.

Помислих си, че ако в този миг ѝ бях предложил да тръгнем за Мадагаскар, щеше да се съгласи.

- Знаеш ли, аз всъщност не възнамерявам да ставам критичка – каза тя същия следобед в кафето.

- Така ли? А каква?

- Поетеса.

- Глупости! Да не си откачила?

- Защо, ти не обичаш ли поезия?

- Мразя я, ако искаш да знаеш.

- Защо? – повдигна вежди Зара.

- Не мога да понасям онези префърцунени типове, дето се правят на чувствителни, а най-често са пълни дръвници. Словоблудстват, злоупотребявайки с красотата на думите.

- Не всички са такива! – реагира тя.

- Поне тези, които познавам, са.

- Попаднал си на лоши поети.

- Възможно е, но не мога да разбера защо трябва да се говори и пише в рими, когато нормалните хора говорят в проза.

- Грешиш! Има племена в Индия, които говорят в рими.

- Е, това, ако е вярно, потвърждава, че поезията не е кой знае какво, щом като някакви полудиви племена я използват за всекидневната си реч.

- Ти сериозно ли говориш? Да не би да искаш да кажеш, че да се пише поезия е лесно?

- Не мисля, че е чак толкова трудно.

- Така приказват тези, които копнеят да пишат, но не могат – гневно рече Зара.

- Аз мога, но не искам.

- Ти пък, ако можеш два стиха накръст да съчиниш!...

- Какво ще направиш?

- Ще си сменя името.
- И как ще се казваш?
- Зара.
- Добре, вземи един лист и пиши!
- Защо? Ти да не би да си неграмотен?
- Нали ти казах, че мразя да пиша стихове.

Тя бръкна в студентската си чанта, извади тетрадка и химикалка и рече:

- Готова съм. – И ме загледа убийствено.

Напрегнах целия си мизерен поетичен талант и започнах в бели стихове:

Какво да правим с обичта си – не можем да я споделим!
 Млади милионери, които не знаят да харчат парите си;
 две деца, избягали от къщи, дето няма къде да отидат;
 две цветя, поникнали на сипея, дето нямат вода да пият;
 два разговора по телефона, случайно преплетени;
 две птици изгубени, напразно търсещи гнездото си.
 Дали да хвърлим това бреме от плещите си –
 криле на ангели върху рамене на несретници?
 Ще можем ли?

Спрях и я загледах въпросително.

- Хм. Имаш известно въображение – рече тя снизходително, – но това не е истинска поезия. Такива като тебе винаги се захващат с бели стихове, защото смятат че е по-лесно. Пиши там, каквото ти мине през ума, и все ще излезе нещо. Колкото е по-объркано и шантаво, толкова по-добре. Може пък да го сметнат за оригинално.

- Така е – съгласих се.

- Но я опитай с рими! Ще видиш, че не е толкова лесно.

- Нали знаеш, че за тази цел има римен речник. Отваряш и намиращ римата. А онзи глупак, читателят,

въздиша: „Ах каква рима, как ли му е хрумнала?” Апропо, каква рима намираш на думата „въздишка”?

- Стига с твоето цинично подсъзнание! Римен речник не съществува, това е мит.

- Съществува, съществува, чувал съм сред младите поети в родния ми град, че съществува. Може да не е съвсем легален, но съществува.

- Приказваш с ушите си! Я се опитай да съчиниш нещо с рими! – прекъсна ме Зара.

Канех се да откажа, но се сетих за едно стихче, което бях измислил, когато по едно време бях малко влюбен. Напънах се да си го спомня, но не успях съвсем. Все пак добих съкрушен вид и изрекох:

- Пиши!

Жаден те търся в пустинята да те открия
от твоите устни нега да пия.

Нощем те виждам да ме прегръщаш,
с косите си диви да ме загръщаш.

Колко те чакам в постелята да ме докоснеш
от моя огън жар да откъснеш.

Не те дочаквам, не те откривам
и все тъй самотен съня си заспивам.

Тъй литват си дните ни – гларуси грачещи,
а ний все се търсим във нищото крачещи.

Не се намираме, не се прегръщаме
и все по-тъжни в дома се завръщаме.

Млъкнах. Тя се беше вторачила в тетрадката пред себе си и усърдно зачеркваше едни думи и пишеше други, като си мърмореше:

- С косите си диви да ме загръщаш е добре, но това „прегръщаш” горе проваля всичко. А и тук: „А ний все се търсим във нищото крачещи” Какво е това „в нищото крачещи”?

- Като не ти харесва, поправи го на... „молеши, плачещи” – отвърнах.

- Това по-бива, но пък става много...

Изчаках да свърши със свирепото задраскване из нещастното ми творение и попитах сияйно усмихнат:

- Е, какво?

- Съзливо. На едно място нямаш рима, а за ритъма да не говорим. И как си нарекъл това си произведение?

- Никак.

- Аз бих го нарекла „Очакване”, но е много слабо.

- Да, слабо е за заглавие – съгласих се веднага.

- Слабо е не заглавието, а стихотворението ти! – разгневи се тя.

- Е, за току-що измислено не е чак толкова слабо. Чел съм и по-калпави.

- Слушай, ти мен за малоумна ли ме имаш? Запасил се, хитрецът, с някое и друго стихче, та да шашва мадамите и готово! Ама аз не съм от тях!

- Да не би да искаш да кажеш, че искам да блесна пред тебе и то тъкмо с поезия?

- А защо не? По-ефектно е! Няма да ми четеш новели я! Но хайде, съчини ми още нещо. Темата обаче ще ти я дам аз.

Почувствах, че в кафенето взе да става задушно.

- Добре – изпъшках, – но в бели стихове. Там съм по-добър.

- Съгласна. Пиши... пиши... на тема „работа”! – изрече победоносно Зара.

- Защо пък тъкмо „работа“? – попитах отчаян. – Не
можа ли да измислиш нещо по-романтично? За любов
например... или за третата световна война?

- За любов всички пишат. А трета световна война
няма да има. Искам да ми напишеш стихотворение на тема
„работа“. Започвай!

Напънах докрай оскъдните си способности. И ето
какво се пръкна:

Умирам по два пъти на ден:
сутрин като ставам и вечер като лягам.
И хиляди пъти между двете.
Умирам всеки ден:
сутрин, като тръгвам и вечер, щом се връщам.

И не чувствам вече да боли.
Аз, Човекът, който звучи гордо,
без никой да ме кара, без никой да го иска,
умирам доброволно всеки ден.

По триста пъти в годината,
по хиляда пъти дневно аз работя и умирам.
Всеки ден, без никой да ме кара,
без никой да го иска.

Погледнах към нея. Зара ме гледаше подигравателно:

- Това не се отнася за нашата действителност, нали?

- Естествено! – отвърнах пламенно. – У нас трудът е
песен!

- Да, но стихчето не ми хареса. Напомня ми на нещо.

Май на някакъв виц или на друго някакво стихотворение.

- Хайде сега! Да не те накарам ти да пишеш стихове!

- Никога не бих го направила!

- Защо? Значи само аз съм глупак?

- Не. На мен ми е нужно вдъхновение.

- Вдъхновение ли? Празна работа е това вдъхновение-то. Прикритие на леността, да не кажа на некадърността. Джек Лондон е пишел всеки ден най-малко по хиляда думи, независимо от настроението си, а като го четеш, не можеш да разбереш кога е бил в добро и кога в лошо настроение. Да не говорим за вдъхновение.

- Това е Лондон! Да не би и ти да пишеш по хиляда думи дневно?

- По едно време го правех – признах след известно колебание. – Сега обаче не ми остава много време.

- Ще ми дадеш ли да прочета нещо?

- Не.

- Защо?

- Ей така, не желая.

- Лош си! – определи диагнозата ми Зара.

- Така е, но какво да направя?

Внезапно се сетих.

- А как ще оформим промяната на името ти – чрез съда или...

- Какво име? Моего ли? Ама ти наистина ли мислиш, че издържа теста? Стихчетата ти бяха кошмарно слаби.

- Но нали ти каза, само няколко стиха накръст?

- Твоите и за това не стават.

- Ужасен критик ще си! – заявих съвсем искрено.

- Нали ти казах, че ще ставам поетеса? – с артистичен жест изрече Зара.

- Ще станеш ти, как ли пък не! Поетесата трябва да има нежна, ефирна душа.

- Че моята каква е?

- Фурия! Тайфун! Дето руши всичко пред себе си.

- Наистина ли мислиш така? – прехапа тя устни.

Внезапно ми дожаля безкрайно и като я погалих по бузката, та чак до ушенцето, отвърнах нежно:

- Знаеш, че се шегувам.

Тя кой знае защо се трогна от тази моя нескоропосна ласка, хвана ръката ми и я притисна до лицето си. Не се сдържах, наведох се и я целунах едва-едва по устните. Тя беше спряла да диша.

От околните маси ни гледаха: пенсионерите – с упрек, извънбрачните двойки – със завист.

4

Не ще и дума, че това хлапе ми грабна ума! Улавях се, че все за нея мисля, и каквото и да се заема да правя, все през нейния поглед го оценявах – ще го одобри ли, или не? Трябва да съм хлътнал! Макар че се хлътва обикновено в яма или в нещо подобно, а любовта е извисяване, както е казал поетът (не помня кой). Всъщност и в любовта човек си мисли, че се извисява, а понякога, като се погледне – той в калта. Сигурно това е имал предвид народът, като е казал „хлътнал до уши”.

Както и да е, престанаха да ме вълнуват всички други персони от женски пол. Съквартирантите ми ме гледаха със съжаление, както се гледа болен човек, макар упорито да отричах, че съм влюбен. Веднъж обаче ме засякоха със Зара и за моя голяма изненада много я харесаха. Поне външно, защото за краткия миг на срещата ни не бяха успели да обхванат необятния ѝ душевен мир, казано в неин стил. Знаех обаче, че каквото и да кажат за Зара, аз пак щях да я харесвам. Тя бе нещо толкова рядко и ценно, като черната перла да речем – външно прилича на камъче, но могат да я оценят само познавачите. Нямам претенции

да съм голям познавач на женската душа, но че Зара беше нещо изключително, нито за миг не се съмнявах.

Всеки ден ми сервираше по нещо ново и неочаквано и го изиграваше с такова майсторство, че се чудех защо между талантите си не споменавахе и артистичния.

Седим пак в онуй кафе, а тя е безкрайно намусена. Пита ме:

- Ако умра, ще ти бъде ли мъчно?
- Има си хас!
- Не, не, кажи, питам те сериозно.
- Какво пак си намислила?
- Ще ти кажа нещо, но няма да кажеш на никого!
- Пак ли? Добре, казвай!
- Сигурно скоро ще умра.

Огледах се внимателно, за да видя има ли хора по масите, защото се канех да и плесна едно шамарче. За жалост имаше.

- И от какво ще умреш? – простенах отчаяно.
- От тумор в мозъка.
- Искаш да кажеш от луксация на мозъка. Аз отдавна го подозирах.

- Това какво е?
- Изкълчване на мозъка.
- Опасно ли е?
- Много.
- По-опасно от тумора?
- Много по-опасно. Умира се бавно и мъчително.
- Колко бавно?
- Цял живот.
- Не си сериозен. А аз наистина имам тумор в мозъка – рече тихо тя.

- Мухи имаш в мозъка си, ако изобщо имаш мозък! – кипнах и от съседните маси извънбрачните двойки вдигнаха глави.

- Ти не ме съжеляваш! – проплака тъничко Зара.

- Защо, ти обичаш ли да те съжеляват? Аз страхотно мразя.

- И аз, но все пак... ако не бъда съжелявана сега, то после, след като умра...

- Слушай, ако кажеш още една дума за тоя идиотски тумор, ще стана от масата и няма да ти продумам повече.

- Но аз дотогава ще съм умряла! – почти с възторг възкликна тя.

- Много по-вероятно е аз да предам Богу дух, отколкото да умреш от твоя келяв тумор! – беснеех шепнешком. – И какъв е туморът ти, доброкачествен или злокачествен, ако мога да попитам?

- Злокачествен, естествено!

- Защо естествено?

- Ами защото от доброкачествен не се умира.

- Много се лъжеш. Майка ми умря от доброкачествен тумор на мозъка, ако искаш да знаеш. И то в страшни мъки.

- Извинявай, не исках по никакъв начин да ти напомням за това – промълви Зара неочаквано топло и сложи длан върху моята.

- Няма нищо. И защо смяташ, че имаш тумор?

- Попадна ми една неврология за студенти по медицина и там прочетох за някои симптоми, които без съмнение имам.

- Например?

- Ами тази странност на характера.

- Че какво му е на характера ти? Напълно си е в ред.

Зара ме погледна тайнствено и пошепна:

- А обонятелните халюцинации?

- Това пък какво е?

- Ами, например, седя си най-спокойно вкъщи и изведнъж ми замирисва на изгорял вълнен плат.

- Ако си забравила ютията включена, нищо чудно да получиш и зрителна халюцинация за пожар.

- Започвам да обикалям из къщи и навсякъде ми мирише на изгоряло. Събуждам майка ми, тъй като това се случва най-често посред нощ, а тя, дали защото е сънена, или защото и тя е малко нещо невротична, се съгласява с мен и решаваме да събудим баща ми. Той ни уверява, че на нищо не мирише, но ние, и особено аз, твърдим че мирише. Тогава баща ми събужда съседите – четиричленно семейство с улегнали нерви, които единодушно твърдят, че на нищо не мирише, поради което се въздържа да звъннем в пожарната.

- И се намират хора да ти вярват?

- Но аз съм абсолютно уверена, че мирише на изгоряло! Толкова сигурна, колкото съм сега, че седиш срещу мен!

- Още малко и ще се лъжеш в последното.

- После – гроздето.

- Какво грозде? Нали бяха само обонятелни халюцинации?

- Именно. Има един сорт страхотно ароматно грозде – хамбургски мискет – знаеш ли го? Много го обичам. И понякога, дори посред зима, изведнъж усещам аромата му, сякаш току що съм схрупала едро черно зърно.

- А сладостта чувстваш ли?

- За съжаление не.

- Язык! Защото в противен случай щеше целогодишно да ядеш грозде без пари. Само дето няма да можеш да го продаваш – подметнах жлъчно. – Слушай! – рекох решително. – Ти като малка да си ритана от кон? Да си падала по стълби? Да си удряна с ютия по главата?

- Не, но съм кълвана от петел. Защо питаш?

- Ами тогава щеше да имаш поне една мозъчна гънка, с която да мислиш нормално. И откога започна да имаш тези халюцинации?

- От няколко месеца.

- А кога четете онази книга, неврологията?

- Преди няколко месеца.

- Да си правиш някакви изводи?

- Че съм болна от тумор.

- Що не идеш тогава на лекар?

- Майка ми ме заведе. При онзи, психиатъра – той е и невролог.

- Така ли? И какво ти каза?

- Че ми няма нищо. И че... трябвало да се влюбя. Но той нищо не разбира!...

- Ами, влюби се тогава! Щом трябва.

- Да, но в кого?

- Е, щом е за лекарство, ще се жертвам. Аз ставам ли?

- Ти сериозно ли мислиш, че мога де се влюбя в тебе?

- А защо не? Лекарствата най-често не са много приятни.

- Бих предпочела все пак да умра – намуси се тя.

- Прави каквото щеш! – рекох ядосан, глътнах остатъка от кафето си и станах.

Вървя и си мисля. Ще ме подлуди това момиче! Тумор в мозъка! Обонятелни халюцинации...

Изведнъж студена пот ме смрази. Спомних си как майка ми постоянно искаше да махнем от стаята й шишето с газ, а такова шише нямаше.

Глупости! Тази тук си измисля всичко! Само за да се прави на интересна.

Обърнах се и видях, че върви няколко крачки зад мене и ме поглежда виновно изпод вежди. Спрях се, изчаках я, после я прегърнах през рамо. Тя доверчиво се

притисна към мен и опря глава на рамото ми, сякаш беше малко диво зверче, подирило в беда човешка ласка.

Обзе ме неочаквана нежност. Спрях, прегърнах я наскрел улицата и дълго и силно я целунах. Когато я пуснах, почти се беше задушила – явно през това време не бе дишала.

- Ти никога ли не си се целувала? – попитах изумен.

- Никога – призна тя.

- Ами трябва да дишаш от време на време, инак можеш да пукнеш!

- И аз това си помислих, но беше... толкова хубаво, че си рекох, по-добре да пукна, но да издържа докрай!

- Защо ли Бог създава чудеса като тебе? – запитах с всичката си искреност и тъй като не очаквах отговор, тръгнахме накъдето ни видят очите. Само да сме заедно.

5

Един ден реших да разнообразя програмата. Стига с туй кафе! Пенсионерите взеха да ни поздравяват, а извънбрачните двойки – да ни гледат с боязън, че можем да станем опасни свидетели.

Поканих Зара на вечеря в един от сравнително добрите ресторанти. Трябва да призная, че три дни предварително бях направил резервация, но й казах едва в последния момент. Та просто сияеше от задоволство. Да не очаква човек, че толкова ще се зарадва!

Изтупах се в единствени си по-свестен костюм, взех от съквартиранта си вносната му вратовръзка и зачаках на уреченото място. Зара пристигна така ентусиазирана, сякаш щях да я водя в „Мулен руж“. В гардероба й

помогнах да свали няколкото хиляди лева от гърба си (мантото ѝ беше от прекрасна кожа) и се смаях от семплия ѝ, но изключително подходящ тоалет. Стройната ѝ фигурка бе така добре подчертана, че приличаше на оформена вече госпожица. Беше си направила такава страхотна прическа, че я гледах в захлас повече от час. С вечерен грим, с дълги мигли, тя изглеждаше толкова добре, че изпитах неочаквана гордост, задето съм с такава дама на ресторант. Отивайки към масата ни, забелязах поне половин дузина любопитни погледи.

За мое щастие сервитьорът схвана веднага ситуацията и се показва на ниво, което щеше да ми струва някой лев в повече, но нищо.

- Не се ли страхуваш, че в гардероба може да изчезне скъпоценното ти манто? – попитах, след като се настанихме. – Аз не бих поверил такова бижу на гардероб. От норка ли е?

- Ами, норка! Имитация, но отлична. Струва стотина долара. Купих го миналото лято от Италия.

- Хм. А аз тъкмо бях започнал да получавам комплекс за малоценност.

Тя ме погледна критично:

- Защо? Ти също изглеждаш добре.

- Но не колкото тебе. Блестяща си! – пошепнах и тя засия.

Поръчавме вечерята. Зара седеше на масата с такова доволно изражение на лицето, сякаш ресторантът е бил построен специално за нея. Изпитах радост, че ѝ доставям такова удоволствие. Имах чувството, че за пръв път е с мъж на ресторант.

- Какво си правила в Италия? – попитах уж небрежно по едно време, макар този въпрос да ме вълнуваше от близо половин час.

- Майка ми беше поканена от една фирма, че ѝ погостувах малко.

- Сигурно си видяла доста интересни неща.

- Като не смятаме историческите забележителности, запознах се с куп интересни хора, някои от които дори знаменитости.

- Като например?

- Ако имаш предвид писатели – Селинджър. Дори си побъбрихме малко.

- Стягаш ме! Пак си измисляш. Доколкото знам, той е много възрастен, и се е оттеглил в отшелничество.

- Сериозно говоря! Наистина беше много възрастен, всъщност това се случи година-две преди да почине, но беше напълно с акъла си.

- И какво, той в същия стил ли говори, в който пише? Имам предвид „Спасителят в ръжта” и „Очите ми зелени...”.

- Не, стори ми се свестен тип. И ако искаш да знаеш, ти говориш в неговия стил. Не знам как пишеш, но говориш досущ като неговия Холдън Колфийлд.

- Може – съгласих се поласкан. – Но затова пък пиша изтежко. И за какво си говорихте със Селинджър?

- Нищо особено, като изключим това, че поиска да му се обадя, ако ида някой ден в Щатите.

- Едва ли. Доколкото знам, той не се среща с никого.

- Аз пък като съм се засилила за Щатите!...

- Защо не? Стига да имаш пари и желание. С кои още знаменитости се запозна? – попитах с нескрито недоверие.

Зара заизрежда имена, повечето на прочути люде, но като знам колко може да ѝ се вярва...

- А папата? – попитах. – Папата видя ли?

- Не, не се чувстваше добре по това време. Да ти кажа ли един виц за папата?

И без да дочака отговор, започна.

- Не е лош – засмях се щом свърши.

- Аз го измислих! – гордо се изпъчи Зара.

- Измислила си го, как ли не. Аз съм го чувал вече.

- Може и да си го чувал, но аз го измислих, докато бях в Италия. Ти не знаеш ли, че вицове най-често ги измислят журналистите и писателите?

- Ами. Това е международен фолклор. Повечето са преведени от чужди езици.

- И все пак, някой трябва да ги измисля. Да не мислиш, че това правят чиновниците от погребалните бюра или пък застрахователните агенти?

- Не знам, не съм мислил за това. Лично аз вицове още не съм измислил – отвърнах поотегчен.

- Когато измислиш виц, който да стане шлагер, ще те уважавам повече – обеща Зара.

- Че ти сега уважавааш ли ме?

- А как иначе бих дошла с тебе тук посред нощ?

- А защо ме уважавааш? – попитах тъпо.

- Сложно е за обяснение – изсумтя тя. – А и водката ми размъти мозъка. Хайде да танцуваме!

Танцуваше като фея. Дявол да го вземе, имаше ли нещо, което това момиче да не умее? Всичко вършеше по най-добрия начин! Тази мисъл ме изпълни с тайни надежди, че и в други някои дейности ще се окаже също така добра. Копнеех за този миг.

Следващият танц бе бавен и ние се притиснахме един о друг, лениво поклащайки се. Беше си сложила обувки с висок ток и почти ми подхождаше по ръст – извивките на телата ни съвпадаха великолепно. Зара танцуваше с чувство. Срещал съм момичета, които играят добре солови танци, но притиснеш ли ги в блус, стоят като цепеници в ръцете ти. Тези същите после обикновено се оказват хладни и в любовта. Бях чел някъде, че съвпаднете ли с някоя жена в танца, ще съвпаднете и в любовта (има

предвид секса). Ако това беше вярно, с това малко чудо тук щяхме страхотно да си паснем. Всяко нейно движение бе резонанс на моето, доловено за част от секундата и преобразувано многократно по-пластично и красиво.

- Чудесна си! – пошепнах на ухото ѝ и тя вдигна възторжен поглед. Не се сдържах и я целунах едва-едва по зачервената бузка, там, откъдето започваше капризната извивка на устния ъгъл. Благодарни ми с поглед.

- Наистина ли? – попита тихо.

- Страхотна си! – потвърдих с подрезгавял от възбуда глас.

Тя опря глава на гърдите ми, а ръката ѝ бавно се изкачи нагоре и достигна до тила ми. Беше чудесно!

Когато седнахме на масата, между нас се възцари такова сантиментално мълчание, че почувствах неотложна необходимост да го разпръсна.

- Кажи ми честно, наистина ли си се срещнала със Селинджър?

- Разбира се! И знаеш ли, за да му доставя удоволствие, а и за да се изфукам, взех да му говоря на оня жаргон, който използва Колфийлд от „Спасителят“.

- Ти в оригинал ли си я чела?

- Да. И праскам му аз едни лафове нали се сещаш: „хелъвабой“, „уудаяколит“, и други от този сорт, а той ме гледа шашнат и пита: „Извинете млада госпожице, вие да не би да сте живели в Ню Йорк през петдесетте години?“ Невъзможно, отвърщам, тогава още не съм била родена. „О, така ли? Стори ми се, че говорите на тогавашния жаргон“, смее се той. Всичко му е ясно, но нали е джентълмен.

- Аз пък го смятах за хулиган – изтърсих ревниво, но като видях възмутения ѝ поглед, добавих: – Всъщност той е един от любимите ми автори.

Изобщо прекарахме си много приятно до края на вечерта, а после, когато я изпращах, попитах:

- Вашите не се или интересуват с кого ходиш до това време?

- Защо, аз им казах.

- Какво си им казала?

- Че излизам с тебе.

- Че те какво знаят за мене?

- Съвсем общи неща. Уверих ги, че си свестен тип.

- Не проявиха ли интерес да се запознаят с мен?

- Не особен – отвърна колебливо Зара.

- Че как така те пускат да ходиш до среднощ с някакъв тип, когото не познават?

- Аз нали те познавам?

- Такова голямо доверие ли ти имат?

- Защо не? Да не би да съм малка? Всъщност, ако искаш да знаеш, те дори се зарадваха, че ще излизам с някого.

- Ами!

- Да, майка ми беше започнала да се притеснява, че с този мой гаден характер няма да мога да си намеря приятел.

- Защо, характерът ти не е съвсем лош.

- Хайде, моля ти се, какво разправяш!

- Ти всъщност имаш ли приятели, компания някаква?

- Имахме в училище една тайфа, събирахме се от време на време да слушаме музика и издрусвахме по някой танц, а някои и по някоя смрадлива цигара. Скоро обаче ми омръзнаха. Макар че те не престанаха да ме търсят.

- Значи те те обичат, а ти не можеш да ги понасяш. Защо?

- Не се ли сещаш? Те обичат не мен, а моята маска. Обичат ролята, която играя пред тях. Щом стана такава,

каквато всъщност съм, не могат да ме възприемат и аз си тръгвам. Не мога постоянно да ходя с маска!

- Значи излязох прав тогава, когато ти гледах на очи. А защо не носиш тази маска и пред мен?

Тя ме погледна с такава преданост, че чак се уплаших.

- Тъкмо затова ми е толкова хубаво с тебе! Мога спокойно да си я сваля, когато ми се прииска. Не можеш да си представиш каква нужда имам от това!

Прегърнах я по силно и прошепнах на ухото ѝ:

- Аз те харесвам, каквато и да си – с маска и без маска.

- Ти да не си влюбен? – подозрително ме погледна тя.

- Защо, не бива ли? – попитах смутено.

- Не мога да понасям влюбени мъже.

Закашлях се, без да има нужда.

- Добре, но ако все пак се случи така, че се влюбя?

- Няма да мога да те понасям.

- Ти... как си представяш любовта?

- Лигавщина някаква. Маценце, писенце...

- Зависи от влюбените – отвърнах.

- А какво е според тебе любовта? – попита насмешливо Зара.

- Бях чел някъде, че това е желанието да дадеш нещо, а не да получиш. Любовта е изкуството да създадеш нещо със способностите на другия.

- Бертолд Брехт. „Разкази за господин Койнер” – „Любов към кого?”

- Моля?

- Това го е писал Брехт.

Замълчах поразен. Жива енциклопедия!

- Може и Брехт да е – съгласих се. – Бих допълнил обаче, че любовта е изкуството да изявиш себе си чрез другия, а другия – чрез себе си.

- Осмеляваш се да допълваш Брехт! Много смело, да не кажа нахално!

- Може и да е смело, но не е ли вярно? Помисли!

Тя помисли.

- Добре, как например би се изявил ти с моите способности?

- Най-напред бих те убедил, че със своите енциклопедични знания е най-добре да станеш по-скоро литературовед, а не само критик. Поезията може да ти бъде хоби.

- Че аз това и без тебе си го бях намислила!

- Добре де, аз го дадох само за пример, но нали схващаш мисълта ми?

- Схващам. А как би се изявил ти чрез мен? Надявам се не смяташ, че като критик ще бъда по-благосклонна към тебе, или пък като литературовед ще впиша името ти със златни букви в страниците на българската литература?

- Не, разбира се – смотолевих пообъркан. – Всъщност, знаеш ли, на тебе май не е нужно да ти се помага. Ти си изключение от правилото.

Бяхме спрели пред входа на жилищната им кооперация. Тя се обърна внезапно. Порази ме изражението на лицето ѝ.

- Не искам да бъда никакво изключение! Ясно ли ти е? Искам да бъда нормален човек като всички останали! Ако ме смяташ за изключение, като онези идиотчета, дето ги показват по панаирите, по-добре не ми се мяркай пред очите! Чао!

И зачатка с точетата по стълбите нагоре.

Вървах към спирката умърлушен и не преставах да се ругая. Как можах да проваля хубавата вечер по такъв бунашки начин! Не успях дори да си открадна плануваната прощална целувка! Така е – когато някой не умее да преценя думите си, така става. Забелязал съм, че колкото повече човек приказва, толкова повече глупости казва.

Вървим по билото на малко хълмче някъде из Плана планина и търсим място, където да си запалим огънче, за да си пекнем кашкавала и наденичките.

- Ние докога ще се мъкнем все сами? – питам по едно време Зара.

- Защо, не ти ли е приятно?

- Напротив, но си помислих, че може би искаш да идем някъде в компания.

- Каква компания имаш предвид? – поглежда ме тя изпитателно.

- Все едно каква – не можем все сами да ходим.

- Ако имаш предвид моята компания, уверявам те, че ще бъдеш адски разочарован. Или имаш предвид своите съквартиранти?

- Ами! Ако знаеш с какви профански неща се занимават, ще се смаеш.

- С какви?

- Не ми се разправя. А и не се сещам.

- Хайде, хайде, разкажи ми, не се притеснявай! Снощи да речем какво правихте?

Поколебах се, но Зара продължаваше да настоява.

- Снощи например, връщам се по едно време, а те се събрали и тримата в голямата стая и мълчат. Какво правите, питам ги, да не сте в траур, а те се хият. Оттатък, казват, е Боги с онази, русата докторица. (Долу под нас са на квартира три студентки по медицина.) Като свърши Боги, казват ми, си ти наред – нали каза, че ти харесва оная с очилата, а накрая ще влезе Жорето, нали знаеш, че си пада по тази с плитката. Жоро е най-малкият от нас и взел, че им признал, че е още девствен. И те уредили с докториците нещо като секс-сеанс. Нищо не казах, седнах

и зачаках. По едно време вратата на кухнята скръцва, чува се приглушен говор, после „чао” и гласа на Боги: „Лека нощ. Чудесно беше! Кажи на колежката си да идва”.

Доста странна ми се видя тази работа и ги питам, добре, но ако не бях дошъл, кой щеше да иде с онази, очилатата, а те ми викат, щеше да се намери кой, хайде сега отивай, че всеки момент мадамата може да дойде. Подвоумих се, но излязох, а в антрето Боги ми шепне: „Всичко е номер, ще метнем Жоро!” Малко гадничка ми се видя тази идея, но влязох. В стаята разбира се нямаше никого. Боги тихо отваря входната врата, натиска звънеца, после шумно отваря и вика: „О, заповядай, заповядай!” Сетне отваря вратата на кухнята и мадамата уж влиза. Тогава аз си развихрям фантазията, пускам един диск с музика на Бионсе и на Жоровото легло такава бъркотия направих, не ти е работа! Онези копелета са уверени, че ще изиграя всичко много добре и затова идват до вратата да подслушват. А аз, знаейки, че вече играя пред публика, се вживявам напълно: пускам интимен мъжки говор, и доколкото успявам – гугукащ женски смях, после удари с лакът по стената, боричкане и тъй нататък. След като вилнях в продължение на десетина минути, взех един дезодорант и се напръсках за по-убедително.

Зара беше спряла да върви и ме гледаше невярваща. Не можех да преценя как гледа на всичко, дето се хванах да й разправям. Затова изчаках да видя какво ще каже.

- И после? – попита с интерес.

- После какво. Излизам по едно време от стаята, отварям външната врата, казвам „довиждане, чудесно беше” и в отговор имитирам чуруликащо гласче. Сетне се напънах, та да изглеждам по-зачервен, поразчорлих си косата и с измъкната навън риза влизам при другите. Как беше, питат ме, нормално, отвърщам.

Сега е наред Жоро. Жак (той всъщност се казва Жеко), излиза уж до тоалетната, но всъщност целта е да звънне и да „въведе” Жоровата дама – онази с плитката. След малко наистина се звъни и тя е вече в стаята. Всички сме вперили поглед в Жоро и чакаме да видим дали ще се хване. А той изведнъж се заинати – не ще. Взехме да го убеждаваме. Не и не! Какво щял да каже на момичето, неудобно му било. Ще се разберете, кандърдисват го, докториците са откrehнати. С голям зор успяваме да го изблъскаме в антрето. Чакаме, чакаме, не влиза. По едно време се връща ядосан и казва: „Не мога така, това е животинска работа!” Облече се и излезе.

- Че той направо ви е закопал! – възкликна Зара. – А вие не помислихте ли, че можете да му създадете комплекс по този начин?

- Защо, той я харесва тази с плитката.

- Ами като гледа вас? Ти например защо се съгласи да идеш? Тази с очилата наистина ли ти харесва?

- Ами! Но нали всичко беше на шега?

- Узнал си едва след като Боги ти е казал в антрето. А дотогава си бил уверен, че отиваш при жена!

- Но нали трябваше да изиграем номера?

- Ами ако в стаята наистина беше онази с очилата?

- Щяхме да си поговорим малко и толкоз. Ти да не мислиш, че когато мъж и жена останат сами в една стая само секс правят?

Зара ме погледна с убийствена смесица от 75% недоверие и 25% презрение и нищо не каза. Мълчах и аз. Какво ми трябваше да й разправам всичките тези глупости!

- И после? – попита Зара, като пусна в краката си чантата с храната. – Какво стана после?

- После... нищо.

- Кака така нищо? Не му ли казахте, че всичко е било шега?

- Казахме му.

- А той?

- Той какво. Посмахме се малко и толкова. Ти да не мислиш, че всички са чувствителни като тебе?

Как можех да ѝ кажа, че работата не спря дотам. Когато Жоро отказа да иде, Жак заяви, че ще влезе той. Сдърпаха се с Жоро. Тогава Боги се обади: „Жоре, ако тя държи на тебе, ще си тръгне”. Той помисли малко и се съгласи, но когато Жак се забави близо четвърт час, скочи, нахлузи шлифера си и изхвъркна навън. Вечерта не спа в квартирата. Чак тогава осъзнахме каква идиотщина бяхме сътворили, но вече беше късно. На другия ден Жоро се върна омърлушен и тогава му казахме истината. Бедата беше, че не повярва.

Това не можех да кажа на Зара. Знаех, че ще ме презре. Всъщност аз се презирах не по-малко за стореното, но каква полза?

- Какво се намуси? Нали ти казах, че историите им са тъпи, но ти настоя – заоправдавах се.

- Добре поне, че сте му казали истината – продума замислена Зара. – И добре че ви е повярвал. Защото е имало вероятност и да не ви повярва.

- Той е доверчив – смотолевих.

- Не мога да се начудя как **ти** си се съгласил на такава гадост, а също и да идеш при жена, която едва-едва познаваш, па макар и да ти е харесвала.

- Не съм казал, че я харесвам – това беше само за пред Жоро. Всъщност, виждал съм я само веднъж-дваж по стълбите. Ти какво, да не би да ревнуваш?

Зара ми метна такъв поглед, че хремата ми замръзна.

- Да те ревнувам! – с презрение изрече тя. – За да те ревнувам, първо трябва да те заобичам.

- Бях чел някъде, че жените ревнуват и без да обичат.

- Ти винаги, когато искаш да пробуташ някоя своя идиотска мисъл, казваш, че си я чел някъде.

- Не си ли я срещала нейде из литературните дебри?

- Не! – категорична бе тя.

- След цялата тази история имаш ли още желание да те запозная със съквартирантите ми?

- Да. Искам да опозная живота във всичките му лица – дори най-отвратителните.

- А ти няма ли да ме представиш на своите приятели?

- Аз нямам приятели.

- Добре, на бившите ти съученици.

- Ако знаеш какви сноби са...

- Страхотно ми се ще да се запозная със сноби! Все съм си мислел, че...

- Чудя се как би изглеждал сред тях – прекъсна ме тя.

- Като сноб! Умрем си да се правим на сноб!

- Не е нужно да се правиш – увери ме Зара.

- Ужасна сладурана си! – изръмжах, и като я сграбчих, съборих я на високата трева, после се затъркаляхме по склона, докато не ни спря голям, зеления сал дънер. Взрях се в лицето ѝ. Зара ме гледаше, зачервена и сияйна, със сухи тревички в косите. Нацелувах я едно хубаво и се убедих, че след моята лекция се беше научила да диша. Така полежахме известно време един до друг, загледани в бледото небе, докато не усетихме, че гърбовете ни изстинаха. Беше още април. Постлах анорака и седнахме върху него.

Усетих, че Зара иска да ме попита нещо, но се колебае. По едно време рече:

- Винаги съм мислела, че любовта, имам предвид поточно секса, е нещо твърде интимно. Не съм допускала, че могат да съществуват такива „секс-сеанси”. А още по-малко – ти да участваш в подобни начинания.

- Но нали ти казах, че всичко беше само шега! – проплаках отчаяно, съжалявайки за сетен път, че ѝ бях разказал всичко това.

- Да бе, да. И все пак – замислено промълви тя, – никога не бих предположила, че...

- Колко още неща има да научиш! – подхвърлих.

- Поставяш ме в голямо недоумение – стрелна ме с поглед Зара. – Смятах, че знам всичко за секса, а излиза, че...

- За да знаеш всичко за едно нещо, първо трябва да го опознаеш – изрекох мъдро.

Зара спря и ме загледа с изненада:

- Ама ти да не би да смяташ, че съм девствена?

Малко е да се каже, че бях шокиран. Чувствах как, въпреки неимоверното напрежение на волята, усмивката изчезва от лицето ми, а погледът ми вероятно е бил като на бито куче. Преглътнах с мъка слюнката си и се опитах с безкрайно безразличие да запаля огъня. Нищо не продумвах, макар да чувствах, че трябва да кажа нещо. За жалост току-що бях изгубил тази си способност.

Трябва да съм изглеждал твърде нещастен, защото Зара прихна и като ме събори на тревата, седна на корема ми и ме заудря с юмручета по гърдите:

- Ревнивец! Ревнивец!

- Чакай! – мъчех се да се освободя. – Нали каза, че за да ревнува, човек първо трябва да заобича?

- Да, но ти ме обичаш! – сияеше над мене тя.

- Аз? Кой ти каза такова нещо?

- Знам.

- Глупости! Въобразяваш си.

Тя се изправи, сложи обутото си в маратонка и джинси краче на гърдите ми и заяви:

- Знам го и недей да упорстваш! – Приличаше на свети Георги от иконите, чийто кон бе стъпнал с предния си крак върз змея, а той го пронизва с копие.

Как можах да повярвам на думите ѝ, като знам как си измисля! Никому не пожелавам, да преживее този миг. Ревността била страшно нещо!

- Слушай – рече тя, докато дъвчеше препечената наденичка, – ако наистина не бях девствена, как щеше да реагираш?

- Не зная – отвърнах. – В такъв случай не би трябвало да се държиш като...

- Като девственица? Да не би жените, дето не са девствени, се държат по особен начин?

- Не, но...

- Ами тогава?

- Знам само, че ревността е ужасно нещо. Майка ми затова напусна баща ми – не може да понесе мисълта, че е обичал друга жена.

- Не знаех това – тихо каза Зара.

- Научих го съвсем наскоро от баща ми. Когато съм бил съвсем малък, той се запознал тук с една жена. Тогава разбрал, че любовта е нещо много повече от онова, което изпитвал към майка ми. Не знам какво са се разбрали с тази жена – тя също била семейна, но баща ми решил да признае всичко на майка ми. Нямал обаче сили да се отнася с нея по прежнему. Не можел.

- А... онази жена обичала ли е баща ти?

- Да. Не зная дали са възнамерявали да се оженят, но тя все пак не се развела. Майка ми обаче не можала да преодолее ревността и огорчението и напусна баща ми.

- Тогава ли се разболя от тумор?

- По-късно, но баща ми е уверен, че се дължи на мъката, която ѝ бил причинил.

Зара мълчеше, вперила поглед в изгасващия огън.

- А после... не се ли оженил за другата?

- Не. Тя вероятно не е имала смелостта и желанието да се разведе, макар, доколкото успях да схвана, деца не е имала, а баща ми...

- Тя е била пълна идиотка! – избухна Зара.

- Упрекваш ли я? А за майка ми какво мислиш?

- Тя също е постъпила неправилно. Трябвало е да изчака. Влюбеността при мъжете, доколкото ми е известно от литературата, трае най-много година-две.

- Едва ли. Като го слушах как говори за нея, разбрах, че още я обича.

- Обича не нея, а спомена. А всъщност би трябвало да я ненавижда. Тя е провалила живота му!

- Но ако нищо не му е била обещала?

- Длъжна е била навреме да изясни позициите и намеренията си.

- Права си като каза, че му е провалила живота. Направо го съсипа. След развода останах при майка ми. След това баща ми, доколкото разбрах, не е имал сериозни връзки с друга жена, но по едно време предложил на мама да се съберат отново. Заради мене. Тя обаче отказала. Всъщност аз помня баща си тъкмо от този период – когато идваше често у дома. После майка ми взе да се оплаква от главоболие, от нерви и след време влезе в болницата. Взе да ме гледа баба ми. Един ден баща ми дойде и каза, че мама е много болна. Скоро след това почина. Оттогава заживях при него. Виждах как се измъчва, но не знаех какво се било случило преди това. Татко беше способен инженер, но постепенно взе да изостава. Започна и да пие.

Мълчахме. Съжалих, задето бях развалил настроението ни с тази история. Все нещо развалям.

- Ще пийнеш ли? – подадох ѝ бутилка бира. Тя я преполови.

- Жадна съм! – рече задъхана.

- За любов ли? – попитах тъпо.
- Не разбирам твърде от тези неща.
- Ти изобщо... какво мислиш за секса? – подхванах отново темата.
- В какъв смисъл? Ако искаш да теоретизирам, може, но практически опит за жалост нямам.
- Във философския смисъл – поясних.
- Какво да ти кажа – това е нещо, без което не може.
- Не само че не може, ами стои в основата на човешките взаимоотношения, както и на взаимоотношенията между всички същества на планетата, а може би и във Вселената.
- Е, чак пък толкова...
- Така е. Помисли! За какво правим всичко това – учение, работа, жилище и още куп неща – не е ли само, за да създадем удобства и възможност за продължение на човешкия род?
- Това ми намирам малко на фройдиизъм.
- Може и фройдиизъм да е, – рекох донякъде поласкан, – но като теория е логична и вярна!
- Да не би да е твоя?
- До известна степен – отвърнах скромно.
- Добре, а онези семейства, които не искат да създават деца?
- Погледнато в космически мащаб, това е престъпление. Тези хора на практика са паразити. Отказват да изпълнят най-важната повеля на природата – продължаването на рода. Обират каймака на живота и си отиват. Вземат, а не дават. От тях – полза никаква.
- Как така никаква? Ами ако тези хора през целия си живот са създавали блага за други, които се размножават, но не са в състояние да творят блага?
- Млъкнах изненадан. Не бях помислил за това.

- Виждаш ли колко куца теорията ти? – рече без злоба Зара.

- Добре, но това не променя смисъла ѝ. Допустимо е едни да се размножават повече за сметка на други, но при условие, че последните създават блага и за тях. А не винаги е така – обикновено най-активно се размножават най-малокултурните и най-бедните народи. Така скоро Земята ще се изпълни с плебеи.

- Това вече е фашизъм!

- Хайде сега, ще се обиждаме – възроптах, и решил да се откажа от спора докато е време, се примъкнах до нея и я повалих бавно върху анорака. Тя ме целуна първа. Притиснах я силно към гърдите си и почувствах как възбудата ми преминава в нея. До нас огънят припукваше с последните си съчки. Беше тихо и омайно хубаво, докато не се зачуха звънци, които сякаш приближаваха. Това доста ме разстрои и наистина след десетина минути отгоре се зададе лениво стадо овце с рунтав пес отстрани. Зад стадото се носеше, сякаш Христос по вълните, овчарят, потънал до глезени в тревата.

Първ приближи песът. Тъй като не беше учтиво да го посрещнем легнали, седнахме с премалели гърди, дишащи на пресекулки и го загледахме. Той седна и също ни загледа, сетне стана и омете обелките от наденичките. Хвърлих му останалия хляб и станахме, без да дочакаме овчаря. Почувствах, че не само аз съм недоволен от принудителната ни евакуация и предложих да свърнем в някоя горичка, за да потърсим тиха полянка, но Зара отказа. Ставало късно, трябвало да бързаме за автобуса. Нямахме как, въздъхнах разочарован и я последвах.

По едно време, както вървеше, подскачайки по надолнището, Зара попита:

- Ти би ли могъл... да имаш интимни връзки с жена, която не обичаш?

- Но ти нали каза, че те обичам?
- Това остана непотвърдено от твоя страна. Но говоря по принцип.
- Какво да ти кажа – започнах колебливо.
- Абстрахирай се от всичко! – поощри ме Зара.
- Малко трудно ми е.
- Толкова ли нямаш фантазия?
- Все пак си жена и няма да е много...
- Представи си, че съм мъж!
- Добре, но няма да се сърдиш, нали?
- Няма.
- Бих могъл – отсякох. Зърнах с периферното си зрение как се обърна към мен изненадано, но и с известно любопитство. – Бих могъл да имам интимни връзки, ако жената е много сексапилна и... ако не е много тъпа.
- Това пък, последното, за какво ти е? – удиви се Зара.
- Не искам да имам усещането, че спя с крава.
- Прав си. Трябва все пак да може да ахка, да охка, нали?
- Ето, че взе да се заяждаш! Няма да ти кажа нищо повече!
- Млъквам. И после?
- После какво – това е всичко.
- Добре, а как би се чувствал с ужасно умна, но адски грозна жена?
- За щастие ти не си толкова грозна.
- Отговаряй, като те питам!
- Този въпрос не съм си го задавал, но бих направил всичко възможно да намеря някоя не толкова грозна. Все пак смятам, че сексуалният контакт е продължение на интелектуалния. Сега дори си мисля, че те са едно и също нещо – двата края на ножа – дръжката и острието.
- Кое е дръжката и кое – острието?
- Зависи от темперамента.

- Интересна теория! – замислено промълви Зара и тези й думи ми доставиха необикновено удоволствие.

- Мисля – продължих ентусиазиран, – че след като опознаеш партньора си и той ти допадне, връзката ви съвсем естествено и непринудено трябва да премине в своята следваща фаза – без излишни преструвки. А ако двама души не могат да се понасят, те не биха контактували и физически.

- Искаш да кажеш, че всеки тип, с когото се налага да имам интелектуален контакт, трябва да мине през леглото ми? Че то било много хубаво!

- Не се прави на смахната! Разбираш много добре какво искам да кажа!

- А къде останаха тогава скрупулите или казано на български – задръжките? Да речем, че ти стана жена – тя ме погледна строго – нали разбираш, само да допуснем – аз кимнах разбиращо – и започна интелектуален контакт с някого по служба или по друг повод, какъвто си ревнив, как би погледнал на продължението на контакта?

Замислих се. Явно за в бъдеще ще трябва да я вземам за консултант при създаването на теориите си.

- Ами, виж какво – казах с досада, – като разбереш, че контактът ви приближава да стане интимен, а ти не искаш да ме огорчаваш, ще го прекратиш или... ще го съкратиш някак си.

- До колко минути?

- По дяволите! С тебе човек не може да разговаря сериозно!

- Добре, да допуснем тогава, че си женен за мене и ти се наложи да имаш контакт с красива, сексапилна и съвсем не глупава дама и виждаш, че контактът ви преминава вече дръжката и се насочва към острието. Как ще постъпиш?

- Защо сега ме поставяш в такива абстрактни ситуации? Дай първо да се оженим, пък тогава ще мислим по този въпрос!

- А, не! Аз обичам да си опичам нещата овреме.

- Но ти нали не си ревнива?

- Кога съм казвала такова нещо?

- Нали каза, че за да се ревнува, първо трябва да се обича?

Зара ме изглежда гневно:

- Предполага се, че щом съм се омъжила за някого, значи съм го обикнала! Е, хайде, отговаряй!

- Ами, усетя ли, че работата става дебела, ще прекратя контакта.

- И ще те изгонят от работа, защото този контакт е служебно необходим.

- Щом като контактът е служебен и продължението му ще бъде служебно.

- Успя да се измъкнеш донякъде – изглежда ме стръвно Зара. – Но представи си, че аз науча!

- Ще се постарая да не научиш.

- Че аз не мога ли да се постарая и ти да не научиш за моите контакти?

- Зарка, моля ти се! Още не сме се оженили и започнахме скандалите!

- Няма и да се оженим! – твърдо рече тя. – Ти не си изяснил за себе си някои основни положения, а се опитваш да ми пробутваш някакви съмнителни теории за секса! Откъде имаш толкова опит, между впрочем? Колко жени си имал досега?

- Какво значи „имал“? – направих се на гламав.

- Много добре знаеш какво значи!

- Ами... трябва да имат половин дузина – послъгах.

- Това много ли е, или малко?

- Малко.

- Че как си допуснал така да изостанеш?

- По-доволна ли щеше да бъдеш, ако ти бях казал, че имам скромен или пък никакъв опит? – попитах ядосан.

Тя се позамисли.

- Да – отвърна тихо.

Погледнах я изненадано. Внезапно се обърнах и тя връхлетя върху мене, както се спускаше по склона. Прегърнах я силно, дори безжалостно и през шумоленето на анорациите я зацелувах по устните, по бузите, по шията. Тя въртеше глава, затворила очи, задъхана и розова, а аз шепнех трескаво:

- Зарка, мила, луд съм по тебе, обичам те, страхотно те обичам!

Тя нищо не отвръщаше, но не беше и нужно – достатъчно бе да погледна лицето ѝ, тези полуотворени устни, трепкащите мигли, топлия ѝ дъх.

И сега не мога да кажа колко продължи всичко, но съм напълно уверен, че това бяха най-щастливите мигове от досегашния ми живот. Щеше ли да има и други занаят?

До автобуса оставах около петнайсетина минути. Приближавахме селото, когато по една странична пътека се зададох трима дангалака и взеха да ни будалкат, вървейки двайсетина крачки зад нас. Траях ги цяла вечност, но когато взеха да стават твърде вулгарни, подадох сака на Зара. Тя се опита да ме спре, но инстинктът на мъжкарят, останал още от дядо Тарзан, ме накара да забавя крачки.

Онези копелета не преставаха да мелят глупости и ме посрещнаха с гадно ухилени физиономии. Бяха на моите години.

- Не смятате ли, че се излагаме като мъже пред дамата? – опитах се да ги засегна на достойнство.

- Хайде бе, ти за мъж ли се смяташ? – подхвърли единият.

- Или пък онази лекотия е дама? – додаде другият.

Изгледах го свирепо, а третият ме бутна с ръка по корема, като същевременно злобно ме ощипа. Кипнах и като замахнах, го фраснах право в ухилената мутра. Той клекна и взе да брои зъбите си. Тогава другите двама се нахвърлиха върху мен. Размахвах юмруци наляво и надясно и сегиз-тогиз улучвах някого, но и мен ме улучваха. По едно време ми се мерна бягащата към нас Зара и вика й, но в следващия миг почувствах, че главата ми се блъсна в нещо тежко. Последното, което видях, беше летящата във въздуха Зара. Тя сякаш се носеше към нас със скоростта на торпила, преодоляла някак си земното притегляне, но вероятно само така ми се беше сторило в момента на падането.

Когато дойдох на себе си, тя беше застанала над мен, подложила главата ми на коленете си и спираше кръвта от носа ми с една кърпа. Чувствах устната и окото си изтръпнали, а главата – натежала. Надигнах се с мъка. Двайсетина метра встрани онзи още броеше зъбите си, вторият клечеше на земята, сякаш търсеше нещо, а третият, накуцвайки, се опитваше да го вдигне.

- Какво стана? – попитах Зара.

- Без малко да ги убиеш! Откъде такава злоба у тебе!

Бях твърде изненадан от неподозираните си побойнически способности, но нищо не отвърнах – навярно от удара в главата ми се губеха моменти. Зара ми помогна да стана и като подложи рамото си, ме помъкна към селото. Сигурно изглеждахме като онази едновременно картина – партизанин мъкне ранения си другар.

До автобуса оставаха пет минути. Фантастично беше да го хванем. Едва се влачехме. Главата ми бучеше, а устната ми взе да се подува. Започнах да чувствам болки

къде ли не, но най-много в главата. Стигнахме крайните къщи и Зара ме вмъкна в един двор с малка варосана къщичка. Помоли стопаните и се измихме на дворната чешма, обяснявайки им какво се беше случило.

- Какви хора, брей! – възмущавах се те – Ама не ще да са от наше село, ние такива момчета нямаме. Ами вие защо не си седите по апартаментите, ами сте тръгнали по баирите?

Оказа се, че сме пропуснали последния автобус. Следващият тръгвал утре рано сутринта. Зара беше отчаяна. Аз – не чак толкова. В селото нямало хотел, а само ресторант-пивница.

- За спането не се притеснявайте, ще се намери къде – рече стопанката, а мъжът ѝ добави: – И на ресторанта няма защо да ходите – все ще ви нагостим с нещо.

Зара ме сложи да легна на пейката под беседката и се обади по джииесема на родителите си, че няма да се връщаме. После отиде до магазина. Върна се с пакет храна. Вечерята мина горе-долу приятно, като се изключи това, че дъвчех с мъка, а устната ми кървеше. Болката в главата беше започнала да преминава, но пък окото ми се поду и почти се затвори. Чувствах се, сякаш съм преминал през дарак. Утеха ми беше само споменът за онези тримата и как ги бях смлял за нула време. Това, инстинктът, е голяма работа! Особено когато трябва да защитаваш женската до себе си!

Не зная какво са си помислили за нас стопаните, но се оказа, че са ни постлали да спим в стая с едно легло, и то не особено широко. Стояхме наред стаичката и се споглеждахме нерешително. Да искаме отделни легла беше неудобно – къщичката беше малка и освен тази и стаичката на стопаните, друга, комай, нямаше. Повдигнах рамене и разперих ръце: няма как, ще трябва да се примирим. Обърнах се кръгом и зачаках Зара да легне

първа. Тя свали анорака и още нещо и спря. Почаках, почаках, а тя не ляга. Обърнах се внимателно. Зара стоеше по джинси и блузка без ръкави, стиснала пуловера към гърдите си и два реда едри сълзи се търкаляха по бузите ѝ. Обзе ме страхотна нежност, приближих, прегърнах я през раменете, притиснах я към себе си, доколкото ми позволяваха натъртените кости и прошепнах:

- Милата ми! Не се страхувай, аз ще пиша цяла нощ. Решил съм да напиша нещо. Току-що ми хрумна. Легни си! Нали ми вярваш?

Тя кимна, обърса сълзите и хвърли пуловера на стола. Излязох да поискам от стопаните листи за писане. Жената ми даде една стара тетрадка на внука си, напарена до безобразие, като ме гледаше с такова недоумение, сякаш щях да пиша завещанието си. Когато се върнах в стаята, Зара беше легнала, покрила се с одеалото до брадичката и виновно ме гледаше. Усмихнах ѝ се бодро с подутата си устна и седнах до масата. Помислих няколко мига и започнах да пиша. Знаех, че вдъхновението идва с писането. Беше хладничко. В стаята нямаше печка и си помислих, че не би било зле, ако имаше още едно одеало да се наметна, но нямаше. Затова облякох анорака.

Героинята на разказчето ми беше подобие на Зара, също така своенравна, но много по-съвършена. Липсваха ѝ всички онези гениални способности, беше по-висока на ръст и не се правеше нито на работка, нито на болна от мозъчен тумор. По едно време, трябва да беше след полунощ, Зара се размърда:

- Още ли пишеш?

Кимнах. Тя открихна ъгълчето на одеалото и каза тихичко:

- Ела.

Бих отишъл, ако не бяхме на чуждо място, ако не бях разглобен от бой и ако не беше, както казваше, девствена.

Това малко ме плашеше, но не чак толкова. Все пак не отидох.

- Имам да пиша още. По-късно ще дойда.

- Да не лъжеш?

- Обещавам.

Когато свърших с писането и почти зъзнях от студ, оставих листите на масата и погледнах към Зара. Тя спеше като зайче – тихичко и кротко. Приклекнах безшумно до леглото и я загледах. Беше така хубава в съня си, че едва сега можах да осъзная колко е млада. Розово-мургава гладка кожа, малко носле, изписани като с четчица устни и вежди, бадемовидни клепачи с дълги, тъмни мигли, които едва-едва потрепваха в съня. Бузите ѝ бяха зачервени, вероятно от априлското слънце днес. Беше толкова хубава, че чак потръпнах от щастие. Тихо се съблякох и се вмъкнах под одеалото. Внезапната му топлина така ме замая, че не усетих кога съм заспал.

Събуди ме болка в рамото. Зара го бе хванала тъкмо където най ме болеше и го раздрусваше. Беше още тъмно.

- Ставай, ще изтървем автобуса! В осем часа имаме лекции.

- Ти да не би да смяташ да ходиш? – попитах сънен. – Бих дал всичко за още един час сън.

Така или иначе, известно е, че с нея на глава не се излиза и десетина минути по-късно вече бързахме към площада. Под навеса имаше още пет-шест души. Между тях зърнах вчерашните си нападатели, но те, кой знае защо, се опитаха да станат сякаш невидими. Много важно!

На другия ден след лекциите Зара ми казва:

- Знаеш ли, разказът ти съвсем не е лош.

- Да не би да си го взела? Мислех, че съм забравил листите на масата.

- Прочетох го още сутринта, преди да се събудиш, но исках да го прегледам още веднъж на спокойствие. Имаше някои и други грешки, но аз ги оправих.

- Оправила си ги? Кой ти разреши да ми драскаш по произведението?

- Гледай го! Не стига, че му го редактирам и коригирам безплатно, ами...

- Какво всъщност си направила, дай да видя!

Нямаше кой знае какви поправки, само дето се перчеше.

- Ти защо си я направил да прилича на мен? – попита по едно време. – Знаеш ли, че за това е нужно съгласието ми?

- Всяка прилика с действителни лица е случайна.

- Случайна, ама не е! Тази така прилича на мен, че чак ме хваща яд.

- Защо мислиш така? Та ти си много по-съвършена!

Тя ме погледна строго и отсече:

- И все пак прилича на мен.

- Тя и кокошката е птица, но не е орлица! – изтърсих тази току-що хрумнала ми мъдрост.

Зара замълча, после предпазливо запита:

- Аз кокошката ли съм, или орлицата?

- Орлицата, разбира се! – отвърнах щедро.

- Да не би да имаш предвид орлицата на Хайтов от „Диви разкази“, дето се ловяла само с живо месо?

- Точно нея имах предвид.

- В такъв случай, прощавам ти.

Въздъхнах с облекчение. Дали от онзи миг, там на склона, когато й казах, че я обичам, или от удара по главата, не зная, но бях станал по-кротък. Не ми се спореше с нея. Нямаше смисъл. Тя винаги се оказваше права.

- Къде ще го пратиш за печат? – попита по едно време и мен ме обхвана ужас, защото знаех, че науми ли си нещо, то ще стане.

- Моля ти се, този разказ не струва – имам къде-къде по-добри.

- Струва, струва. Слушай какво ти казва един бъдещ критик!

Преглътнах на сухо и ударих на молба:

- Зара, хайде да не ставаме смешни! Как си представяш тази работа? Ще остави някой редактор собственото си или на колегата си писание, за да отпечата разказчето на някакъв си студент от филологическия, и то първокурсник при това. Вярваш ли?

- Ти да не би да мислиш, че някой ще дойде да те моли да ти печата разказите? Ще трябва да ги мъкнеш по разни редакции, докато им омръзне да гледат и тебе, и тях! Докато името ти така им се набие в главите, че да ги втриса като го чуят! Какво си мислиш? Нали си чел Джек Лондон?

- Там е друго.

- И тук не е много по-различно. Трябва упоритост преди всичко.

- Както и да има кой да те лансира.

- Талантливите пробиват и без лансър.

- Мен към кои ме причисляваш?

Зара ме погледна преценяващо, сякаш се канеше да ме купи, и отсече:

- Към талантливичките.

И като хвърли листите под носа ми, добави:

- Препиши го на компютър, в четири екземпляра стандартни машинописни страници и не забравяй да поправиш това тук! – посочи тя с пръст.

Взрях се в написаното. На едно място бях написал нейното име, вместо това на героинята.

- Защото съм мислел за тебе, затова – заоправдавах се, но тя се отдалечи, без да каже нищо. По едно време се върна и попита:

- Искаш ли довечера да идем на купон?

- Къде?

- У Генерала. Един мой съученик. Днес ми се обади.

- Добре, но ще бъде ли удобно да се появя с тази подута муцуна?

- Щом ти казвам, значи съм обмислила въпроса.

- Както кажеш. А защо му викат Генерала?

- Баща му е генерал. Отскоро е в Брюксел, в централата на НАТО, а майка му все е по турнета в чужбина. Оперна певица. А той, за да не скучае, организира от време на време купони у тях. Ще ти хареса. Той е по-малко сноб от другите или по-точно – мъчи се да не бъде сноб.

- Прави му чест – отбелязах благосклонно.

- Това е причината да го понасям. Е, ще идем ли?

- Щом искаш...

Едва бях натиснал звънеца под маститата медна табелка и вратата отвори едро, русо момче. Лицето му видимо засия, щом видя Зара, но беше малко смутен от моето присъствие. Влязохме. Запознахме се. Мисля, че първите ни впечатления бяха приятни и за двамата ни.

- Да не сме първи? – вкисна се Зара. – Адски мразя да съм първа!

- Всеки момент ще дойдат и другите – опита се да я успокои домакинят.

- Да, но не е твърде приятно – отбеляза Зара, докато прелистваше нещо от огромната библиотека. – Следващите все си мислят, че не си могъл да спиш от мерак да дойдеш. Всъщност, кои си поканил?

Генерала взе да изброява.

- Да не дойде и онази фръцла Соня?

- Не зная, може би и тя ще наmine – смънка той. – Какво ще пиете? Тук има едно шише скоч, но го разреших с водка, защото нямам мангизи за друг. – Той извади бутилка уиски и сипа по един пръст в дебели, бледозелени чаши. После пусна музика.

Взеха да идват и другите. Шумът и димът нарастваха прогресивно. Всички ме заглеждаха с интерес, щом узнаеха, че съм със Зара – едни с удивление, други – със съболезнование. Зара сновеше насам-натам и говореше едновременно с всички.

Когато се уморихме от танците, изпонасядахме кой където завари. Генерала, дали нарочно, или случайно, се озова на канапето до мен.

- Откога се познавате със Зора? – попита.

- С коя? – възкликнах, но бързо съобразих: – А, няма и година. Заедно учим.

- Не намирате ли, че е донякъде... странна? – забеляза той, сякаш се опитваше да я оправдае.

- Има такова нещо – съгласих се.

- Никой от тези тук – той описа полукръг с чаша в ръка – не може да се похвали, че е бил... близък с нея. Аз също, макар че... с мен благоволяше от време на време да разговаря сериозно. Веднъж дори ме заведе на кино! – засмя се той.

- Тя ли?

- Ами да! Аз няхах кураж да ѝ предложа. – Генерала отпи едва-едва от чашата си и попита предпазливо: – А вие как успяхте?

- А, мене пък ме покани на кафе – засмях се, отпивайки от питието. – Освен това съвсем не съм сигурен, че...

- И все пак! Да иде на купон с тебе и да те представи за свой кавалер е голяма работа! – увери ме той.

- Какво пък толкова, да не е... Ей там, онази да не е лоша? – кимнах към височко момиче с дълга, пусната коса, големи очи и едри, чувствени устни, да не говорим за по-надолу.

Генерала ме изглежда с удивление:

- Сериозно ли говориш? Та тя не може да се намаже и на малкото пръстче на Зора! Бих заменил дузина като Соня, за да имам чудо като нея.

- Тази ли е Соня? Защо Зара не я обича? Извинявай, аз я наричам Зара – поясних.

- Защо не я понася ли? Ами сигурно защото е дъщеря на драматурга М. и не престава да се фука с това. А пък не блести с особени дарби, меко казано, но иначе е добра, дори много добра, ако разбираш какво искам да кажа.

- Разбирам – кимнах. – Ти с нея ли ходиш?

- В момента не, макар че понякога се срещаме. Идва главно заради уискито. Луда е по него. А ти защо на Зора ѝ викаш Зара?

Докато се чудех какво да отговоря, Соня се насочи към нас и Генерала се поотмести, за да ѝ направи място между двамата ни. Почувствах дълго, топло бедро и аромата на зашеметяващ парфюм.

- Мон женераль, ти на това уиски ли му викаш? – попита нацупено тя.

- Обърках, че сипах водка в шишето. Ти бъди доволна, че и това има, защото напоследък знаеш ли в каква криза съм? Старият не ми е превел пари този месец.

Соня се облегна назад, при което се наложи да се запозная и с останалите ѝ телесни прелести, макар и

отчасти. Запали дълга цигара и като ме погледна косо, попита домакина:

- Няма ли да ме запознаеш?

- О, извинявай! Запознайте се – Соня М., а това е...

- Да нямате нещо общо с драматурга М? – прекъснах го.

- Нищо общо – отвърна с досада тя и аз погледнах с недоумение домакина. – Само дето ми се пада малко баща – допълни Соня след ефектна пауза, през която смукна дълбоко от цигарата, вкара дима до петите си и сетне го издуха в космоса. – Защо, познавате ли го?

- Аз ли? Не, просто... имената.

- Да, имената – многозначително проточи Соня. – Ако не бяха тези имена... Искате ли да ви запозная? – предложи внезапно тя и аз не разбрах, шегува ли се, или говори сериозно.

- Да отложим това за по-късно – отвърнах предпазливо.

- Защо? Всички се натискат да ги запозная със стария, особено начинаещи литератори като вас. Следвателно литература, нали? Или греша?

- Не грешите, но въпреки това считам, че е твърде рано да се запозная със светило като баща ви.

- Защо? Тази Зора съвсем ви е смахнала – погледна ме със съчувствие тя. – Нали не греша, като смятам, че сте й приятел, меко казано? Това на устната тя ли ви го направи?

- Извинете – рекох раздразнен и станях.

Насочих се към Зара, но едно момче я покани на танц. Тя обаче му отказа, отиде при друг и затанцува с него. Върнах се обратно. Соня беше станала, прегърнала бе тонколоната на диск плейъра и люлееше пищния си ханш в такт с музиката. Седнах отново до домакина и като кимнах загрижено към Зара, отбелязах:

- Не ти ли се струва, че с тази своя дързост може да отнесе някой плесник?

Генерала ме загледа смаян:

- Ти си луд! Ами нали после ще го направи на пюре?

- За кого говориш? – попитах неразбиращ.

- За Зора, естествено. Или Зара, както предпочиташ да я наричаш.

Трябва да съм изглеждал твърде изумен, защото Генерала запита:

- Ти не знаеш ли, че е каратистка?

Едва не паднах от канапето от изненада. В миг си спомних летящата във въздуха Зара и онези тримата, дето си ближеха раните на Плана. Така съм стоял кой знае колко време, вероятно пребледнял, но като в просъница чух думите на домакина:

- По едно време ходеше редовно на тренировки, но сега не знам дали все още...

Обзе ме ужасен срам. Значи тя ме беше защитила от онези типове, а за да не накърни мъжкото ми самочувствие, бе премълчала! А аз, глупакът, си въобразих, че съм супермен! Почувствах, че ме обзема странно чувство: едновременно възхищение и страх от това невероятно момиче. Дали наистина не е някоя перфектно изработена роботка?

Главата ми шумеше, дали от алкохола, или от смайването, но усещах, че нямам сили да стана от мястото си. Погледнах към Зара с нови очи. Стори ми се далечна и недостижима като комета. А ето че тя идваше към мене, зачервена и сияеща, и ме издърпа наред дансинга. Танцувахме някакъв танц, който наричаха „друс-друс“, но тъй като коленете ми бяха поомекнали след вчерашния побой, скоро седнахме на канапето и се заслушахме в един мургав момък, който обясняваше:

- Къде съм хванал този тен? На морето бе, братче!

- Какво море през април бе, кажи по-добре, че си бил на планина!

- Ти да не мислиш, че на света има само едно море? Бях надолу из Арабските емирства. Старият нали сега е там, та му погостувах.

- Така ли? А как ще оправдаеш отсъствията си в института?

- Това съм го уредил.

- С кашон уиски ли?

- Хайде сега, без намеци! Благородни и разбрани хора се срещат и сред професорята.

Погледнах Зара. Тя слушаше с половин ухо и се усмихваше на нещо си.

- Да си ходим – предложих.

- Добре – съгласи се тя.

8

Вървим по мокрия, блестящ на уличните лампи паваж, Зара ме е хванала под ръка, потропва до мен с токчетата си и пита:

- Е, какво ще кажеш за компанията?

- Нормално – отвърнах неопределено.

- Тази Соня какво се беше лепнала за тебе по едно време?

- Пищна мадама! – изпусна се от устата ми.

- Влиза ли в твоя минимум за сексуален контакт?

- Влиза. Не е съвсем тъпа.

- Защо я зарязва тогава?

- Откъде знаеш, че съм я зарязал? Значи си ме наблюдавала?

- А ти какво си мислеше? Че ще те оставя без надзор?
- Кога пък сварваше! Да приказваш, да се заяждаш, да танцуваш, че и да ме наблюдаваш отгоре на всичко?
- Сварвах аз.
- Аз пък знаеш ли какво констатирах? Че Генерала си пада по тебе.
- Знам.
- Знаеш ли? А защо не ти харесва? Стори ми се свестен тип.
- Не съм казала, че не ми харесва.
- А защо тогава ме водиш там, щом знаеш, че не е безразличен към тебе?
- А защо не?
- Не е много почтено.
- Ти само почтени неща ли вършиш?
- Опитвам се.
- Тя помълча.
- Прав си, трябва да щадим чувствата на другите. Е, аз не съм чак толкова благородна.
- Знаеш ли, Соня предложи да ме запознае с баща си.
- И ти?
- Отказах, естествено.
- Защооо? – проточи тя изненадано.
- Наистина ли смяташ, че едно такова запознанство ще бъде полезно за мен?
- Защо не? Не се знае какво може да се случи.
- И така да е. Смяташ ли, че светило като М. ще обърне внимание на един начинаещ студент и любител-писател?
- Самостоятелно не, но в комплект със Соня...
- Нима смяташ, че съм способен да се жертвам в името на кариерата си?
- Понякога и това се налага – с въздишка рече Зара.
- Ти би ли постъпила така?

- На мен няма да ми трябва – заяви тя. – Аз съм талантилива.

- Талантилива си ти. А не съм чел нищо от тебе.

- Чел си, но не си се досетил, защото пиша под псевдоним.

- И какъв е той?

- Дора Габе.

Ще ме спуга от смях туй момиче! Прегърнах я през рамо и наврях пукнатата си устна във врата ѝ – след боя не можех да целувам. Добре поне, че окото ми спадна, иначе как щях да се появя тази вечер подут? Те и без това се заглеждаха в мен, а като са гледали спуканата ми устна, сигурно са си мислели, че Зара ме ползва за спаринг-партньор при тренировките си.

Поколебах се преди да попитам:

- Ти защо не си ми казала, че тренираш карате?

- И това ли ти казаха? – погледна ме вяло тя. – Няма такова нещо. Измислих си го, за да ми имат страха.

- Генерала каза, че си ходила на тренировки.

- Блъф! – увери ме тя.

- Как да си обясня тогава онези размазани мутри вчерта на Плана?

- Нали ти казаха, че без малко щеше да ги убиеш. Направо беше превъртял!

- Не ме карай да проверявам във федерацията по карате. И като си ги лъгала, къде си казвала, че тренираш?

- В школата на МВР – отвърна Зара без да ѝ мигне окото.

- Как ти идват такива работи на ума! Аз не мога така хладнокръвно да лъжа.

- Защо? Много е лесно: представяш си, че е истина и край!

- И сама си вярваш?

- Налага се – отвърна Зара съвсем естествено. – И ако искаш да знаеш, защото те и без това ще ти го кажат, разправях им, че ме готвят за шпионка – нещо като Мата Хари.

- И те ти вярваха?

- Е, аз им го намеквах със заобикалки.

- Защо си правила всичко това?

- Нали ти казах – за да ми имат страха.

- Но не разбираш ли, че така ги отблъскваш от себе си, че се самоизолираш?

- А може би точно това съм целяла.

- Странно същество си ти! – изпъсках. – Ужасно странно!

- Остава да вземеш да ме убеждаваш, че съм роботка, а аз да отричам – закикоти се тя.

Стиснах я за вратлето, но ръката ми така ловко беше отхвърлена, че едва не се откачи от ставата. Зара разсеяно се загледа встрани.

Все ще има нещо вярно в тази работа, помислих си и отново видях летящата като торпила Зара с някакъв див екстаз в очите.

- Зара – започнах кротко, – хайде да престанем да се лъжем!

- Значи си ме лъгал досега?

- Искам да кажа – да престанеш да ме лъжеш. Или, ако ти е по-лесно да го възприемеш – да престанеш да фантазираш. Поне пред мен.

Тя чак спря.

- Но тогава бих умряла!

- Започни да пишеш фантастика – предложих. – Щом не можеш без това, поне пиши, та да чешеш крастата си. Все пак, когато предупредиш някого, че ще го излъжеш, ще бъде по-предпазлив.

- Мислила съм по този въпрос – отвърна тя. – Там е работата, че и да предупредиш някого, той, щом иска да бъде излъган, пак се оставя да го излъжат.

- Опитвала ли си?

- Естествено.

- С кого?

- С доста хора. Включително и с тебе.

- С мене? Защо не съм разбрал?

Тя сви рамене и се загледа пред себе си.

Брей, ще ме умори това момиче! Откъде ми дойде на главата! Да бях знаел, щях да я заобикалям като атомна бомба!

И в същото време чувствах, в същото време знаех, че никому, на никаква цена не бих дал моята Зара, моето славно момиче, каквото няма нийде по света!

9

Мой ред беше да я запозная с приятелите си.

- Имай предвид, че се различават много от онази, твоята тайфа – предупредих я.

- Знам – каза Зара спокойно. – Не се притеснявай, такива по ми допадат.

За да не бъде Зара сама сред пет момчета, бяхме поканили и трите студентки по медицина от долния етаж. Тя беше особено доволна от това, тъй като щеше да види нивото на конкуренцията.

Случи се така обаче, че закъсняхме доста след определения за купона час. Докато накупим туй-онуй за хапване и пийване, и времето минало. Когато спряхме пред вратата на апартамента, установихме по какъв гаден начин

трите фурии от долния етаж си бяха отмъстили за напразното чакане. На картонената табелката на вратата моите съквартиранти, все студенти от инженерни специалности, си бяха написали с петгодишен аванс по едно „инж.“ пред имената. Сега пред всяко „инж.“ се мъдреше по едно „м“, а имената ни бяха окарикатурени с разни оскърбителни добавки, надраскани злобно с химикалка. Така например на хубавото ми презиме Стоянов бяха добавили по средата едно „ху“.

В апартамента заварихме само Боги, който току що беше дошъл и скърбеше за внезапно починалото си коте, което беше довел вчера от улицата. Напръскал го против бълхи с мухозол, а то да вземе да предаде Богу дух.

След малко пристигнаха и останалите момчета. Всички бяхме безкрайно ядосани, задето онези пикли ни бяха окепазили хубавата табелка.

- Трябва да им отмъстим! – предложи войнствено Зара.

Да отмъстим, но как? Напрегнахме студентските си мозъци и се замислихме дълбоко. След няколко секунди забелязах как физиономията на Зара се проясни, после на лицето ѝ цъфна щастлива усмивка. Беше измислила нещо.

- Имате ли кутия от обувки и някаква по-люксовна хартия? – попита тя.

- Ще се намери – отвърна Жак и домъкна кутията от колета, дето беше получил тези дни от чужбина (той си кореспондираше с една мадама от Дания). – Само че на хартията има чуждестранни марки – каза той.

- Още по-добре! – заяви Зара и отвори кутията. Хартията беше от луксовна по-люксовна – гланцово-синя с разни цветчета и тъй нататък. Всички гледахме Зара с недоумение.

- Дайте сега котето! – заповяда тя.

- Възторжен рев се разнесе в стаята, сякаш „Левски” бе вкарал гол. Умрялото коте тутакси беше донесено и положено в кутията, а след това грижливо опаковано с луксозната хартия. Върху нея залепихме внимателно отлепените чуждестранни пощенски марки и Боги написа с изисквания си почерк на латиница адреса и името на една от „докториците”. Накрая завързахме пакета с бяла панделка и пратихме Жак да го занесе долу. Уверени бяхме, че ще излезе хазяйката им, тъй като те вероятно се спотайваха в стаята си след стореното злодеяние.

Така и станало. Жак обяснил на хазяйката, че пощальонът погрешно е донесъл колетчето при нас. Излязохме тихичко на терасата и се заслушахме. След броени секунди се зачуха неистови писъци и нещастното коте беше изхвърлено барабар с кутията през един по спешност отворен прозорец.

Бяхме отмъстили! И основната заслуга за това имаше Зара.

Тази според мен доста брутална история вдигна неимоверно реномето ѝ пред моите съквартиранти. Приеха я като своя, макар да бях уверен, че това беше добре обмислен от нея ход. Тя се превърна в център на вселената и до края на вечерта се фръцкаше и раздаваше остроумия наляво-надясно като дребни стотинки. Имах впечатление, че се чувства много по-добре сред тази малко недоद्याлана провинциална компания, отколкото сред онези изискани софийски ефета. Като взе да разправя вицове, чак ни смая. По едно време подозрях, че половината от вицовете си е измислила сама, защото ги чувахме за първи път.

Настроението достигна върха си, когато се сетихме, че на колета не бяхме написали името на подателя.

- Нищо – рекох. – Утре ще им изпратя автопортрета си в цял ръст по организъм с всичките сто атрибута, дето добавиха сред името ми!

- Ще приличаш на таралеж – примираше от смях Зара.

Всичко щеше да завърши добре, ако не ми бяха погодили следващия номер. По едно време забелязах, че съквартирантите ми един по един взеха да се изнизват. Погледнах омърлушен Зара.

- Плосък номер – усмихна се тя.

- Уверявам те, нямам нищо общо с това! – рекох убедително.

- Вярвам. Ти би постъпил много по-фино.

- Е, след като така и така са ни предоставили терен, нека се възползваме – казах и я прегърнах през раменете. Тя обърна глава към мене и ме целуна.

Поборичкахме се малко на моето легло и по едно време усещам, че и двамата сме в доста напреднал стадий на играта. Какво да правя? Време имахме достатъчно. Все някога трябва да стане, рекох си, защо да не е сега?

Бях я поразопаковал доста, когато отвън се звънна. Кой ли се намери да се домъкне баш сега! Спрях музиката и надзърнах през шпионката. Не беше нужно повече от секунда, за да осъзная, че отвън стоеше родният ми отец.

- Баща ми! – пошепнах и Зара скочи да се облича.

- Какво ще правим сега? – попита ме с разширени от ужас очи.

- Влизаш в стаята на Жоро и си траеш! Аз ще го изведа по някое време. Ако обаче реши да остане да ношува тук, ще изчакаш, докато се върнат момчетата и някое от тях ще те изпрати.

Отворих.

- А, татко, ти ли си! – изблеях сънено.

Баща ми озадачен оглеждаше обстановката в стаята.

- Много е задимено тук.

- Гости имахме – едни колеги... Сега ще проветря.

- Ти така ли спиш, без нощна пижама? – попита той.

- Не – заекнах. – Четях и съм заспал без да усетя. По каква работа си тук? – опитах се да го разсея.

- В служебна командировка съм. – И като усети смущението ми добави: – Не се притеснявай, на хотел съм.

По едно време се загледа в краката ми.

- Защо си бос? Нали ти донесох чехли? – Той не понасяше боси крака.

- Тук са някъде – затършувах под леглото и тутакси се сблъсках с обувките на Зара. Опитах се да ги пхна по-назад, но куфарът ми пречеше. Чехлите ги нямаше. Сигурно Зара ги беше обула в суматохата. Надигнах се, измъчен от напрежение и се молах дано баща ми тази вечер да е гаврътнал повечко от обичайното, та да не е толкова наблюдателен, но имах впечатлението, че е абсолютно трезвен.

- Ще пийнеш ли? – подадох му шише с два пръста бренди на дъното.

- Не, ще тръгвам, че колегите ме чакат долу в колата, но утре по обяд искам да се видим и да поприказваме.

Той ме гледа още няколко секунди строго и заслиза по стълбището.

Въздъхнах с облекчение и си рекох: Има Господ! Ами ако беше решил да остане да спи тук?

Изтичах в другата стая и измъкнах Зара. Понацелувах я малко, колкото да ѝ мине уплахата, но меракът ни се беше изпарил.

Поведох я към тях. За моя изненада тя бързо се окопити и вече не изглеждаше толкова уплашена. Бях ѝ дал да си пийне малко бренди, за да се стопли, и сега, поразвеселена, взе да ме убеждава, че всичко било много вълнуващо.

Щеше да видиш ти едно „вълнуващо“, ако баща ми ни беше заварил, помислих си, но не ѝ го казах, за да не ѝ развалям настроението.

Вървим с баща ми по „Графа” и си приказваме. По едно време не щеш ли, право срещу нас, по този тесен като жартиер тротоар върви Зара и отдалече се хили. Нито да я отмина, нито да я спра! Нямаше как, спрях я. Заедно с нея, но две крачки по-нататък, спря невисока, миловидна жена.

- Да те запозная с майка ми – рече вдъхновено Зара.

Запознах се вдървено. Баща ми стоеше на метър встрани и мрачно наблюдаваше сцената. Нямаше начин и изрекох зададено:

- Запознайте се с баща ми.

Подадох си ръце, но ми се стори, че не останаха взаимно очаровани от запознанството. Е, какво да се прави, малко ненадейно, но все някога трябваше да се запознаем. Внезапно се сетих, че преди малко в ресторанта му бяхме ударили по една водка, а баща ми май че две или три. Не зная дали на мен ми личеше, но на баща ми – малко да. Тъкмо сега ли намериха да ни срещнат! Ама и това, малкото, вместо да си затрае, се захилило от километър, сякаш държи Господ за шлифера!

Както и да е, скоро се разделихме и тръгнахме кой накъдето се беше запътил.

- Кой бяха тези? – подозрително попита баща ми.

- Една моя колежка с майка си.

- Познаваш ли я?

- Как няма да я познавам, като сме в една група.

- Майката имам предвид.

- Не, за пръв път я виждам.

- Защото гледаше, сякаш сме й плюли в бирата – рече баща ми.

- Хайде сега, намери какво да кажеш! На мене ми се стори приятна жена.

- Ти да нямаш нещо с малката?
- Не, само колеги сме.
- Не ми изглежда да сте само колеги.
- Е, излизаме чат-пат, но тя е много свястно момиче!
- Снощи с нея ли беше? В квартирата ви – поясни той.
- Как с нея? Да не искаш да кажеш, че съм я държал в

другата стая?

- Имам предвид, докато сте били с приятелите си.
- Да... май че се завъртя по едно време, но си отиде рано. Тя е много добро момиче, татко, уверявам те! Пълна отличничка, златен медал! Не можеш да й затвориш устата като запrikaзва.

Последните ми слова изглежда не вдъхновиха особено баща ми, защото каза:

- Чуй какво, синко! Докато не завършиш, никакви жени! Разбера ли, че си губиш времето с разни момичета, спирам ти „пенсията”. А, както ми се стори, и майка й не беше много очарована. Имай предвид, че този тип жени не са особена стока.

- Кой тип? – попитах недоумяващ.
 - Тия, дребничките – миньончета, дето им казват.
 - Но тя ще порасне, татко! Още расте!
 - Коя, майката ли?
 - Не, дъщерята. С един сантиметър месечно расте!
 - Ти да не си я мерил? – загледа ме подозрително той.
- И ако си търсиш компания, намери си нещо друго. Тези двете определено не ми харесаха.

Бях твърде огорчен от мнението на баща ми, но от друга страна няхах ни най-малко намерение да го послушам. С каква компания да ходя ще решавам сам. Като ми спре „пенсията”, много важно. Ще работя и ще уча! Той как го е правил?

Все пак се надявах, че няма да се стигне дотам. По принцип съм оптимист.

На другия ден, още щом ме видя, Зара започна атаката, убедена в истинността на максимата „Нападението е най-добрата отбрана”.

- Къде успяхте вчера още по обяд да се „накълвете” така?

- Как ще сме се накълвали! По една малка водка изпихме само. Ами ти, като видя, не можа ли да се направиш, че не ме познаваш, ами се хилеше като малоумна?

- Ти ме спря, а не аз!

- То оставаше и да не те спра – ти само дето не се хвърли на врата ми!

- Както и да е, но трябва със съжаление да ти кажа, че майка ми не остана особено очарована от вас. По-специално от тебе. Тя по принцип не обича пияниците.

- И какво да сторя сега? Да си вържа черна фльонга ли? Изпихме по една водка в ресторанта за аперитив и толкоз! Да не би да сме се напили?

- Лошото е там, че нашите вече не ми позволяват да закъснявам – със съжаление каза Зара.

- Това ще рече, че не ти разрешават да излизаш с мен?

- Така излиза – сведе глава тя.

- Добре тогава! Предай много здраве на майчето си и й кажи, че онези, двамата алкохолици, също не са останали очаровани от нея.

- Защо? Какво ви е направила майка ми? Да не би да се е държала зле с вас?

Замислих се. Какво всъщност не беше харесал баща ми в тази жена? Само дето бе миньонче ли? Едва ли това беше достатъчно основание да изпитваш неприязън към някого. Нищо не отвърнах, защото нямаше какво. Чувствах се отвратително, но стореното – сторено. Какво да направя?

- Хайде, не се кахъри толкова! – взе да ме утешава Зара. – Ще се срещаме през деня и няма да закъсняваме.

Погледнах я с благодарност. Това все пак бе някакво разрешение на проблема, докато съумея да се реабилитирам по някакъв начин.

- Няма ли да идем довечера у Даниел? Нали помниш, че ни покани? – попитах тъжно.

- Може да дойда, но за малко. Не, не заради забраната. Ще имаме гости – един колега на баща ми със семейството си, включително и синчето.

- Никога не съм харесвал гости, които мъкнат със себе си и децата – добавих.

- Особено когато детето току-що се е уволнило от казармата.

- Охо, такава ли била работата?

- Представи си, харесвал ме, а не може две изречения на кръст да скалъпи.

- Хайде, чак пък толкоз!

- Сериозно ти говоря! – вдъхновено започна Зара. – Обикновено закъсва към средата на изречението, та се налага да му помогна да го завърши. После пък не може да започне следващото и аз му подсказвам началото.

- Че вие страхотно си подходите в такъв случай!

- Защо мислиш така?

- Защото ти говориш за двама.

Зара ме погледна с неопикуема мъка:

- Не мога да го понасям, разбираш ли. Не ми се прибира довечера вкъщи.

- Прати го тогава по дяволите! – кипнах аз. – И с дебили ли ще се занимаваме сега!

- Добре – кратко рече Зара и ме хвана подръка.

Даниел от нашата група имаше рожден ден и ни беше поканил на купон в квартирата си – доста широка стая, която заемаше почти целия таван. Събра се кажи речичялата ни група, близо двайсетина души, вследствие на което се вдигна неопикуема врява. Все си мислех, че събирания с еднородна тълпа филолози ще са ужасно скучни, но се излъгах. Макар отначало наистина да започнаха разговори на висок стил за литература и четене на стихове, скоро червеното вино и суджучетата, изпратени от родителите на рожденика, насочиха приказките в много по-приятна насока. Музиката гърмеше, беше задимено като в ковашки цех и по едно време установих, че виното ме хвана. Зара усети това и взе да настоява да си ходим. Часът наближаваше десет и онзи, дебилият й ухажор, сигурно вече гризеше нокти от нерви.

Станах да вървим. Бяхме първите, дето напускат терена и някой подхвърли:

- Гледайте да не направите бебето!

Бях много весел и замаян от виното и отвърнах без да се замисля:

- Какво бебе бе, тя е още девствена.

Първо чух звука от плесницата, а значително по-късно я почувствах. Мигновено изтрезнях.

Бях получавал и други плесници през живота си, но като тази, да си призная, не бях. Главата ми отхвъркна като развинтена и за малко да се завърти на триста и шейсет градуса. Беше настъпила внезапна тишина, тъй като музиката бе спряла, и се чуваше само чаткането на Зарините токчета надолу по стълбите. Усмихнах се нелепо и хукнах да я догоня. Ухото ми пищеше. Дали не ми беше

спукала тъпанчето? Нека! Ще ми е за урок – да не си отварям устата повече, отколкото е необходимо.

Настигнах я долу на улицата. Понечих да я хвана през раменете, но тя ме отблъсна. Вървях редом и ѝ се извинявах, но Зара не искаше и да чуе. Лицето ѝ беше мокро, макар да не плачеше. Така стигнахме дома ѝ. Без дори да се обърне, тя затича нагоре по стълбите. Стоях пред входа на жилищната кооперация кой знае колко дълго и разни мисли ми минавах през главата, както и тази, да се кача горе и да я измъкна от къщи.

Тръгнах полека обратно, като не prestaвах да се уверявам, колко отвратителен тип съм. Защо ми трябваше да казвам такава глупост? Да не би тя да беше такава заради някакви свои, момичешки скрупули? Не! Зара ме обичаше и бе готова да ми се отдаде, уверен бях! И ако не бе дошъл онази нощ баща ми, това със сигурност щеше да се случи. Защо тогава трябваше да го казвам пред всички, сякаш я упреквам, сякаш ме е възпирала – първо да се оженим, че тогава! Нямаше нищо такова и ако я обичах толкова много, то бе тъкмо защото не робуваше на предразсъдъци, защото се водеше от собствените си чувства и най-малко от чуждото мнение. А аз да постъпя така гадно! Пълен тъпанар!

Не усетих как се озовах отново в мансардата на Даниел. Напих се с вино като камила и зачаках резултата.

Събудих се чак на следващия ден следобед. Добре че беше неделя. До главата ми седеше едно от нашите момичета и слагаше мокри кърпи на челото ми. Все още замаян, не можах да си спомня как се казва, но я погалих по бузата и я помолих да се омъжи за мен. Тя ми се усмихна мило, но отказа. Поисках още вино, но се оказа, че съм изпил всичкото. Тогава, отчаян и нещастен се прибрах в гарсоньерата ни. Трябва да съм изглеждал

твърде зле, защото съквартирантите ми се загрижиха сериозно.

Едва на другия ден им разказах какво се беше случило. Всеки от тях реагира различно, но каквото и да казваха, аз знаех, че съм най-презреният и гаден тип на света и че не заслужавам такова момиче като Зара. Казвах си го, а сърцето ми се късаше при мисълта, че мога да я загубя завинаги. Все пак тайно се надявах, че все още има надежда да ми прости. Нали по природа съм оптимист.

12

Вероятно за да не предизвика приказки в групата Зара се държеше така, сякаш нищо не се беше случило, но аз знаех, че нещата не са същите. Няколко пъти се опитах да поговоря човешки с нея, но тя беше надянала своята отвратителна маска и не я сваляше – фръцкаше се наляво-надясно и се правеше на весела и само аз знаех какво й е. Не помогнаха оправданията, че съм бил пиян, че не съм преценил какво говоря, последвани от безкрайни извинения. Зара беше непреклонна.

Какво пък чак толкова бях сторил? Да се сърди ден, два, десет, но ето, вече ставаше месец! Наближаваше изпитната сесия, а ние още не бяхме се разбрали. Струваше ми се, че за такова провинение това беше прекалено тежко наказание, като прибавим в сметката и плесницата. Дали нямаше и друга причина?

Обзе ме неясна тревога. Не бях поглеждал на нещата от такъв аспект. Ами ако този скандал е бил само удобен повод за скъсване на отношенията ни, а причината е друга? Тази мисъл се загнезди у мене, загриза ме и не ми даваше покой.

Вървя един ден по „Раковски” и изведнъж виждам от касата за билети на „Сълза и смях” да излизат Генерала и Зара. Спрях без да ща и ги загледах по най-тъпия начин. Те се изненадаха не по-малко. Зара се вторачи в афишите, внезапно заинтригувана от програмата на театъра, а Генерала приближи и ми пошепна: „Намини към един часа в „Кристал”, трябва да поговорим. После Зара го хвана демонстративно подръка и се отдалечиха.

Трябва да съм стоял дълго на тротоара пред театъра, защото като погледнах, часът наближаваше един. Затътрих се бавно към кафе „Кристал” и тъкмо се чудех къде да седна, видях Генерала да влиза. Той пошепна нещо на един брадат момък и онзи направи две места на своята маса. Поръчахме си кафе и по един сандвич и докато обядвахме (за мене поне това беше обяд), се гледахме с къси, проучвателни погледи. След като свърши със сандвича и отпи първата глътка от кафето си, Генерала запита внимателно:

- Какво се е случило между тебе и Зора?

- Не ти ли е казала? – отвърнах с въпрос.

- Не. Бих искал да ми вярваш – рече с приятно модулиран глас Генерала. – Ако не ми вярваш, безсмислено е да започваме разговора.

- Вярвам ти.

- Със Зора се видяхме вчера. Имахме малък купон у нас и тя дойде с едно от нашите момичета, без да съм я канил. Не очаквах това и веднага подозрях, че нещо между вас се е случило. Попитах я, а тя ми отговори, че нищо не е имало между двама ви, така че нямало какво да се случи. Не зная какви са били отношенията ви, но като знам характера ѝ, не ми се стори твърде странно. После пожела да идем на театър.

- Ще ходите ли? – попитах с едва прикрита завист, защото аз не се бях сетил досега да я заведа.

- Както видя, купихме билети – почти виновно започна Генерала, – но ако искаш, ще ти ги дам.

- Глупости! – отвърнах, защото знаех, че Зара няма да дойде на театър с мене. – Нищо друго ли не ти каза?

Той поклати със съжаление глава и после рече:

- Слушай, не знам защо, но изпитвам симпатия към тебе. Всъщност... малко ти завиждам за Зара, както я наричаш, но зная също, че никога не ще я имам. А и не съм съвсем уверен дали я обичам. Това обаче не ми пречи да се възхищавам от нея и дори малко да се страхувам. Тя е нещо като кумир за мен – далечна и недостижима.

- Това не й го казвай! – посъветвах го.

- Човек би трябвало да бъде близък с някого известно време, за да разбере чувствата си, а аз как да се доближа, като тя непрекъснато бяга.

- Прав си – отвърнах.

- Всъщност, ако смяташ, че ще си оправите отношенията, аз ще се оттегля. Ще се оттегля, докато не съм хлътнал. А тя е момиче, по което човек може ужасно да хлътне!

- Прав си – казах отново, – но не знам дали ще можем да се оправим.

Генерала помълча малко и сетне внимателно попита:

- Смяташ ли за възможно да ми кажеш в най-общи линии какво всъщност се е случило помежду ви?

- Отвратителна работа! – рекох и му разказах.

- Е, приятелю, гадничко си постъпил! – „успокой” ме той. – Ти не знаеш ли, че днес се счита за голяма обида да наречеш някоя мадама девствена?

- Да, но тя наистина е! – отвърнах с отчаяние. – Пък и не е от тези, дето ще вземат да се сърдят чак толкова за една дума. Затова си мисля, дали няма някаква друга причина, за да се държи с мене така вече повече от месец!

- Ще се опитам да разбера – обеща той. – Тия дни ще се събираме с приятели на бридж и като разбере, сигурно ще дойде – тя е стара бриджорка. Ако науча нещо, ще ти се обадя. Имаш ми доверие, нали?

- Ти си голям приятел, Генерале. И истински мъж! – тупнах го по китката.

Пролича, че тези ми думи му доставиха удоволствие. После внезапно предложи:

- Всъщност, защо не дойдеш и ти? Играеш ли бридж?

- Само белот – отвърнах засрамен – и то слабо.

- Нищо. Знаеш ли, Соня няколко пъти пита за тебе. Уверена била, че няма да се задържиш дълго при Зара. Чакай, чакай! Хрумна ми страхотна идея!

И той разпалено зашепна.

По съвета на Генерала пристигнах у тях по-рано. Съгласно неговия план Соня вече беше там. Седеше в дълбок фотьойл и се наливаше с индустриални количества уиски от едно голямо, подобно на бъчонка шише. Направи ми място да седна до нея, но след като прецених широчината на фотьойла, установих, че това едва ли щеше да е възможно. Затова седнах срещу нея и взех да я забавлявам.

Избрах за тема уискито. Като толкова го обича, сигурно знае доста за него, а аз тъкмо бях чел тези дни една статия в Гугъл. Соня ме слушаше внимателно, но въпреки това в погледа ѝ прозираше недоумение защо ѝ приказвам всичките тези глупости, а не идем да се понатиснем в другата стая.

Според плана трябваше да я сваля преди да дойдат другите, затова я поканих на един танц, след което седнахме един до друг на канапето. Тя седна на нулева дистанция от мене, дори бих казал на отрицателна, ако във физиката изобщо има такова понятие. Отново почувствах онова дълго, топло бедро и сам се изненадах колко ме

развълнува това. Загледах я отблизо и почувствах как дишането ми се учести.

Как могат да се раждат такива жени! Соня бе едно от онези живи предизвикателства за мъжете, които излъчваха такъв неотразим сексапил, сякаш само за това са били създадени. Еротиката се носеше като невидимо излъчване около нея, като, съгласно физичните закони, силата му нарастваше обратно пропорционално на квадрата на разстоянието. А при тази нулева, дори отрицателна дистанция между нас, бях попаднал изцяло под въздействието му. Не можах да се сдържа да не я прегърна. Целуваше се страхотно! Плъзнах ръка под полата и усетих трепетната цепка между бедрата ѝ. Соня ме гледаше задъхана с големите си като на икона очи и усетих, че нещата излизат от контрол.

И така, докато другите дойдат, двамата бяхме станали твърде близки. Вече бях започнал да мисля, че Зара няма да дойде, когато я видях да влиза с обичайния си маниер. Със задоволство констатирах, че се изненада от присъствието ми и от близостта ни със Соня, но бързо се овладя, запъти се право към мен, подаде ми ръка и дори ме целуна по бузата, под изумения поглед на Соня.

Музиката заблъска в стомасите ни с мощните си бази и се вдигна обичайната врява. Бриджорите побързаха да се оттеглят в най-тихата стая на огромния апартамент, а останалите затанцуваха, като преди това се заредиха с порядъчна доза уиски и бадеми, преди още да са свършили.

Соня, щастлива, че може да ядоса Зара, се скъса да се натиска в мен, но и аз не се дърпах. По едно време така се бяхме задъхали, че се чудех дали да не я послушам да хлътнем в спалнята. Планът на Генерала обаче не предвиждаше напускане на терена, така че останах.

През цялото това време нито за миг не престанах да наблюдавам Зара, която, вместо да отиде при бриджорите,

остана в хола и продължи да играе ролята си изключително добре, толкова добре, че взех да се съмнявам дали изобщо е имала някакви чувства към мене. По едно време стана така, че колективният танц (ако можеше да се нарече така всеобщото клатушкане) свърши и Зара се озова срещу мене сама, без партньор. Приблужи, сложи ръце на раменете ми и се заклатихме в ленив блус.

- Искаш да демонстрираш, че не сме скарани ли? – попитах заядливо.

- Ние не сме скарани – с равен тон отвърна тя.

- А защо не си същата с мене?

- Все някога трябваше да се разделим, защо не сега? Означава ли това, че когато се срещнем, ще трябва да се държим като диваци?

- Но защо трябва да се разделяме? Смяташ ли, че има причини за това? Онази моя глупост заслужава наказание, но чак раздяла... А това е наказание не само за мен, не е ли така? – загледах я очаквателно.

- Явно връзката ни не е била достатъчно здрава – каза след кратка пауза Зара.

- Какво говориш! – спрях да танцувам, възмутен до дъното на душата си и я загледах в упор. – Каква по-здрава връзка от това искаш? Обичам те, както не съм обичал никоя жена досега!

- Аз си мислех, че си искал да трупаш впечатления – дразнеше ме тя. – Впрочем, какво стана с онзи твой разказ?

- По дяволите разказа! – изръмжах гневно. – Как можеш изобщо да говориш подобни дивотии – да трупам впечатления за творчеството си и да се правя на влюбен! Това е чудовищно!

- Тогава аз съм чудовище – спокойно отвърна Зара.

- Какво искаш да кажеш? – запитах с възможно най-кроткия тон, защото усещах, че едва се сдържам да не я хвана за гърлото.

- Защото аз го правех тъкмо с тази цел.

Почувствах, че се задушавам, и като я притиснах в един тъмен ъгъл, изръмжах в ухото ѝ:

- Ако не престанеш да ми играеш гадните си номерца, ще те напердаша пред всички!

- Забравяш, че съм каратистка.

- А ако наистина съм бил за тебе само опитна мишка, ще те убия! Повярвай ми, ще го направя!

- Спокойно, шегувам се – освободи се от ръцете ми тя.

- Тогава? Какво ни пречи да бъдем отново същите?

- Това е невъзможно – поклати глава Зара.

- Защо? – Усетих в гласа ѝ безнадеждна увереност.

- Защото ще се омъжвам.

- За онзи, малоумния ли?

- Не, за Генерала.

Не се съдържах и се разсмях.

- Не вярваш ли? Иди и го питай! Ей го къде е.

Не се поколебах ни секунда, отидох до домакина, който тъкмо сменяше диска, и го попитах. Уверен бях, че това е поредният номер на Зара, но когато Генерала позабави отговора си, ме обзе паника. Той постави внимателно диска на мястото му, докосна клавиша, изчака да започне мелодията, сякаш това бе най-важното нещо на света и едва тогава продума, като избягваше да ме гледа:

- Не е точно така. Всъщност тя само ме попита, дали смятам, че една наша евентуална връзка би могла да прерасне в брак.

- И ти какво ѝ отговори?

- Казах може би.

- Може би?

- Да – едва сега се осмели да ме погледне Генерала, – но това съвсем не значи, че въпросът е решен. Всичко е в сферата на вероятностите – какво би станало, ако... Между

впрочем, попитах я за причината за вашето скъсване. Каза ми, че имало сериозна причина. Не била онази история с плесницата. Тази вечер възнамерявала да се изясните.

- Но тя ме замайва с изявления, че ще се омъжва за тебе!

- Тази вечер, след като си отидат всички. Обещах ѝ да ви оставя сами в малкия салон.

Тръгнах бавно към Зара. Чувствах как някаква топка се сви в стомаха ми и тръгна нагоре към гърлото, как някаква непредотвратима заплаха се прокрадва помежду ни, но не можех да разбера откъде идва и какво представлява. Така вероятно се чувства човек на чужда планета. Зара стоеше там, където я бях оставил, в същия онзи тъмен тъгъл и през цялото време ни наблюдаваше.

- Какво ще кажеш? – попита ме, щом спрях до нея.

- Не е точно така. Не е било истинско предложение.

- Може и да не е било, но ще да стане! – заяви тя категорично.

- Но, Зарка, какво те прихвана, че реши да се омъжваш ни в клин, ни в ръкав и то за човек, когото, струва ми се, не обичаш достатъчно?

- Той ме обича. И е много сваятно момче.

- Съгласен съм, но защо тъкмо сега и защо тъкмо за него?

- Може да си имам причина! – сопна се тя. – Откъде знаеш, че не съм да речем бременна? А Генерала е подходяща партия.

- Да бе, бременна! – изсумтях презрително. – Така става то – със целувки. Ако си бременна, защо не се омъжиш за мене? И без това се мъкнехме заедно последните месеци. Логично е детето да е от мен.

- На тебе най би ти подходдала Соня. Не ме прекъсвай! Първо, физически тя ме превъзхожда всякак. Е, интелектуално не може, но не е тъпа в никакъв случай.

Второ, има добра душа. Всеотдайна е. И трето, най-важното, без як дирек като баща ѝ, трудно ще блеснеш на литературния небосклон, колкото и да си талантлив. А за какво съм ти аз? Е, ако някога закопнееш да се заядеш с някого, можеш да идваш тук да си поприказваме.

- Ти си ужасно жестока и безчувствена, Зара! – изрекох ядно и я оставих в тъмния ѝ ъгъл, откъдето тя дълго надничаше към огромния хол като голяма, злобна кукумявка.

Соня явно беше започнала да нервничи.

- Мислех, че сте скъсали със Зора – провлече с подчертано безразличие тя.

- И да сме скъсали, какво? Няма да се държим като диваци един с друг, я! – отвърнах троснато, дръпнах я да танцуваме и така силно я притиснах, че чак се изненада.

- Не е ли по-добре да идем оттатък? – попита по едно време тя.

- Къде оттатък? По другите стаи вече има двойки.

- Така ли? Знам едно кътче на тавана.

- Добре, тръгвай първа, след малко идвам!

Без да чака втора покана Соня излезе, а аз, преди да я последвам, наминах към Зара. Тя беше напуснала тъмното си ъгълче и сега се бе облегнала до CD-плейъра, гледайки мигащите му светлини.

- Разбрах, че си искала после да поговорим. Но знай, че ни най-малко не ти вярвам за женитбата, така че измисли нещо друго, ако още не си го сторила. Иначе няма смисъл да приказваме.

- Добре – съгласи се тя кротко и на мене ми стана страшно от обречеността на тона ѝ. Забелязах, че докато излизах навън, ме проследи с поглед.

Соня стоеше на първата площадка на стълбището и се поклащаше в ритъм с музиката, която пробиваше и през затворената входна врата. Разкошният ѝ ханш се люлееше

така предизвикателно, че не се стърпях и още тук я прегърнах и я целунах така стръвно, сякаш исках да й причиня болка. Тя не се възпротиви, напротив, като че ли й достави удоволствие. После се отскубна задъхана и забърза нагоре по стълбището.

Вървах две-три стъпала след нея и съзерцавах съвършените ѝ глезени, съблазнителната закръгленост на прасците и неволно ги сравних с по детски кльошавите крачета на Зара. Тази тук бе яка кобила, създадена да бъде обладавана – грубо и силно, а Зара беше мило зайче, което може само да бъде галено и целувано. И въпреки това...

Вървах подире ѝ като пес след кучка, без да имам конкретна представа какво ще последва, оставяйки се да ме вмъкне в едно малко стайче на тавана, твърде уютно обзаведено с напълно подходящо канапе.

Позапознах се по-отблизо с прелестите ѝ. Страхотна мадама! А е само на двайсет години! Като давал Бог, давал, та чак се забравил. Или пък е искал да се изфука с творението си. Доста я понамачках и разроших, та се чудех как после ще се оправи.

Бях я опипал почти навсякъде, когато тя прошепна:

- Ей там има един колан. Завържи ме за канапето!

- Да не би да смяташ да избягаш? – попитах дрезгаво.

- Не, но това страхотно ме възбужда!

Тази ще е някоя откачалка, помислих си и докато се чудех дали да изпълня желанието ѝ, чух, че долу музиката спря. Нямаше го онзи разтърсващ тътен, сякаш бие селски тъпан. Купонът беше свършил. За да не ме помисли за простак, завързах ръцете ѝ с коланчето, после тихо се измъкнах навън. До вратата Генерала изпращаше гостите.

- Соня е горе – пошепнах му. – Завързана. Иди я отвържи, моля те. Номерът ти с ревността май не сполучи.

- Не се знае – мъдро отвърна той. – Ти да не би да очакваш Зара да ти прави сцени? Хайде, отивай, чака те.

На фона на огромния диван Зара изглеждаше като малка изящна кукла. Седнах до нея и я загледах очаквателно.

- Отвратителен е този „Шанел №5”. И е старомоден – отбеляза тя като начало.

- Какво е това?

- Парфюмът на Соня.

- Зависи. На нея й подхожда.

- Да, има знойна и същевременно романтична нотка.

- Хайде сега, за парфюма на Соня ли ще говорим? Казвай, каквото ще казваш! Слушам те – изпъсках, решен да чуя всичко.

- Какво всъщност искаш да знаеш?

- Как какво? Всичко: защо се отдръпна от мен, защо реши внезапно да се омъжваш, ако е истина, и така нататък. Първо за последното. Обещала си да ми кажеш истината. Вярно ли е, че ще се омъжваш за Генерала?

- Не, разбира се.

- Така и предполагам. Защо са тогава всичките тези истерични номера? Знаеш ли какво си мисля? Тебе просто те е страх. Ти просто се страхуваш от нашата връзка. – Тя ме погледна с изненада. – Да, страхуваш се да не разбере, че не си онова, за което те мисля, че не си нито толкова добра, нито толкова умна, и понеже не искаш да се разочаровам от тебе, решаващ да скъсаш, когато си в зенита на любовта ми, защото не можеш да понесеш да бъдеш разлюбена. Самолюбието ти не позволява. Страхуваш се да се омъжиш за мен, защото знаеш, че си егоистка и ще бъдеш лоша съпруга, и че скоро след брака ореолът ти на изключителна любима ще падне и ще се

замени с прозаичната роля на съпруга, а ти не искаш да бъдеш такава. Ти искаш винаги да си на върха, да ти се възхищават, да бъдеш обичана, не, обожавана, да бъдеш ухажвана, но ти, ти освен себе си, никого не обичаш! Никого, разбираш ли? – почти крещях.

Погледнах към Зара. Тя беззвучно плачеше. Всичко бях очаквал от нея, но не и това. Очаквах да се разлюти, да ме подхване, както винаги с котрааргументи, но тя... тя просто плачеше. Мигом съжалих за думите си, а те почти всички не бяха верни.

- Не си прав – продума тя, след като обърса сълзите си с длан. – Ти дори не подозираш колко много те обичам! Не знаеш какво си за мен!

Преглътнах безмълвно.

- Но защо... защо тогава ме отблъсна? Или не смяташ, че съм достоен да ти бъда приятел или... съпруг?

- Не мога да се омъжа за тебе! – с болка каза тя.

- Защо, нали каза, че ме обичаш, че съм нещо много за тебе?

- Обичам те, но не мога да се омъжа за тебе.

- Е, добре, не съм казал, че това трябва стане утре, а по принцип.

- Не мога и по принцип.

Млъкнах объркан. Започнах кротко:

- Слушай, Зара, не усещаш ли, че тук няма логика? Нали за всяко нещо трябва да има причина? А каква е тук причината? Няма причина, а има следствие! Не чувстваш ли, че нещо не е в ред? Няма ли най-после да ми кажеш какво става?

Нов порив на плач я разтърси и тя зарови глава на гърдите ми, вкопчила се здраво в раменете ми. Хълцаше и не можеше дума да каже.

- Хайде, недей! – опитах се да я утеша. – Родителите ти не позволяват да ходиш с мен, нали? – опитах се да налучкам.

Зара заплака по-силно и заклати отрицателно глава.

- Но какво тогава? Кажи най-после – каквото и да е, ще го понеса! Все ще е по-леко от неизвестността! Не мога повече така!

Тя вдигна към мене разплаканото си лице, изкривено от ужасен спазъм и изкрещя:

- Не разбра ли, не се ли досети, че ние двамата с тебе... сме всъщност... брат и сестра!

В главата ми се занастройваха милион цигулки. Почувствах как кръвта се смъкна от лицето ми, а в гърдите ми нахлу слабост, от която едва не загубих сваят.

- Какво приказваш! – запитах беззвучно. – Слушаш ли се какви идиотщини говориш! – крещях в лицето ѝ, което се сгърчваше след всеки мой вик, сякаш плесници плющяха по него.

- Истина е! Ти също си се досетил, но не искаш да го възприемеш!

- Какво съм се досетил? За какво говориш! – отбранявах се безпомощно, но усещах как едно съмнение се запрокрадва в душата ми, нараствайки безпощадно и скоро доби демоничен вид. Видът на истината! На непредотвратимата и жестока истина!

Седнах безсилен до нея и зашепнах отчаяно:

- Кажи веднага, кажи, че това е твоята поредна измислица! Кажи или не знам какво ще направя!

Зара клатеше глава през сълзи и аз осъзнах, че уви! този път тя казва истината.

Сипах в две чаши от някаква бутилка и седнах до нея.

- Пийни! – казах тихо. Извадих кърпа и се опитах да избърша сълзите ѝ. – Успокой се и се опитай да ми разкажеш всичко. Не се ли заблуждаваш, че баща ми и...

- Още щом го видяла, майка ми го познала. Той бил същият онзи мъж, с когото така внезапно се обикнали преди двайсет години. Тя била същата онази жена за която баща ти ти е разказвал. Майка ми не е сигурна дали и той я познал, но...

- В такъв случай може и да не е тя! – прекъснах я с отчаяна надежда.

- Тя е. За жалост всичко съвпада. Всичко онова, което ти ми разказа. Отначало, когато ви срещнахме двамата на „Графа”, тя ми заяви, че не желае да ходя с тебе. После, когато закъснях след рождения ден на Даниел, ми направи скандал, защото гостите си бяха отишли, без да ме дочакат. Аз бях твърде разстроена от думите ти тогава и се държах с нея доста невъздържано, вследствие на което най-категорично ми беше забранено да контактувам с тебе. Аз упорствах и исках да ми обясни защо. Тогава майка ми се принуди да ми каже. Плаках много. Разбрах, че съм извадила най-лошата карта в живота си, но не можех да направя нищо! – тя млъкна и отпи от чашата си.

- Добре, но баща ми не ми е казал, че... са имали дете! – промълвих съкрушен.

- Той не е знаел. Родителите ми са били женени от две години, но нямали деца. Тя обичала баща ми, докато не срещнала твоя. Когато разбрала, че е бременна, не казала нищо на баща ти. А трябвало да вземе някакво решение. Щом баща ти отворил дума да се разведат и да се оженят, мама дълго се колебала. Много била задължена на баща ми – той не е завършил висше образование, защото работел, за да я издържа. А от друга страна била бременна – нещо, което така дълго чакали.

- Но може да е сгрещила, може да е забременяла от... съпруга си – рекох почти без надежда.

- Не. Същото я попитах и аз. Майка ми била сигурна. Жените имат усет за тези неща. А и аз се позаинтересувах. Ти каква кръвна група имаш? – запита неочаквано Зара.

- Нулева – отвърнах.

- Ето, виждаш ли? Моята също е нулева, на майка ми е А, а на баща ми – АВ. Това категорично означава, че не съм негово дете.

- Не разбирам от кръвни групи – прекъснах я, – но съм чувал, че бащинство така не се доказва, а само се отхвърля. Всъщност това нищо не решава. Чакай сега ще попитам! – тръгнах към стаята с телефона.

Първоначално възнамерявах да позвъня на някой лекар, но докато прелиствах телефонния указател, ми хрумна, че всъщност мога да попитам... баща ми. Погледнах часовника си. По това време обикновено си беше въщи. Набрах номера и няколко секунди по-късно чух глухия му глас.

- Татко, аз съм – продумах с изтерзан тон. – Обаждам се по това време, за да те запитам един... много важен въпрос. Жената, която си обичал... майката на Зара ли е?

Баща ми не отговори веднага.

- Зара онази, дето я срещнахме с майка й на „Графа”. ли е?

- Същата – отвърнах и зачаках отговора с кой знае откъде появила се надежда.

Той се забави толкова дълго, щото помислих, че връзката е прекъснала. Тъкмо се канех да се обадя, когато чух баща ми да казва:

- Тя е.

Сякаш ме удариха с парен чук. Едва успях да си поема дъх и само промълвих:

- Но защо, татко...

Усетих сълзите да напират в гърлото ми и затворих телефона. Тръгнах към Зара като осъден на смърт. Все

едно, че току що са ми казали, че съм болен от рак. Дори тогава все пак има някаква надежда, но сега... Когато влязох в стаята, Зара гледаше в пода и мълчеше. Беше престанала да плаче. Стоях в нерешителност и не смеех да мръдна. Когато повдигна очи, събрах сили и продумах:

- Вярно е. Баща ми потвърди.

Видях как веждите ѝ подскочиха, а после сведе глава и остана неподвижна.

Седнах до нея и я прегърнах през раменете.

- Ех, Зара, Зара! Тъкмо на нас ли можа да се случи! Защо ние трябва да плащаме греховете на родителите си! – и отпих дълбока глътка от чашата.

Зара клатеше глава в такт с думите ми. Странна бледност я беше обхванала, сякаш бе възмущена. Погледнах я с нови очи – нима това бе сестра ми, по-точно – полусестра ми? Нима цялото това взаимно привличане е било само зовът на кръвта? Можех ли да сменя голямата любов на живота си с любовта към сестрата? Поклатих глава – това бе невъзможно. Не бях имал сестра, предпочитах и да нямам, но любима като Зара знаех, че никога не ще имам.

- Как ще живеем по-нататък, Зарка? – попитах с болка.

Тя поклати глава и промълви сдържайки се да не заплаче отново:

- Не зная. Аз от цял месец знам това. Питаш ли ме как съм се чувствала?

Горката! Едва сега осъзнах, че нейното хладно отношение към мене е целяло единствено да ме отблъсне, за да приема всичко по-леко.

Изведнъж се сетих: а какво щеше да стане, ако баща ми не бе дошъл тогава в квартирата? Сякаш съдбата, за да изкупи вината си, задето ни събра, го изпрати в онзи миг.

- Какво ще правим сега, кажи! – попитах отново.

- Не зная – отвърна тихо Зара и почувствах, че отново ще заплаче.

- Аз не бих могъл да остана... до тебе. Това ще ми причинява постоянна болка. Как ще живеем през следващите години с тази болка?

- Какво си намислил? – погледна ме косо тя.

- Не зная, може би ще се преместя в друга група или пък ще мина задочно. Не ми стига умът как ще чета за изпитите.

- Ще ти мине, бъди сигурен.

- Няма, Зара, Ти не знаеш какво беше за мен. Радостта от живота! Това няма да ми се случи никога отново. Как да го забравя?

При тези ми слова сълзите ми бликнаха, въпреки волята ми и се обърнах смутен да ги обърша. Не бях плакал от дете.

Зара се разплака отново:

- Ние пак ще се виждаме, но вече като... брат и сестра.

- Не, Зара, няма да бъде същото. Щом си тръгна, никога повече няма да се видим!

- Но имаме още цяла седмица до края на занятията – рече тя загрижено.

- Ще мина и без тях.

- И какво мислиш да правиш през това време? – попита с тревога тя.

- Не се страхувай няма да се самоубия. Самоубиват се подлите, които обичат само себе си или пък слабите, които няма къде да идат и затова напускат този свят. А аз имам още един свят, Зара! Ти също го имаш – светът на въображението, където и най-невъзможната любов става възможна само с едно драсване на перото. Ще пиша. Ако искаш приеми това като един вид самоубийство, защото всъщност аз искам да напусна тоя свят. Много е мръсен,

Зара! Ето че дойде време да плащаме грешките си и не само нашите.

- Светът не е лош – поклати глава Зара, – а животът е сложен.

- И така да е? Защо трябва ние да сме изкупителната жертва?

- Не съди строго родителите ни – те са търсели щастието си. Както и да бяха постъпили, щяха да сгрешат. Ако майка ми се беше развела и се бе оженила за баща ти, щяха да останат нещастни баща ми и твоята майка, а ти щеше да останеш кръгъл сирак, след смъртта на майка си. Всъщност тя може би първа е платила тази черна дан.

- Права си, животът е много сложен. Особено щом се появи любовта.

- Аз... няма да имам сили дори да пиша – рече тихо Зара.

- Ще трябва, Зара, ще трябва! Иначе не може да се живее! Обещай ми! Искam преди да се разделим да ми обещаеш, че ще пишеш.

- Обещавам – отвърна тя неуверено. – Наистина ли няма никога повече да се видим? Кажи ми, че ако нещо се промени, ще дойдеш отново!

- Нищо няма да се промени, Зара, нищо! – отвърнах с печал.

- И все пак.

- Обещавам! – казах без никаква надежда.

Станах и я прегърнах. За миг се запитах: кого прегръщам – своята появила се изневиделица полусестра или моята шеметна любима?

Не я целунах. Обърнах се и бързо излязох. Не се сбогувах с домакина. Надявах се, че тя ще бъде щастлива с него. Утешавах се, че поне беше мъж на място.

Дните ми от тук нататък се превърнаха в сън. Не кошмарен, а безконечен: сън без сънища, муден и неясен. Опитах се да пиша – нищо. В квартирата не ме съдържаше – не можех да понасям съчувствените физиономии на приятелите си. Обикалях по цял ден улиците и се опитвах по някакъв начина да се откъсна от мислите-змии, но безуспешно. Кога щеше да свърши всичко това и щеше ли изобщо да свърши? Вървах по улиците гладен и недоспал и не се сещах, че трябва да хапна нещо и да поспя.

Както си вървя един ден и погледът ми се спира на нещо, което ми се струва познато. Бавно осъзнавам, че по тротоара срещу мен върви майката на Зара. Мигом ме обзема лудо решение: внезапно заставам пред нея. Тя спира, поглежда ме изненадана, после ме познава и се усмива.

Всичко бях готов да ѝ простя, но не и тази усмивка!

- Смейте се, госпожо, смейте се! За това, че опропастихте живота ни – на дъщеря си и моя!

Жената ме погледна слисана:

- Но моля ви!...

- Няма защо да ми се молите, а да бяхте помислили с баща ми навремето, какво е могло да се случи! Че е могло да стане така, че неговият син и вашата обща дъщеря да се срещнат един ден и да се влюбят, и да не знаят, че са брат и сестра! И да ви проклинат, че трябва да плащат греховете ви с лихвите!

Около нас минаваха хора, но аз не ги забелязвах. Гледах с гняв жената, която беше станала причина за толкова много нещастия в семейството ни. Тя ме гледа още миг, сетне неочаквано прихна в смях:

- Зора ли ви разказа всичко това? Бога ми, та аз изобщо не познавам баща ви! И как сте могъл да й повярвате! Не сте ли разбрали още, че е страхотна фантазьорка! Не ви ли е казвала, че е роботка и има компютър вместо мозък? Как можяхте да й повярвате! – тя не можеше да си поеме дъх от смях.

Сетне внезапно стана много сериозна.

- Ах, тази наша ужасна дъщеря! Постъпила е лошо, много лошо с вас!

Стоях вцепенен, докато постепенно осъзнах, че тази жена няма защо да ме лъже.

- Чакайте, чакайте! – промълвих вдървено. – Искате да кажете, че всичко това не е вярно?

- Не е вярно, разбира се! Зора всичко си е измислила!

Тogaва, обхванат от внезапно щастие, я грабнах пред очите на минувачите и я завъртях в кръг така, че тя запищя от страх и възторг. После я целунах по бузата и хуках.

Изведнъж се сетих и спрях като закован. Върнах се бързо, прилекнах пред нея и я запитах от упор със зловещ глас:

- А баща ми? Защо баща ми каза, че е истина?

- Какво точно каза баща ви?

- Че сте имали връзка! – отвърнах свирепо.

Жената се замисли.

- Не зная, но вероятно е искал да ви предпази от една твърде ранна връзка – та вие със Зора не сте завършили още дори първи курс!

- Страхотно умна жена сте! – възкликнах отново и я целунах по бузата. – А как мислите, защо Зара ми погоди този номер?

Тя помисли. Аз чаках.

- Не зная, питайте нея. Може би, за да ви даде урок за живота – всичко това е могло наистина да се случи или...

Това е май първата ѝ любов и може би се страхува от нея, не зная.

- Фантастична сте! – прошепнах. – Как се сетихте за всичко, да не сте детектив?

- Да – отвърна просто тя, – следовател съм.

- И не сте електронен инженер?

- Който да ѝ зарежда батериите? Не, не съм.

- Благодаря ви! – промълвих и хукнах да търся Зара.

Хукнах да търся ужасната, фантазбюрката, чудачката, каратистката, умницата Зара! Моето единствено и неповторимо момиче!

Моята Зара!

15

Още помня онзи луд бяг до дома ѝ, когато нахлух без дъх след бясно звънене и удряне по вратата. Зара отвори, пощуряла от уплаха, и в първия миг вероятно реши, че съм дошъл да я линчувам, защото понечи за затвори вратата и да закачи онуй синджирче, за което се смята, че предпазва от крадци. Когато не успя, се остави отчаяна в ръцете ми, надявайки се на случайна капка милост или човештина, останала в опустошената ми от самата нея душа.

Капката се оказа море, защото едва не я удавих от ласки. След няколко минути бурно прегръщане тя се досети, че всъщност проявявам нежност и се опита да отвърне със същото, но уплахата я беше сковала дотолкова, щото ми се струваше, че се отбранява. След още няколко минути, вече възвърнала самоувереността си, взе да ми обяснява с най-невинен вид, че била съчинила всичко онова, за да се увери в привързаността ми, точно

тъй рече – привързаността, да провери някаква своя психологическа теория и прочее.

Ръмжах от гняв, но не можех нищо да направя, щастлив, че всичко между нас отново е наред, че отново сме заедно, макар че тя не изглеждаше толкова възторжена, колкото ми се щеше. Опасявайки се донякъде, че може би отново играе някаква роля, все пак се надявах, че тайно се радва, щом като по едно време казваше, че уж ме обича.

Можех ли да бъда абсолютно сигурен в това? Не зная. Вече не смеех да бъда абсолютно сигурен в нищо, свързано със Зара. Никой не беше в състояние да предскаже как може да завърши каквото и да било.

Сесията мина криво-ляво, къде с взети, къде с отложени изпити – поне за мен беше така – и почти цялото лято прекарахме със Зара: ту на палатка край морето, ту из планините. Струваше ми се, че всичко помежду ни се беше оправило, че е влязло в руслото си и никога вече няма да се отклони. Гледах я и ми се струваше, че е щастлива с мен, но все си мислех, че не толкова, колкото бях аз. Какво не достигаше? Каквото и да беше, не ми го казваше и вече бях започнал да свиквам с тази нейна резервирана радост, приемах я за нормална – нали всеки човек се радва по своему? Пък и за какво ли толкова има да се радва? В любовта радостта е по-малко от мъката, бях чел някъде, но в това щях да се уверя доста по-късно.

Вдъхновен и изпълнен с идеи пишех непрекъснато – на палатката, легнал по корем върху топлите скали край морето, във влака, с раздрусан почерк, понякога на маса, като хората, но най-добре пишех „на коляно“, както казваше професорът ни. Зара често заставаше зад мене, зачиташе се през рамото ми (нещо, което много мразя, но на нея позволявах) и когато ме погалеше майчински по главата, разбирах, че написаното не е съвсем зле.

Есента ме завари с купчина изписани на ръка листи, които после трябваше да преписвам на един разбичкан компютър в библиотеката на стандартни машинописни страници. Сякаш разните редакции щяха да се надпреварват да печатат писанията ми.

Зара обаче имаше друго становище по въпроса, защото щом си взех останалите ми от пролетта изпити, се зае с присъщия си ентузиазъм да ме лансира като пишещ. Всъщност повечето колеги от факултета бяха отпечатвали тук-там по нещичко, но с трайно и редовно присъствие в периодичния печат никой още не можеше да се похвали. Аз, според Зара, трябваше да съм първият.

Започна с това, че след задълбочено проучване на „творчеството“ ми, Зара избра три разказчета, които и аз считах за сполучливи и реши първо да атакува конкурса за разкази в един голям ежедневник. Втория разказ изпрати в едно женско списание, понеже ласкаеше (дори величаеше) нежния пол, а третия – не помня къде. После зачакахме. По-точно, чакаше тя, защото аз не хранех особени надежди, макар скришно да се надявах, че чудото може да стане.

Занятията в Университета протичаха нормално и записани в ежедневни проблемчета, постепенно забравихме за разказите, докато един ден не получих писъмце от редакцията на ежедневника. Уважаемият г-н Славов, тоест аз, се поканваше да се яви при еди-кой си заместник-редактор за справка във връзка с предложения за конкурса материал.

Хукнах възторжен към Зара, след като предварително й се обадох по джигесема, та да не си изкара акъла. Мислех, че ще се зарадва, а тя, след като прочете внимателно писмото, се усмихна и рече:

- Е, не подскачай чак толкова, това още нищо не значи!

- Как така? Щом ме викат, значи има защо! Иначе изобщо нямаше да ми отговорят.

- Не знам – отвърна колебливо Зара. – Струва ми се, че мъките ти едва сега започват.

- Недей да злорадстваш, защото ти ме насади на тия яйца! – рекох гневно. Мислех да ѝ кажа още, че говори така от завист, но добре че не го сторих, защото знаех, че е талантилива и ако речеше, щеше да отпечата каквото си иска и където си иска. Само дето още не бях чел нищо, написано от нея.

Ако знаех колко права щеше да се окаже, не бих се перчил толкова, но може ли човек да знае какво го чака? Зара изглежда знаеше, защото нещата се развиха точно така, както предказа. Толкова точно, че дори се усъмних, че отново тя е скалпила всичко.

Въпросният заместник-редактор се оказа само около петилетка по-възрастен от мене, седеше зад олющено бюро, но със съответстваща на длъжността му важност, съчетана с точно отмерена доза снизходителна грижовност към младите пишешци. Точно така ме нарече – „пишеш”. Това все пак бе нещо. Щом разбра, че съм в трети курс (метнах го с един курс за по-авторитетно), не промени особено отношението си, а изтежко рече:

- Драги **колега**, няма да крия, че разказът ви има интересни зрънца, бих казал дори, че прозира известен талант, макар с тази дума напоследък да се злоупотребява.

Кимнах утвърдително със скромно изражение и с нужната почит в погледа, което изглежда му се понрави, защото продължи:

- Трябва да ви кажа обаче (ей го „обачето”, за което спомена Зара), че разказчето ви се нуждае от известна преработка. (Направих делова физиономия и наострих слух, изваждайки предварително приготвените тефтер и

химикалка.) Идеята е добра, не е много експлоатирана, благодарна е, ако мога така да се изразя. (Нямах нищо против да се изрази така, само да не ми лази дълго по нервите.) Ето тук съм отбелязал някои нещица, които следва да преработите. Нашият вестник е водещ, четете се от няколко милиона души и не можем да си позволим да пишем неща, които други издания могат. (Отново кимнах разбиращо, макар да не разбирах накъде бие.) Ето, да речем тук – сцената с голото момиче – продължи редакторът, размърдвайки се на стола си. – Първо, защо е нужно да бъде голо и второ, след като вече сте го съблекли, защо трябва толкова да наблягате на голотата му?

- Но всъщност... – понечих да взема думата.

- Момент, нека довърша. Трето. Защо трябва да е германче? Не може ли да си бъде българче? Не мислите ли, че може да обидим нашите приятели германците? Смятате ли, че ако попадне – а то непременно ще попадне, ако го публикуваме – в ръцете на културното аташе на Федералната република, той ще бъде възхитен? Напротив, би могъл дори да повдигне дипломатически въпрос!

Глупости, за едно голо момиче, помислих си и почувствах, че взех да се изпотявам, но рекох, възползвайки се от настъпилата ефектна (според него) пауза:

- Добре, кажете какво да направя, макар да смятам, че разказът ще загуби от това.

- Не се безпокойте – прекъсна ме с добродушен смях той. – Повечето млади колеги смятат така, когато трябва да променят нещо, но после се убеждават, че сме били прави. Ами какво трябва да сторите – уж се съсредоточи той. – Първо, ще промените народността на героинята. Най-добре е да бъде българка. Второ, ще й облечете един бански, може и по-оскъден, а най-важното – нека малко повече чувства да има между нея и него. И още нещо – защо

съпругата му трябва непременно да е кобра? Твърде шаблонно.

- Не аз, главният герой я нарича така, а той е обикновено момче, работник.

- Това, че е обикновено момче е хубаво, но значи ли, че трябва да е елементарен и да се изразява шаблонно?

- Той съвсем не е елементарен – интересува се от кино, от телевизия...

- Кой днес не се интересува от телевизия? Всеки се интересува от кино и телевизия. Но, общо взето, разказчето не е лошо.

Внезапно ме доядя и без да се замисля рекох:

- Не е ли по-добре да си взема разказчето и да не ви занимавам повече с него?

Докато изричах тези думи, съзнавах, че правя грешка, но изпитвах сякаш мазохистично удоволствие от това. За моя изненада заместник-редакторът не се съгласи с предложението ми, а се усмихна и рече дружелюбно:

- Ето, че се разсърдихте! Хайде недейте! И аз, когато бях като вас някога... В разказа ви има нещо, което ми хареса. Не ми се ще да пропадне.

- Ами като ви хареса, отпечатайте го, както си е, а колкото до пропадането – има и други вестници и списания – продължих да се инатя, почувствал известен кураж.

- Разбира се, че има – широко се усмихна той с подходящ жест на дясната ръка, – но все пак аз ви открих, не е ли така? – пресегна се през бюрото и ме тупна по рамото.

Този му жест ме вбеси, защото копелът беше съвсем малко по-възрастен от мен, а се държеше като туз. Имах чувството, че подражава на шефа си.

- Добре! – отсякох и станах. – Ще помисля. Дайте ми материала.

- Защо, нима го нямате в компютъра си? – повдигна вежди той. – Този екземпляр вече е заведен в архива ни.

- Имам го, разбира се. Довиждане – рекох и излязох.

- Ще ви чакам! – викна той след мен, но не стана от стола си.

Нищо не отвърнах.

Първото нещо от което имах нужда, щом излязох навън, беше да пийна нещо по-крепко, затова влязох в първото кафе и си поръчах един малък коняк. После – втори. Вървах в лютия студ към къщи и се чудех да се ядосвам ли, или да се радвам. Но как по дяволите щях да прекроя проклетия разказ, като не се сещах?

- Не се коси, ще измислим нещо – успокои ме Зара, доволна, че всичко се беше развило според нейните предсказания.

16

Някъде към края на зимата, трябва да беше началото на март, домсъветът, който, както отбелязах, беше собственик на апартамента, реши да ни увеличи съществено наема. Това лично на мен би смутило значително финансите, както естествено и на другите момчета. Решихме да не се предаваме. Казахме, че ще помислим и зачакахме.

На другия ден на вратата позвъни Цеца, младата жена на домоуправителя, която по едно време се усукваше около Боги, но той се направи на разсеян. Тя не му го прости и днес имаше прекрасен повод да си го върне.

- Е, симпатяги, ще плащате или ще си ходите? – запита тя с дванайсетцолова начервосана усмивка.

- Влез, заповядай ма, Цецке – размаза се от любезност Жак. – Ей на тая възглавничка седни, до Боги!

- Не ща да сядам – отсече хубавицата и ни изгледа по реда на номерата.

За късмет всички си бяхме в квартирата и се занадпреварвахме да ѝ угодим. Аз изкарах кафеника да ѝ сваря едно турско кафе, Жак измъкна преполовена бутилка бренди, Боги пусна един диск с чалга, а Ивайло ѝ намаза филия с домашна свинска мас и я попита с шарена сол ли да я поръси, или с обикновена.

Всичко това не доведе до нищо, макар Цеца да изпи кафето и коняка, като пренебрегна филията на Ивайло, защото рече с убийствено сладка усмивка:

- И така, симпатяги, домсъветът реши: до края на седмицата или започвате да плащате по новата тарифа, или се измитате.

Рече това и си тръгна, Боги я изпрати до стълбището и дори се опитал да ѝ определи среща, но тя не кандисала. Фронтът беше изгърван. Седяхме умърлушени над останките от кафето и коняка и умувахме какво да правим.

Така ни завари Илийката, колега на Жоро, който, след като изслуша бюлетина на събитията, ни окуражи:

- Няма страшно. Знам един адвокат, цар на квартирните дела. Няма да ни вземе много – рече той, слагайки и себе си в това число, тъй като прекарваше повечето си свободно време тук.

Царят на квартирните дела отсъстваше от кантората си, но за сметка на това колегата му, който седеше на отсрещното бюро, предложи услугите си. Решихме да не губим време – и той е адвокат, а от адвокат до адвокат не може да има кой знае каква разлика – нали все едни закони гледат. Пък като седи в една стая с „Царя”, все ще е научил някоя гяволия от него.

- Няма страшно, момчета – рече адвокатът, – по закон до края на март не могат да ви изгонят – зимен сезон е.

- А след това? – попитахме.

- След това – ор дъ кемъл, ор дъ кемълър.

- ???

- Туй ще рече на английски – я камилата, я камиляра. Обадете ми се тези дни пак, че сега имам дело. Цялата работа ще ви струва двеста и двацет лева.

- Уент дъ хорс ин дъ ривър – изпуснах неволно, което на български ще да рече „Ойде конят в рязката”. (Изтървахме положението, иска да каже поговорката.)

След тези му слова си тръгнахме от кантората поуспокоени, но не чак толкова. В края на седмицата отново го посетихме, тъй като домсъветът беше решил да заведе дело срещу нас, след като отказахме да напуснем. Този ден и Царя беше там. Той бе сравнително млад мъж с тлъст черкезки мустак. Седеше и мълчеше.

- Ще заведем контрадело срещу домсъвета! – рече гневно нашият адвокат, след като ни изслуша до средата. – Ще искаме да ви оставят в апартамента до края на зимния сезон. Бъдете сигурни, че ще ги осъдим.

При тези му думи дори Царя вдигна глава от папките си и ние прочетохме удивление в погледа му.

На делото отидохме нахакани, уверени в правотата на каузата си. Не видяхме никого от домсъвета и това донякъде ни успокои, защото, мислехме си, когато някой не се явява на дело, значи е гузен. След като нашият адвокат застана на едната катедричка, какво беше удивлението ни, когато на другата застана... Царя. Това обаче не смути ни най-малко нашия човек, защото се облегна свойски на катедричката и започна:

- И така, отправяме иск към домсъвета да остави в квартирата моите довереници до края на зимния сезон, т.е. до 31 март.

Думата взе Царя, който всъщност каза само пет думи:

- Домсъветите не са юридически лица.

Съдията, мъж на средна възраст (според нашите схващания), сякаш сега се сети за това, щото разпери безпомощно ръце и рече на нашия човек:

- Съжалявам, но делото ви е заведено неправилно. Трябва да го заведете отново.

С туй делото приключи. Ние останахме вцепенени в продължение на няколко секунди, достатъчни за нашия човек да се изпари. Ново дело, това означаваше още толкова пари, загуба на време, а и кой знае дали пак нямаше да го загубим.

- Да идем този път при Царя – предложи някой.

- Няма смисъл – отвърна друг. – Той представлява домсъвета. Няма да приеме. Изтървахме го.

Тръгнахме си омърлушени. Толкова ни беше криво, че всеки зарязва обичайните си занимания. Дори аз почти престанах да се срещам със Зара и се виждахме само на лекции и упражнения.

17

Някъде по това време Зара ме уведоми, че изглежда е бременна. От туй става ясно, че отдавна бяхме прекрачили прага на платоничната любов, но до такива плодотворни резултати не мислехме, че ще стигнем така бързо.

След първоначалния шок дори се зарадвах. Сетне се почувствах страхотно горд.

Страшно нещо са инстинктите! Така променят човека, че не може да се познае. Мисълта, че ще ставам баща, така ме завладя, че за известно време се смятах за най-значимото същество в този край на Галактиката. Фактът, че там някъде в Зара зрее мое семенце, ме караше да я чувствам като част от себе си. Това беше също така и

гаранция, че вече няма да ми избяга, че завинаги ще бъде моя. Чудех се как тази идея не ми бе дошла на ума по-рано.

Зара не изглеждаше толкова щастлива. Напротив, доста беше угрижена, дори потисната, макар да я уверявах, че ако непременно държи на брак, ще се оженим незабавно и дори за всеки случай записах дата в ритуалния дом. Свободен час имаше чак след три месеца – двайсет и първи юли, неделя.

Не ще и дума, че бях пределно мил със Зара. Бях чел някъде, че мъжете ставали особено мили с жените си, когато са бременни. Според учените обаче, това не било грижа толкова към съпругата, колкото към онова „червейче“ в нея, което носи неговите гени. Чист егоизъм, но кой инстинкт не е егоистичен?

Време беше да уведоим родителите си. Първо решихме да говорим с нейните. Баща си мислех да поставя пред свършен факт.

Зара продължи да бъде тъжна и умислена. Това взе да ме тревожи. Дълго я галех и целувах, питах я какво ѝ е, а тя ме гледаше с бадемовите си очи и не отговаряше. Ще ѝ мине, мислех си, всички бъдещи майки са малко тъжни.

Срещата с родителите ѝ беше насрочена за следващата седмица. Зара обеща да поговори предварително с тях. Искрено ѝ съчувствах в този миг, но за жалост с нищо не можех да ѝ помогна.

Междувременно наближи времето за делото, заведено от домоуправителя, а ние още не бяхме решили кой адвокат да наемем.

- А защо да не се защитаваме сами? – предложих и тази идея така ни хареса, че тутакси се заловихме за нея.

На рафта за юридическа литература в библиотеката открих една книжка, която сякаш е била написана тъкмо за нашия случай. Няколко часа прекарах в подготовка на защитната ми реч. В нея имаше толкова юридически

термини, наредби, параграфи и алинеи, както в никоя адвокатска реч дотогава.

Съдията беше същият. Направи ми впечатление, че има прекалено умна и интелигентна физиономия дори за такава сериозна професия като неговата. Погледна ме с изненада, когато заех мястото на адвоката на катедричката, но явно беше твърде възпитан, за да го направи на въпрос. От другата страна на съдията бе застанал Царя, който взе пръв думата и каза всъщност само две думи: „Поддържахме иска”.

Започнах да чета защитата си, но още след първата минута, когато тъкмо се бях задълбал в дебрите от параграфи и алинеи, съдията поиска листите ми и аз спрях. От дъното на почти празната заличка се обади тънък глас:

- Защо му отнемате законното право да се защитава?

Погледнах натам. Видях момък, не много по-възрастен от нас, с кожена чанта през рамо и дързък, да не кажа нахален поглед, увеличен многократно зад стъклата на най-малко една дузина диоптри.

Съдията обаче не се поддаде на провокацията, а отвърна кротко, че защитата, ако е изготвена в писмен вид, може да бъде разгледана от съда и без да бъде прочетена от защитника. Малко ме усъмни тази работа, но нямаше как да знаем истината, след като не бяхме наели адвокат.

С това делото приключи. Беше оскърбително кратко, като се имат предвид дните и усилията, които прахосах за защитната си реч.

В туй време онзи момък с цайсите и черната чанта беше нападнал с въпроси моите приятели, а те се надпреварваха да му отговарят. Докато се намеся, сигурно бяха изтърсили куп глупости.

- Извинете, колега, следвам журналистика, но съм и сътрудник на един вестник. Имам поставена задача да опиша едно студентско квартирно дело, та...

- В такъв случай сме почти колеги – аз следвам българска филология. Добре, ще ви помогна. Но без имена. Само с инициали – уточних за голямо съжаление на съквартирантите ми и особено на Ивайло, който мреше да види написано името си някъде, па макар и на некролог.

Резултатът от делото щеше да бъде обявен към края на месеца. Тези събития успяха до голяма степен да отклонят мислите ми от предстоящата среща със Зарините родители, но за жалост не можеха да я отложат. Денят наближаваше, а с това нарастваше и тревогата у мен.

18

И ето, този така неприятен за мене (а сигурно и за Зара) ден дойде. Тя бе подготвила донякъде родителите си, като им казала, че ще ги посети на вилата (имаха къща в едно близко село), но не било изключено да реша да им поискам ръката ѝ, на което те естествено категорично възразили, а тя не се и опитала да ги убеждава.

Въоръжен с традиционния букет рози, който ми струваше половината месечна субсидия, слязох от автобуса на прашния разклон на шосето, което, след километър и нещо пеша, щеше да ме отведе при бъдещите ми съпруга, тъст и тъща. Те вече вероятно ме чакаха под разделенилата се асма на двора, където в прохладния кладенец от сутринта се охлажда бутилка домашна балканска сливова, която баща ѝ е извадил от мазето специално за случая. Тъщата току надзърта притеснено през прозореца към голямата, обкованата с железни орнаменти порта и час по час поглежда във фурничката да види дали се е запекло агнешкото. Зара е поръсила

калдаръма под асмата с вода от лъскаво менче, та да бъде по-прохладно и изобщо в целия дом витае онази приповдигната и същевременно напрегната атмосфера, като когато се очаква зет.

След като изминах въпросния километър и нещо до селото, действителността се оказа по-различна. Къщата съвсем не беше от селски тип, по-скоро се опитваше да прилича на градските, но инак не бе лоша. Порта с ковано желязо нямаше, асмата не се беше раззеленила, защото още бе ранна пролет, нямаше кладенец на двора, нито калдаръм, поръсен с вода, нямаше я и Зара със сребърното менче, майка ѝ не надничаше през прозорчето, а от къщата се носеше миризма не на агнешко, а на печена риба. Налице беше само бутилката с балканска сливова, изстудена в хладилника, от която баща ѝ наля в две пъпчести чашки и ме поздрави за добре дошъл.

Той беше малко по-възрастен от очакванията ми човек с уважителен, но не сервилен поглед. Говореше с кротък, тих, но приятен глас.

Майката още не се задаваше, нито пък Зара. Кой знае защо, но повече ме беше страх от майката, може би защото Зара говореше по-често за нея. А и да си призная, страхувах се от професията ѝ. Думата „следовател” не буди кой знае колко приятни асоциации. Освен всичко, това предполага един твърде умен и прозорлив опонент, да не кажа противник, за какъвто вече бях обявил бъдещата си тъща.

Времето минаваше, отдавна вече беше станало обяд, розите вехнеха невръчени на един стол, бащата за трети път режеше маруля в салатата, тъй като бяхме на петата или шестата чашка. Приказвахме си за какво ли не, но бащата говореше главно за селските имоти и за това, колко е хубаво в края на седмицата да дойдеш тук на чист въздух.

Говорехме си, а нито Зара, нито майка ѝ се задаваха отнякъде. Това взе да ме озадачава, дори почнах да подозирам, че Зара пак ми е скроила номер или пък са решили да видят колко ракия мога да изпия, защото при първото ни запознанство с майката, нали си спомняте?

Тъкмо се канех да попитам къде са жените, когато по пътя се зачу бръмчене и на метър от оградата с филмово изскърцване на спирачките се закова малък самоделен трактор, малко по-голям от мотоциклет с кош, възседнат от Зара и майка ѝ. Малко бе да кажа, че бях смаян от странната им поява, но нямах много време да се удивя, защото и двете, посивели от прах, скочиха от седалката с възторжени викове и взеха да ме поздравяват с добре дошъл. Зара дори ме целуна невъзмутимо по бузата, което приех като допълнителна подготовка за разговора. Поне видимо родителите не възразиха на тази нейна волност, което донякъде ме успокои и аз постепенно навлязох в тяхното приповдигнато настроение. От това цялата ситуация заприлича на класическа комедия, на която единствен зрител беше бащата, като изключим естествено съседите.

След като се поизмиха и поиздокараха, дамите се извиниха, че тъкмо някой си им бил продал изгодно това подобие на трактор и те решили да го изпробват. Седнахме всички на масата и продължихме с аперитива – всъщност аз имах вече близо двеста грама зад себе си и едно наум, че не бива да се проявявам като добър пияч. Зара почти не пи. Това добре, помислих си, ами друсането по селските пътища с това самоделно чудо? Дали няма да ѝ се отрази?

Половин час по-късно настроението на масата видимо се повиши. Голям смях падна, когато майката взе да разправя как ме срещнала да ходя като сомнамбул по софийските улици и съм я обвинил в нещо невероятно.

- Знаете ли – опитвах се да взема думата между две хапки печена океанска скумрия, – това беше най-нещастния и същевременно най-щастливия ден в живота ми.

Погледнах към Зара. Неусетно за мен тя бе изгубила веселостта си и ме гледаше тревожно, едва ли не отчаяно. Схванах това като знак, че е време да започна.

- Страхотно симпатичен бяхте тогава във внезапната си радост! – додаде майката и аз прецених, че сега е моментът.

- Това особено ме радва, като се има предвид, че оттук нататък ще се наложи да имаме по-чести контакти с вас – рекох в скоропоговорка, страхувайки се да не загубя аванса си.

Както се и очакваше, настъпи традиционния миг тишина, физиономииите на родителите се удължиха, а комшиите наостриха слух. Идваше ред на тихите и умни родителски слова, че сме още много млади, че животът е пред нас, че първо трябва да завършим, че тогава...

Нямаше такова нещо. Всички бяха спрели да ядат, само Зара продължаваше упорито да чопли с нож и вилица рибешката глава, сякаш разговорът не се отнасяше до нея.

Майката се приведе напред, погледна ме едва ли не в упор и изстреля три куршума:

- Налага ли се?

Погледнах първо към Зара, която беше вдигнала тревожно глава, после към бащата, който очакваше отговора с полуотворена уста и отвърнах изтежко:

- Налага се.

Убеден съм, че тази сцена се е разигравала милион пъти по различни краища на света, макар и в различни варианти, затова не ще я описвам подробно. Ще отбележа само, че майката възкликна съкрушено „О, Господи”, а бащата зашари неспокойно с поглед, като упорито

отбягваше моя. (Дали ми се стори, или наистина беше така, но по лицето му сякаш видях едва забележима усмивка.)

Пет минути по-късно Зара остави най-сетне рибята глава и прекрати трагичната пауза, казвайки спокойно, толкова спокойно, че чак ме достраша:

- Недейте се измъчва повече майко, татко, аз всичко съм обмислила.

- Да, да, ние всичко сме обмислили – присъединих се припряно, опитвайки се да изглеждам като глава на семейство, но нещо май не се получаваше. – Ще живеем под наем в една хубава мансарда в „Лозенец“, а по-късно ще се опитаме да я купим.

- А с какво? – за пръв път зададе въпрос бащата, но затова пък твърде сериозен.

- Ами, ще поискам пари от баща ми, Зара вероятно също...

- Как гледа баща ви на вашето решение? – зададе втория си въпрос „тъстът“, също много сериозен, от което заключих, че като противник съвсем не е за пренебрегване.

- Ами... той засега изобщо не гледа...

- Как така? Да не би да искате да кажете, че изобщо не знае нищо?

- Да. Засега.

- Ужасно! – изстена майката и се наложи Зара да я прегърне и да ѝ зашепне успокоително:

- Недей, мамо, баща му е много добър човек. Сам го е отгледал от малък.

- Знам, знам – отвърна през сълзи тя с тон, в който не разбрах имаше ли упрек, или напротив.

Както и да е, обядът завърши без измисленото от мен по пътя бяло сладко в лъжичка, топнато в чаша студена вода, а просто замря от само себе си.

Едва на тръгване забелязах букета с рози да лежи на един от столовете. Дожаля ми за цветята, затова го взех и го връчих на Зара:

- За тебе беше и за майка ти – рекох с измъчена усмивка.

С известно облекчение забелязах, че майка й също се опита да се усмихне. Много по-непроницаем беше бащата, който изглеждаше все така вгълбен в себе си, сякаш измисляше нова теория за относителността. Всъщност всеки баща на момиче в подобна ситуация би изглеждал така, помислих си. Първо, защото този проблем не бе по-малко сложен от известната Айнщайнова теория и второ, нещата при подобни ситуации са не по-малко относителни. Зависи от гледната точка.

Лошото беше там, че моята гледна точка стоеше твърде ниско.

19

Бяхме в разгара на сесията, когато на вратата в студентската ни гарсониера, от която все още не бяхме изгонени, се позвъни и пред замътения ми от четене поглед се появи една страхотно позната физиономия на съвсем непознат в същото време човек, като да речем на говорител от телевизията или на филмова звезда. Докато се мъчех да си спомня кой е, мъжът се усмихна с прекалено умна и прекалено интелигентна усмивка и тогава го познах. Съдията от делото. Какво ли иска? Знаех, че съществуват съдии-изпълнители, дето гонят от квартири и прочее, но те едва ли са същите, които гледат самите дела. Тогава?

Подобни бедни мисли се гонеха в кръг из изнуреното ми съзнание, докато мъжът прекрачваше прага, казвайки:

- Ще разрешите ли да вляза? Всъщност аз не съм сам, но надявам се не ще възразите, ако помоля да поканите и приятелката ми.

Кимнах разсеяно с глава, виждайки с умореното си зрение как от стълбищната площадка се заизкачва едно ефирно създание, каквото бях виждал само на филм.

- Това е Людмила или Люси – представи я мъжът и аз стиснах внимателно елегантната ръка, която тя ми подаде изпод широкия ръкав на разкошното си бежово манто.

Вътре завариха страхотна бъркотия и спарен от цигари и зубрене въздух, което леко ги смути, но къде по-голямо беше смущението на съквартирантите ми, когато видяха да влизат непознат мъж и шикозна мадама. Жак се ококори, сякаш виждаше Снежанка, но без седемте джуджета, а Боги скочи и заоблича джинсите си, понеже беше по боксерки.

Нужно ни беше известно време, докато дойдем на себе си, време, което Люси употреби да разглежда със скучаещ поглед стените, налепени с портрети на естрадни и спортни величия, а и на някои президенти. Беше кръстосала крак връз крак със страхотен финес, но и кракът ѝ бе от висша класа. Изобщо напомняше с нещо на Мишел Пфайфър от по-младите ѝ години.

След като почака да свикнем с гледката и ни поднесе току-що отворен пакет вносни цигари, съдията рече:

- Момчета, дошъл съм при вас не като служебно лице, а като частно такова.

Дори като частни лица юристите говорят като служебни такива, помислих си.

- Искам да ви уведомя – продължи той, – че от началото на този месец съм собственик на апартамента, който понастоящем обитавате. Купих го от домсъвета.

Бяхме доста смаяни от съобщението му, а аз изтърсих ни в клин, ни в ръкав:

- Домсъветът не е юридическо лице.

- Зная – усмихна се доброжелателно той. – Покупката е оформена по напълно законен начин. Всъщност не се безпокойте, не съм дошъл да ви искам наем, напротив, желая да ви уведомя, че няма да ми плащате до края на пребиваването си тук.

- Това какво ще рече? – попитах, забелязвайки с периферното си зрение как Боги пробутва свалящ поглед на гърлата.

- Това ще рече, че докато си вземете изпитите, ще живеете тук, без да плащате нищо – усмихна се мъжът с благороден жест ръката.

- Имате предвид пролетната сесия само или... – заинтересува се Жак, който вземаше за сериозна само есенната такава.

- Е, да се надяваме, че ще приключите с изпитите си през пролетта ан гросо модо – уклончиво отговори съдията и Жак кимна разбиращо.

- Това като компенсация за щетите, които ни нанасяте ли да го считаме? – заядох се внезапно, наблюдавайки не без злорадство как мадамата улови сякаш без охота погледа на Боги, усмихна се не съвсем необещаващо и издуха ароматен дим към ъгъла на тавана.

- За какви щети става дума? Каква компенсация? – едва не се обиди мъжът, търсейки къде да угаси цигарата си. Жоро любезно му поднесе капачка от буркан. – Мисля, че за вас е все едно кой ще купи апартамента, след като е обявен за продан.

- И след като вие, благодарение на служебното си положение, пръв научихте за решението на собствениците.

- Е, хайде, благодарение на това. Просто случайно научих. Хайде да не се заяждаме. Имам добри впечатления

специално от вас – кимна към мене той. – Прочетох онези два листа на защитата ви и смея да твърдя, че от вас би излязъл добър юрист. Какво следвате всъщност?

- Външна търговия – отвърнах с неохота, гледайки ядно встрани, където чифт дълги крака смениха положението си, при което се показва късче прекрасно бельо.

- Това съвсем не е зле – заяви мъжът.

- Съвсем не е зле – потвърдих, имайки предвид гледката, която се откриваше пред очите ми.

- Ще позволите ли – запита той на сбогуване – да донеса тук някои неща – хладилник, телевизор, диск-плейър? Виждам, място има.

- Само при условие, че ще можем да ги ползваме – отвърнах, уверен, че няма да се съгласи.

- Разбира се! – широко се усмихна той, показвайки три дузини добре поддържани зъби. – Ползвайте ги, от това няма да им стане нищо.

- Зависи – отвърнах многозначително.

Флиртът с очи на Боги и Люси беше на привършване, от което заключих, че тази вечер ще се върне късно след полунощ и че утрешният му изпит е под въпрос. Но какво е един изпит пред рандеву с такава жена!

Аз обаче бях на друго мнение по този въпрос. Твърдо решен да взема всичките си изпити още през пролетта, четях до премаляване, срещайки се със Зара все по-рядко. Обаждах ѝ се по-често по джиесема, за да се информирам дискретно за състоянието ѝ, по-точно за онуй там, малкото човече. Гласът ѝ не беше особено бодър, макар да я окуражавах без особени изгледи за успех.

Щом се срещнехме, търсех някаква промяна в нея. Не откривах нещо съществено, освен че сякаш малко порасна, понапълня, а ситните лунички около нослето ѝ станаха по-отчетливи. В същото време онази весела палавост в погле-

да й, която така обичах, от ден на ден гаснеше и това най-много ме тревожеше. Все по-рядко ми се доверяваше, а преди го правеше с удоволствие. Вместо да се привърже към мене, тя сякаш се отдалечаваше. Защо – не можех да си обясня. Галех я, преливащ от обич, по бузите и косите, целувах я нежно и я питах какво й е, а тя ме гледаше с бадемовите си очи и нищо не отвръщаше.

20

Трябва да отбележа, че баща ми прие вестта доста по-спокойно, отколкото очаквах. Макар по едно време да подозирах, че едва се сдържа да не ми удари плесница, а може би и две, след като ме изслуша, въздъхна и рече:

Е, какво сега, няма да се изтрепем я! Все пак сватба е, не е погребение! А и внуче е на път – това също е хубаво. Лошото е само, че никое от тези неща не е с времето си.

- Сватба може и да не правим, татко. Сега младите се събират да живеят така, без брак.

- Как така без брак? Зара и родителите й съгласни ли са? Ами като се появи детето, без баща ли ще бъде?

- Всъщност още не сме уточнили този въпрос. Засега по-важно е да се сдобием с жилище. Ще можеш ли да ми помогнеш?

- Искаш да ти помогна? Добре, имам трийсетина хиляди на влог, ще ти ги дам, но щом казваш, че мансардата струва два пъти повече, как ще я купите? Нейните родители ще могат ли също да ви помогнат?

- Ще могат, татко! Зара е говорила с тях! – отвърнах ентузиазно, без да съм съвсем сигурен.

- Хубаво е, дето си решил да живеете отделно, но кой ще гледа детето, като и двамата учите?

- Чел съм някъде, че до тригодишна възраст детето е най-добре да се гледа от майката, а после може да го дадем на детска градина.

- А Зара съгласна ли е да прекъсне следването си и да гледа бебето? Три години са това!

- Как няма да е съгласна? Нима ще го остави да се развива без майчино възпитание, та да израсне някое неврастениче.

- Все пак, какво казва тя по този въпрос? – не остана доволен от думите ми баща ми.

- Не сме говорили още за тези неща, но щом се отнася до детето, не може да не се съгласи. Майка е в края на краищата!

Баща ми поклати глава. Това ме накара да се замисля над проблема. Трябваше да поговоря със Зара. На всяка цена трябваше да я убедя. Нямах да бъде лесно, но така беше най-добре за детето, а също и за нея – напоследък ми се струваше, че не бе съвсем добре с нервите.

Вървим към дома й след успешно взетия изпит – тя с отличен, аз – с малко по-малко, но и двамата – щастливи. Спираме в едно кафе по пътя ни.

- Един коняк и едно кафе – поръчах.

- Ти откога не пиеш алкохол? – попита Зара.

- Аз пия, но ти не бива да пиеш! Само кафе – щипнах я по бузката самодоволно.

В очите й внезапно блесна гняв. Облегна се плътно на облегалката на стола, затвори очи и прошепна ядно:

- Ах, как го мразя! Не можеш да си представиш как го мразя!

- Кафето ли? Поръчай си боза тогава... или пък нещо друго.

- Кафе ще пия – отвърна тя. Настроението й видимо спадна.

Така беше и в дома им. Както винаги уверени в успеха ѝ, родителите ѝ бяха приготвили празнична вечеря. Поканен бях и аз. Това идваше да подсказва, че вече бяха привикнали с мисълта за предстоящата женитба, макар да съзирах в очите им тревога – защо Зара се държеше така странно, дали от бременността?

Бе петък вечер, масата беше подредена както се полага, майката бе със семпла, но елегантна зеленикава рокля, бащата в тъмен костюм, аз – в своето пепеляво тергалено костюмче, само Зара беше в лек спортен анцуг. Седим на масата с подobaваща за случая тържественост и с учудване забелязвам, че се каним да започнем без онази балканска сливова, дето я пихме на село. Наложил се да напомня случайно за нея, при което Зара и майка ѝ се спогледаха, след което бъдещата ми съпруга стана с подчертана неохота да я донесе.

- Не сервирах алкохол, защото мислех, че щом Зара е в такова положение... – рече майката, когато Зара излезе.

- Който е в положение, няма да пие, естествено, но какво пречи ние да пийнем за нейно здраве, а и не само за нейно – подхвърлих духовито. – А и друг повод има – единствената шестица от групата изкара днес Зара. Както винаги беше на висота!

Зара се върна с ракията и баща ѝ сипа на всички – на нея – едва-едва на дъното, после рече с тържествен тон:

- Наздраве, да пием за успеха ви!

Отпихме. Зара, макар да видя, че я наблюдавам, изпи всичко до дъно, гледайки ме най-нахално в очите. Нищо не казах. Не беше уместно пред всички и то в началото на вечерята. Ракийката, както вече отбелязах, беше превъзходна и от чашка на чашка, разговорът се поведе към това трябва ли да сключим брак, или не.

- Щом сте решили да се съберете, ще го направите по законния начин – рече твърдо майката. – Не обичам цигански работи. А и детето вече е на път. Как така без брак?

Зара млъчеше, а бащата кимаше в такт с думите на майката. Разбрах, че няма да мога да се изплъзна и рекох:

- Добре, щом искате. Баща ми, между впрочем, е на същото мнение. Но ще направим скромно тържество – само най-близките хора и неколцина приятели. На приходи от дарове не можем да се надяваме – рекох категорично. – Така че, за да купим тази мансарда, а и за първоначално обзавеждане, освен трийсетте хиляди от баща ми ще ни трябват поне още толкова. Мисля, че Зара е говорила с вас по този въпрос.

Бях леко замаян и чувствах как ми се отваря дар-слово – думите ми се лееха едно плавно-плавно и все на място, пък и тонът ми – подходящ – възтежък, като на бъдещ глава на семейство.

- Всичко това е много добре – смънка бащата, след като се спогледа преди това с майката, – но ние в момента не разполагаме с толкова пари. Съвсем не ни беше в плановете тази женитба. Наскоро купихме колата, а и още изплащаме къщата на село.

- За какво ли ви е тази къща в онова диво село! – рекох ядно, не очаквайки такъв отговор.

За моя безкрайна изненада словата ми предизвикаха такъв смут у семейството, сякаш бях изрекъл мръсна дума. Взеха да се споглеждат, а Зара заби глава в чинията и не я вдигна оттам. Не проумявах какво толкова ги беше възмутило, дали че бях нарекъл селото диво, или... Затова продължих спокойно да си хапвам от чудесното печено пилешко, но за всеки случай смених темата.

- Не биваше да казваш онова за къщата! – мрачно ми пошепна Зара на тръгване. – За тях това е най-ценното, което имат.

- По-ценно и от тебе ли? – рекох язвително.

- Глупак! – отсече тя и тръшна вратата, при което едва не ме прискрипа.

Вървах към квартирата, замаян от хубавата ракия и от финото бяло вино с пилето и никак не съжалявах за думите си, изречени на масата. В края на краищата тази дъщеря е тяхна и следва да направят някои жертви. А и аз си имам собствено мнение по въпроса – защо трябва да го крия, за да угаждам някому? Щом ме приемат за зет, да ме приемат такъв, какъвто съм. Какво, като съм провинциалист?

А и те, кой ги знае колко са софиянци.

21

С подобни мисли и напълно доволен от себе си се прибирам в квартирата, заварвайки там само Боги, който се тъкми да излиза. Не ми се оставаше сам, затова го попитах къде ще ходи.

- Знаеш, че съм дискретен по интимните въпроси – отвърна той, хвърляйки поглед в огледалото към холивудската си физиономия.

- Е, хайде, не ме интересуват имена и дати – рекох и се тръснах на леглото си с дрехите и обувките, сигурен признак, че бях добре пийнал.

- Имам среща с Люси – отвърна кратко Боги.

- Тази коя беше? – попитах разсеяно.

- Дамата на съдията.

- Не може да бъде! – надигнах се на лакът. – Да не искаш да кажеш, че си я свалил?

- Нали знаеш, че съм дискретен по интимните въпроси.

- Позволи ми да не ти повярвам – отвърнах с изискан тон в неговия стил. – Тази мадама според мене се е уловила здраво за съдията и няма да се сваля.

- Няма несвояеми жени – рече поучително Боги. – Само че всяка се нуждае от сваляч със съответната товароподемност.

- И ти смяташ, че твоята е достатъчна?

- Тук случаят е по-особен – тя сваля мен.

- Как така? – заинтересувах се.

- И аз не знам. Вероятно се е влюбила – каза Боги, прекарвайки окончателен гребен връз перчета си.

- За три дни? Че нали се видяхте за сефте онзи ден?

- Три дни са дори много за пламенни натури като нея.

- Каква всъщност е тя? Искам да кажа, какво работи?

- Нещо като балерина.

- Как така „нещо“ – или е балерина, или не е! Средно положение не може да има.

- Да, ама е така – нито е балерина, нито не е. Танцюрка е в състава на един известен поппевец.

- И смяташ ли, че заради тебе ще зареже онзи туз, съдията?

- Защо да го зарязва, тя смята да се омъжи за него.

- Той ерген ли е?

- Не съвсем.

- Стига с тези уклончиви лафове! Ерген ли е, или не?

- Нето е ерген, нито не е. Още не е получил развод.

- Ега ти половинчатата двойка – полубалерина и полуерген!

- Имай предвид, че след половин час той ще бъде тук.

- Кой? – надигнах се отново.

- Полуергенът.

- А ти откъде знаеш?

- Люси ми каза. Така че трябва да стоиш тук и да го занимаваш поне час.

- Хич и не възнамерявам. Лягам да спя. Не съм спал като хората цяла седмица!

Боги спря да облича бялото си адидаско яке и ме изгледа с откровена ненавист.

- Смятах те за приятел, едва ли не.

- Почти съквартиранти – отвърнах примирено и събух обувките си. – Но защо е нужно да го забавлявам цял час – ти нали си по бързите процедури?

- Знаеш ли – рече след дълга пауза Боги, явно двоумейки се дали да сподели, – за нея и час е малко. Като дизел е – бавно потегля, но потегли ли, не спира. Страхотна е! Само едно ме съмнява. Все си мисля, че ми играе някакъв театър.

- Как така театър?

- Във върховния миг не се изпотява.

- Какви са тия дивотии!

- Докторицата от долния етаж ми каза, че жената била единствената самка в природата, която изживява чувствено сексуалния акт и при оргазъма се изпотява.

- Ти да не би да си изпотявал докторицата, че ти е разправяла?

- Това е интимен въпрос. Та тази Люси не се изпотява. Два пъти проверих – не се изпотява.

Напрегнах си паметта да се сетя как е при Зара, но не можех да си спомня.

- Докторицата те е метнала.

- Не ме е метнала. Проверих го на няколко други обекта – всички се изпотяват, а тя – не.

- Толкова ли е важно това? Въпросът е да се чука гот, а това, че не се изпотява, дори е по-добре.

- Нищо не разбираш ти от секс! – с презрение ме изгледа Боги. – Сексът е чувствено и емоционално преживяване. А на такива като тебе им дай само деца да правят.

- Какво искаш да кажеш? – наежих се.

- Само това, което казах – отвърна невъзмутимо той.
– Имам чувството, че тази мадама нещо не е в ред, но не мога да схвана точно какво. И така, забавлявай съдията по-не час. Силно се нуждае от това. Мислим да се възползваме от собствената му луксозна квартира на „Пиротска”. Чао!

- Нахалник! – изръмжах завистливо подире му.

В този миг силно ми се прищя да бъда хубавец и нахакан тип като Боги, да нямам никакви проблеми, освен този, как да сваля поредната мадама. За жалост не бях и трябваше да се примиря с настоящия си външен вид, надявайки се в някой бъдещ мой живот Господ да е по-щедър. Да се преродя с външността примерно на Кевин Костнър, когото не понасях именно заради това.

Новият ни хазяин пристигна след малко леко пийнал, но със запазено достойнство. Извади от луксозна опаковка бутилка „Джей енд Бий”, чийто вкус почти бях забравил и сипа добра доза в съмнително чистите ни чаши за кафе.

- Искрено се надявах, че ще заваря тук именно тебе – довери ми той, потупвайки ме по коляното, от което не ми стана особено приятно. Има си хас да е обратен, помислих си. – Нали нямаш нищо против да си говорим на „ти”? Всъщност другите момчета също заслужават доверие, но ти си с една глава над тях – посочи той над олисяващото си теме и аз съсредоточено се загледах там, сякаш бях съзрял да каца НЛО.

Той улови погледа ми и като погали с длан изпотеното си теме, добави с тъга:

- Остарявам, братко, олисявам. На колко мислиш, че съм? На петдесет. Вече чукнах петдесетте.

- Изглеждате по-млад – рекох не от куртоазия, а защото наистина беше така.

- Петдесет – повтори той, – а още не съм уредил живота си.

- Защо? Имате солидна и уважавана професия, прекрасна приятелка...

- Да, Людмила. Тя е единствената ми радост! – рече с много нежност той. След втората чаша питието беше започнало да го хваща. Говореше ми ту на „ти”, ту на „вие”, но се правех, че не забелязвам. – Не ми провървя с първия брак. В службата наистина постигнах нещичко, но нали човек живее и заради този, който е до него? Нали всичко това, което се мъчим да постигнем: кариера, жилище, кола, вила, го правим, за да създадем гнездо, където да отгледаме поколение? А аз съм вече на възраст и не съм оставил след себе си ни дете, ни коте.

- Нямате ли деца от първия си брак? – попитах.

- Не. Всъщност още съм в развод. Обичах много жена си, всъщност още я обичам, но тя е неизлечимо болна. Психично. Дълго я лекувах, но полза – никаква. Този път лекарите казаха, че едва ли ще напусне психиатрията до края на живота си. Ще я показват на студентите. А е красива, много красива.

- Клеопатра? – досетих се внезапно.

- Познавате ли я? – изненада се мъжът.

- Разказвали са ни за нея. Под нас живеят три студентки-медици.

Той сведе глава. Отпих нова глътка уиски и попитах:

- А вие... защо сте отказали да участвате в експеримента, щом лекарите са ви казали, че това е може би единственият шанс да се излекува? – попитах, стараяйки се да прикрия упрека.

Той помълча доста. После запали нова цигара и като гледаше в празното пространство през прозореца, привлечено каза:

- Лесно е да се каже. Защо. Всъщност бих го направил, ако бях сигурен, че ще помогне. Но лекарите не бяха сигурни. Как си представяте – оживи се той, – аз, дегизирани като римлянин, да се правя на Марк Антоний! Да играя някакъв цирк и то пред свидетели?

- Пред пациенти. И те са болни като нея.

- Все едно! Ами лекарите, сестрите, персоналът? Ако успеем, добре, но ако не стане нищо, представяте ли си присмеха на колегите ми?

- Аз не бих ви се присмял.

- Вие може би не, но познавам дузина други, които биха го сторили с удоволствие. А това не може да не повлияе на кариерата ми!

- Този риск не струва ли здравето на жената, която, както казвате, толкова обичате?

- Не зная – след нова пауза каза той. – Може би, ако съм сигурен, че ще има полза, бих го сторил, повярвай ми!

- Човек, като отива на война вярва, че ще победи. Иначе за какво да тръгва изобщо?

- Може би, но това не е война! – рече с треперещи устни той и стана.

Погледнах часовника си – още не беше минал час.

- Къде тръгнахте, уискито още стои! – накарах го да седне почти насила. – Така хубаво си говорим. Повярвайте, отдавна не съм разговарял с толкова умен и интелигентен събеседник.

Не зная дали ми повярва, но остана.

- Казахте, че Людмила е едничката ви радост – подхванах отново. – Вероятно ще се ожените за нея?

- Да, мисля да ѝ предложа. Тя е прекрасно момиче! Близо година, откак се познаваме, а представи си, още не ми е позволила интимност. Съвсем не е такава, каквато изглежда на пръв поглед, дори няма да се учудя, ако се окаже девствена.

Хвърлих му смаян поглед, но той не забеляза. В този миг ми стана съвестно, че участвам в поставянето на поредния клон в рогата на този така наивен мъж.

- Всъщност тя е била сгодена, ако може така да се каже, за един негодник, неин колега. Тя е балерина, не помня дали споменах.

- Личи си – подхвърлих без зла умисъл.

- Но се оказало, че той я мами и то с... мъже. А тя е така доверчива!...

- Случват се такива работи – опитах да го утеша. – И вие сега се развеждате с Клеопатра, за да се ожените за Людмила. Не е ли твърде млада за вас?

- Този въпрос ме тревожи, да си призная – продума той замислено, – но кажете ми какво да правя като е толкова... беззащитна и... влюбена? Тя е като дете.

- А не се ли страхувате, че може да ви изневерява?

- Люси? Какво говорите! Вие не я познавате – поклати той глава и се усмихна. – Тя е самата невинност!

Въздъгнах тежко и си помислих, колко наивни сме понякога мъжете в любовта си, как не можем да видим онова, което всички други виждат. Но, както казват, любовта е сляпа. Ужасно сляпа!

22

Стоим на неспокойна купчина пред вратата на малката зала и чакаме. Доцентът изглежда е малко нещо садист, защото не ни казва веднага оценката или поне издържал ли си изпита, а ни кара да чакаме отвън, докато изпита и последния. След това изчезва през някакъв заден изход, оставяйки асистентката да ни раздаде книжките.

Скъсани нямаше, Зара – пак шестица, а аз – малко по-малко от нея. Стана почти традиция да вечеряме у дома им след всеки изпит – баща ѝ дори идваше специално от двайсет километра, където строяха някакъв виадукт на магистралата.

Както обикновено всичко на вечерята беше изискано и макар не твърде охотно майката постави на масата запотената бутилка сливова. Започнах да подозирам, че родителите ѝ се опасяват да нямам склонност към алкохола, навярно имайки предвид баща ми, защото бях чел някъде, че това се предавало по наследство – недостиг на някакъв ензим, дето разгражда алкохола – по-често се срещало при блондините. Макар че аз не съм блондин.

Добре поне, че бащата ми правеше компания, въпреки укоризнените погледи на майката (той имаше високо кръвно налягане), но странното беше, че не се напиваше, макар да пиеше колкото мене, или пък, ако се напиваше, не му личеше, защото не приказваше глупости.

И този път разговорът се въртеше около предстоящата сватба, която беше след около две седмици, но постепенно се прехвърли върху бъдещия наследник. Хората бяха възпитани и не подхванаха оная тъпа тема – чие име ще носи детето, на коя баба или дядо, а обсъждахме въпросите за отглеждането и възпитанието му. Единодушни бяхме, че трябва да прилагаме съвременни научни методи, а не разни бабешки прийоми. Когато стигнахме до отглеждането на детето през първите няколко години от живота му, реших, че е време да изложа и своя възглед по този въпрос.

- Искаш да кажеш, че трябва аз да го гледам цели три години! – възкликна задавена от изненада Зара. – А кой ще учи вместо мен?

Бях отрепетирал десетки пъти този разговор, затова спокойно отговорих с блага усмивка на лице:

- Да бъдеш майка, мила Зара, е най-великото нещо на света! Това е университет, за който диплома не дават, но той струва повече от Оксфорд и Сорбоната, взети заедно.

- Следвай го ти този университет, щом искаш! – прекъсна ме гневно тя и стана от масата. – Аз искам да уча и ще уча, каквото и да става! И няма да позволя на когото и да било да ми проваля бъдещето!

И след тези слова тя напусна стаята, проследена от тревожните погледи на родителите си. Престорих се, че нищо сериозно не се е случило, отпих глътка от виното и се опитах да ги успокоя:

- Няма нищо, ще ѝ мине. Като врекне бебето, друга песен ще запее. Сега само се перчи!

- Това означава, че изобщо не я познавате – стана от масата и майка ѝ, – което всъщност е най-жалкото! – и отиде след Зара.

Останахме двамата с бащата, който гледаше в чашата си с недопито вино и нищо не казваше, което схванах като известна подкрепа. Думите, които изрече след туй обаче, ми изясниха, че съвсем не е така:

- Вижте какво, млади момко! – Това обръщение не предвещаваше нищо добро, затова се заслушах напрегнато. – Вие изглежда изобщо не познавате дъщеря ни, щом като имате подобни планове и намерения. Съжалявам, но започвам да мисля, че изборът ѝ съвсем не е бил най-добрият.

След тези думи и той стана и на мен не ми оставаше нищо друго, освен да си ида, без дори да допия чашата си и без да опитам от апетитната торта, която се мъдреше върху хладилника. Бръкнах с пръст в крема ѝ и го облизах. После си тръгнах. Не ме изпрати никой. Бях почти изгонен.

Вървах и си мислех. Този път май прекалих. Трябваше да изчакам. Що ли ми трябваше да дрънкам за схващанията си относно възпитанието на децата! Това

можеше да стане и след като се роди бебето, а ние – като в приказката за нероден Петко! Ще се изпокараме за едното нищо! Всъщност, мислех с тревога, скарали ли се бяхме наистина? Едва ли. Каквото и да приказват, нямаше накъде да мърдат. С това бебе в корема Зара беше привързана за мене като със синджир! Този път номерата ѝ няма да минат!

23

Лошото беше там, че Зара престана да ми отговаря на мобилния си телефон, а родителите ѝ май взеха да я крият, защото, щом звъннех у дома ѝ, ту бе излязла, ту бе в банята или не знам си къде. У тях не смеех да ида преди да съм говорил с нея, а от друга страна дните летяха и до сватбата оставаше малко повече от седмица. Положението взе да ме тревожи, но се успокоявах, че няма начин да не се обади. За да покажа, че и аз съм обиден, спрях да я търся.

Три дни преди бракосъчетанието не издържах и позвъних у тях. Вдигна майка ѝ, която, щом чу гласа ми, избухна в задавен плач, а аз тутакси се метнах на първия задал се трамвай към дома им. Имах недобри предчувствия, въпреки увереността си, че Зара в края на краищата ще се примири. Аз от своя страна бях приготвил компромисен вариант: ще гледаме бебето на смени, за което беше нужно да се преместя в друга група, та упражненията и лекциите ни да не съвпадат.

Вкъщи заварих само майка ѝ. Беше още облечена, вероятно току що се бе върнала от работа. Посрещна ме със зачервено от плач лице и лист хартия в ръка. Подаде ми го с нескрито отчаяние.

Беше писмо от Зара. С него уведомяваше родителите си, че напуска дома и че няма да има сватба. Щяла да им се обади отново след двадесет и първи юни – денят, насрочен за сключване на брака. Да не се притесняват за нея, щяла да се оправи. А за мене – нито дума.

Оставих полека листа на масата и приседнах на стола, който майката ми подаде. Щеше ми се да мисля, че това пак е някаква Зарина шега, че сега тя е оттатък в стаята си и примира от задоволство, че ме е поставила в шах. В същото време бях твърде уверен, че тук място за шега няма, ами е поредната изява на характерчето ѝ. Явно се беше оказала костелив орех за мен.

- Ще дойде – наложих си да кажа спокойно. – Ще видите, че ще дойде! Няма начин да не дойде!

Майката отново заплака. Тя познаваше дъщеря си по-добре от мене и изглежда имаше защо да се тревожи.

Тръгнах си скован от неизвестност, без път и посока и скоро се озовах пред едно прилично заведение. Влязох и си поръчах двойна водка. По едно време усетих, че някой ме докосва по рамото. Бавно се обърнах, обзет от внезапна надежда но видях пред себе си физиономията на Генерала.

- Седни! – рекох. – Знаеш ли, Зара отново ми избяга.

- Не думай! – смая се той. – Тъкмо щях да ти честитя.

Разказах му всичко, бавно, като изповед на пияница.

- Знаеш ли – продума по едно време, – Зара е като арабска кобила – трябва да я обядваш внимателно и търпеливо, с много обич и нежност. Обяздиш ли я веднъж, ще ти бъде вярна завинаги. Проявиш ли нетърпение или грубост, хвърля те от седлото и никога повече не те допуска до себе си. А ти... за втори път падаш от седлото. Извинявай, че ти го казвам направо, не вярвам да успееш. Трябва да разбереш, че си паднал от коня... окончателно.

След тези думи той отново седна на масата си, като ми хвърляше оттам по някой и друг съчувствен поглед.

Сключването на гражданския брак беше определено за дванайсет часа и половина. Сутринта се измъкнах от квартирата, без да се обадя никому, и след кратко обикаляне влязох в едно кино, за да не хлътна в някоя кръчма и да се появя на бракосъчетанието добре накиснат.

Някъде към дванайсет и нещо се завъртях към ритуалната зала и отдалече видях пременени тълпи, сигурно от предните сватби. Сред тях зърнах баща ми, който неспокойно се оглеждаше – явно ме търсеше, след като не ме беше открил в квартирата.

В дванайсет и петнайсет скандирайки се зададе почти цялата ни група колеги, а сред тях и моите съквартиранти, доведени от Ивайло, който днес явно беше успял да запали стария форд на баща си, който вместо с ключ, се палеше с две жички.

От родителите на Зара нямаше и следа, а роднините ѝ не познавах. Наивно, но вярвах, че всеки миг с бясна скорост ще се зададе новата зелена шкода на Зара, ще спре с писък на спирачките на милиметър от бордюра, и от нея, както тогава на село от трактора, ще изскочат с шумен смях Зара и майка ѝ, а след тях, тихо щастлив, и баща ѝ.

Нищо такова обаче не се случи. Гледах тъпо как стрелката на часовника се движи бавно надолу и остават броени минути до определения час. Забелязах тревожно раздвижване сред моите хора, тъй като една служителка се беше показала на вратата, а баща ми ѝ обясняваше нещо.

Не дочаках да стане дванайсет и трийсет. Заобиколих иззад паркиралите на площадчето нагиздени коли с намерението тихомълком да се измъкна, когато пред погледа ми попадна скапаният форд на Ивайло. Знаех, че колата се отваря с един хитър номер. С внезапно появило

се решение залепих длани за стъклото на вратата и рязко го дръпнах надолу. Бръкнах в цепката и отворих вратата. Седнах зад волана и потърсих двете жички, допрых ги, моторът забръмча, включих на скорост и сред всеобщия шум потеглих бясно, виждайки пред себе си уплашени лица, в огледалцето – тичащия отзад Ивайло, а след него – съквартирантите и баща ми.

Излязох на големия булевард и запраших сред трамваите. Никога не бях карал кола в града, а само по междуселски пътища, разбира се без книжка, но сега не мислех за това. Не беше трудно да се справя с движението – карах без маршрут и завивах натам, накъдето сочат светофарите. Не мислех за опасността, тъй като в този миг изобщо не мислех. По едно време зърнах часовника си – беше точно дванайсет и трийсет. Треснах ядно юмрук върху клаксона и той хлътна навътре, надавайки дрезгав рев през цялото време, докато карах по софийските улици. Пресичах кръстовищата без да се оглеждам, натиснал педала докрай, а сълзи на гняв и обида замъгляваха очите ми и се стичаха необърсани по лицето ми. Стреснати автомобилисти ми правеха път, мислейки ме вероятно за спешно бързащ или за луд. А аз бях и луд, и спешно бързах... да се блъсна някъде.

Скоро излязох на околоръстното, оттам свърнах към Бистрица, и когато пред очите ми се появиха склоновете на планината, спрях в една отбивка, нагазих в дълбоката трева, легнах по очи и дълго и ядно плаках. Плаках, както не бях плакал и като дете. Не вярвах, че мъж може така да плаче. Ненавиждах плачещите мъже, но не знаех, че има болка, която така стиска сърцето, която толкова боли!

ЧАСТ ВТОРА

ИЗМАМНИКЪТ

1

Вървим с жена ми из парка, а между нас подскача малкият ни двугодишен син. Жената до мене не е Зара. Казва се Маргарита – кротко и предано същество, за което се ожених в мигове на върховно отчаяние, но не съжалявам за това. Тя ми даде онова, от което най-много се нуждаех тогава – обич, спокойствие и утеха, без които едва ли бих могъл да се измъкна от затворената плоскост на събитията.

Колко време мина, а още не мога да забравя Зара. Колко пъти съм си казвал, че не си струва да мисля за нея, че не заслужава всичките тези терзания, и когато бях уверен, че вече съм повярвал, установявах с отчаяние, че още я обичам. Съзнавах съвсем ясно, че това, което тя стори, е отвратително гадно, но въпреки всичко, колкото и да се опитвах, колкото и да си втълпявах, не можех да я намразя. Знаех, че всеки друг на мое място би я презрял, би я отхвърлил, но аз не можех. Трябва да не съм бил с всичкия си, за да мисля така, но това беше самата истина.

Помня, че тогава, само час след провалилата се сватба, бях готов дори да ѝ простя, ако се върнеше. Представях си как идва и ми се извинява, че изгорила с ютията сватбената си рокля, че на идване към

Гражданското са се блъснали с колата и ред още подобни глупости. Но тя не идваше.

Тогава, късно следобед, когато знаех, че само майка ѝ е вкъщи, позвъних у тях. Струваше ми се, че с нея бих се разбрал по-добре, отколкото с баща ѝ. Щом чу гласа ми, тя заплака, но все пак успях да разбера, че Зара била заминала. Къде, кога? Заминала при някаква своя приятелка в чужбина и нямало да се върне скоро. Щяла да се прехвърли да учи там.

- А детето? – попитах с пресъхнало гърло.

- Нищо не пише за това – рече майката и отново заплака.

Тръгнах наникъде, смаян от вестта, без да мога все още да я асимилирам. Да замине за чужбина! И без да ми каже и дума!

Помня онзи безпаметен следобед, когато вървах като сомнамбул по улиците, докато почувствах, че съм гладен. Огледах се и установих, че се намирам съвсем близо до дома на Маргарита, онова момиче от нашата група, която ме налагаше със студени кърпи, когато се бях напил след първото ни скарване със Зара. Чувствах, че Маргарита изпитва несъмнени симпатии към мене, но аз естествено не ѝ обръщах никакво внимание. Тя сякаш не изпитваше ревност или пък беше прекалено влюбена, защото постоянно и настойчиво проявяваше вниманието си, без да се смушава от Зара, сякаш ми беше сестра.

Без много да мисля, свърнах към дома им, изкачих няколкото стъпала и звъннах. Жената, която излезе, може би майка ѝ, каза, че я няма.

Ето, че и туй пристанище е затворено за мене, помислих си унило и затръшнах желязната врата, когато едва не се блъснах в Маргарита. Тя беше така смаяна от появяването ми, че нищо не попита.

- Много съм зле – промърморих и тя ме замъкна по стълбите, вкара ме в уютно подредена стаичка със старомодни мебели, без да обяснява нищо на жената, която ме беше посрещнала.

- Този да не е нелегален? – чух я по едно време да пита в коридора. – Вмъкваш го, сякаш е престъпник.

- Мой колега е – отвърна тихо Маргарита. – Случи му се ужасно нещастие, затова изглежда така. Но иначе е много свястно момче.

Жената нищо не отвърна и затътрузи чехлите си към другата стая. Минута по-късно моята самарянка се появи с чаша димящо кафе и чинийка със сандвичи. Изядох ги почти мигновено, затопляйки ги с кафето, тъй като вероятно бяха извадени от хладилника.

- Цигара искаш ли?

- Не пуша, не знаеш ли? – отвърнах с пълна уста.

- Зная, но си помислих, че може да си пропушил.

Погледнах я криво и нищо не отвърнах.

- Искаш ли да полегнеш? Ей тук на канапето е удобно.

Подвоумих се малко, после свалих обувките си, погледнах недотам чистите си чорапи, свалих и тях, пъхнах ги в обувките, тя ги изнесе, после се върна с пухкаво карирано одеало, което явно щеше да бъде използвано за първи път. Почака, докато се намества на скърцащото канапе и го застла внимателно отгоре ми.

- Ще ти преча ли, ако поседна ей там на фотьойла? – попита тя и когато кимнах, се намести с тънка книжка в ръка, подвила колене под себе си, като ги покри с тъмносиня жилетка.

- Тази жена майка ли ти е, или хазяйка? – попитах.

Тя помълча по-дълго, отколкото беше нужно да се отговори на такъв въпрос, от което разбрах, че нещо не е наред.

- Нещо като майка – отвърна накрая Маргарита.
- Кака така нещо като майка? Втора майка ли ти е?
- Не. Осиновителка.

- И какво, след като си научила, че не ти е истинска майка, си се отказала от нея? – надигнах глава изпод одеалото.

- Не. Тя се отказа от мен – отвърна глухо Маргарита.

- Не може да бъде! За пръв път чувам такова нещо!

- Да, но е истина – въздъхна момичето. – Баща ми почина преди две години и тя си внуши, че искам да ѝ взема къщата и да я изгоня. Непрекъснато ми повтаря, че няма да остави имота си на чужд човек. Притрябвал ми е имота ѝ! Само още малко, за да довърша следването си, и ще се махна! Макар... знаеш ли, аз я обичам, защото нямам никого, освен нея.

Ама че работа! Вместо мен да утешават, сега аз трябваше да върша същото. Надигнах се с подобни намерения, но щом пружините на старото канапе изскърцаха, Маргарита вдигна глава, усмихна се и рече:

- Поспи, ако искаш. Няма да шумя.

Отпуснах се отново и затворих очи, но думите на Маргарита ме преследваха в кръг. Какво беше накарало тази жена да намрази детето, което беше отгледала? Не го ли беше обичала? Внезапно прозрях истината.

- Тя... майка ти, откаго взе да се държи така? След смъртта на баща ти ли?

- Да. Той много ме обичаше. Навярно са ме осиновили по негово настояване.

- И аз стигнах до този извод – отвърнах и заспах.

Сънувах странна смесица от Зара и Маргарита, осиновени от майката и бащата на Маргарита, а той, бащата изглеждаше досущ като моя баща, който ми казваше, надвесен на главата ми, че всъщност Маргарита ми е сестра, но не кръвна, така че мога да се ожения за нея.

Тук е така спокойно, сякаш съм при мама. „Спомняш ли си майка си?“ – пита баща ми, а аз му отговарям, помня я, разбира се, тя толкова приличаше на Маргарита! Баща ми се усмихва странно и се отдалечава. После плуваме заедно в някакво топло езеро, от което се вдигат кълба пара. От брега ни маха с ръка Зара, тъжна и разплакана, а баща ми казва: „Не се обръщай! Не ти трябва тази дива коза, остави я!“ А аз му отговарям, как да я оставя, като толкова я обичам. Той ме гледа отчаяно и се гмурка в димящата вода. Не се показва дълго, толкова дълго, че се опасявам да не се е удавил и започвам да викам за помощ, но никой не идва. Зара също я няма. Плувам насам-натам и се гмуркам да го търся в горещата вода.

Събудих се плувнал в пот.

Беше ужасно горещо. Не знаех колко е часът, но бе тъмно. Маргарита я нямаше на фотьойла. В следващия миг тя откряна тихо вратата и като видя, че съм буден, влезе.

Изневиделица ме връхлетя непреодолима симпатия към това момиче и протегнах ръка към нея. Тя приседна на леглото. Благодаря ти, пошепнах. Маргарита ме гледаше напрегнато. Погалих косите ѝ, светло-кестеняви, късо подстригани, после шията, топла и мека от което тя потръпна.

Тази тръпка беше мигът на преодоляване на звуковата бариера. Яростно я повалих до себе си и впих устни в нейните. Открих с изненада, че не се съпротивява, нито се държи като неопитна, а отвърща на ласките ми. По едно време се отскубна, отиде до вратата, свали райбера, съблече се и се пхна до мен под одеалото. Канаето немощно изпъшка. Съдено му било да изтърпи още една любовна нощ в своя дълъг живот, преди да бъде захвърлено.

Само че тази любовна нощ не беше последна. Любехме се по цял ден: сутрин, преди обед, следобед, вечер, а понякога и посред нощ, щом се събудехме. Маргарита беше фантастична! Без много да се фръцка и да се перчи, тя владееше изкуството като никоя друга жена преди нея. Трябваше с известно съжаление да призная, че бе по-добра и от Зара. Беше винаги в настроение, всеотдайна и любвеобилна, каквото всъщност трябва да бъде жената.

Постепенно установих, че съвсем нямаше лоша външност, напротив, беше височка и стройна, с хубави дълги крака, с приятни черти на лицето, малък, стегнат бюст, а както бях чел някъде, големият бюст разсейвал мъжа. Чукаше се страстно, но не истерично, модерно, но не перверзно, и изобщо през тези няколко дни беше така добра с мене, държеше се така естествено и искрено, че чак се изненадах как не я бях забелязал досега.

Не беше приказлива, но съвсем не бе посредствена – напротив, минаваше за една от добрите студентки. В погледа ѝ имаше нещо примирено, обречено, присъщо може би на хората с тежко битие. Това обаче не ѝ пречеше да се носи модерно, но не екстравагантно, семпло, но с вкус, което подходеше напълно на темперамента, а вероятно и на финансовите ѝ възможности.

Въпреки всичко се улавях, че дори в миговете на върховна наслада си представям, че това е Зара, че тя е тази, която захапва леко рамото ми, възпирайки спонтанен стон, а после ме гали по запотения гръб и тихо целува гърдите ми.

Ненавиждах я тази Зара! Ненавиждах я и... пак я обичах! Обичах я, както се обича болката на сърбящата

рана, горчивото на кафето, тръпчивото на виното. Луд бях и не знаех как да се освободя от тази лудост.

През тези няколко дни Маргарита не спомена нито веднъж за Зара, както в дома на обесения не говорят за въже. Не се опитваше да ме утешава, за което ѝ бях безкрайно благодарен, тъй като мразех това, и сигурно бих си тръгнал веднага, ако го стореше. Тя просто ме обичаше по най-простия и неподправен начин, както вероятно първата жена е обичала първия мъж – грижела се е за него, а после е споделяла леглото му. Толкова. Нищо повече. Никакви претенции, никакви преструвки, никакви условия!

- Не се ли страхуваш, че може да забременееш? Сигурно вземаш нещо? – попитах.

- Не. Но не се страхувам, ако забременея.

- Нямах нищо против да забременееш? Затова ли ме докара тук?

- Ти сам дойде, забрави ли? Не се притеснявай! Просто не бих направила нищо, ако имам дете от тебе. Не бих те ангажирала с нищо.

Замълчах объркан. Все на такива откачени ли попадам? Едната не иска да има дете, дори и да сме женени, а другата няма нищо против да има дете, дори и да не сме женени. И двете по един и същ категоричен начин.

Все пак, струваше ми се, че вариантът на Маргарита беше много по-разбираем и по-човечен. Харесвам простите и неподправени отношения. Маргарита беше такъв тип. Това момиче взе все повече да ми се нрави. Какво ли, ако взема и се оженя за нея? Клин клин избива! Внезапно си спомних съня си и думите на баща ми. Защо да не го послушам? Напук на Зара и на всички онези, които злорадстват! Да не би Маргарита да беше по-лоша? Напротив, в много отношения дори беше по-добра.

- Ще се омъжиш ли за мене? – попитах я.

- Да – отвърна просто тя.

В квартирата приятелите ми ме посрещнаха, както вероятно навремето е бил посрещнат блудният син: отначало с мълчаливо съчувствие, сякаш някой е умрял, а после – в надпревара да ми угаждат и прочее. Когато обаче им съобщих, че отново ще се женя, настана оживена глъчка прераснала впоследствие в бурна веселба. Всички одобриха идеята ми (с изключение може би на Жоро), макар да ми стана чоглаво, че така бързо забравиха доскорошната си любимка Зара. Отворих една от двете бутилки водка, които бях скрил за почерпка след сключването на брака и си пийнахме скромно.

Тогава ми казаха, че баща ми два дни ме търсил и преди да си заминем, дал отличителните ми белези в полицията. И вероятно сега ме търсели в крайградските язовири.

Преценихме, че този проблем трябва незабавно да се уреди, тъй като с полицията шега не бива. Запътих се към близкото районно управление, където се бил обадил баща ми. На входа ме спря млад сержант и след като се вижда в мен няколко секунди, а сетне сравни видяното с някаква снимка на плота пред себе си, ме улови като с клещи за ръката и ме отведе при някакъв началник.

- Ето го издирваното лице, господин капитан! – каза тържествено той.

Капитанът бавно стана, вгледа се в мен, после извади от чекмеджето си една снимка, погледна в нея и ми я подаде.

- Вие ли сте това?

Първото ми впечатление от снимката беше, че на нея изглеждам безсрамно млад – сякаш бе правена не на абитуриентската ми вечер, а преди един век.

- Аз съм – признах.

- Къде го откри? – попита той сержанта.

- Аз сам дойдох – побързах да обясня.

- Лицето беше разпознато на входа, господин капитан и веднага го доведох!

- За какво по-точно идвате? Какво искате да ни съобщите? – попита капитанът.

- Ами...нищо особено. Просто да ви кажа, че съм се появил жив и здрав.

- Къде бяхте през тези пет дни?

- У една приятелка.

- Име и адрес?

- Извинете – казах след кратък размисъл, – но мисля, че не е почтено да съобщавам името и адреса й, още повече, че не е виновна в нищо. Просто ми помогна. Бях много зле.

- Знаем, баща ви ни разказа. Сержант, свободен сте! – обърна се към дежурния капитанът и останахме двамата сами. – Седнете – посочи той един добре завинтен за пода стол и аз седнах насреща му. – Това, че считате за непочтено да съобщите името на приятелката си е хубаво, защото повечето пикльовци, щом дойдат тук, бързат и майчиното си мляко да изплюят, само и само да се отърват, издавайки без колебание жените, които, така да се каже са били... интимни с тях. Все пак обаче в протокола ще трябва да пишем къде точно сте бил. Не можем да пишем, че сте били в дом, чийто адрес не знаете и при жена, на която знаете само малкото име. Звучи по проститутски, а това не е хубаво за момичето.

- Но... знаете ли, моят случай е тъкмо такъв: знам къде се намира къщата, но на коя улица и на кой номер... не обърнах внимание. Момичето познавам добре, всъщност тя ми е... почти годеница, но освен малкото й име, в момента другите не си ги спомням.

- Все пак как се казва?

- Маргарита – отвърнах след кратко колебание.
Маргарити все пак в София има поне хиляда.

- Хм. Като Маргарита от „Фауст“?

Познанията на капитана в областта на немската класическа литература го издигнаха неимоверно в очите ми, защото дотогава смятах, че освен криминални истории, ченгетата нищо друго не четат, ако изобщо четат.

По-нататък нещата се развиваха добре. След като подписах протокола, капитанът ми даде пропуск и ме пусна да си вървя. На излизане кимнах любезно на сержанта и той ме пропусна, като дори ми козирува.

Тъкмо завих зад ъгъла и там сякаш ме чакаха двама униформени. Загледаха ме в упор, после ми поискаха личната карта.

- Ще трябва да дойдете с нас! – рече единият.

- Но аз току що излизам от управлението ви! Вече ме намериха!

- Този въпрос тепърва ще го изясняваме – отвърна другият.

Тръгнах като арестуван между двамата, преминахме през портала под смаяния поглед на сержанта и ето ме пак при капитана.

- Какво има сега? – раздразнено попита той.

- Пак ме издириха – реших да се правя на духовит.

- Свободни сте! – рече той на полицаите. После разпореди да предадат по радиото, че се прекратява издираването ми.

- По Радио „Хоризонт“ ли? – попитах ужасен.

- Не, по нашето радио.

- И все пак, не е ли по-добре да ми дадете една служебна бележка, че съм вече издирен, защото някой може да не чуе по радиото.

- Не се безпокойте! – рече троснато капитанът. – Всички наши служители слушат радиото ни. Довиждане.

Този ден сякаш напук градът беше пълен с полицаи, които ме гледаха подозрително и вероятно си казваха, аха, ей го онзи, изчезналият.

В апартамента заварих само новия ни хазяин. Този път, явно съжалявайки, задето се беше раздрънкарал миналия път, когато дойде с уискито, се държеше хладно и с подчертано достойнство. Поздрави ме сдържано и продължи да мери с малка ролетчица помещенията, като си записваше нещо в миниатюрно бележничке. Когато свърши, го поканих на чаша водка. Беше останала малко от тази сутрин.

- Имам да черпя, ще се женя! – рекох с подобаваща тържественост, тъй като ми се стори, че се кани да откаже.

- Е, щом е така. Ама чакайте, нали беше миналата неделя?

- Това от миналата неделя отпадна. Сега сигурно ще е в сряда.

- Как в сряда? Нима някой се жени в сряда?

- Вие да не мислите, че всички се женят само в събота и неделя? Тогава се женят само мераклиите и чакат за това удоволствие по няколко месеца, ако не знаете.

- Хм, интересно! Ами тогава... честито! – вдигна той чашката.

Чукнахме се и когато алкохолът бавно запъпли към мозъците ни, запита:

- Всъщност, ако не е неудобно да запитам, кое наложи отлагането на сватбата ви?

- А, това е свършено друга сватба!

Той ми отправи поглед, в който имаше добре дозирано любопитство, но не запита нищо. Разправих му накратко нещата.

- Виж ти какви работи стават! Но както казва народът „Клин клин избива”. Знаете ли, и нашите отношения с Людмила не вървят идеално. Наскоро получих развод и ѝ предложих брак. Отказа. Била влюбена в друг.

- В друг ли? – наострих слух.

- Да. Всъщност вие го познавате – съквартиранта ви Боги. Всъщност как точно се казва той?

- Богомил. Но това е абсурд! Той изобщо няма намерение да се жени! И ако... ако е имал нещо общо с нея, то е било само кратък флирт!

- За него може би да, но тя наистина изглежда влюбена. А той всъщност е хубаво момче и е много по-млад от мене при това.

- Слушайте! – рекох колкото може по-убедително. – Боги има най-малко дузина приятелки, за които в момента ще се жени. И за да не ги обърка, си води специално тефтерче с един страхотно сложен график. И въпреки това допуска грешки. Казанова. Типичен Казанова! Повярвайте!

В този момент на вратата се позвъни. Все още не чувствайки се собственик, хазиянът не реагира, затуй скочих и отворих. Иззад вратата нахлу, изгласквайки ме, як мъжага с миризма на нафта, който държеше желязна автомобилна щанга или нещо друго, дебело поне един цол.

- Къде е онзи синковец с попското име! – изръмжа той и се огледа свирепо. – Къде е де му счупя главата!

- Моля ви се, гражданино, какво търсите тук? Това е частен дом! – надигна се възмутен хазиянът.

- Не знам какъв дом е, ама ми казаха, че тук е на квартира онзи хубостник, дето е завъртял главата на дъщеря ми!

Мигом разбрах, че това е бащата на Цецито, ученичка от съседната кооперация, сексапилно мадамче в девети или десети клас, с което Боги ходеше за отмора през паузите на графика си. Знаех, че нямаше намерение да стига докрай с

нея, главно поради страха от баща ѝ – шофьор от международните превози, който не би се подвоумил да му строши главата, ако направеше нещо на дъщеря му. Нима се беше случило?

- Почакайте, седнете! – успокоявах го, но мъжът не миряса, докато не се убеди, че и в кухнята, и в банята, и на терасата няма никой. – Седнете и пийнете една чашка. Черпя – ще се женя!

- За коя ще се жениш? – наежи се отново той. – Да не си ти онзи, как се казваше...

- Богомил? Не, не съм.

- Защото мойта Цеца реве вкъщи и се тръшка, иска да напуска училището и да се жени за него.

- Да се омъжва – внимателно отбеляза съдията.

- Все тая! – свирепо го изглежда мъжът.

- Не се безпокойте, не е само тя – рекох, поглеждайки дискретно към съдията, комуто явно взе да става интересно. – Той казал ли ѝ е, че иска да се жени за нея, защото, доколкото знам...

- Не знам, но тя реве, че щяла да го изтърве, ако не се оженела веднага, защото и някоя си Пепа от техния клас много го харесвала.

През тези няколко минути шофьорът гаврътна двете дози водка, които му бях сипал, преди да се втренчи в чашата и да изреве:

- Бре, мааму деба! Кво напраих ся? Пих, пък ще пътувам тази вечер! Агнета за Ливан ще карам! Така ме е замаила тази мойта Цеца!

- Дотогава ще ви мине – успокоих го.

Той се опита да си сипе още водка, но се оказа, че е свършила. Без да каже нищо бабанката излезе и след малко се върна с две бутилки. Сипа обилно на всички ни, после глътна яка глътка без да се чука.

- Майната му на Ливан! Да ходи Найдено! Сега ще му звънна! – извади той мобилния си телефон и обърса едри устни. Цецито се беше метнала по устните на него.

Добих настроение и рекох уверено:

- И бъдете сигурен! Боги няма намерение да се жени за когото и да било през близките десетина години. Така че успокойте дъщеря си, че няма да го изтърве, ако реши да го чака толкова дълго.

Дали думите ми, или алкохолът го успокоиха, но шофьорът си тръгна, като дори забрави щангата си.

- Казвам се Стамат – рече той на стълбището. – Ако ти дотрябват някога долари или евро, обади ми се. По-евтино ще ти ги дам от чейнджбюрата. Хайде, чао до скив! – и ми стисна ръката така, че едва не ми премаза пръстите.

Върнах се в стаята и заварих съдията във видимо подобро настроение.

- Как му казвате на това доказателство в юриспруденцията, дето се появява най-неочаквано в съблжимия момент? – попитах доволен.

- Тестантибус актис пикти, ако се не лъжа – рече той на латински. – Да, наистина доказателството дойде тъкмо навреме, но не зная дали ще ми бъде от полза. Да допуснем, че Боги има не само една приятелка, но не зная какви са чувствата му към Люси.

- Той е абсолютно безчувствен – уверих го, не съвсем убеден в думите си. – Не зная в интимно отношение докъде са стигнали, но съм уверен, че чувства не питае никакви. Той е направо емоционален инвалид!

- Значи е споделял с вас?

Беше късно да отричам, затуй отвърнах:

- Само с мен – аз съм му нещо като изповедник.

- Да, във вас наистина има нещо, което кара хората да ви се доверяват – рече със симпатия той.

- Да не би да намеквате, че съм си сбъркал специалността? Може би е трябвало да стана свещеник?

Той се засмя, както ми се стори от сърце, сетне рече тъжно:

- На Люси съм готов да простя дори... прегрешението, ако допуснем, че са стигнали дотам... (стигнали са, стигнали са, знам със сигурност, мислех си) стига само да се върне при мен.

- Искате ли да поговоря с Боги по този въпрос? – предложих неочаквано и за себе си.

- Бих бил много благодарен, но ще ви бъде ли удобно? Това са твърде деликатни неща – прочувствено каза съдията.

- Разчитайте на мен! – рекох твърдо и му протегнах ръка, тъй като се канеше да си върви. – Трябва да си помагаме – додадох. – Сега сме нещо като колеги по съдба. Само дето на мене никой вече не може да ми помогне – казах с нескрита горчивина.

Странно, но в този миг не изпитвах нищо към Зара. Нито мъка, нито обида. Дали не бях започнал да претръпвам? За Зара взех да мисля като за героиня от някакъв филм – прекрасен и кошмарен, като към нещо далечно и недостижимо, за което не си струва дори да се мисли.

4

Вървим с жена ми из парка, а между нас е малкият ни двугодишен син. Жената до мене е Маргарита.

Днес беше последният ни изпит и след месец ще трябва да започнем да вадим хляба си сами – аз като учител по български и език и литература в едно близко

градче, а Маргарита – като помощник редактор на един малък вестник, тук в столицата. Това, последното, успяхме да уредим доста трудно, главно заради детето, но себе си не успях да оправя – сега ще трябва да пълня главите на хлапачите с теми по литература до прималяване. Не обичам учителството, макар да зная, че участието на повечето, завършили нашата специалност, е такава. Утешавахме ме надеждата, че все пак учителстването ми няма да бъде завинаги. Надявах се скоро да си намеря нещо по-добро. Тогава щях да се прибера и аз.

Казвам „да се прибера“, защото с парите, които даде баща ми, купихме част от мансардата в „Лозенец“, а останалата ползвахме под наем с надеждата, че някой ден ще купим и нея. Лошото беше, че собственикът качваше цената едва ли не всеки ден и сега за една стая и едно килерче искаше майка си и баща си, защото разни предприемачи му предлагали много повече. Иначе мансардата си я биваше. Строена вероятно преди войната солидна къща, безкрайно поетична, с чудноват покрив, френски, както ни уверяваше собственикът, пенсиониран диригент на второкласен ансамбъл. Мансардата беше обрасла с особен вид бръшлян, с две еркерна стаички отпред, симетрично на терасата, които ѝ придаваха вид на вила. Всъщност тя е била строена именно за вила, тъй като квартал „Лозенец“ някога е бил вилната зона на София.

Маргарита бе много щастлива, когато я заведох там и ѝ казах: „Ето, това е нашият дом!“

Тези думи бях запазил за Зара, но какво да се прави, друга имаше щастието да живее в най-хубавата мансарда на „Лозенец“.

Сега вървим през парка към дома си, лятото е в началото си, синчето ни се люлее на протегнатите ни ръце и си бърбори непрекъснато. Поглеждам Маргарита. Изглежда щастлива. И аз съм щастлив. Какво ни липсва?

Нищо. Живеем в разбирателство. За тези две години не сме се скарали сериозно и два пъти, може би защото Маргарита притежаваше рядката способност да заглажда конфликтите отстъпвайки, качество, придобито вероятно през годините на съжителство с осиновителката си.

Понякога напук се опитвах да я накарам да избухне, но безуспешно. Тя беше схванала най-важната черта на характера ми – не ме ли закачат, добър и миролюбив съм; засегнат ли ме, държат ли се лошо с мене, ставам два пъти по-зъл и лош. В кризисни моменти преодоляваше гнева и гордостта си, идваше и ме прегръщаше, гледайки ме със спокойните си лешникови очи, в които имаше толкова тишина, че се укротях като море под снежна пелена. В семейството лошият бях аз. Тя беше добрата фея.

Тези роли вече бяха започнали да ми омръзват, но какво можех да направя? Малкият ни син – пълно мое копие по външност – беше взел от характера на майка си всичко онова, което на мен ми липсваше. Сега той беше смисълът на живота ни – с него лягахме, с него ставахме, дете се казва, все той беше в ума и в устата ни.

Оставах десетина дни до започването ми на работа в онова градче, когато получих писмо от Варшава. Маргарита ми го донесе, без да прояви учудване, докато аз бях безкрайно изненадан. Писмо от Варшава?! Та аз не познавам никого там!

В плика имаше изрезка от вестник, български вестник, някаква статия или разказ, и друга, по-тясна изрезка с името на вестника, броя му и датата на издаване. Беше отпреди месец. Прерових плика, но нищо друго не открих. Нито писмо, нито нищо. Помислих, че е станала някаква грешка, но все пак хвърлих едно око на текста. Стори ми се познат и погледнах плика за името и адреса на подателя. Имаше някакъв адрес, твърде нечетлив и накрая инициали „SR” на латиница. Кой ли си прави шеги с мен?

Да не би някой от състудентите ми? Но защо беше тази изрезка? Вероятно тук се криеше отговорът на въпроса.

Седнах и зачетох отново материала, този път внимателно. Колкото повече четях, толкова повече се убеждавах, че това всъщност беше моят разказ, който дадох в онзи всекидневник, само че голото момиче сега беше облечено в бански костюм, макар и оскъден, вече не беше германче, а от село Герман, и не се снимаше филм, а телевизионна новела. Седях изумен с парчето вестник в ръка, а Маргарита тревожно ме гледаше.

- От Зара ли е? – попита накрая.

В миг прозрях, че това би могло да бъде изпратено единствено от Зара и от никой друг. Само тя знаеше за разказа и само тя го беше чела. Е, и онзи заместник-редактор. Вперих отново поглед в разказа. Под заглавието, също променено, прочетох името Николай Константинов. Грабнах изрезката с адреса на редакцията, нахлупих си шапката и хукнах навън, без да кажа и дума на Маргарита.

Помнех адреса на редакцията. Нали само преди няколко години бях ходил.

Нахълтвам, без да чукам в кабинета на онзи, същия редактор, той мигом ме познава, физиономията му се удължава, отваря чекмеджето си, вероятно, за да натисне таен бутон или може би да извади пистолет, зад мен вратата тихо се отваря, при което лицето на редактора бързо се проявява, появява се доволна усмивка, аз бавно обръщам глава и виждам на двайсет сантиметра над себе си квадратните ченета на двама яки дангалака, които чевръсто ме хващат под мишниците и ме изнасят навън, а аз, докато ме влачат по дългия коридор, викам, че редакторът Константинов е плагиат, крадец и тъй нататък.

Всъщност нищо такова нямаше. Нещата се развиха по много прозаичен начин. Първо, при г-н Константинов не можех да отида без предварително насрочен час. Второ,

след като настоях, портиерът му се обади по телефона, че го търси по важен въпрос господин на име Славов, но той отвърнал, че може да ме приеме само в определен час.

- Дайте ми слушалката! – изтръгнах я почти насила от ръцете на портиера и на един дъх изрекох: – Аз съм същият Славов, дето ме бяхте повикали за онзи разказ с голото германче до басейна, с което снимаха филм.

Както и очаквах, настъпи пауза.

- Добре, елате – изпъшка гласът оттатък. – Дайте слушалката на портиера.

- Само без номера! – предупредих го за всеки случай.

Портиерът ме пусна без проблеми, дори ми обясни как да намеря стаята на г-н Константинов. Оказа се, че не е същата, в която ме беше приел преди три или повече години. Лъскава бронзова табелка уведомяваше посетителите, че това е кабинетът на редактора по еди-кои си въпроси Н. Константинов. Вратата бе облицована с кафява изкуствена кожа на ромбоиди, та се наложи да почукам на касата. Въпреки че се съмнявах, че е чул почукването ми, отворих и влязох. Константинов наистина се оказа онзи същият заместник-редактор, само че беше малко пооплешивял и понапъгнял, но по този начин беше придобил по-солиден вид. Не направи сконфузена физиономия, а без да става от стола зад масивното бюро, ме покани с жест да седна на канапето. Вгледа се в мен не толкова да ме познае, отколкото да открие някаква промяна. Не разбрах дали откри, защото лицето му се остана все така непроницаемо. Дръпна чекмеджето си, но не да натисне таен бутон, а да извади пакет хубави цигари, които отвори с елегантен жест, завъртайки бандерола като ласо. Въпреки че не пуших, се оставих да си направи труда да стане и да ме почерпи, но той повдигна една цигара с почукване с палец по дъното на пакета, ухапа я със сочните си, леко

морави устни и я запали. Вдъхна дълбоко дима, извади го през носа на две струи и ме загледа очаквателно.

Мълчаливо извадих от малкото си джобче на ризата изрезката и я плъзнах по стъклото на бюрото му. Той я пое спокойно, разгърна я, помръдна учуден с вежди и като ме погледна безочливо, каза:

- Това е работа отпреди месец. Какво ви вълнува?

Плъзнах по бюрото му няколкото листа с моя разказ.

- Не ви ли се струва, че твърде много прилича на това разказче, за което ме бяхте извикали преди три години?

Той се вгледа в листите ми, сякаш сега щеше да търси приликата и поклати глава:

- Не бих казал. Тематично може би имат някои допирни точки, но при мен всичко е на съвсем друга основа.

- Аха, значи добре си спомняте моя разказ! Не смятате ли, че идеята, хрумването, ситуацията са същите?

- Това не прави разказа.

- Но без него няма да струва пукната пара, нали?

- Какво искате всъщност? – повдигна глава той.

- Искам да ми признаете, че сте ме ограбил.

- Това е силно казано. Може би има нещо общо с разказа ви, но вие не се явихте цели три години, така че претенциите ви са неоснователни.

- Слушайте, вие за малоумен ли ме мислите? Ако си спомняте, аз следвах филология и наскоро я завърших. Не смятате ли, че разбирам нещо от авторски права?

- За какви права говорите? Как ще докажете, че не сте написали този разказ вчера? – хвърли той листите ми към мен.

- Имам свидетели. Освен това имам входящ номер от деловодството ви, а в архива на редакцията се пази екземпляра, който тогава изпратих.

- Вече не – погледна ме със злорадство той. – Изпратените за конкурсните разкази не се пазят толкова дълго, колкото си мислите.

- Аха, значи сте изчакали да ги изпратят за претопяване и започнахте да черпите идейки от копията, които сте си извадили, така ли? Колко още неизвестни автори сте ограбил? Да тръгна ли да проверявам последните ви публикации?

- Слушайте! – надигна се той. – Няма да позволя да ме обиждате неоснователно в собствения ми кабинет!

- Дали ще ми позволите, или не, съвсем няма да ме възпре да ви дам под съд, ясно ли ви е?

Константинов се опита да успокои обстановката: угаси цигарата, стана иззад бюрото, седна на съседния фотьойл, обърна го леко към мен, прехвърли крак върху крак, обхвана със сключени пръсти коляното си и като се усмихна, любезно запита:

- Как всъщност ще докажете, че съм заимствал нещо от разказа ви? В архива ни няма екземпляр, в деловодството към входящия номер се води само като заглавие, а в случая то е променено. Тогава? А това със свидетелите е празна работа.

- Дори и да не успея да ви осъдя, това ще събуди подозрение сред колегите ви и ще започнат да ви наблюдават под лупа! Прав ли съм? А защо смятате, че не съм го изпратил и в други редакции? – попитах наперено.

- Не сте – отвърна тихо той. – Проверих.

Млъкнах поразен. Той забеляза стъписването ми, усмихна се едва-едва и ме загледа лелейно.

- Във всички редакции ли сте проверили? Не вярвам. И как сте сторили това, без да предизвикате подозрение?

- Има начин, повярвайте ми – отвърна бавно той. – Не сте го дали в нито един от столичните вестници или списания, в нито един окръжен вестник в страната.

Тогава ми хрумна страхотна идея.

- В страната да, но в чужбина? – запитах зловещо.

Константинов явно не очакваше такъв ход, защото за част от секундата усмивката му секна, но бързо се съвзе, запали нова цигара и запита подигравателно:

- И смятате, че ще ви повярвам ли? И къде в чужбина, ако не е тайна?

- В един варшавски вестник – отвърнах нагло. – Ето плика от писмото, с което ми изпратиха изрезката, съветвайки ме да си потърся правата.

Той повъртя в ръцете си плика на Зара, погледна тясната изрезка с името на вестника и под него щемпела на някакво полско учреждение, може би библиотека и стана видимо неспокоен.

- И сега какво? Да ме шантажирате ли дойдохте? – стана той от фотьойла, взе дебелия пепелник от бюрото си и го сложи на масичката пред нас. Едва тогава се сети да ме почерпи с цигара, но аз отказах.

- Шантаж е силно казано – отвърнах спокойно. – Бих го нарекъл сделка. Вие ще ми помогнете да публикувам някои свои работи, а аз ще забравя за разказа.

- Това също е изнудване – поклати глава той, видимо успокоен от цената.

- Защо? Работите ми съвсем не са бездарни, поне така казват. От вас искам само обективна оценка и разбира се съдействие, защото от вас, професионалистите, ние, останалите, не можем да се вредим. И не забравяйте, че отскоро аз също съм професионалист.

- В някоя редакция ли работите?

- Засега не – отвърнах, едва преодолявайки изкушението да го излъжа.

- Добре! – стана той. – Донесете ми някои свои работи, ще подбера нещо. Не се надявате, предполагам, че ще отпечатаме всичките ви писания, нали?

- Разбира се, но не означава също, че ще публикувате само пет или шест. Освен това – надявам се, че в другите редакции също имате връзки, така че...

- Нахален сте! – определи той.

- Налага се – отвърнах.

Разделихме се без да се ръкуваме. Като мафиоти. Усещах, че някакъв блудкав вкус беше останал у мен след всичко това. Значи все пак имах някаква съвест!

5

Баща ми върти в ръцете си вестника с моя разказ и явно е доволен, защото една усмивка, колкото и да се мъчи да я прикрие, прозира под присвитите му очи.

- Е, какво сега? Да не вземеш да разправяш, че си станал писател? Един разказ още нищо не значи. Навремето аз също имах отпечатан разказ, но както виждаш, от мене писател не излезе.

- Какъв разказ си имал отпечатан? – попитах смаян, защото за пръв път чувах.

Баща ми не отговори, а стана от пейката под смокинята в двора и влезе въщи. След доста време се появи целият в паяжини, носейки стар шперплатов сандък. Изглежда, че тежеше доста, защото го тръсна задъхан на пейката до мен и седна.

- Какво е това? – попитах.

- Спомени от младите години – усмихна се той и взе да вади скърцащите пирони с теслата. Капакът отскочи и замириса на стара хартия. Изпълзяха няколко възмутени паяка, след което баща ми измъкна купчина тетрадки голям формат. Сложи ги настрана, бръкна най-отдолу и

извади сгънат брой на известен наш всекидневник, и ми го подаде със стеснителна усмивка. Под разказ със заглавие „Приятели” стоеше неговото име. Погледнах го с възторг, после обърнах на първа страница. Годината беше 1986-та.

- Защо не си ми казал досега, татко? Всичко това ти ли си написал? – разгръщах разтреперан влажните тетрадки. Бяха двайсетина на брой, ако не и повече, всяка от по сто страници. – Та това е много нещо!

Разгръщах напосоки изписаните ситно с химикалка листи и не можех да укротя възторга си. После взех вестника и зачетох. Още първите редове ме накараха да затая дъх, нещо стисна душата ми и не я пусна до края.

- Но това, което си написал, е нещо много хубаво, татко! – продумах накрая едва ли не със завист и погледнах баща си с нови очи.

- Е, чак пък много хубаво... Майка ти харесваше разказите ми, а тя, лека й пръст, разбираше от литература. Но, както виждаш, на бял свят излезе само това – посочи той вестника, – а то според мен, не най-доброто.

- Не си упорствал, татко, не си изпращал достатъчно често в редакциите – рекох и зачетох една от тетрадките.

- Не си прав – отвърна баща ми. – Изпратих двайсетина неща тук-там, но не ми отговориха. – Той махна с ръка.

- Но това е чудесно нещо! – възкликнах, смаян от живия и неподправен стил на онова, в което се бях зачел.

- Я да видя! А, един пътепис, още бях ученик тогава...

- Ти си гениален, татко, повярвай ми! – извиках възторжено и за пръв път в живота си пръв го прегърнах и целунах по брадясалата буза. Стори ми се, че се просълзи, но побърза да стане и се върна след малко с бутилка ракия.

- Да полеем първия ти разказ! – изрече той тържествено, доволен, че този път има сериозен повод да се почерпи. През няколко дни, докато бях тук, изглежда се

стесняваше да пие пред мен, но празните бутилки в един варел говореха повече от красноречиво.

- За последен път! – казах строго. – Само по чашка. Ако разбере, че продължаваш да пиеш, а аз неминуемо ще разбере, ще подам молба да те вземат в психиатрията на принудително лечение, имай го предвид!

При тези ми думи очите му се разшириха от ужас и ръката, която сипваше ракията, взе да трепери. Нима толкова се страхуваше от психиатрията? Не бях допускал.

Напи се невероятно бързо. Не беше изпил и стотина грама. Разбрах по агресивната нотка в думите му:

- Ти да не смяташ, че тази дарба да пишеш, я имаш така, от Бога? – посочи той с пръст към небето. – Неее! От мен я имаш – чукаше той с юмрук по костеливите си гърди, които кънтяха като буре. – От мен си го наследил! – После ме погледна самодоволно и запита: – Ти защо смяташ, че се съгласих да следваш литература?

- Аз сам си я избрах, татко, не помниш ли? Три години кандидатствах. Нима можеше да ме спреш?

- Можех! – изпъчи се той и се олюля едва-едва. – Можех! Като ти отрежех парите, какво щеше да правиш? Но не исках, защото ми се щеше да станеш това, което аз не успях. Защото навремето няхах татко, който да ме издържа, а трябваше да работя и да уча задочно. И понеже работех в нефтохимията, можех само химик да стана. Но не си мисли, че се простих веднага с литературата! Неее! Тя е като първата любов – не се забравя! – рече той и сякаш се сепна, защото и двамата си помислихме за Зара.

Следващите няколко дни до началото на учебните занятия прекарах легнал под смокинята в двора с татковите тетрадки в ръка. Дали с радост, или със съжаление, но трябваше да призная, че баща ми пишеше по-добре от мене. Макар и самоук, той така владееше словото, че можеше да му завиди и професионалист. И все пак имаше

нещо, което издаваше аматьора, и може би именно то беше възпряло редакторите да отпечатаат работите му. Сега обаче времената се бяха променили – тоталитарното време беше отдавна в миналото. Знаех, че тъкмо тази неподправеност и автентичност се цени най-много.

Не успях да прочета всичко, но по грубата ми сметка бяха около стотина разказа, няколко новели, няколко повести и дори два романа! С такава литературна продукция по негово време някои бяха станали лауреати или заслужили писатели! Далеч бях от мисълта да превъзнасям баща си, но трябваше обективно да призная, че имаше талант, несъмнен талант, и колко жалко, че не е могъл да го развие. Честно да си призная, съмнявах се дали щях да достигна неговото ниво. Вече бях двайсет и пет годишен, а той на тази възраст вече е бил написал повечето си работи.

- Татко – казах му на сбогуване, мъкнейки тежкия пакет с тетрадки, – ще ти помогна да ги публикуваш! Ще успя, ще видиш!

- Мисля, че се разбрахме по този въпрос! – съвсем трезвен отсече баща ми. – За мен това е минало. Ако искаш преработи ги, или пък вземи идеите на някои от тях и напиши нещо свое, но моето име не искам да виждам никъде. На мене вече не ми е нужно, но на тебе може би ще ти бъде от полза.

- Не може така, татко, всичко това е огромен труд!

- Какъв ти труд! – усмихна се той замислено. – Ако знаеш какво удоволствие беше...

- Все пак.

- Нито дума повече или ще ги изхвърля!

Знаех, че рече ли нещо, не можеш го склони. Знаех също така, че решението му беше окончателно, но не губех надежда, че все пак нещо мога да направя. Грехота бе такава красота да изгние непрочетена!

Не зная какво ме възпря да кажа на Маргарита за тетрадките на баща ми. Може би това, че като се прибрах вкъщи, нея я нямаше. Реших първо да ги публикувам и после да я изненадам. Пъхнах ги под дивана в кабинета ми (така наричахме една от малките еркерни стаички).

На другия ден отидох при моя нов „приятел” редактора Константинов с тесте преписани на компютър листи. Имах намерение да му кажа кой е авторът, след като ги прочете. Не можеше да не ги хареса, но знаех предубежденията на редакторите към младоци като мене.

Той ги повъртя в ръцете си, сякаш ги преценяше на тегло, после се зачете в един от разказите и вдигна поглед едва когато го свърши. В него струеше ведрина.

- Е, това вече е нещо друго! Кога го написа?

- Преработих го тези дни, но е стар четвърт век – отвърнах двусмислено.

- Ако и другите са като него – прекъсна ме той, – мога с чисто сърце да ги предложа за печат. Хм! Ето и този започва интересно!

Пет минути по-късно (той четеше ужасно бързо, толкова бързо, щото се опасявах, че не ще схване красотата на бащиния ми стил), Константинов ме погледна с още поведър, почти радостен поглед и рече:

- Това вече не е изнудване, признавам! Но защо миналият път не ми предложи най-доброто? Онова кинаджийско разказче отстъпва доста на тези тук.

- Тактически ход – отвърнах. – Първо исках да видя дали няма да ме ократат.

- Хайде сега! – рече почти обидено той и ме тупна приятелски по рамото.

Разделихме се, без да имам възможността, а и смелостта да призная, че авторът не бях аз. Нищо, успокоявах се, може би е по-добре първо аз да пробия, а сетне да мога по-лесно да лансирам бащините си работи.

Върнах се вдъхновен у дома, седнах зад лаптопа, подарен ми наскоро от баща ми по случай завършването, и продължих да преписвам работите му.

Почти не ги променях. Не prestaвах да се възхищавам на стила му, на оригиналните му хрумвания, на живия диалог, на умението да води повествованието... Браво, татко!

Скоро препечатах и отчасти преработих близо половината от разказите му. Имаше и тетрадки, изписани с мастило, което от влагата на годините се беше размило и се четеше ужасно трудно. Тях оставих настрана за по-късно. От непрекъснатата работа се преуморявах и взех да се опасявам, че ще почна да окепазявам без да ща бащините си произведения, затуй на другия ден ги препрочитах и оправях тук-там.

Един ден Маргарита ме завари пред лаптопа и се зачете в написаното. Казах ѝ, че преписвам стари работи. Тя прочете няколко и ми си стори, че оттогава взе да ме гледа с повече уважение.

Макар да беше една от добрите студентки, тя нямаше амбиция да писателства, но от добра литература разбираше.

- Ти си бил и талантлив, отгоре на всичко – пошепна тя вечерта след поредната доза ласки, които за жалост взеха да стават по-редки напоследък, главно по моя вина.

- Защо, ти съмнявала ли си се?

- Не, но от онзи разказ във вестника не бях в особен възторг. Но това определено ми харесва. Кога си го писал?

- Отдавна – смотолевих. – Хайде да спим!

- Няма ли да дойдеш при мен? – попита след минута.

- Снощи нали бях?

- Нищо – усмихна се свенливо тя, – ако искаш ела.

- Уморен съм – изпъшках. – Нали виждаш, че по цял ден работя.

- Лека нощ – рече тихо Маргарита и угаси лампата.

Как да ѝ кажа, че бях започнал да се насищам на ласките ѝ, които бяха все така пламенни, но именно това взе да ми омръзва. Дали и с другите женени мъже е така? Кого да попитам?

Лежах с отворени очи в тъмното и мислех. Днес бях изпил най-малко шест кафета и пак щях да се кокоря до среднощ. Маргарита тихо спеше до мен. Изведнъж скочи и се послуша. После бързо стана и отиде в детската стая. Оттам се чу плача на детето. Как го беше чула като спеше! А аз, уж буден, нищо не усетих! Майчиният инстинкт е голямо нещо! Кога се беше върнала, не разбрах – бях заспал.

Сънувах, че баща ми ме е дал под съд за кражба на литературните му произведения. Баща ми всъщност е бил професор Момчилов от нашия факултет, но в реалния живот тайно се е представял за инженер-химик. Нарочно ми е пробутал онзи сандък с ръкописите, за да ми види акъла, и ето сега, че ме беше хванал в капана. Съдът ме осъждаше да му върна всички ръкописи, преписани на пишеща машина (не на компютър), а също да му изплатя получените от мен хонорари, на което аз с удоволствие се съгласих, тъй като все още не бях получил никакви пари. Същевременно обаче ми хрумна подличката (но справедлива) мисъл, ако професорът, т.е. баща ми, реши да отпечата преработените от мен разкази, ще го съдя за съавторство. И все пак в съня нещо ме възпираше да го сторя, а дали в действителност бих го направил, не знаех, защото не можех да си представя такава абсурдна ситуация: баща ми (проф. Момчилов) да ме съди!

Вече бях започнал да се готвя за първия учебен ден, когато, носейки поредната партида разкази, моят приятел Константинов ми каза, както ми се стори не особено охотно:

- Знаеш ли, шефът иска да разговаря с тебе.

Изстинах. Знаех кой е шефът му и за миг си помислих, че измамата ми е разкрита. Иначе Константинов защо щеше да ме гледа така трагично?

Шефа, както наричаха главния редактор, ме прие след около половинчасов престой в кабинета на секретарката му, която любезно ми сервира кафе или чай по избор и накрая ме увери, че съм имал голям късмет, дето не съм чакал много.

Когато влязох, главният редактор не седеше зад огромно като летище бюро, привидно вгълбен в някакви преписки, а се беше изправил до една библиотечка и търсеше нещо. Стоеше с гръб към мене и не ме усети, тъй като от страх бях влязъл прекалено безшумно. Беше дребничък човечец и изобщо не отговаряше на представата ми за него като един от корифеите на литературната ни критика и публицистика.

Когато ме видя, спря да рови и се насочи към мен така енергично, щото по едно време помислих, че идва да ми зашлеви плесница. Той обаче спря на крачка от мен, протегна ръка и ме погледна с онзи познат на всички поглед от портретчето в университетските учебници и по разните издания, който така се харесваше на читателите.

- Очаквах ви – кратко каза той и обзелото ме вълнение, да не кажа опасение, се удави в спокойния му и топъл глас. Стиснах меката му като недопържена палачинка десница и се опитах да се усмихна. – Моля,

заповядайте, седнете! – посочи Шефа няколкото кресла от еко-кожа и сам седна в едно от тях. Настаних се стеснително насреща му, седнал на крайчеца на огромния фотьойл и го загледах с благоговейно уважение.

Няколко мига той също ме гледаше съсредоточено, но не натрапчиво, сякаш да ме запомни, после скочи и се насочи към бюрото си.

„Сега ще изкара уискито и леда” – помислих си с надежда, но той измъкна скришом кутия бисквити, от ония, обикновените, извади един и го захапа. Останалите пъкна обратно в шкафчето на бюрото. После се върна обратно на мястото си. Очаквах да ми каже фамилиарно, че го мъчи язва, но той нищо не рече, а само продължи да ме изучава, докато преглътна бисквита.

Когато го боли язвата, човек не е особено добро настроение, помислих си с известно съжаление.

- Не искам да си правите прибързани изводи от нашата среща – каза в този миг Шефа. – Искях просто да се запозная с вас. Разкажете ми нещо за себе си.

След като го запознах в резюме с последните десет години от живота си, той запита:

- Откога всъщност пишете? Не вярвам да е още от детските години, както обикновено казват – усмихна се той едва-едва изпод очилата с тънки позлатени рамки. На розовото му лице беше изписано безкрайно любопитство, сякаш от отговора зависеше съдбата ми.

Замислих се сериозно, преди да отговоря.

- Съзнателно, искам да кажа с известна отговорност, започнах да пиша през последната година от гимназията.

- Но във вашите разкази има описани събития, случили се значително по-рано – още по Живково време.

- Известни ми са от разкази на баща ми – започнах неуверено със замръзнала в жилите кръв.

- Вашият баща трябва да е твърде впечатлителен човек и отличен разказвач – отбеляза с подчертано възхищение Шефа.

- Прав сте – съгласих се с пресъхнал глас и добавих: Той си е водил нещо като... дневник или по-скоро записки, които използвам.

- А, виж, това е нещо много ценно. Де да имах и аз такива записки от баща ми!...

Знаех добре кой е баща му и затова кимнах с учтива усмивка.

- Защо все пак така късно сте започвали да предлагате за печат? – попита Шефа. – Както разбрах от колегата Константинов отначало дори сте предложили не най-добрите си работи, а напоследък ни затрупвате, буквално ни затрупвате с... бих казал доста сполучливи неща?

- Трудно ми беше да преценя – смънках.

- От толкова много разкази ли? – засмя се той. – Ето че се възгордяхте, а тъкмо това не исках да се случи.

- Неправилно ме разбрахте, по-точно аз неправилно се изразих.

- Разбрах ви, разбрах ви – махна с ръка той. – Пошегувах се. Знаете ли защо поисках да се срещна с вас? Не, за да ви предложа, както в сладникавите романи, редакторско място, а просто да ви видя. И да си призная, първите впечатления малко ме изненадват – очаквах да сте по-възрастен, но това не беда, дори е още по-добре. Все пак онова, което най-много ме учудва, е голямата житейска правда, която лъха от разказите ви, след като нямате такъв голям жизнен опит.

- Нали ви казах, че баща ми...

- Разбирам, но все пак само въз основа на едни записки да напишеш нещо толкова достоверно. Казвам го, защото съм живял през тези именно години и нещата наистина бяха точно такива, каквито ги описвате. Не искам

да ви внушавам излишно самочувствие, но признавам, че самият аз бих се затруднил, ако се захвана да описвам онези сбъркани години.

Излязох от кабинета му с огромно облекчение. Не зная пред секретарката дали успях, но пред Константинов не успях да го прикрия. Той ме чакаше зад отворената врата на кабинета си, така че да ме види като минавам. Щом пресякох полезрението му, тихо ме повика, сложи ме да седна на един от фотьойлите си, затвори зад мен вратата с райбера, сипа ми в една чаша от тумбесто шише, седна срещу мен, търпеливо изчака да глътна първата глътка и повдигна вежди:

- Е?

- Нищо – отвърнах задавено. – Поприказвахме си малко.

- Сериозно! А аз мислех, че ще ти предложи нещо, щом искаше да те види.

- Всъщност каза, че тъкмо това искам – да ме види.

- Да, Шефа държи на визуалното впечатление, не ти ли го каза?

- Каза ми го – отвърнах разсеян. – Не ми стана ясно обаче защо беше всичко това.

- Мисля, че е за хубаво – рече след кратък размисъл Константинов. – Доколкото го познавам, намислил е нещо, но още не бърза.

Поклатих глава със съмнение и нищо не отвърнах. Неочаквано изпитах необяснима обич към мъжа срещу мен и поддал се на внезапен порив предложих:

- Знаеш ли, имам едни драскулки (умишлено използвах този журналистически жаргон), но имам проблеми с тях. Би ли приел да ги прегледаш и да ги пооправиш, а ще ги пуснем в съавторство.

Константинов ме загледа учудено и тогава осъзнах, че му бях заговорил на „ти“.

- Разбира се, мога да ги прегледам, но съавторство...

- Не се притеснявай. И без това не мога да направя нищо повече с тях, а съм сигурен, че ти ще успееш – почетках го, продължавайки с „ти“-то.

- Благодаря за предложението – усмихна се той резервирано. – Всъщност, знаеш ли (тук той също мина на „ти“), като идея съвсем не е зле! Една съвместна работа би се отразила добре и на двама ни – напоследък съм изпаднал в „творческа криза“.

Разделихме се като стари приятели, след като изпихме по още една чашка от хубавия му коняк. Изпрати ме почти до портала, като ме потупа по рамото с уверението, че скоро пак ще се видим.

Вървя и си мисля какъв материал ще дам в края на краищата на Константинов, като изобщо няхах нещо, каквото му обещах: хем да има интересен замисъл, хем нещо да му куца. Да търся нещо такова из писанията на баща ми щеше да ми отнеме повече време, отколкото да седна да го напиша. Тогава ми хрумна тъкмо това – да му дам някои от моите работи, все пак – най-добрите, пък той нека си чука главата с тях. Аз имах още доста работа с бащините си ръкописи.

Приближавам разкошната ни мансарда в „Лозенец“ и отдалече виждам Маргарита да показва хубавите си крака на перваза на една от еркерните стаички, опитвайки се да избърше горните неотваряеми прозорци от външната страна. Веднъж се опита да го направи, но ѝ се скарах, че ще вземе да падне, та сега беше издебнала, докато ме няма.

Застанах отдолу и се повъзхищавах на пикантната гледка, забравил за миг, че всъщност тези крака, към които отправяха погледи минавачите от мъжки пол на възраст от 15 до 100 години, са на собствената ми жена, на която вече бях започнал да се...

Подлички са мъжете, помислих си, спомняйки си думите на един приятел, когато срещнахме някаква хубавица на улицата: „На кой ли мъж вече е омръзнала!”

- Маргарита! – тихичко подвиквам отдолу, тя се сепва, поглежда към мене, в същия миг изпуска хлъзгавия от пяната перваз. Полита с писък към земята.

Летя дълго. Толкова дълго, че имах време да направя някои изчисления.

Височината беше около десет метра. При ускорението, което тялото ѝ щеше да получи на височината на ръцете ми (тъй като възнамерявах да я уловя), теглото ѝ от около 60 килограма, щеше да нарасне няколкократно, толковакратно, че не би могъл да я удържи и най-якият мъж на света. При този удар неминуемо щеше да ми счупи ръцете и пак щеше да се пребие. Ако пък върхлетеше върху мен, можеше да ми счупи врата. Щяхме да загинем и двамата. Кой щеше тогава да гледа малкия ни син? Баща ми, алкохоликът или фалшивата ѝ майка-осиновителка?

Ето защо отстъпих крачка назад и прекрасното тяло на Маргарита се размаза пред очите ми на тротоара. Опрях се безсилен на стената и повърнах зад тъгла.

Всъщност при подвикването ми Маргарита само тихо възкликна и побърза да се прибере, усмихвайки се виновно. Когато се качих горе, виждайки мрачната ми физиономия помисли, че срещата ми в редакцията не е минала добре. Не се опитах да ѝ обяснявам – мразех да говоря по служебни въпроси вкъщи. Отхвърлих несмелите ѝ опити да ме разсее и се прибрах в кабинетчето си. Прозорецът още беше отворен, а первазът му – мокър. Погледнах надолу и се отдръпнах ужасен: на тротоара тъмнееше тялото на Маргарита с разпилени коси и локва кръв до главата. Изтичах до тоалетната и отново повърнах.

След напрегнати дни това често ми се случваше. Дали беше някаква болест, или само нерви? Нямах представа.

Поседях зад бюрото си, обхванал глава с юмруци, облакътен на плота, покрит с разпилени листи. Нищо не ми се правеше. Гадно ми беше. Почувствах самота, адска самота, макар Маргарита да бе в съседната стая. Синчето ни беше на детска градина и в мансардата бе тихо, много тихо. Не се чуваше дори старият ни хазяин, диригента в оставка, със своите оркестрови пиеси, които пускаше на един виещ грамофон. Дали не беше умрял?

Тогава се сетих, че преди време, може би преди три или повече години, сънувах сън, подобен на одевешните ми видения.

Стоим със Зара на перилата на стълбището на висока стара хижа, нейде в планината. (Често сънувам, че съм в голяма хижа с непозната компания). Облегнали сме се със Зара на тези перила и в един миг те изпращяват, понеже са съвсем прогнили, и Зара започва да пада в междустълбищното пространство. Хижата е висока, а долу, на тъмния квадрат на пода се виждат шарките на някаква черга. Докато Зара пада, аз прескачам останките от счупените перила и политам след нея да я спася. В същото време си давам сметка, че това физически е невъзможно. Макар да съм по-тежък от нея и ускорението при падането ми да е по-голямо, трите етажа на хижата едва ли ще са достатъчни, за да мога да я настигна и уловя. Тогава с неимоверно усилие на волята успявам да засиля гравитацията, настигам я и я улавям за ръката миг преди да падне върху шарената черга. Тогава виждам как Зара започна да се смалява пред очите ми, докато стана колкото детска кукла, а образът ѝ, някак вдетинен, ме гледа с огромна мъка и ми говори, но от устните ѝ не излиза звук.

Спомних си неописуемата мъка, която почувствах в онзи миг, без дори да си давам сметка в какво състояние съм самият аз след това падане, и дали изобщо съм жив.

Станах от бюрото си, отидох в съседната стая, където шумолеше Маргарита. Приближих зад гърба ѝ и я прегърнах, обхващайки с шепи двете полукълба на гърдите ѝ. Тя замря за миг, после обърна глава. Усмихна се и опря чело на гърдите ми. Целунах я зад ухото и ето, че... си представих, че целувам Зара. Стана ми гадно от тази мисъл и за своя собствена изненада, обзет почти от гняв, потърсих устните на Маргарита и я целунах силно, така, както я целувах през първите години.

8

Този път заедно с поредната партида бащини разкази нося на Константинов и три мои – едни от най-добрите, с които наистина имах известни проблеми и не бях успял да ги преработя. Той ги пое, както ми се стори с готовност, но не седна веднага да ги чете, нито пък ги хвърли небрежно на бюрото, а ги положи внимателно в папката си, сиреч, първата му работа, след като ме изпрати, ще бъде да ги прегледа. Сетне се зае да брои страниците на другите донесени от мен разкази.

- Константинов – рекох по едно време, след като си бяхме изпили кафетата, – аз все нося писанията си, вие уж ги одобрявате, а не виждам нищо черно на бяло отпечатано, като изключим онзи разказ.

Той се усмихна някак загадъчно и рече:

- Не искам да ме смяташ за гадател, но мисля, че Шефа ще иска да те види отново. Заръча да му се обадя, щом дойдеш. Тъкмо щях да му звъня.

- Какво има да ми казва? – сви ме под лъжичката.

- Е, нека бъде изненада или както му казват братята американци – сърпрайз.

- Не се будалкай, казвай!

- Не мога. Шефа сам ще ти го каже – и взе да набира номера му.

- Кажи поне за хубаво или за лошо.

- За хубаво, разбира се. Отивай, при Шефа няма никой!

Макар и поуспокоен, се затътрих по дългия сивкав коридор, почуках на тапицираната врата, на която беше невъзможно да се почука, влязох, без да чуя никакво „да“, защото вратата бе звукоизолирана, и видях недотам красивата му секретарка да бди над кафе-машината, от която се носеше аромат, далеч по-хубав от този на Константиновото кафе. Както ми беше пресъхнало гърлото, не бих се отказал от още едно кафе, ако секретарката ги готвеше за нас, но за жалост съвсем не бях уверен в това.

- Влизайте, чака ви – рече тя, без да се отдели от поста си и аз влязох.

Този път Шефа седеше зад бюрото си и човъркаше някакъв стenen часовник. Щом ме видя, стана и се насочи пак така енергично към мен. Хрумна ми нелепата мисъл, че някой по-плах човек би се изплашил от такова стремително приближаване и би хукнал да бяга, което ме накара да се усмихна.

В отговор Шефа също се усмихна, макар сякаш да беше поозадачен от внезапната ми веселост. („При мен обикновено влизат плахо, а ми направи впечатление, че при срещата ни се усмихвахте, което говори за смелост или... ведрост на духа” – щеше да ми каже след време в изблик на откровение.)

Седнахме зад малката масичка и секретарката, за голямо мое удоволствие, внесе две чашки на бляскав

поднос, едната от които с мляко поднесе на Шефа, а другата, с ароматно черно еспreso – на мене.

- И така, млади момко (ех, как мразя това обръщение!) – рече той и се облегна назад, след като отпи от чашата си, – викам ви, за да ви уведомя, че нашият вестник не е в състояние да публикува представените от вас разкази и есета – той погледна в един бележник, – на брой двайсет и два, макар по наше мнение да са твърде добри.

„Това е краят” – помислих си с внезапна слабост в гърдите. Обикновено с подобни тактични слова уведомяват някого, че трябва да си обира крушите. И все пак нещо ми подсказваше, че погрешно схващам ситуацията.

- Ето защо – продължи Шефа, – мисля да ви предлага да ги издадем в нашето издателство в самостоятелна книжка, така, както са всичките двайсет и два. Между тях има нещо много общо, нещо, което ги обеднява тематично, бих казал дори, нещо, което взаимно ги допълва. Така че считам тази форма за много по-добра, отколкото да ги пускаме парче по парче в петъчната литературна притурка на вестника. Какво ще кажете?

Какво да кажа? Знаех, че повечето начинаещи автори издаваха сами книгите си, по-точно плащаха на издателствата за всичко – предпечат, печат, художник и им излизаше скъпичко, дори за двеста-триста бройки, а после ги разнасяха да ги предлагат на книжарниците. Повечето не можеха да си изкарат дори разходите за отпечатването.

- Не бях забелязал – започнах неуверено, – че има нещо обединяващо... още по-малко – допълващо.

- И аз мислех – прекъсна ме Шефа, – че и сам не подозирате. Ако го бяхте правили умишлено, нямаше да се получи. От собствен опит знам. И така, какво ще кажете за предложението ми?

- Какво мога да кажа – отвърнах, както подобава смутено, – освен да ви благодаря за...

- Оставете сега благодарностите! Значи приемате. Идете сега при Константинов, той ще ви помогне да ги подредите. И знайте, че ако има някому да благодарите, това е той. Така ни наду главите с вас, но явно е имал основание. Къде всъщност работите? Учител? Чак там? С автобус ли пътувате? Обичате ли работата си? Още не знаете? А, да, учебната година още не е започнала. Ами... бих ви предложил някаква работа тук, но за съжаление нямам. Чакайте, чакайте, какво ще кажете за коректор в печатницата? Заплатата не е голяма, но поне е в града. Помислете и ми се обадете! Бъдете здрав!

Отвън чакаше цяла тълпа посетители, които ме изгледаха свирепо, щом излязох. Трябва да съм се забавил доста.

Константинов ме посрещна тържествено, но сдържано. Дали не ми завиждаше?

- Е, какво ще кажеш? Прие ли? – попита той нетърпеливо, отваряйки ново пакетче кафе.

- Недей, пих току-що. Какво да ти кажа, кой не би приел такова предложение – рекох изтощен от напрежение. Толкова бях изнемощял, че не можех дори да се зарадвам.

- Вземи си поне бонбон – предложи Константинов. – Знаеш ли, тъкмо прочетох онези твои разказчета. Доста са анемични но ще опитам да ги лъсна. Виж, другите са окей.

- Ако можеш, оправи ги и ги пусни от свое име, а ако не станат, хвърли ги в кошчето.

- Да ги пусна от свое име? Не смяташ ли че ме обиждаш? А да ги хвърля не мога.

- Ако те обижда, зарежи ги! Аз нямам намерение да се занимавам с тях. Така че ги предоставям в твои ръце – ти решавай съдбата им. Знаеш ли, Шефа ми предложи работа – рекох между другото и забелязах как движенията му се позабавиха, а физиономията му се промени. – Не се

плаши! – засмях се. – Не ми е предложил твоето място. Спомена нещо за коректор в печатницата.

- Аха, там май се оваканти едно място, но...

- Какво „но”? Не е работа за мен ли? Джек Лондон е започнал от много по-ниско. Вярно, че не съм Лондон, но поне няма да пътувам всеки ден до онова градче. Имам само един проблем. Как ще се оправя с „Просветата”, като вече имам договор с тях, а до началото на учебната година остава само седмица. Дали не можеш да ми помогнеш да го прекратя в последния момент? Не? Жалко. И аз не познавам никого там.

9

Проблемът се разреши по най-неочаквания за мене начин. Както си вървя по „Раковски”, виждам срещу мен да се носи като луксозна лимузина Соня, дъщерята на драматурга М. Поласка ме това, че ме позна и първа се обади, докато аз малко се поколебах, разпознавайки под солидния пласт грим някогашната Соня.

След обичайните в такива случаи поздрави, тя ме заведе в едно задимено, но достатъчно снобско заведение, където успя за нула време да ме разпита и да ми разкаже битието си.

Омъжила се била за някакъв дипломат и дори вече беше успяла да се разведе, след което прекарала в Латинска Америка не знам колко години. Оттам си донесла два гардероба тоалети и някаква тропическа болест (не била заразна, ако съм имал нещо предвид). После ме покани да я посетя в придобития след развода й апартамент на „Левски”. Отказах внимателно, но тя ме отвлече едва ли не насила, след като ме блъсна в едно

спряло изневиделица такси. Беше почти пияна от двете двойни уискита, които изпи, но не се държеше скандално. По едно време в таксито дори притихна и се сгуши до мен. Отново почувствах сладостната топлина на онова дълго бедро и ме нападнаха стари спомени. После обаче ме лъхна на скъп парфюм и цигари, а аз страхотно мразя жена да ми мирише на цигари – навява ми усещането, че е мъж.

Домът ѝ беше тъпкан с разни скъпи вещи и индиански маски, но общо взето не ми хареса – прекалено голям бе, а таваните – високи като на катедрала. Поисках нещо за пийване с тайната надежда, че ще се напие съвсем и ще забрави за евентуалните си похотливи желания, тъй като в момента съвсем не ми беше до това. Вместо нея обаче се напих аз, тъй като беше сипала от любимото ми уиски, а самата тя била глътнала, както ми каза после, някакво хапче за отрезвяване, дето струвало по сто долара едното.

В резултат на това се върнах вкъщи добре накълвал се и, за пръв път през съпружеските ми години, прегрешил. Като компенсация за случилото се (а може би за благодарност) на другия ден Соня ми позвъни (не си спомнях да ѝ бях дал номера си) и ме уведоми, че е уредила въпроса с договора за учителстването ми (не си спомнях да ѝ бях споменавал за това).

Както и да е, само няколко дни преди началото на учебната година обикалях по съответните инстанции с договора в ръка, докато накрая беше анулиран, въпреки свирепата съпротива на чиновничките в просветата. Имах право. Но аз също имах право да уредя живота си.

Така станах коректор.

За работата си няма да разправам. Ще отбележа само, че трябваше да отворям очите си на четири, защото някоя случайна грешка можеше да промени смисъла на написаното дотолкова, че да се изтълкува повратно. С това можех

да си навлека не само уволнение, но и нещо много повече, тъй като вестникът ни беше един от най-тиражните.

Още с пристигането ми в неголемия колектив, състоящ се почти изключително от жени, ми се хвърли в очи миловидно мургаво момиче с индиански, по моите представи черти, на възраст двайсет и няколко години. Изненадах се, когато научих, че всъщност е на трийсет и няколко, разведена с колегата Пеев, с едно дете и тъй нататък.

Това обаче ни най-малко не я понижи в очите ми, защото, въпреки всичките си семейни неприятности, беше запазила свежестта и жизнеността си и имаше чудесно чувство за хумор. Беше от онзи тип жени, които се харесват от пръв поглед и носят в себе си нещо магнетично (чар?), без да блестят с особена красота, напротив, дори могат да имат доста недостатъци. Тази например заекваше и то немалко, но го правеше по такъв напевен и елегантен начин, сякаш го беше учила в някакво училище, та не бе мъчително за събеседника. Можеше дори да мине за маниер на говорене.

Казваше се Лина (всъщност беше Калина) и се отзоваваше с готовност, щом я попитах за нещо около работата, но умело се изплъзваше от настойчивите ми покани да идем да пийнем някъде по нещо. Тя владееше до съвършенство изкуството да се изплъзва и го вършеше така елегантно, че човек не можеше да ѝ се разсърди. Барчето почти не посещаваше, а си вареше кафето в една кубинска кафеварка и то не лошо, тъй като имах удоволствието да го опитам веднъж-дваж.

С колегата Пеев се разминавах по коридора в пълно мълчание. Разправяха, че се развели, защото се опитал да я метне с апартамента, който тя наследила от родителите си. След брака им апартаментите им станали два и съгласно закона единият не бил вече за задоволяване на непосредствените жилищни нужди и данъкът му ставал огромен. А

се говореше, че и двамата имали по една вила, така че... Тогава Пеев се опитал по някакъв начин да я измами и тя му била дузпата. Аз вярвах само на леля Вера чистачката. „Аз съм като едно време „Радио Лондон” – казваше при всяка клюка тя, – казвам малко, но истината.” Редовно ме информираше за всичко, защото ѝ отстъпвах млякото си, което ни даваха за вредна работа, тъй като не го понасям.

И така, въпреки внимателните ми, но настойчиви опити, Лина все още оставаше извън обсега ми. Какво ли не харесваше в мен?

Един ден, както си преглеждахме материалите, Катя, най-старшата от коректорките, изпищя неистово и се понесе в тръс към мене с лист в ръка. Надигнах се, примрял от изненада, а тя в екстаз повтаряше:

- Ама това ти ли си бе, Славов, ти ли си? Виж, май че си ти!

- Какво да видя ма, Катьо? – попитах с най-дурашки тон.

- Този, дето е написал разказа, ти ли си? Май си ти!

- Дай да видя! Ами да, аз съм.

- Браво бе, мойто момче! Момичета, вижте нашият колега какво скопосно разказче е написал!

Момчетата, стреснати до една от гюрултията, ни наобиколиха и задърпаха листа една от друга. Само Лина стоеше настрана, но след туй я видях как прочете проверените вече отпечатки и ми хвърли един според мене възхитен поглед.

Беше един от шедьоврите на баща ми – за силната любов на един недъгав момък. Разказът беше леко мелодраматичен, тъкмо за читателки като колегките ми.

От този ден нататък отношението на Лина към мен видимо се промени, но сега пък аз започнах да кокетнича – виж, санким, какъв голям писател съм, и не мога да се занимавам с невзрачни същества като тебе – но в края на

краищата ѝ предложих да идем в съседното заведение след работа и тя прие. Изпихме по нещо, но тя не пи толкоз, колкото ме разпитваше как съм пишел, как ми била хрумнала идеята и още куп щуротии от този сорт, дето вбесяват повечето писатели, защото сами не могат да си отговорят на тези въпроси.

Аз от своя страна не скрих симпатиите си, напротив, доста осезателно ги изях, в резултат на което получих остро сритване под масата. В погледа ѝ обаче имаше нещо толкова пламенно, че се реших да ѝ предложа да прескочим до мансардата в Лозенец, за да ѝ покажа и другите си разкази (знаех, че Маргарита ще закъснее). Лина обаче успя отново да се изплъзне по онзи елегантен начин, за който споменах. Може би наистина беше само искрен интерес към литературата, помислих си с известно разочарование. Както и да е, първият контакт беше осъществен и вече живеех с мисълта за следващите ни срещи, които, надявах се, нямаше да бъдат редки.

Няма да крия, че Лина първоначално ме привличаше само физически (ще се изучаваме някой и друг път и толкова), но после установих, че мисля за нея не само като обект на чувствените ми влечения, а нещо повече. С изненада констатирах, че взех да намразвам съботите и неделите, когато не можех да я виждам. Станах зъл и се карах с Маргарита за глупости, а тя ме гледаше с тревога. Все по-рядко взех да се сещам за нея, а когато се случваше понякога, се мъчех да си представя, че до мене е Лина (както преди си представях Зара).

Странно, но Зара остана незасегната от това мое увлечение. Тя беше нещо съвсем друго, нещо недосегаемо, нещо като божество.

От цялата работа най-много страдаше Маргарита, а и малкият ни син, комуто все по-често се карах, все по-рядко прегръщах, а понякога и го шляпвах без причина. („Защо,

татко, си все такъв намръщен?”) Сега, като си спомня за това, ме измъчва неопишуемо угризение, но тогава изобщо не мислех за тези неща. Тогава за мен съществуваше само Лина и копнеех за мига, когато щеше да бъде моя.

Представях си го в най-различни варианти: в хотел, във вила (чия ли?), сред природата, в апартамента ѝ (заради който се бе развела), в мансардата ни и къде ли не.

Веднъж почти ми се удаде случай. Един колега празнуваше повишението си и ни покани на вилата на тъста си – разкошен палат от десетина стаи на три етажа, като се брои и сутерена, който беше уреден като механа.

Доста пийнал, по едно време реших да пообиколя из стаите, та да видя какви вили правят хората. Отварям врата след врата и в една от спалните виждам Лина, седнала пред малка тоалетна масичка, щедро да се ползва от скъпата козметика на домакинята. Смути се порядъчно като ме видя, тъй като я бях заловил тъй да се каже на местопрестъплението, и не забеляза как завъртях ключа зад себе си. Дръпнах за всеки случай завесите и наченахме бурно да се боричкаме върху широката спалня. Неочаквано за мен тя се съпротивляваше доста упорито на опитите ми да я освободя от част от одеждите ѝ, но същевременно отвърщаше доста пламенно на ласките ми. Поозадачи ме това, че съпротивата ѝ продължи доста дълго, но си помислих, че се опъва само така, дето се казва за адет, ето защо продължих настойчиво.

Тогава тя се разплака.

- Не мога! – рече с отчаяние.

- Защо?

- Не мога да ти кажа.

Внезапно ми хрумна едно подозрение.

- Слушай, само се съблечи, повече нищо не искам!

Тя ме погледна смаяно:

- Ама ти да не си някой воайор?

- Не съм, но само се съблечи.

Тя се подвоуми, но все пак избра от двете „злини” по-малката. Като свали комбинезона, спря и запита:

- Още ли?

- Достатъчно – отвърнах и като я заобиколих, я огледах отвсякъде. Фигурката ѝ беше направо изкусителна и не бих се поколебал, ако не трепереше от страх.

- Добре. Хайде сега, облечи се! – позволих ѝ.

- Защо така ме оглеждаше? Ти май не си съвсем в ред!

- В ред съм си, дори напълно съм си в ред – отвърнах спокойно, – но се чудя ти дали си в ред. Имам една позната – взех да обяснявам, – която също като тебе се опъваше, а на другия ден се съгласи. Защо, запитах я, се дърпаше толкова много снощи, а тя ми отговаря, ами вчера, казва, бельото, което носех, не беше съвсем ново, а тук-там позакърпеничко. (Всъщност тази история се беше случила на Боги, но няма сега да взема да ѝ обяснявам кой е Боги).

Тя спря да хълца, погледна бельото си и каза:

- Но моето си е съвсем ново!

- Да бе, да! Така е. Хайде сега, облечи се.

Лина ме гледаше невярваща, но не се заоблича.

- Слушай, или се събличай, или се обличай, защото, ако постоиш още малко, няма да мога да се сдържа!

След тези ми слова тя се заоблича като новобранец при тревога. Стоях и я гледах.

- Хайде сега да ми кажеш какво толкова те възпира да се отдадем един на друг? – помолих я кротко, когато взе да оправя фризурата си пред огромното огледало.

- Не мога! Просто не мога и това е!

- Но ти знаеш, че... те харесвам, дори нещо повече. Мисля, че и ти не си безразлична. Не си брачно заангажирана и никому не изневеряваш. Тогава?

- Да, но ти си женен. Освен това не мога да... Не ме насилвай, нека нещата да се развият по нормалния си път. Моля те!...

Е, щом не може, значи си има причина момичето. Не ми се щеше тъкмо сега да изяснявам каква е тя, защото някой припряно чукаше отвън на вратата, но някакво съмнение се замъти в мен, а когато такова съмнение се появи, знам, че интуицията иска нещо да ми подсказе. Оставаше да разгада какво е то.

10

Като му потръгне на човек, потръгва му! В това се убедих, когато след този мой (всъщност бащин ми) разказ в нашия вестник, разните редакции, където Константинов беше изпратил мои работи, взеха една след друга да ги отпечатват. За месец време излязоха три-четири разказа. Станах едва ли не литературна „звезда“, новост, която „своя оригинален и неподправен стил внася нов привкус в съвременния български разказ“. Това не са мои думи, а на един литературен критик, който съвсем не ме хвалеше, но това сякаш повиши интереса към мен не само на редакторите. В това се уверих, когато получих първите писма от читатели. Повечето бяха добронамерени, а едно – направо хвалебствено. Беше от една ученичка.

Хонорарите не бяха кой знае какви, стигаха едва за джобни пари, но за мен по-важна беше популярността. Някъде бях чел, че не започнат ли до трийсет и пет годишната му възраст парите сами да отиват при човека, после цял живот ще се мъчи за тях. Популярността е сладко нещо, но има и своите неприятни страни.

За мен най-важното беше, че окончателно спечелих благоразположението на Лина, която вече не се срамуваше, напротив, перчеше се, че ходи с мене на кафе или в заведението отсреща. Въпреки това обаче, всичките ми опити за по-голяма близост оставаха безплодни.

И ето че един ден в същото това заведение, където обикновено се отбивахме след работа, хвърли котва Соня. Нейното присъствие не можеше да остане незабелязано: тя изглеждаше като луксозна яхта сред рибарски лодки в малко пристанище. Като ме видя, без каквито и да са предисловия седна на масата ни и се разприказва. Усетих, че Лина получи комплекс за малоценност, а след няколко минути стана и каза, че има някакъв ангажимент. Понечих да я спра, но тя се измъкна, без да мога дори да ѝ обясня коя е Соня.

- Ти да не ходиш с тая? – попита ме Соня. – Ами че тя си има любовник.

- Коя си има любовник? – попитах смаян.

- Тази тука, дето седеше на нашата маса.

- Не може да бъде – отвърнах. – Познавам я добре. Колежка ми е.

- Моля ти се! – възкликна Соня. – Има си любовник точно до нашата кооперация – почти всяка вечер я срещам като се прибирам.

Не повярвах твърде на думите ѝ, но се улових, че мислите ми се въртят все около това, въпреки, че постоянно ги прогонвах. Дали пък това не беше отговора на загадката? А защо тогава се държи с мен така мило, въпреки че...

Вечерта овреме се залостих на ъгъла между „Левски” и „Гурко”. (На Маргарита казах, че отивам на среща с млади творци.) Някъде след девет часа забързана се зададе Лина. Нещо изстина в гърдите ми. Значи беше вярно! Скрих се в първия попаднал ми вход, тъй като идеше право

към мене. Тя обаче влезе тъкмо в него и едва успях да изтичам нагоре по стълбите. Изкачвах се тихо и се ослушвах къде ще спре. Така стигнах до тавана и вече се чудех какво ще правя, когато чух чаткането на токчетата ѝ да спират на площадката под мене, а после и изщракването на ключ. (Охо, собствен ключ си има!) Предпазливо надзърнах през перилата и видях да се затваря вратата на десния апартамент. Изчаках да изгасне стълбищното осветление и тихо слязох долу. Вперих поглед в табелката на въпросната врата и на зеленикавата светлина на отсрещната реклама прочетох: „Инж. Д. Пеев”.

Ето, това не очаквах! Нима това беше отговорът на загадката? Фиктивен развод? За да не плащат данък?

Канех се да си тръгна, когато зад вратата дочух шумолене, както когато двама души се разделят след целувка, а после и гласа на Лина:

- Остави ме, моля те!

Досрамя ме да подслушвам и си тръгнах. И на него ли прави същите номера, мислех си развеселен. Отивах си към къщи. Там поне ме очаква жена, която ме обича безрезервно и не ми прави номера.

Само че дали аз я обичам, взех все по-често да се питам.

11

Няколко дни по-късно Шефа ме извика при себе си. Нужно било да изясним някои неща във връзка с издаването на книжката ми. Трябваше да се срещна с редактора на издателството. Шефа бил разговарял с него.

- Извинете, но искам да попитам – казах на Шефа на тръгване, – не е ли редно да пишем за съавтор и баща ми, след като ползвам негови...

- Той ли настоява? – попита Шефа, навел глава като бик пред атака.

- Не, дори напротив, не желае да...

- В такъв случай не е нужно. Щом сам не желае... Важното е, че обработката е ваша. Другото са сухи факти.

- Не са само сухи факти – възразих несмело.

Той вдигна поглед:

- Този въпрос ще уредите с редактора на издателството. Но мисля, че щом баща ви не възразява, не е нужно неговото име. Това само ще разводни нещата.

Редакторът, при когото ме пратиха, беше уморен възрастен човек, който не криеше нетърпението си да се пенсионира. Разправяше се предимно с млади автори като мене и му беше писнало от напористи младоци, които не знаят какво искат, или пък искат всичко, но сега и веднага. Посрещна ме спокойно и делово, сякаш се отнасяше не до издаването на първата ми книга, а до...

Все си мислех, че в цялата тази работа има някакъв ритуал, но се оказа, че нещата са станали много по-прости в сравнение с преди. По Тошово време, след като бъдат утвърдени от комисия към издателството, са пращали материалите за съгласуване със съответните отдели на ЦК на БКП (разбирай цензурата), и едва тогава книгите са тръгвали по един отъпкан път. Излизали са за около година. Сега няма такива работи. Ако преценят, че е икономически изгодно, или някой те препоръча, отпечатват. Ако не, плащаш си сам. Колкото и да е добро написаното.

Поуспокоен от думите на Шефа, изобщо не споменах на стария редактор за баща си. Представях си как щеше да се притесни добрият стар човек и щеше да рече кротко:

„Мислите ли, че старият Зарев не е помагал на младия?“
Нахален съм, помислих си. Да се сравнявам със Зарев!

Уточнихме някои подробности и нещата тръгнаха по реда си. Заглавието беше „Върху жаравата“, по името на един от най-добрите разкази за една съвременна „нестинарка“, която в името на истината върви върху нещо много по-опасно от жарава. Не ми се понрави твърде това заглавие, малко комунистическо ми звучеше, но Шефа го препоръча, а не ми се щеше да му троша хатъра.

- Кога ще излезе? – попитах притеснено редактора.

- След около месец, но може и по-рано.

Тръгнах си успокоен, че макар и след месец, книгата все пак щеше да излезе.

Издателството се оказа близо до апартамента на Соня. Реших да се отбия не за друго, а за да си допия онова хубаво уиски. Не очаквах да я заваря по това време вкъщи (бе десет преди обед), но звъннах. Окото на шпионката се въртна. Имаше някой. Издрънча тихо верижката, дето уж предпазва от крадци, и ми отвори самата Соня, сънena, топла, в ефирна синя нощница. Без да продума ме улови за вратовръзката и ме замъкна към спалнята, сякаш бях добиче.

- Дай да пийна първо нещо! – възпротивих се.

- Хайде, че току що ме събуди от страхотно еротичен сън – рече тя, извади недопитата ми бутилка уиски и сипа в дебела чаша.

- Ами лед? – понахалствах.

- Хайде сега, лед! Пий го така!

Едва изчака да изпия питието си и ме замъкна към спалнята.

- Къде ще ходим? – правех се на малоумен аз.

- Няма да ходим, а ще спим.

- В буквалния смисъл ли?

- Разбира се, че не!

- Ама чакай, аз току що се връщам от такова спане – опитах да се измъкна.

- Не ме карай да проверявам! – сънено се усмихна Соня.

- Че как ще стане тази работа?

- Има си начин. Лъжеш, нали? Хайде, събличай се!

Докато водехме този разговор, миризмата на свежо женско тяло, току що излязло от постелята, както и пищните ѝ форми, напираси изпод тънката нощница, ме убедиха напълно и престанах да се съпротивлявам.

- Страшно обичам секс след сън – призна Соня след това, протягайки се доволно. – Има нещо животинско...

- А аз страшно мразя. Сутрин се събуждам схванат от леглото.

- Ммм, жалко! Тъкмо мислех да те взема за съпруг.

- Че как така ще ме вземеш като съм женен? – рекох и ме обзе вълнение, че мога да бъда съпруг на тази расова кобила.

- Колко му е, ще се разведеш на бърза ръка!

- Аха, така става то. И дете имам.

- Виж, децата са проблем. Добре, че аз нямам.

- Бившият ти съпруг не искаше ли?

- Кой мъж не иска? Повечето смятат, че ако не създадат деца, ще им се затрие смето. А всъщност това си е чист егоизъм – комплекс за величие и страх от смъртта. Всеки си мисли, че ще остане да живее след смъртта чрез детето си, макар че то може да го забрави още на другия ден след погребението и да остави гроба му да буреняса.

Сетих се за маминия гроб, и че не бях го посещавал отдавна.

- Не си права – отвърнах, – човек живее, за да остави нещо след себе си: дете, картина, книга или поне дърво.

- Знаеш ли, четох някои от разказите ти – прекъсна ме Соня. – Страхотни са! Откъде се пръкна такъв талант у

тебе? Старият се интересува от един от тях. Ставал за драматизация.

Тези й думи силно ме заинтригуваха. Само заради това идването ми тук си струваше, като не изключвах уискито и „спането”.

- Кой разказ, по-точно?

- За някакъв овчар, дето бил ятак. Не съм го чела.

- И какво?

- Мога да те свържа с него, ако искаш.

- Ами, давай тогава!

Тя стана, помислих, че да си вземе цигара, но вместо това измъкна мобилния си телефон изпод възглавницата, набра някакъв номер и каза глезено:

- Папа, тук е онзи мой познат с разказа. Как кой разказ? Дето каза, че става за драматизация. Тъхъ. Кога можеш да идеш при него? – попита ме, без да закрие слушалката. Казах й.

- Чу нали? Утре? Добре. Чао, папа, целува те твойто птиченце! Мъ, мъ, мъ!

Пустата й Соня! За нула време ми уреди среща с драматурга М.!

- Ти не работиш ли някъде? – попитах, тъй като ставаше обяд, а тя нямаше намерение да се облича.

- Превеждам по нещо на хонорар, но мисля да следвам.

- Какво по-точно?

- Колебая се още – рече тя и сипа кафе. – Ще пиеш, нали? Закусвал ли си? Защото аз сега ще закузвам.

- Часът е почти дванайсет! – отбелязах.

- Тъкмо време за закуска. Обядвам в шест, а вечерям в дванайсет, ако изобщо вечерям. Страхотен режим, нали?

- Царица си! – възкликнах и станах да си вървя.

- Да ти сипа ли още малко кафе? Или жена ти те чака? – И без да дочака отговор добави: – Знаеш ли, много

се радвам че успя да се откачиш от онази шантава Зора.
Как стана това?

- Друг път ще ти обясня.

- Добре, щом не щеш – примири любопитството си Соня, нещо почти героично за нея. – Още едно сексче на раздяла? – попита похотливо тя.

- А, не! Трябва да вървя.

Тя вече ме бе повалила на спалнята и ме яхаше като жребец.

Пустата й Соня! Няма насита!

12

Сутринта влизам в залата и виждам Лина да ми хвърля един от своите специални погледи „ишмар д’амур”, както самата тя ги нарича. Вместо да се ядосам, както възнамерявах, за всеобща изненада взех да се кикотя. Лина се усъмни, дойде до мен, надвеси се на главата ми, уж, че гледа материала, а в същото време ми зашепна:

- Какво ти е толкова весело?

- Нищо – отвръщам, – весело ми е.

- Ще идем ли след работа на изложбата?

- След работа съм зает, но те каня след осем на вечеря.

- Добре – за моя изненада отвърна Лина. – Къде ще идем?

- В „Панорамата” на Кемпински – изсилих се аз.

Лина явно беше поласкана, но аз веднага съжалих, защото никога не бях ходил в „Панорама”, но знаех, че не е никак евтино. Истината бе, че не допусках да се съгласи,

защото знаех, че вечер се прибира при бившия си съпруг. Явно нещо се беше случило!

Вечерята мина превъзходно. Минаваше полунощ, сервитьорите взеха тактично да ни поглеждат, част от светлините бяха изгасени, а Лина сякаш нямаше намерение да става. Всичко досега беше на ниво, напълно изискано, макар че за да намерим места, трябваше да ползвам ходатайството на Константинов, който седеше в компания на съседната маса. Стори ми се самотен, сякаш не познаваше сътрапезниците си, но не дойде при нас. Само пошепна, когато отидох да го поканя:

- Откъде го измъкна туй момиче?

- Не го ли познаваш? Работим заедно.

Лина бе изненадана от близостта ми със заместник-главния редактор, дори се опита да кокетничи пред него, но Константинов тази вечер не беше в настроение.

- Не ти ли се спи? – попитах по едно време Лина.

- Не, а на тебе?

- Аз вечер си лягам рано.

- Аз също.

- Съмнявам се. Снощи те зърнах късно вечерта на „Гурко“.

Тя се вкамени и сякаш пребледня, но се съвзе и рече ядосано:

- Следил ли си ме?

- Ами. Тъкмо излизах от онази моя позната, дето я видях в барчето.

- Значи се срещаш с нея?

- А защо не? Да не съм светец? Всъщност имах среща с баща ѝ – драматурга М.

- Е, аз пък бях при... бившия си съпруг.

- Така ли? Не мога да повярвам! Че не можете ли да се срещнете тук, като кабинетите ви са на пет метра един от друг?

- Трябваше да изясним някои неща.

- И изяснихте ли ги?

- Мисля, че да – отвърна тя мрачно.

Настроението спадна. Сметката не беше толкова голяма, колкото предполагаш. Сервитьорът пък не прие бакшиша, защото вероятно му се стори малък.

Затова пък шофьорът на таксито ни взе повече, отколкото сервитьора, но за сметка на това доста ни поразходи из заспалата София, докато ние с Лина се натискахме един друг на седалката. Дали от изпитата водка, или по друга причина, но ми се стори, че е в особено настроение. Самопоканих се в дома ѝ на следполунощно кафе и тя, макар и не с голям ентузиазъм, склони. Вървахме на пръсти за да не събудим сина ѝ. Оказа се, че е на възрастта на моя син.

Отложихме за после кафето и продължихме бурните си ласки върху двойния диван, който за щастие не скърцаше.

Напълно в ред си бе жената – и с физиката, и със секса. Дори много добре. Лежахме по гръб на дивана, загледани в отблясъците на автомобилните фарове по тавана. Помислих да я попитам за тази история с бившия ѝ мъж, но се отказах. По едно време Лина несмело рече:

- Да не вземеш да ми накачиш нещо от онази твоята приятелка?

- Коя, Соня ли? Не ти ли казах, че с нея имам само делови връзки?

- Какви делови връзки в десет часа вечерта!

- Баща ѝ дойде късно. Нали ти казах, че е драматургът М. Иска един мой разказ да го прави на пиеса.

- Така ли? Че той там ли живее?

- Не, но дойде специално. И не си мисли разни работи. Отдавна не съм имал нищо общо с нея.

- Защо? Съвсем не е лоша, дори напротив!

- Да, но е нимфоманка.
- Наистина ли? – ококори се тя – Как изглежда това?
- Не е хубаво да обсъждаме подобни неща. Това е болест. Обратно на фригидността. Ненаситна.
- Мислех, че на един мъж това ще му хареса.
- Ще се хареса на някой сексманиак. Как си представяш цяла нощ непрекъснати сеанси?
- Цяла нощ? А ти как издържа? – изкикоти си тихо тя.
- Издържах, но сетне си взех три дни болнични.
- И какво каза на доктора, че ти има?
- Че съм станал жертва на сексуално издевателство.
- Лъжеш! Все пак, докъде е истината?
- Че е дъщеря на М. и че той иска един мой разказ.
- Щял да прави драматизация.
- Но това е голяма работа! Пиеса по твой разказ!
- И аз така смятам. Хайде аз да си вървя, че тази моя среща с младите литературни творци много се проточи.
- За какво говориш?
- Бая си да не ме срещне мечка.

13

Сутринта едва се събуждам за работа. Чувам дрънченето на чашите в кухнята, но не ми се ще да се мяркам там. Не че ще трябва да обяснявам защо съм закъснял от срещата на младите творци.

Маргарита нищо не ме пита (има май такава песен). Усмивва се, но сякаш се срамува от поведението ми, а това, кой знае защо, ме ядосва и ме избива на кавга. Виждам как се измъчва, но вместо да ми дожалее, ме вбесява!

Ужасна е любовта! Каквото и да говорят, единият от двамата винаги е ошетен. Единият обича, а другият се оставя да бъде обичан. Единият е роб, а другият – дерибей. Рядко любовта е споделена по равно. Сигурно за това казват, че любовта е мъка. Дали, ако Маргарита престане да ме обича, няма да започна да я обичам? Но как да я накарам да престане да ме обича?

Не ми оставаше време за работа от постоянни покани и обаждания от разни редакции. Всички искат нещо за публикуване. Главно разкази. Взех между другите да пробутвам и някои от своите. Отпечатаха ги. Веднъж дори прочетох един разказ, който изобщо не бях предлагал! Как беше попаднал там? Тогава си спомних за онези, които Зара беше пратила преди години в някои редакции. Изровили ги бяха – усмихнах се злорадо.

Един ден при мен пристига Константинов, порядъчно вкиснат и размахва под носа ми някакво списание.

- Мисля, че не е честно от твоя страна – казва ми. – Този разказ, дето са го отпечатали, нали ми го даде да го преработвам? Тъкмо го бях пооправил, а ти си го дал.

- Така ли? Извинявай, не съм забелязал. Ето, вземи този за компенсация, мисля, че дори е по-хубав – бръкнах в чекмеджето и му подадох най-горния от десетината разкази, които снощи бях приготвил.

- Ти на килограм ли ги произвеждаш? – смая се той.

- Имам тук някое и друго кило – отвърнах уж на шега.

- Кога всъщност ги пишеш? Имам чувството, че си ги писал отдавна.

- Така е. Сега само ги пооглаждам и преписвам на компютър.

Кой знае защо, но тъкмо в този миг ме споходи смразяващата мисъл, какво ще правя, когато разказите на баща ми свършат. Напоследък изобщо бях престанал да пиша – не ми оставаше време от преписване на бащините

ми работи. Казвам преписване, защото напоследък само ги преписвах, без да ги пооглаждам, както досега, в резултат на което още повече взеха да ги харесват.

Минала беше почти година, откакто взеха да ме печатат, популярността ми растеше (едновременно с това и омразата на колегите пишещи), заговори се за приемане в Съюза на писателите. Критиките, които от време на време излизаха, не винаги бяха добри, но това сякаш още повече повишаваше интереса към мене. Нали на читателя му се щеше понякога да прочете нещо по-така...

Взеха да нарастват и писмата на читателите. Започнаха да ми се обаждат и по телефона, макар да не го бях давал на никого. Освен на Соня, или...

Понякога се обаждаше баща ми. Поздравяваше ме за отпечатаните работи, които беше успял да прочете, в отговор на което аз пък поздравявах него. Не показваше с нищо да е сърдит или недоволен, напротив, мисля, че тъкмо за туй се обаждаше – да ме окуражи. Стигаше му да знае, че работите му са видели бял свят. А колкото до името, все едно, че е псевдоним! Колко други писатели пишат под псевдоним!

И ето, че наистина дойде моментът, когато разказите свършиха. Тогава пристъпих към новелите. Първоначално ги четях и препрочитах, чудейки се как да ги разпарчетосам на разкази, но скоро се отказах – това беше невъзможно. Баща ми пишеше много късо. Това бе хубавото на стила му. Май че Чехов беше казал, че най-трудно е да се пише кратко. Как беше овладял това майсторство баща ми, не знаех. Аз не можех да пиша толкова кратко. Опитах се, но не успях. А вероятно и заради краткостта им ги предпочитаха в редакциите, защото лесно пасваха на половин-една страница от списанието. Въпреки краткостта, взеха да ми ги заплащат не на дума или ред, а на парче. Това ми беше по-изгодно.

Като не успях да разчлена новелите, взех да ги предлагам целите. Свикнали на къси разкази, редакциите отначало се поопънаха, но като видяха, че не предлагам нищо друго, взеха да ги печатат с продължение в няколко броя. Това дори повиши тиражите им, защото хората мряха да разберат какво се е случило по-нататък с героите. А баща ми умееше да поддържа напрежението. На редакторите им оставаше единствено да преценят къде да ги прекъснат, та читателят да си купи и следващия брой. Това виж умееха. Лошото беше, че скоро свършиха и новелите.

От хонорарите не забогатях, макар че напоследък осезаемо нараснаха, но не до такава степен, че да мога да спестя нещо – всичко отиваше за „джоб парасъ”, както казват комшиите, защото заплата ми като коректор беше мижава. Тъкмо стигаха да покрия разносните по почерпките с колегите. Не пуших, но си пийвах по малко.

Доста разходи ми струва излизането на първата ми книжка „Жаравата”, както в края на краищата я нарекохме, по-точно обичайният след представянето ѝ пред публика коктейл. „Това е вноска с лихва”, каза ми тогава Константинов, защото на изисканото парти присъстваха едно-две светила (главно тези, които си падат по чашката) и няколко важни личности, включително драматургът М. с пищната си дъщеря. Маргарита не дойде, въпреки че обеща, а Лина не поканих. Колегите възнамерявах да почерпя по-късно.

На коктейла Соня ме смая с обноските си. Тъкмо се канех да поговоря предварително с нея да не вземе да се лигави пред хората, но като я видях да се носи със светски маниери между гостите, се успокоих. Тя бе блестяща! От походката, от усмивката ѝ, от думите, умело подхвърляни тук-там, лъхаше някаква сдържана префиненост, някакво лустро, присъщо на хората, с които беше контактувала.

С удивление установих, че повлияни явно от нея, повечето от гостите се държаха по същия начин – всички те сякаш се познаваха, сякаш бяха приятели, по кратките им реплики можеше да се разбере, че знаят проблемите си, макар да не говореха за тях.

Приблжих по едно време до Соня и прошепнах:

- Страхотна си!

Тя се усмихна разкошно и отвърна със сияен поглед:

- Това го научих през двете години в дипломатическия корпус.

- Това е най-ценното, което си взела.

- Ти да не би да мислеше, че говоря само на жаргон?

Прекъсна ни главният редактор на издателството, което издаде „Жаравата“:

- Няма ли да ми отстъпите чаровната си съпруга за малко? – рече той с лакома усмивка.

Зяпнах да изясня недоразумението, но Соня ме погледна лукаво, грабна го подръка и се отдалечиха.

След няколко минути дойде и ме отведе настрана.

- Този се опитва да ме сваля. Можел да ти намери работа при тях. Онзи, старият, дето ти редактира книгата, щял да се пенсионира – усмихна се криво тя.

- Ще му счупя главата! – прошепнах приветливо усмихнат, защото поне двајсет чифта очи ни наблюдаваха – Да не си посмяла да се пуснеш на този дърт пръч!

- Защо? Ти да не би да ревнуваш? Да не мислиш, че се каня да легна с него? Те са по платоничната любов.

- Нито платонична, нито никаква! – изръмжах ядосан, тъй като установих, че наистина ревнувам.

- Усмихвай се, усмихвай се! – подсети ме Соня с напевен глас, усмихвайки се, сякаш ми разправяше нещо безкрайно радостно и аз глупашки се ухилих.

Разходихме се с чаша в ръка наоколо, поздравявайки този-онзи и забелязах, че всъщност всички разговаряха

щастливо усмихнати, заслушани с безкрайно внимание в думите на събеседниците си, кимайки одобрително, но погледите им шареха из целия салон. Соня вървеше до мене, представяйки ме сегиз-тогиз на някого, когото намереше за подходящ, и се учудих колко много непоканени лица виждах, докато други, които наистина бях поканил, отсъстваха. И то от по-важните.

- Отстъпили са си поканите – обясни ми Соня технологията. – Хайде сега, придружи ме до онази групичка там и ме остави, защото според етиката, задържиш ли се с една дама по-дълго от допустимото, се счита, че си в по-особени отношения с нея.

- Че ние не сме ли?

- Това че спиш от време на време с мен, нищо не значи! – рече Соня строго и побърза да възстанови сияйното си изражение.

Шведската маса беше почти опустошена, елитните напитки бяха свършили, за сметка на което настроението осезателно се беше повишило. По едно време вдигна тост Шефа, след него драматургът М., а накрая и главният редактор на издателството. Онова, което предизвика оживление, бяха думите му, че би се радвал, ако сред своя колектив има човек като мен. Това явно беше поканена за танц.

Думите му се изтълкуваха съвсем правилно от Шефа, който след коктейла каза, поглеждайки ме продължително:

- Съжалявам за вас, но не мога да ви предложа редакторско място. Просто защото нямам. Така че отивайте! Ще бъде добре за нас. И... да не ни забравите!

Наистина отидох. Дори бях поканен от стария редактор на прощалната почерпка по повод пенсионирането му (макар че аз не сметнах за нужно да го покана на моя коктейл).

Колективът, струва ми се, ме прие добре. Само че не ми повериха отдела, който завеждаше старецът, а друг, така че нямах работа с млади творци.

- Тази работа е за някой по-възрастен – каза ми още първия ден Главния и скоро ми стана ясно защо.

Един ден се наложи да замествам колегата, който пое този отдел. По едно време влезе младо момче – ученик или студент, който е бил поканен за разговор. Прегледал бях работата му и да си призная ми хареса. Видях обаче, че колегата беше направил някоя и друга забележка и посъветвах младока да вземе да го преработи. Той май се поядоса, тъй като троснато понечи да си го вземе. Аз обаче го прибрах в чекмеджето, казвайки:

- Надявам се, че пазите разказа в компютъра си. Този екземпляр на хартиен носител вече е заведен в архива. И моля ви, друг път ни изпращайте текстове не по имейла, а на диск или още по-добре на флашка. Иначе не е учтиво. Не са ли ви го казвали досега?

Момъкът изхвърча без дума да отрони, а аз след миг със злорадство си дадох сметка, че току що може би съм лишил българската литература от едно дарование.

Ето защо тази работа е за по-възрастни редактори – или вече успели, или без амбиции да правят писателска кариера. Иначе виждате какво се получава.

Макар че ме приеха добре, имах чувството, че колегите не ме обичат твърде, може би заради бързия ми

успех, но на мен не ми пукаше от това. Знаех, че успехът ми е временен и бързах да му се насладя. И все пак... нямаше ли начин нещата да продължат?

Когато новелите свършиха, посегнах на повестите и романите. Занесох тук-там едно или две неща, но отговор все още няхах. Издателствата се въздържаха да вземат обемисти неща, особено от български автори. Издаваха главно чуждестранни бестселъри. Иначе се набутваха финансово, защото народът спря да чете. Възрастните с тези мизерни заплати и пенсии няхаха пари, а младите... младите просто не четяха книги. Свикнаха да сърфират из Мрежата и съвсем зарязаха книгата. Според някои специалисти, след 2015 г. хартията като носител на информация щяла да изчезне първо в Щатите, после и в Европа. А който все пак обича да чете книги, да си купи електронен четец или таблет. На това му казват технически прогрес!

От време на време ми се обаждаха от някои вестници или списания за нещо кратичко, но няхах. Опитвах да разбия един от романите в разкази и май че нещо се получи. След като някои автори са превръщали разказите си в романи, защо аз да не направя обратното? В резултат на тази регресивна метаморфоза (както сам я нарекох) излязоха на бял свят десетина разказа, които утолиха временно глада и подхранваха интереса към мен в продължение на няколко месеца. Но и те свършиха.

Знаех, че този миг един ден ще дойде, но все избягвах да мисля за него. Мъчех се да го отложам или забавя, както човек, който се е ударил, с отчаяно усилие на волята си е в състояние да отложи появата на болката със секунда-две. Кой знае защо бях уверен, че все ще успея да измисля нещо. Мислех, мислех, но нищо не измислих.

По едно време се опитах да напиша нещо сам, имитирайки стила на баща ми, но с ужас установих, че съм отвикнал да пиша. Не ми идваше наум никаква интересна

идея, а по-рано, дето се казва, бликаха от ушите ми. Въпреки това се понапънах и сътворих едно подобие, което не ми хареса особено, но го взеха без забележки и го отпечатаха.

После спрях да се обаждам. Направо се скрих. Критиката това и чакаше и ме нападнаха като хиени – стар лъв. Някои се питаха с тревога какво става с мен, други напомняха за честите ми появи с компания в разни елитни заведения. Заговори се за криза в творчеството ми.

Какво пък? Други къде по-големи писатели са имали творчески кризи, защо и аз да нямам?

15

Един ден убедих Главния да ме прати в командировка по Черноморието, уж във връзка с презастрояването на крайбрежието, но целта ми беше друга: трябваше да се видя с баща ми.

Седим с него в двора под смокинята и си хапваме от прочутите кебапчета на Владо Мангала, които бях купил преди петнайсетина минути.

Баща ми ми се стори променен. Твърде променен. Известно време не можех да схвана как точно, макар да виждах, че се е поосвежил и сякаш понапълнял.

- Успях донякъде да се разделя с чашката – призна той стеснително. – Не исках да те излагам – вече известен писател, а баща му – алкохолик.

Едва тогава си дадох сметка, че тъкмо това беше причината да не го поканя в София, за да го представя на колегите си, нещо, на което може би се беше надявал, а и

бе заслужил в най-голяма степен. Но ако вземеше да се напие и да се разприказва?

- Това е много хубаво, татко – рекох зарадван, – но знаеш ли, май аз започнах да не мога без чашката – ако не пийна, не мога да мисля.

Баща ми реагира по-гневно, отколкото предполагах:

- Слушай! – прошепна страшно той. – Ако искаш да се провалиш като писател и като човек, продължавай! Как го допусна! Как можа!

- Е, не съм стигнал чак дотам – опитах се да го успокоя. – Ще се опитам да отвикна – рекох, без всъщност да имам подобни намерения.

- Не се ли откажеш, да знаеш, ще те набия! Като малко дете ще те набия! – викаше почти той и брадичката му трепереше от гняв.

Като го гледах какъв е кльощав, много ме съмняваше, че ще успее да го стори, но не му възразих.

- Ти дори не подозираш какво голямо зло е това! – продължи задъхан той. – Само който е преживял, знае!

- Ти как успя? – попитах не без умисъл.

- Не съм успял напълно, но... взех много по-рядко да пия. Отначало пиех само за всеки излязъл твой разказ, после, когато разказите зачестиха, реших, че е много по-добре обратното, за да не се срамуваш един ден от мене.

Той замълча. Може би си представяше как го представям на колегите си, на приятелите, на драматурга М, на главния редактор на моето издателството и колко неподходящо би било да се появи пред тях с прогизнала от алкохол физиономия.

- Татко, ти най-добре знаеш, че моят успех е всъщност твой.

- Това да не съм го чул още веднъж! Да не съм го чул! Мисля, че по този въпрос се разбрахме! – задъхан шепнеше той.

- И след като следиш внимателно отпечатаните работи, не забеляза ли, че те всъщност свършиха?

- Свършиха ли? А... новелите, романите?...

- И тях профуках. Разпарчетосах ги на части и...

- Ами сега? Какво мислиш да правиш сега? Време е да започнеш да печаташ собствените си работи.

- Вече го направих. Пуснах ги между твоите. Лошото е обаче, че не съм написал нищо ново през последната година и половина – казах с горчивина. – Не че не съм опитвал – опитвах, но не мога. Като тебе не мога!

- Че защо като мене? Ще пишеш по моему! Защо трябва да гледаш мене?

- Защото хората харесват тебе, татко, твоя стил! Всичко, което аз ще напиша, ще изглежда постно в сравнение с онова, което... вече съм отпечатал. Някои неща излязоха, но прочете ли критиките? Взеха да говорят, че съм в криза.

- Да – каза замислен баща ми, – има такова нещо. Дори мислех да ти се обадя. Ти обаче не доизкусураваш нещата. Иде ми да хвана молива и да...

- Тъкмо за това съм дошъл, татко – измъкнах от чантата си папка с изписани листи. – Тук имам нахвърлени някои неща, но се страхувам, че не струват.

Баща ми дълго ме гледа със своите започнали да помътняват вече очи, толкова дълго, че чак ме достраша, и накрая кротко рече:

- Минало ми е времето, моето момче. – Помълча и като сведе глава добави: – То е като мъжката сила – имаш я довреме.

- Знаеш, че някои от големите писатели са писали до дълбока старост.

- Писали са, но къде ще се мерим ние с големите писатели?

Замълчах. Опасявах се, че имаше право.

- Все пак опитай, татко! – помолих го почти без надежда и в гласа ми сигурно е имало толкова молба, че баща ми сякаш се съгласи.

Влезе вкъщи и се върна със синя папка, стегната с бяла сатенена лента. Гледах я като хипнотизиран.

- Това го пазах сред документите си. Свидно ми беше да го хвърля на тавана. Давам ти го. Всичко това е за майка ти. За нея съм го писал. Има и някои нейни писма. Пази паметта ѝ. Тя беше светица!

- Няма да променя нито дума, татко! – побързах да обещаю, защото видях влага в очите му.

Мигът беше толкова натежал, че не можех да не стана прав, когато поех папката от ръцете му. Имах чувството, че ми предава живо същество. Макар че помнех майка си. А тя, ако беше светица, щеше да му прости. После го прегърнах и тихо му благодарих.

- Нека поне сега, татко, да спомена и твоето име. Все пак... това е много лично.

Той поклати глава на рамото ми, при което острата му, небръсната от вчера брада ожули бузата ми.

Това ми напомни детството. Без да си дам сметка защо, го целунах по бузата просълзен.

Двата следващи дни прекарах в четене. Не можех да го позная! Това беше друг човек! Нямаше и следа от дръзкия му, дори на места груб език. Тук имаше толкова любов и болка, толкова болка и любов, че самия мен ме заболя. Как е възможно човек да бъде толкова различен!

Погледнах папката. Отбелязана беше годината – същата, в която се бяха разделили с мама.

На масата под смокинята баща ми прелистваше моите писания, но за разлика от мен не благоговееше, а пъшкаше и пухтеше, задраскваше и пишеше, като от време на време ми хвърляше отчаяни погледи. Срам ме беше като ученик, който не си е направил контролното, но търпях и мълчах.

- Слушай, синко – каза по едно време баща ми, – ще трябва да пийна една глътка. Това ме измъчи. Чувствам, че ако пийна една глътка, ще потръгне.

Загледа ме в очакване, сигурен, че ще възразя, но аз не възразих. Нямах време за чакане. В София ме чакаше работа. Какво пък толкова? И други писатели са пиели. Едни – кафе, други – коняк. Важното е, че са пишели.

- Добре – изпъшках. – Сипи и на мен.

Той сипа в две прашни чаши от една неначената бутилка: на себе си – повечко, на мене – по-малко, но като помисли, ги изравни.

Питието сякаш пораздвижи мозъците ни, по-точно неговия, защото тръгна да търси химикалка и листи.

До вечерта бутилката свърши. Когато излязох да се поразходя из града, с надеждата да срещна някой приятел, не забравих на връщане да купя нова бутилка. Щеше да ни трябва – на него и на мен. Повече – на него, защото аз по цял ден лежах на дивана и се чудех как да обясня новия период в творчеството си. И аз, като големите писатели, вече имах периоди! Само че те са имали повод за това – раздяла или любов, а аз? Дали да не се влюбя? В кого – в Соня или в Лина? Или отново в Маргарита? Все едно, че наново съм я открил! Подобни щуротии страхотно се нравят на читателите!

16

Няма да бъде честно, ако твърдя, че след като издадох няколко книжки, финансовото ми положение остана същото. Въпреки честите поводи за почерпки, един ден открих, че имам спестени пари, които стигаха за една кола на старо. След онова щуро каране на Ивайловия форд по

улиците на София, ми бе останал голям мерак и сега реших да се възползвам от положението си и да се сдобия с кола.

И ето, отиваме тримата – Маргарита, аз и малкият ни син в една автокъща на края на града и се връщаме с един малък светло-бежов Ситроен. Управлява го Маргарита, защото аз още нямам книжка. Въпреки че не беше карала кола след завършването на курса през студентските си години, тя се справяше сносно, макар че доста време не смееше да включи на втора скорост, та се носехме към „Лозенец“ с бърмчене като самолет.

Не ще и дума, че колата внесе известно единение в малкото ни семейство. Прекарвахме по-често заедно – надвечер на разходка извън града, а в края на седмицата – на излет из околностите.

Най-щастлив беше Сашко – малкият ни син, който не можеше да се нарадва не само на колата, а и на това, че толкова дълго е с мама и татко, че те не се карат, а се гледат с обич. Това, което той не можеше да знае беше, че едната заплата хвъркваше за бензин.

Взех да си мисля, че отново съм открил семейното щастие и любовта към съпругата, причини, които могат да обяснят пред хората „новия период“ в творчеството ми. Не можех да се начудя как една купчина тенекии, наречена автомобил, може да промени живота на човек. Дори възнамерявах да напиша разказ за това.

И тогава се случи непредотвратимото!...

Връщаме се от поредния неделен излет. Беше през юли. Както винаги Маргарита бе на волана, аз седях до нея, а отзад, изправен между двете облегалки, малкият ни син даваше инструкции на майка си.

Тъкмо излизахме от едно село и колата набираше скорост, Сашко викна:

- Майко, врабче! Ще го смачкаш!

На шосето прехвърляше малко, учещо се да лети врабче. Маргарита нямаше време да спре и рязко завъртя волана, колата се залюля, поднесе и започна да се преобръща странично. Поисках да уловя Сашко, но не виждах къде е. Държах се за коланите, свил се на кълбо и се мъчех да запазя ориентация, докато колата се преобръна пет или шест пъти. Последното нещо, което си спомнях, беше Маргарита, увиснала на коланите.

После като от далечна зала до мен достигнаха детски гласове. Чувах като говорят, но не можех да отворя очи. Осъзнах, че говорят за нас. Живи са, казваше едното гласче, виж, чичкото мръдна! Със сетни сили се опитвах да отворя очи и накрая успях.

Виждах света в някакъв странен ракурс – сякаш беше обърнат с главата надолу и малко настрани. Дочух тропот от бягащи крака, викове на мъже. Нечии ръце ме подхванаха и издърпаха навън, а аз виках да не ме държат за краката, защото ужасно ме болят, но гласът ми оставаше нечул. В един момент видях как измъкват Маргарита, която стенеше и размазваше с ръка кръвта по лицето си.

Сашко не виждах. Някаква плаха надежда, че се е отървал невредим, се сгуши в мен, но не отстъпи място на тревогата, спотаила се там по-рано, която ме караше да крещя без глас със сетни сили.

Няколко дни по-късно, когато вече бях в състояние да говоря и запитах доктора в „Пирогов“ как са жена ми и детето, той отвърна с професионално съчувствие:

- Жена ви е добре, но... за детето... за жалост нищо не можехме да направим.

Страхотна болка преряза гърдите ми. Тежест, сякаш стотонна легна върху тях и изцеди сълзи от душата ми. Не мога и не искам да описвам мъката. Не искам и не мога!

Не зная какво е преживяла Маргарита, защото, щом я изписали от болницата, взела личните си вещи и две-три

рокли от мансардата в Лозенец и се завърнала в бащината си къща. Не дойде да ме види и в болницата.

Не можех да разбера защо постъпи така. Искях да я видя, да споделим мъката си, но тя не идваше. Оставила ми беше бележка да не я търся повече. Разбирах я, но само донякъде. Нима беше толкова виновна?

А ако аз бях карал колата! – помислих с ужас.

17

Не обвинявах ни най-малко Маргарита. Така казах и на следователя, който разследваше случая. Коя майка би убила детето си!

Един ден пред вратата му се сблъсках с нея. Беше бледа и отслабнала, направо неузнаваема. Внимателно протегнах ръка към – с много нежност и съчувствие – но тя се обърна и избяга. Не я догоних. Не само защото счупеният крак още ме болеше. Просто не вярвах, че мога да ѝ помогна.

Намразих красивата мансарда в Лозенец с двата еркера и бръшляна по терасата. Вътре беше тихо. Тихо, като в катакомба. Всичко ми напомняше за онези дни и не можех да стоя там. Прибирах се само да спя, погълнал солидна доза алкохол. И започвах да се упреквам, че не бях достатъчно мил и внимателен със синчето си, докато беше живо. А то е имало толкова малко да живее, милото. Защо вгорчавах понякога оскъдните му мигове? Защо не го прегръщах и целувах повече, защо не откликвах на честите му опити да поиграе с мен, защо го отблъсках, дори го шляпвах. Защо не бях... друг. („Защо си все така намръщен и ядосан, татко?“) Това не можех да си простя.

Обръщах се сам в тясното канапе в кабинета си, пъшках и се проклинах заради лошотията си – и към Сашко, и към Маргарита. Лош бях!

Соня виждаше как се пропивам, но нищо не казваше, пиеше заедно с мен, макар на нея това да не ѝ се отразяваше. Тя имаше неизчерпаем запас от напитки и поради това прекарвах толкова време при нея. Още бях в отпуск по болест – кракът ми беше счупен на две места. Болеше.

Когато след месец отворих синята папка на баща ми, прочетеното така легна на сърцето ми, така обля със сладостна тъга изтерзаната ми душа, че чувствах как се прераждам, как ставам друг човек. Опитах се дори да пиша. Почти успях.

Започнах да публикувам нещата от синята папка и успехът им беше несравним. Съвсем основателно този тъжен период в творчеството ми бе свързан със загубата на семейството ми. Отвратително беше да използвам това за съживяване на кариерата си, но за жалост бе неминуемо. Дали имаше известно съчувствие от страна на колегите ми, както и на читателите, някои от които бяха научили за сполетялото ме нещастие, но разказите се посрещнаха с огромен интерес, да не кажа – сензационен. Критиците този път бяха единодушни – това е съвсем нов и много по-сериозен период в творчеството на автора.

Само че мен това изобщо не ме радваше. Не можех да забравя чуруликащото гласче на Сашко, ехтящият му като звънче смях, и колчем видех на улицата деца, сълзи ме задавяха. Макар да не съм от сълзливите.

Често ходех в издателството. Прескачах и в печатницата при Лина. След моето нещастие тя се беше спотаила, очаквайки вероятно да ми мине. Не искаше да ми се натрапва. А не знаеше колко ми липсва човек до мене.

- Ще дойдеш ли с мен?
- Искаш ли?
- Не бих те питал.
- Но ти... тъгуваш за нея.
- Защо мислиш така?
- Четох новите ти разкази.
- Ах, разкажете!...
- Много са хубави. Обичаш я много, нали?
- Това е само литература.
- Не вярвам. В тях има толкова болка.
- Ела с мен!
- Нека друг път.
- Друг път може да няма. Сам съм. Много сам.
- Вярвам ти.
- Тежко е.
- Зная.
- И ти ли?...

Протегнах ръка и я погалих по мургавата скула, докосвайки кичур черна и твърда като конска грива коса. Тя не помръдна. Бяхме сами в хладния ъгъл на коридора. Понечих да я прегърна, но бастунът ми пречеше. Тя не направи опит да се приближи.

Тогава отивах при Соня. Тя ме приемаше безропотно. Чудех се докога ще ме понася, но не исках да си отговоря. Дали изпитваше някакви чувства към мен? Понякога ми се струваше, че изпитва, но те бяха някак майчински, сякаш компенсираше липсата на дете. За нея изглежда бях мъж и дете едновременно. Угаждаше на прищевките ми.

Един ден обаче ми каза:

- Стига си се глезил! Мисля, че е време да се съвземеш. Знам, че ти е трудно, но това не трябва да бъде повод да се пропиеш. От днес нататък ти спирам кранчето. Барчето ще бъде празно. А ако продължиш да пиеш и леглото ще бъде празно. Така че решавай!

Лесно е да се каже! Беше минал повече от месец, болката бе взела да изтънява, не да отслабва, а да изтънява, което не едно и също. Не чувах нищо за Маргарита.

- Защо не се разведете поне? – пита ме Соня.

- Не мога да го направя тъкмо сега. Жестоко е!

Соня ме гледа с изненада:

- Мислех те за безскрупулен.

- Такъв съм, но мародер не съм. Това е като да ограбиш рухнала след земетресение къща.

- Добре казано, но това не може да продължи вечно.

- Защо? Има ли значение разведени ли сме, или не?

- Няма, разбира се – отвръща Соня и издухва дима от цигарата си към ъгъла на тавана.

- А и защо да се развеждам? Коя ще ме вземе такъв... изпотрошен. Ти би ли ме взела?

Тя ме поглежда преценяващо, сякаш съм вещ за продан и отвръща:

- Що за въпрос?

- Ето, виждаш ли? Защо да се развеждам тогава? Само излишни разноси.

- Глупак си ти! – поставя ми диагнозата тя.

Сецам се, че преди време и Зара ми го беше казала.

18

- Не мога така! – задъхана шепне Лина, след като съм я притиснал на широкия диван в мансардата ми. – Не сме мъж и жена.

- Но нали вече веднъж...

- Това беше... отмъщение.

- Отмъщение ли? За кого?

- Не за тебе, във всеки случай.
- Е, и какво? Трябва да се оженим ли, за да...
- Така съм възпитана – гледа ме тя укоризнено.
- Ти да не си някоя мормонка?

Сещам се, че е от семейство на провинциални учители, държали я строго през време на ученическите ѝ години. Когато на седемнайсетгодишна възраст някакъв ученик я спрял и я заговорил на улицата, тя се разревала и избягала. После цял ден родителите ѝ я успокоявали. Те вероятно са осъзнали какво са сторили със строгото си възпитание, но така им било по-лесно и удобно. Ще са по-спокойни. Егоизъм, макар и неосъзнат.

- Слушай – казвам ѝ, – това може да продължи дълго. Аз пръв няма да поискам развод. Само ако тя реши.

- В такъв случай само ще се срещаме.
- Като ученици! Те и учениците вече се чукат.

- Не бъди вулгарен, моля те! Както искаш. Можем и да не се срещаме.

- Добре, но на практика ти също не си разведена с бившия си съпруг, щом всяка вечер ходиш при него.

Тя мълчи, после тихо казва:

- Вече половин година не ходя.

Направих груба сметка, че това е горе долу по времето, когато я бях водил на ресторант.

- Искаш ли пак да идем в „Панорамата“?

Очите ѝ светнаха. Милата! Как ѝ се живееше!

- А после ще се приберем тук... като мъж и жена. Какво значение има дали някой е вписан в удостоверениеето ти за брак – важното е да го носиш в сърцето си! – опитвах се да демагогнича не съвсем безкористно.

- Не мога така, казах ти! – повтори тя с болка.
- Както щеш. Хайде, време е да си вървиш!
- Пъдиш ли ме?

- Не, но е безсмислено да се измъчваме. Не мога да разбера: как тогава можа да спиш с мен, а сега не можеш.

- Тогаваш беше друго.

- Какво, по дяволите, му е било другото?

- Не бъди жесток! Всяка жена може да прояви слабост в даден момент.

- Аха, било е слабост. И на кого си отмъщаваше?

- На Пеев. Защото отне най-хубавите ми години, заради един апартамент и една вила, а и защото започнах...

- Сериозна причина – рекох разбиращо. – Но не ти ли минава през ума, че можеш да ме загубиш, държейки се като калугерка? Те и калугерките вече...

Лина ме погледна косо, сякаш с уплаха, но може би само така ми се щеше, и промълви:

- Не ме измъчвай, моля те!

Реших да не я измъчвам повече. Метнах я на дивана и така я размачках, че скоро забрави всичките си скрупули и доброто си домашно възпитание.

Само да не ме наболяваше толкова кракът.

Тъкмо щях да започвам работа, макар и още накуцващ, ми се обади Главния. Получило се предложение от Варшава за отпечатване на сборник с мои разкази.

Как съм стигнал със счупения си крак до издателството, сам си знам, но нахълтах задъхан при Главния, без да изчакам да ме приеме. Зачетох писмото, написано на английски, и не можех да съдържа радостта си. Струваше ми се, че и Главния се радваше искрено. Той беше свестен мъж. Взах пакета с преводите и оригиналите със себе си и се прибрах с такси вкъщи.

Седях в хладната стая и прелиствах собствените си (пардон, на баща ми) разкази, сякаш за пръв път ги виждах. Дори препрочитах отделни пасажии, вече през погледа на полския читател. Как би възприел той ето това или онова?

Хвърлих поглед на полския текст, но нищо не разбрах. Странно ми беше да гледам разказите на чужд език. Кой ли ги бе превел? Обърнах на първата страница – нищо. Погледнах на последната – също. Само някакво издателство... с продълговат печат.

В този миг нещо ми светна. Зара! Трескаво прерових листите един по един, но безрезултатно. Името на преводача го нямаше. Въпреки това знаех, че Зара отново беше нахлула в живота ми. Обзе ме невероятна умора.

Зара, защо отново се вмъкваш в дните ми? Не ти ли стига онова, което направи?

Чувствах, че не мога да избягам от невидимото й присъствие, както вярващият – от Всевишния. Сякаш беше неземно същество, ръководещо против волята съдбините ми. Защо ли? Дали не ме обичаше все пак? Или искаше да изкупи вината си. Съвестта й сигурно я е загризала. Следяла е развитието ми и в определен от самата нея момент се е намесила! Никой друг не би предложил работите ми за отпечатване, освен Зара! В това бях абсолютно сигурен. А вероятно тя ги е и превела. Хрумна ми, че сега ще имам повод да се срещна с нея, като с мой преводач, но се питах искам ли го наистина? Каква полза? Все пак мислех, че срещата ни ще бъде неизбежна. Рано или късно това ще се наложи.

Като поразмислих, установих, че никак не ми се иска да се срещна със Зара. Така си ми беше добре. Имах любими момичета, не едно, а две, имах хубава и престижна работа, печатан бях, дори имах известност. Какво още ми трябваше? Е, няхах семейство, но нима имах вина за това?

Докато животът със Зара би бил живот върху острието на бръснач.

Един ден заминах да видя баща си. Не бях го виждал от катастрофата. Бях го помолил да дойде да погребее малкия ни син, защото ние с Маргарита лежахме

изпотрошени в болницата. Той единствен беше поел тежкия кръст на раздялата с единствения си внук, когото като всеки дядо безкрайно обичаше.

Трябваше да ида да го видя как е, а и да проверя какво беше направил с онези работи, които му бях оставил последния път, защото от разните редакции не можеха да повярват, че нямам нищо за печатане, а мислеха, че ги пренебрегвам.

Заварих го под старата смокиня до същата онази маса, седнал на старата, протрита пейка, които някога сам бе сковал. Беше опрял глава на дланта си, а на масата пред него стоеше бутилка, но не беше пиян. Бе неделя, а той май изобщо не беше пил – нещо рядко за него.

Като ме видя, вдигна глава от дланта си, и ми посочи мястото от другата страна на масата. После, без да пита сипа на двамата по чашка, отля малко на земята, промълви сдъвкано „Бог да прости детето!” и я изпи на един дъх. Сълзите, появили се в очите му, можеха да бъдат и от лютата ракия, но май не бяха. Отлях и аз, според обичая, и изпих своята чаша. Нищо не си казахме, но нямаше и нужда. Знаех колко му тежи смъртта на първия, а може би и единствен внук, като знам колко е тежко на мен.

По едно време стана, донесе папката с ръкописите и си сипа нова чаша. Не го спрях, а само запитах:

- Пак ли започна?

Той кимна, преглъщайки лютата глътка и бодна краставичка от чинията, после ме загледа някак странно, сякаш насмешливо.

Отворих папката. Всеки мой разказ беше прихванат с кламер, съдържащ няколко листа, ситно изписани с химикалка. Зачетох се. Почеркът му беше станал още по-ситен и нечетлив, но стилът му, господи, стилът му бе блестящ! Този човек беше роден да пише! Жалко за него!

Погледнах го с възторг и съжаление, той разбра и сведе глава. Изглеждаше жалък.

На тръгване му оставих започнати, недовършени неща или схеми за разкази. Знаех, че може да направи от тях шедьоври, както мидата – бисери от сивата песъчинка.

- Дали ще мога, сине? – със страх в очите изпъшка той – Да беше опитал сам?

- Сам? Сега ще видиш какво съм направил сам.

- Мечешка услуга е това, моето момче. Какво ще правиш, когато един ден спра да пиша или... си отида?

Вместо да го утеша, както се полага в такива случаи, рекох:

- Тогава ще му мисля. Дотогава я камилата, я камиларя.

Той поклати глава с укор, но взе папката. Отново беше заприличал на онзи спаружен старец, изсмукал от алкохола, какъвто го заварих преди година. Не се ли погубваше той заради мен, мина ми през ума, но побързах да отхвърля тази мисъл.

- Трябва да спреш да пиеш, татко! – продумах неуверено.

- Невъзможно е вече, сине – отвърна той, без да ме гледа. – Само така мога да спра треперенето на ръката.

- Ако искаш да ти взема компютър...

- Късно е за мене за тия неща. Не е само там работата – без алкохола вече не съм човек. За да пиша, трябва да...

- Да опитаме лечение в психиатрична болница?

Видях как очите му се разшириха от ужас. Защо толкова се страхуваше? Чул бях, че не е толкова страшно.

Повече не повдигнах въпроса. По-важно беше да го убедя да пише. Грехота бе да оставя таланта му да погине. Трябваше да пише!

През есента все пак се наложи да ида до Варшава. На два пъти отклонявах поканата на тамошните колеги, оправдавайки се, че не съм оздравял напълно, но накрая склоних. Едва ли е нужно да описвам смесените чувства с които тръгвах, от които – ако трябва да бъде честен – основното беше страхът от срещата със Зара.

Очаквах да я видя още на летището, но вместо нея, заедно с двамата колеги, които ме посрещнаха, видях красива, макар и малко поувехнала блондинка, която ми се стори сякаш позната. Изненадата ми нарасна, когато ми заговори на чист български, тъй като беше порочно руса, та я помислих за полякия. Беше преводачката ми (не на книгата, а моята лична). Колегите ме грабнаха и настанаха в луксозен автомобил, като през целия път не преставаха да ми оказват внимание, сякаш бях знаменитост. Оказа се, че вече били отпечатали няколко мои разказа в различни списания е интересът на читателите бил голям. В резултат на това ми връчиха тлъст плик с хонорарите ми, които се оказаха доста повече от месечната ми заплата у нас.

В издателството бях като на тръни, очаквайки всеки миг да се зададе Зара. Изнервен до крайност дръпнах настрана преводачката (казваше се Людмила) да ми каже кой е преводачът на разказите ми.

- Едно младо момиче ги донесло в мое отсъствие в издателството, много добре преведени, аз почти нямаше какво да оправям, но не се появи повече. Не дойде да получи и хонорара си. Просто изчезна.

- Как така изчезна! Как се казваше, как изглеждаше?

- Не зная как се казва, споменала на съквартирантката си в общежитието, че е завършила аспирантурата и че ще се завръща.

- В България?

- Вероятно. Но странното е, че е заминала, без да вземе багажа си от квартирата.

- Не си е взела багажа ли? Но това е много съмнително! Трябва да се уведоми полицията!

- Полицията е била уведомена на третия ден от съквартирантката ѝ, но какво са установили, не зная. Ако искате, мога да проверя. Близка ли ви е?

- Да, бяхме много близки някога. Проверете, моля ви, още сега!

Наложи се обаче да идем заедно в полицията, където трябваше да обяснявам какъв съм, защо се интересувам от изчезналата, каква ми е и така нататък. На въпроса ми какво се е случило, отвърнаха, че засега сведения още нямат. Били уведомени едва преди три дни и за резултати било още твърде рано.

- Не е ли заминала за България? – попитах с надежда.

- Не, не е напускала легално границите на страната.

- Как така „легално“? Да не искате да кажете, че...

Повдигане на рамене.

Ама че работа! Да дойда във Варшава и да попадна едва ли не на криминална история! Какво ли би могло да се случи със Зара?

Тревогата ми не остана незабелязана от варшавските ми колеги. Главният редактор, след като поговорихме относно бъдещата ми книга, ме успокои, че полицията сериозно се е заела със случая и скоро всичко ще се изясни. Най-вероятно е заминала някъде.

Това никак не ме успокои. Така или иначе удоволствието от пребиваването ми в този чудесен град беше помрачено, въпреки приготвената ми интересна програма. Предвидена бе дори среща с млади творци и читатели, но по моя молба я отложиха и си заминах с първия самолет.

Летях за София и си мислех какво ли е могло да се случи със Зара. Като знам каква е шура, какво ли съм взел да се чудя? Просто се е уплашила, като е научила, че ще идвам и се е скрила! Не имала вероятно време да прибере багажа си или не е искала, защото е трябвало да обяснява къде отива. Просто се е приютила до отпътуването ми при някоя приятелка. Или може би приятел? Дали ми беше все едно? Вероятно да. Не я ревнувах. Нямах право. Тя е ничия. Като луната. Каквато е опърничава, едва ли някой беше успял да я опитоми. За миг изпитах злорадство, представяйки си терзанията му.

В София работата ме грабна и въпреки че от време на време се сещах за Зара, си казвах: – Човек не бива да се тревожи за боговете. Те се оправят сами. А че тя беше богоподобна, не се съмнявах.

Все пак един ден позвъних у тях. Никой не отговори. Беше петък, а тогава ходят на село. В понеделник позвъних отново. Обади се баща ѝ. Поисках да говоря със Зара.

- От няколко години тя учи в чужбина – чух отговор.

- Не си ли е идвала тези дни?

- Не, скоро ѝ предстои защита, след това може би...

Не зная дали ме позна. Ако пък ме е познал, какво? Нямам ли право да се обадя на дъщеря му по телефона?

По същото това време бащата на Соня, драматургът М., реши да постави онзи мой разказ. След съответната преработка даде пиесата първо на телевизията, а не на някой театър, както първоначално възнамеряваше, и когато по общо мнение стана добре, реши да я предложи на един от по-малките столични театри.

Дали защото първо я пуснаха по телевизията, но премиерата на сцената според мене беше провал. Не че имаше освирквания или тропане с крака – у нас подобни неща не стават, но сам забелязах как недоверчиво слушаше

публиката, как без ентузиазъм играят актьорите. М. не беше схванал най-важното, което баща ми бе искал да внуши. Тази пиеса по би подхождала на някой модерен режисьор, а М. беше почти класик. Той работеше само с утвърдени режисьори, така че кръгът се затваряше. И в резултат – провал!

Както и да е, не отидох на малкото тържество по повод на премиерата, но после ми казаха, че там никой не споменал, че пиесата се е провалила. По-скоро казвали, че предлагала някои неортодоксални идеи, които зрителите не могли да асимилират. Хайде пак, зрителите виновни! (Въпреки това след няколко представления я свалиха.)

Вместо на коктейла, отидохме със Соня в просторния ѝ прохладен апартамент. Може би, за да ме отвлече от провала, тя бе особено мила тази нощ. Тъкмо това ме дразнеше и непрекъснато се заяждах, дори по едно време посегнах да я ударя, но се спрях навреме. Все пак Соня не беше улиčníца! Сума народ ми завиждаше, че ходя с нея. Някои дори мислеха, че ми е съпруга.

Постепенно забравих за Лина. Защо ли? Когато на едно дете постоянно му отказват бонбон, то престава да го иска, защото бонбонът все едно, че не съществува. Казваше, че ме обича и тутакси вмъкваше един куп условия и уговорки, от които ми се повдигаше. Любовта трябва да е дива, алогична и безразсъдна. Иначе не е любов, я някаква бакалска сметка. А аз от малък не понасям бакалниците. Един ден ѝ го казах и тя се обиди. Да се обижда! Че аз пък да не съм от дърво!

- Защо поне не вземеш отново да се омъжиш за колегата Пеев? – дразнех я.

- Може и да го направя! – през сълзи отвърщаше тя и на мене ми ставаше мъчно, ужасно мъчно, защото всъщност още я желаех. Дали я обичах, не зная, но я

желаех страстно. А тя не искаше да разбере, че дните ни отлитат, а с тях и желанията, и че няма връщане назад.

Честно казано, ако не беше Соня, бих продължил връзката си с Лина. Бих бил по-настойчив, както последния път, бих ѝ пообещал нещо, бих я поизлъгал, но аз не исках да я лъжа. Тя дали не бягаше именно затова? Явно жените понякога искат да бъдат лъгани.

И тогава отивах при моята разгонена кобила с дългото топло бедро, с едрите сочни устни и ми беше хубаво, много хубаво!

20

Един ден в София пристигна заместник-главният редактор на варшавското издателство, придружен от моята русокоса преводачка, на която, зает с издирването на Зара, не успях да обърна нужното внимание. Дойде уж във връзка с книгата ми, но ми се стори, че иска да събуди интереса на издателството ни към неговите собствени произведения.

Чувствайки се до известна степен задължен, направих каквото можах, а той в отплата ми остави на разположение преводачката си, към която не пестях суперлативите и комплиментите. Жертвах посещението при някаква важна птица, където бях поканен със Соня, и я отведох в мансардата си. Не се обадох да Соня, че няма да ида, защото щеше да ме потърси, а тя не понасяше русите и красиви жени. А Людмила беше много руса и много хубава!

След изисканата вечеря на изискано място, Людмила дойде в изисканата ми квартира да послуша изискана музика на изисканата ми музикална уредба, с която наскоро се бях сдобил.

Мадамата се оказа прекрасна във всяко отношение. Лежах по гръб с ръце под главата, а тя се беше надвесила над мен, опряла връхчетата на стегнатите си гърди в моите, гледаше ме насмешливо и накрая каза:

- Ти май не можеш да ме познаеш. А аз те познах веднага.

- Как да не съм? Преводачката от Варшава.

- Не това. По-рано.

- Не мога да се сетя – надигнах се на лакът и я загледах враждебно. Нещо ме сви под лъжичката и меракът ми изчезна. Има си хас да каже, че ми е трета или четвърта братовчедка! – Откъде се познаваме, кажи де!

- Приятелката на съдията, който купи студентския ви апартамент.

- Люси! – възкликнах. – Ти ли си наистина? Ти си, разбира се! Господи, да ми беше казал някой, че... но какво правеше във Варшава? Какво стана със съдията?

- Умря. Инфаркт – без тъга каза тя.

- А после?

- После... По майка съм полякия, зная езика, един приятел на съдията ме уреди в посолството и заминах за Варшава. После – в издателството. Там работи мъжът ми.

- Така ли? Кой е той?

- Заместник-главният редактор.

- Този тук!

Тя кимна.

- Но не се безпокой, той...

- Не живеете ли добре с него?

- Напротив, но аз съм едва трийсетгодишна, а той е на шейсет.

- Не изглежда на толкова.

- Знаеш ли колко харчи за масажи и вносна мъжка козметика?

- Какво стана с балета? Нали беше балерина?

- Каква ти балерина! Бях от танцьорките на един поп певец – Барона, ако го знаеш. После се появиха тези разширени вени – тя вдигна с изящно движение прекрасния си крак току под носа ми и посочи едва забележима синя ивичка под сгъвката на коляното си.

- И ти наричаш това!... Не съм виждал по-съвършен крак от този! – рекох вдъхновен и започнах да го галя и целувам все по-нагоре и по-нагоре. Тя се смееше тихичко, а очите ѝ, светлосини като китайски порцелан, искряха.

- Така е сега, но тогава беше доста по-зле. Ако не бях отишла в Полша и скъпите медикаменти... А за една танцьорка това е краят! Същото е сполетяло и майка ми.

Понечих да я запитам какво стана с връзката ѝ с Боги, но се отказах. Внезапно се сетих какво ми беше казал той за нея: – Във върховния миг всяка жена се изпотява, а тя – не. Не можех да си спомня дали Лина се изпоти, но Соня определено – да. След оргазъм тя цялата беше влажна и топла и миришеше така възбуждащо на жена, че чак ме подлудяваше. Люси беше не по-малко привлекателна, бих казал дори превъзхождаше Соня по финес и елегантност. Бе като изящна дългокрака кукла. Биваше си я! И то много.

Реших обаче да проверя подозрението на Боги. Люси беше по свой начин прекрасна, но не се изпоти. След час опитах отново – същия резултат. Твърде сходна беше реакцията ѝ. Някак си... като заучена. Да не би?...

Реших да блъфирам:

- Кажи ми откъде си се научила така добре да имитираш оргазъм?

Тя се вцепени. После се разтрепери и накрая заплака. Заплака така неутешимо, като малко дете, че съжалих хиляди пъти, задето ѝ бях задал този идиотски въпрос. Какво ли ми трябваше! Много си беше добро момичето! Не се изпотявала. Глупости! Идиотщините на Боги!

След половин час, изпила чаша бренди, Люси през сълзи призна (въпреки протестите ми, че не искам да знам – искала все пак да го каже някому, можело да ѝ олекне), че като дванайсетгодишна, била прелъстена от кварталния продавач на семки и бонбони. Подмамил я в павилиончето с пакетче дъвка и я изнасиллил. Никому не казала, но оттогава изпитвала погнуса от сексуалния акт, та се чудела как един ден ще се омъжи и ще има деца. Като постъпила в балетната школа, решила да опита втори път и се оставила на корепетитора да я оправи в съблекалнята. Същата работа. Искала да преодолее това отвращение, но не знаела как. Случайно гледала един филм с Джейн Фонда, която така успешно имитирала оргазъм, че решила да опита отново. Този път с учителя си по балет. Успяла. „Чудесна си!“, казал ѝ той накрая и за нея това била върховна похвала. Оттогава никой не се бил усъмнил, освен аз.

- И Боги – изпуснах неволно.

- Боги ли? – тихо попита тя и лицето ѝ помръкна. – Него го обичах. Но той излезе подлец. Мисля дори, че съдията от това получи инфаркт. Напуснах го заради него, а той...

- Не бива да се сърдим на хора като Боги. Те са като пеперудките. Без тях светът би изглеждал сив – рекох поучително. – А съдията беше във възрастта на инфарктите и... на фаталната любов.

- Боги беше първият мъж, когото обикнах истински. Първият, с когото започнах да изпитвам някакво сексуално удоволствие.

- Боги е професионалист. А ти... нищо ли не изпитваш, когато се чукаш?

- Моля те, не използвай тази дума. Нищо, или... почти нищо – отвърна тя тихо, загледана в тавана. – През цялото време си мисля дали ще почувствам нещо приятно

и това така ме сковава, че... Добре поне, че престанах да си спомням за онзи мръсник от павилиончето.

- И с мен ли е така? – надигнах се от леглото, почувствал се сякаш измамен. – Тогава защо го правиш?

- С надеждата, че някой път ще се случи. Че ще узная що е това чувствено преживяване, за което съм чувала или чела. А с тебе, знаеш ли, сякаш е по-друго – ти умееш да предразположиш, макар че за мен това е недостатъчно.

Мълчах, потресен от трагедията на тази така красива жена, родена за любов, а осъдена никога да не я познае! А може би все пак...

- Слушай, ти просто не си намерила партньора си – реших да я успокоя. – Всяка жена на тази земя си има своята половинка, така да знаеш!

- И ти ли си това? – засмя се високо тя и ме улови с две ръце за врата, притискайки ме към себе си.

- А защо не? – отвърнах внезапно амбициран и реших в себе си да направя всичко възможно, за да постигна... върха. Тогава тя щеше да бъде божествена! Струва си да опитам!

На другия ден, след като се консултирах с един познат сексолог, се сдобих с необходимия медикамент и позвъних на Люси. Щеше да дойде привечер към седем.

Половин час преди сеанса трябваше да приготвя кафе и да пусна в него една таблетка. И на мен не би подействала зле, рекох си, хем да опитам ефекта – и глътнах едно хапче. Седем часът мина, реших че ефектът на хапчето се е изчерпал и изпих и нейното кафе, докато не беше изстинало съвсем. Заех се да сваря ново. Пуснах по още една таблетка във всяка чашка. В осем часа изпих второто кафе, а в осем и половина, тъкмо се канех да изпия и нейното, на вратата се звънна и Люси влетя задъхана, извинявайки се. Сипах й кафето в устата и зачаках.

- Чувстваш ли нещо? – питам я, а тя се смее:

- Малко ми се вие свят.

- Сега ще ти се завие свят на тебе! – изръмжах свръхвъзбуден и я повалих на дебелия китеник, а тя не можеше да си поеме дъх от смях.

По едно време усещам, че нещо се случва с нея. Дали беше от хапчето, или пък наистина бях успял, но реших, че сега е моментът и я стиснах до болка. Затворих очи и пред мене остана само необятната полска шир, аз яздох и яздох необузданата бяла кобила, а тя цвилеше под мен радостно.

Не си спомням какво точно последва, но по едно време Люси започна да хълца, да стене, да вика, та чак се уплаших да не съм й счупил нещо.

- Какво направи! Какво направи, какво стана! – вика тя до ухото ми, задъхана, изпотена. Изпотена!

- Нищо – отвърщам без сили. – Това беше любовта!

- Нима всеки път е така? – не вярва тя.

- Всеки път – уверих я. – Всеки път е така, дори при жените понякога е по няколко пъти един след друг, стига да си намериш половинката.

- Господи! Да бях умряла нямаше да знам! – И се прекръсти. Поляците са твърде религиозни.

- А половинките? – попита тя след минута. – Малко ли са половинките на всеки човек по света?

- На пръсти се броят – отвърнах и разбрах, че тази нощ няма да се спи.

21

Работата беше там, че след тази нощ Люси не искаше да се върне при мъжа си. Като разбра, че живея сам, отказа да си ходи – тук щяла да живее, щяла да ми готви и пере безплатно, само искала да остане при мене. Абе, момиче,

не сам само аз, и други кадърни мъже има по света – кандърдисвах я поласкан, но тя не искаше и да чуе! Бре, да му се не види! Що ми трябваше да ѝ показвам що е оргазъм! Да не би да съм преподавател по секс?

Колегата от Полша си замина без нея, както ми се стори, твърде разстроен, та взех да се опасявам, че може да не издадат книжката ми. Започнах да не се връщам вечер у дома, а тя взе да ме търси в издателството и къде ли не. Ама че беля си хванах!

Колегите ми започнаха да се подсмивват, Лина ми направи скандал – тихичко, по нейному, с което ми даваше да разбере, че всичко между нас е свършено, а Соня направо ми каза да си обирам крушите.

- Ти не можеш да си представиш какъв шанс изтърва онзи ден, когато пренебрегна гостуването ни при Ф., заради тази флърца! – рече тя накрая.

- Какъв шанс? – запитах без особен интерес.

- Щеше да заминеш в творческа командировка за Испания.

Приклеках от изненада.

- За Испания ли? – попитах глупаво.

- За Испания – потвърди Соня. – Но тъй като ти не можеш да прецениш кое е важно и кое – не, стой си тук, докато ти дойде акълът!

По природа съм миролюбив. Новината си струваше едно искрено разкаяние и го сторих без колебание.

- Чакай, чакай, Соничка, мила. Каква е тази творческа командировка? – запелтечих подмазвачески. – Ти само ми кажи как да се отърва от тази откачена Люси!

- Ще измислим нещо! – извика тя от банята. – Може би ще трябва да заминеш за известно време за провинцията – Соня не беше твърде изобретателна.

- Но тя и там ще ме намери! – изпыхках отчаяно.

- Ще те намери, ами! Като си тръгнал да й показваш какво е оргазъм. Остави я да се тръшка както си знае!

- Съжалих я, знаеш! Най-обикновено човешко съжаление – отвърнах изглежда твърде убедително, защото Соня само изхъмка в отговор.

Реших, че ми е простила и отново измъкнах багажите си от чантата. Когато излезе от банята, свежа като праскова, тя видя пижамата ми на нощното шкафче, но нищо не каза. Пак ме беше приела.

- Не смяташ ли, че все още не е късно да се уреди нещо със заминаването **ни** за Испания? – попитах плахо, като наблегнах на местоимението „ни”.

- За Испания едва ли! – отвърна тя нервно. – Твоят колега З. вече се вреди.

- Че как така? И той ли беше на празненството у Ф.?

- И той. А както знаеш, природата не търпи вакуум. Който е най-близо, запълва дупката. А тебе те нямаше. Ти беше при своята Барби.

- Повече прилича на Мишел Пфайфър на млади години – подметнах язвително.

- Минала покрай Мишел Пфайфър! – погледна ме Соня, после каза помирително: – Мисля, че още може да се уреди нещо. Ще поговоря пак с Ф. Той отскоро е съветник на културния министър.

- Ако уреждаш нещо, имай предвид и себе си, защото аз без тебе не тръгвам! – заявих категорично.

- Ще видим! – отвърна тя уж сърдито, но гневът й явно беше преминал. Сега бе отливът.

След обяда бях мил с нея, както никога досега.

- Ти си можел и да се подмазваш! – констатира Соня.

Какво да се прави? И тигърът се прави на котарак, докато хване плячката. А тази пуста Испания още от студентските години така ми бе легнала на сърцето, че бях готов на всичко!

Заварих баща ми на същата онази маса под смокинята, със същата полупразна бутилка, сякаш беше минал само час, а не цял месец. Само пълният с празни бутилки варел до стената показваше, че беше минало доста време от последната ни среща. Гледаше ме с виновен поглед, брадясал, несресан, толкова изпаднал, че ме досрамя. Кога ходеше на работа, как се справяше там, не знаех, а и не смеех да попитам, защото отговорът ми беше ясен.

Когато седнах до него, се усмихна тъжно и удари с мършав юмрук голата маса.

- Нищо не можах да направя, момчето ми, нищо! – заклати той глава.

- Как така нищо? Какво искаш да кажеш?

- Нищо не написах. Не мога. Държа молива, а нищо не излиза.

Замълчах, защото това състояние ми беше познато, а той явно го изживяваше за първи път.

- Това се случва, татко, понякога се случва, но бързо преминава. Опитай пак!

- Няма да се оправи. Знам, че няма да се оправи. Опитах отново с бутилката. Отначало потръгна, но после и тя не помагаше, дори стана по-зле.

- Ами тогава спри да пиеш! – избухнах, защото почувствах, че това беше началото на края.

Баща ми се усмихна и заклати глава като кон на ясла.

- Слушай! – рекох гневно. – Стига с тези гевезельци! Хващай химикалката и започвай! Започвай да пишеш, или те пращам в психиатрията! Ще го направя, да знаеш!

Тази заплаха подейства. Той схвана думите ми буквално, сякаш ей сега щях да го сторя, бръкна в омачканото си сако и от разпрания си вътрешен джоб

измъкна химикалка от най-евтините, примъкна към себе си купчинката листи, които му бях донесъл и гледайки ме под очи като бито куче, започна да пише на гърба на един изписан лист с бавен треперещ почерк, без дори да се замисли.

Поклатих отчаян глава и го оставих. Явно, от него нищо повече нямаше да мога да измъкна. Все пак, немалко ми даде.

Седя на другата вечер под светлината на дворната лампа и чета йероглифите му.

Ах, как му завидях в този миг! Завидях му искрено, злобно, сякаш не ми беше баща и не правеше всичко това за мене. В това окаяно състояние той бе написал покъртителен разказ за един баща, пропилил се, за да даде на сина си шанс в живота.

Знаех, че това е лебедовата му песен.

- Слушай! – шепнех. – Напиши всичко! Напиши за непрокопсания си и некадърен син, който две години печели слава и пари с твоя труд, с твоя талант, за пропиления му живот, за това как, щом спреш да пишеш, изведнъж ще лъсне голяят му задник!

Бях изпил три или четири чашки и ме избиваше на чувства, но и на кавга; бях толкова искрен, че само дето не се разплаках. Баща ми отмяташе глава при всяка моя дума, сякаш плесници плюсяха по мършавите му бузи и не отговаряше. Накрая каза:

- Ти ще влезеш в руслото, синко. Знам, че ще влезеш! Ти можеш да пишеш дори по-добре от мене, но не искаш. Така ти е по-лесно. Но не забравяй, че майката кърми детето, докато му пораснат зъбки, сетне го оставя само да се справя. И на него отначало му е трудно, плаче, хленчи, но после свиква, започва да яде, а накрая и да хапе!

Думите му отпърво ме ядосаха, но после сякаш ме окуражиха, макар да не бяха много убедителни. Дали наистина няма да започна да пиша по-добре, след като знам, че вече няма на кого да се надявам?

Сипах в чашата си два пръста и го изпих да един дъх.

- Много пиеш – повече на себе си продума баща ми.

Взрях се от упор в бистрата течност в бутилката с корона от прозрачни мехурчета, тази царица, погубила милиони хора по света, а между тях и колко ли таланти... Испитах внезапна погнуса, сякаш беше змия. Хванах я за гърлото и я запокитих в тухлената стена. Тя глухо се разби и остави мокро петно като крива многолъчна звезда.

После станах и донесох нова бутилка.

23

Соня все пак успя да ми уреди творческа командировка, макар и не в Испания, но това в края на краищата нямаше чак такова значение, като се има предвид колко трудно стават тези неща. Добре все пак, че беше в испански говореща страна, защото бях учил езика в Университета, макар и факултативно, така че поне хляб и вода можех да си поискам. Намери и спонсор – една фирма с малко съмнителна репутация, която плати самолетните билети.

- Не смяташ ли, че преди да заминеш, ще трябва да уредиш семейното си положение? – попита Соня.

- Аз съм семеен, ако нямаш нищо против – отвърнах.

- Става въпрос за нормални семейни отношения.

- Че защо, не може ли човек да замине в командировка с не съвсем ясно семейно положение?

- Може естествено, но все пак... ще почнат приказки.

- Разбрах накъде бие и казах примирено:
- Добре, ще трябва тези дни да поговоря с Маргарита.
- Нямах много време – напомни Соня.

Знаех защо така се беше разбързала. Люси бе още тук и правеше непрестанни опити да ме открие, два от които – успешни.

- Това е подло от твоя страна! – шепнеше гневно русата хетера. – Да ме прелъстиш и да ме изоставиш!

Ха сега, де! Гледай как се отблагодаряват понякога на човек за добрината, която е сторил!

Изкачвах позеленелите от ситен мъх стъпала и се чудех дали Маргарита ще пожелае да се видим. Отвори ми същата онази жена, която я беше осиновила, и ме пусна мълчешком да вляза. Маргарита я нямаше. Щяла да се върне всеки момент. Вместо да ме остави сам, жената седна на един стол срещу мен и ме загледа.

- Да я вземеш ли си дошъл? – попита.

Поклатих глава неопределено, защото няхах точно такива намерения.

- Много изстрада, горката – добави жената. – Станала е кожа и кости – направо да я съжалиш.

Кимах с наведена глава, загледан в шарките на евтиния килим.

- Знаеш ли, че се опита да се отрови? – попита тя.

- Да се отрови ли? – вдигнах глава.

- С газта на печката. Малко след катастрофата. Но я усетих навреме. Спрях газта и извиках линейка. За малко да гръмнем.

- Не знаех – промълвих. – Тя не искаше да се видим.

- Знам – потвърди жената.

Вратата отвън хлопна и като събу обувките си в антрето, Маргарита влезе. Успях да я зърна през полупрозрачното перденце на вратата, докато се събуваше и се

уплаших. Не приличаше на себе си. Беше като сянка. Щом ме видя, спря до вратата и понечи да се върне.

Станах и внимателно я хванах за ръката. Тя не се възпротиви. Настаних я на стола, който старата тактично беше освободила. Седна и замръзна неподвижна, както художниците изобразяват в картините си жени, оплакващи някого, наричайки ги „Пиета”.

- Как си? – попитах. Изпитвах нещо повече от жалост.

- Нали виждаш. Живея – отвърна само с устни тя.

Протегнах ръка и я докоснах по бузата.

- Не се измъчвай, мила (тя вдигна учудено глава, защото за пръв път я наричах така), нямаш никаква вина.

- Така пише и в протокола – отвърна.

- Остави протокола, нали и аз бях там!

- Вероятно ти е напълно ясно, че нас ни свързваше само детето.

- Не, не е съвсем така – отвърнах заеквайки, защото не очаквах да го каже. Внезапно реших: – Дойдох да те взема. Ще заминем далече... в чужбина.

Тя стоя безмълвна няколко минути, сякаш не ме беше чула, после странно се размърда, като да бе оживяла мумия и промълви тихо, колкото да я чуя:

- Ти нямаш нужда от мен. Не съм ти нужна.

- Искам да сме заедно! Не можем да живеем все така.

- Ще ти дам развод, ако искаш.

- Не съм дошъл за това! – отвърнах рязко.

Тя ме погледна, сложи длан в шепите ми и прошепна:

- Ако е останало нещо от ония дни, когато бяхме заедно, остави ме. Искам да бъда сама. Моля те!

Имаше такива дни. Като се замислих, разбрах, че трябваше да бъда благодарен на тази кротка и всеотдайна жена. Тя беше по-добра от мен. И много по-достойна.

Станах и си тръгнах. Чувствах се празен. По-празен, отколкото бях преди час.

Крайно време е да уведомя Главния за предстоящата ми командировка, ако вече не е уведомен отнякъде. Той или наистина е изненадан, или успешно се прави на такъв, но ми се стори искрен, когато каза, че ще му липсвам.

Не бях още излязъл от кабинета му и всички колеги вече знаеха новината. Честитяха ми: едни с искрена радост, други – с едва прикрита завист. Завиждаха тези, които смятаха, че спокойно биха могли да бъдат на мое място, а се радваха онези, които нямаха такива претенции или вече си бяха взели своето.

Не разбрах само откъде беше плъзнала мълвата, че съм в развод и че ще се женя за Соня. Опровергавах я, доколкото беше възможно, но мисля, че не с особен успех.

Една вечер, тъкмо се бях съблякъл и влизах в банята, джииесемът ми зазвъня. Страшно мразя звънящи телефони!

Най-малко очаквах да чуя гласа на Лина.

- Трябва да те видя – каза тя с равен глас.

- Чакам те, ела.

- Не, трябва да дойдеш ти.

Погледнах отеклите си от умора (а и от скорошното счупване) крака и запитах с досада:

- Веднага ли? Не може ли да си взема един душ?

- Може, но побързай!

- Какво се е случило? – попитах обезпокоен, но тя затвори.

Плиснах върху си хладка струя и след десетина минути подтичвах към трамвая. Пътюм хвърлих поглед към изкорубената купчина железа на улицата, наричана доскоро Ситроен и изпсувах. Още не бяха го прибрали.

Изкачих тичешком стълбите и звъннах настойчиво. Лина отвори с безкрайно спокойно изражение на лицето, но може би така ми се стори, защото очаквах да я видя разстроена.

- Какво е станало? – запитах, след като се настаних във фотьойла срещу нея.

- Не ти ли е приятно, че ме виждаш? – попита скръбно тя.

- Приятно ми е, разбира се, но защо трябваше да ме извикаш като на пожар?

- Така ти се е сторило. – Помълча, после вдигна глава и рече: – Исах да се видим, преди да заминеш.

- Но аз няма да заминавам утре! Щях да ти се обадя непременно.

- Ти не, но аз заминавам. Виждаме се за последен път.

- Как така? Къде заминаваш?

- Там, откъдето връщане няма.

Почувствах как космите на главата ми се изправиха.

- Какви глупости говориш? Какво искаш да кажеш? – скочих и я разтърсих за раменете – Какво ти е? Да не си болна?

- Току що изгълтах тубичка с приспивателно.

- Ти си луда! – скочих и извадих мобилния си телефон.

- Недей да звъниш – каза с ленив глас Лина. Лекарството явно бе започнало да действа!

- Защо? – попитах и вече чувах в слушалката гласа на оператора от 112.

- Затвори телефона и ще ти кажа.

Почувствах особена власт в гласа ѝ, затова послушно сгънах джиесема и седнах срещу нея.

- Виж, онова там на тоалетката, познато ли ти е?

Погледнах натам, но освен кремове и парфюми, нищо не видях.

- Онези листи – помогна ми тя.

В единия ъгъл имаше тънко снопче листи. Приближих и ги взех. Разгънах ги и студена пот ме обля. Бяха ръкописи на баща ми.

- Откъде ги имаш? – попитах след дълга пауза.

- Ти ми ги даде. Бяха в папката с коригирания екземпляр за печат.

Погледнах заглавието – било е преди година.

- Защо не ми ги върна досега?

- Толкова ли са важни за тебе? – отвърна с въпрос тя.

- Това са стари ръкописи. Вече не са ми нужни, но...

- Това не е твоят почерк – усмихна се сънливо тя. –

Кой е авторът?

Мълчах.

- Впрочем, все ми е едно.

- Ще ти кажа – рекох, – но нека преди това звънна на 112.

Тя поклати глава:

- Никъде няма да звъниш.

- Добре, ще ти кажа: баща ми го е писал. И какво от това?

- Баща ти е писал всичките ти работи, нали?

- Само няколко разказа.

- Лъжеш! Всичко е писал.

- И така да е, какво от това? Той ми е баща в края на краищата и си е негова работа.

- Искаш да кажеш, че ти е все едно дали никой няма да знае, или всички ще узнаят измамата?

- Не, но защо трябва да го правиш?

- Няма да го направя – отвърна тя спокойно. – Няма да го направя, само ако не съм жива.

Трябваше ми известно време, докато схвана смисъла на думите ѝ. После проумях. Скриването на тайната щеше да бъде отплатата, ако не се обадох на 112.

- Не можеш да искаш това от мене! – стиснах я с все сила за раменете и я разтърсих. Тя се люлееше като вейка. – Какво съм ти сторил!

- Пусни ме, боли! – дръпна се тя. – Какво си ми сторил ли? Ти ми причини най-голямото зло – накара ме да те обикна, а после ме изостави.

- А какво можех да направя? – заоправдавах се. – Нали те предупредих? Не мога да се свържа с жена, която не познавам. Както казват източните народи, по добре известно зло, отколкото неизвестно добро.

- Неизвестно ли? – настръхна тя.

- Е, веднъж-дваж нищо не е. Освен това ти сама ми каза, че е било за отмъщение. А аз съм мъж все пак.

- Мръсник си ти! – усмихна се горчиво като в евтин филм Лина и добави с най-подходящия презрителен тон: – Хайде, сега си върви!

Стоях наред стаята в нерешителност и всичко ми се струваше абсурдно, нелепо и нереално, та се чудех истина ли е, или не. Лина обаче не се засмя и не каза, че се шегува, а ме подхвана подръка и като отвори външната врата, ме побутна навън. После ключът зад гърба ми щракна.

Обърнах се и заудрях лудо по вратата. Сърцето ми биеше в гърлото.

- Какво има? – открях вратата Лина.

- Ръкописите – заекнах. – Може да ги намерят тук.

Тя ми метна леден поглед, после ги донесе и ги хвърли в краката ми.

- Имам ксерокопия – рече тя. – Ха си звъннал в „Бърза помощ“, ха съм ги публикувала! Та всички да узнаят, че всъщност си жалък измамник.

- Нека да позвъня, моля ти се! – изскимтях като болно куче. – Не ме поставяй в такова положение!

- Не! – отсече Лина и ми затвори вратата.

Постоях още малко на стълбищната площадка, после пъхнах ръкописите във вътрешния си джоб и се заклагушках надолу по стълбите.

Вървях замаян по улицата и чувствах такава слабост в гърдите си, както след невзет изпит. Колкото и да се мъчех, не можех да разбера защо Лина прави това. От ревност? От любов? Заради мерзавец като мен да остави детето си без майка!

Тази мисъл ме накара да спра. Ами детето ѝ? Какво щеше да стане с него? Та то е още на годините на моя... на моя мъртъв син!

Децата са нещо свято, мисля си сега. След като сме ги създали, не бива да ги изоставяме.

Тогавя обаче не мислех нищо. Извадих телефона си и набрах 112. После стоях до ъгъла, докато дойде линейката на „Бърза помощ” и я взеха, а тя протестираше и не искаше да тръгне.

На другия ден позвъних в „Пирогов”. Болната била върната в дома ѝ в добро състояние, след съответната промивка на стомаха.

Вкъщи я нямаше.

След час я срещам в коридора на печатницата. Носи тънка папка в ръка и се прави, че не ме вижда.

- Здравей! – казвам ѝ бодро, а тя ми отвръща:

- Здравсти.

- Да не си тръгнала да носиш ксерокопията от ръкописите ми на шефа си?

- Точно за там съм тръгнала. А ти да не би наистина да повярва, че ще оставя детето си сираче, заради женкар като тебе?

Усетих добра нотка в гласа ѝ и отвърнах ухилен:

- Женкар да, но не и мерзавец! – После попитах: – Как мина стомашната промивка?

Макар да бе уредила всичко, Соня не можа да дойде с мен. Драматургът М. получи инсулт. Не твърде силен, но достатъчен да го прикове на легло с полупарализирана лява половина и необходимост от постоянни грижи. Родителите ѝ отдавна бяха разведени и тя дори не знаеше къде се намира майка ѝ. Не че Соня щеше да върши всичко това – тя незабавно нае една пенсионирана медицинска сестра, но не беше резонно да остави баща си в такова състояние и да тръгне в чужбина. Така че заминах сам.

Кацнахме на летището след полунощ. Първото, което ме поразя в тази страна беше въздухът. Още щом пристъпих по стълбичката на самолета, усетих задушаваша топла влага и едва доловим, но много приятен аромат.

- Портокалите цъфтят – поясни ми културното аташе на посолството, който беше дошъл да посрещне в този късен час талантливия млад писател, както сам се изрази.

Манолов бе момък, малко по-възрастен от мен, но помладолик. Неприятностите през последните години се бяха отразили осезаемо на външността ми.

Щом пристигнахме в столицата, ме заведе в наетия за мене апартамент. Настани ме и едва когато ми пожела лека нощ, макар че започваше новия ден, си тръгна, казвайки, че мога да му звъня в посолството на този номер. И остави визитката си и един мобилен телефон с местна Sim карта.

Твърде съвестен служител се оказа този Манолов. Или пък се правеше на такъв с тайната надежда да влезе в някой мой роман като положителен герой. По-късно установих, че наистина е много свъстно момче, почти с моите схващания за живота, поради което доста си допаднахме.

Имаше симпатична жена, но с заклех твърдо да не посягам на семейството му макар това да не зависеше само от мен. Мария не прояви съответната превзетост към една литературна звезда като мен, а ме посрещна сдържано, но мило. Това не ме обиди. Две хубави дечица си играеха наоколо и аз съвсем благородно завидях на тихото им семейно щастие. Тъкмо за такова щастие си бях мечтал!

След като ме представи на посланика, който беше известен бивш наш политически деец, преминал поради възрастта си на по-спокойна работа, Манолов ме запозна с някои от колегите си, а после ме разведе с колата си из града, за да ми покаже забележителностите.

- Какво по-точно ви интересува? – запита той, след като пообиколихме доста места. – За какво възнамерявате да пишете?

Бях затруднен с отговора, тъй като няхах определени намерения, затуй го погледнах с най-дружелюбния си, дори приятелски поглед и отвърнах:

- Искам първо да си почина. – Това беше самата истина.

- Предвидили сме го – отвърна той. – Разполагаме с малка вила на крайбрежието, в момента е свободна. Още днес можем да тръгнем.

Вилата беше на половин час път от града, съвсем не бе малка, обслужвана от градинар, готвач и прислужник, всички мъже. Излежавах се до пладне в хладните чаршафи (държаха ги в хладилник), под струята на климатика, надут до дупка, разглеждайки списания и гледайки телевизия – нещо, което не бях правил досега. А някои хора така прекарвали целия си живот.

Манолов идваше, ако не всеки ден, то през ден, за да се увери, че си почивам добре и да ме попита дали не се нуждаю от нещо. Силно се нуждаех от нова глътка крепко питие, но си бях наложил да се въздържам доколкото мога

от подобни екстри, първо защото тук алкохолът бе безумно скъп и второ, не исках да тръгне дума, че съм алкохолик. Ето защо се държах далеч от малкото барче, заредено от домакините с какво ли не, но само с една бутилка алкохол, за щастие – с любимото ми уиски.

При последното си посещение Манолов каза:

- Посланикът иска да организирам коктейл в твоя чест, на който да поканим някои местни важни личности, главно дейци на изкуството и културата, меценати и други.

- Може – съгласих се, – стига разноските да не са над моите финансови възможности.

Оказа се, че състава на гостите ще уточняваме заедно, а разноските поема посолството. Естествено, нямах нищо против.

- Какво трябва да направим? – надигнах се ентусиазиран, защото ми беше омръзнало по цял ден да лежа на плажа или да се търкалям в леглото.

Първо закусихме добре с цял куп вкуснотии, достатъчни да нахранят половин взвод новобранци, след което се изтегнахме в шезлонгите пред отворената врата на верандата с изглед към океана. Манолов – с тънка пура в ръка, аз – с дебела чаша уиски, в което интимно потропвах кубчета лед. Поводът заслужаваше да отворя бутилката.

Манолов взе да чете списъка на гостите. Повечето бяха писатели, предимно млади хора, но имаше и ценители на изкуството, меценати.

- Само мъже ли творят в тази страна? – пошегувах се, тъй като имената ми се сториха все мъжки.

- Те ще бъдат със съпругите си, разбира се, а някои имат прекрасни съпруги. Господин Гонзалес например, индустриалецът, ще бъде със съпругата си, чаровната госпожа Сара Гонзалес, която е не само голям ценител на изкуствата, но и пише доста добре. Или пък госпожа...

- Окей, окей, съгласен съм! – прекъснах го с известна досада, представяйки си съпругите на уважаемите гости – начервосани кикимори с брилянти по ръцете и шиите, но с все още младаещи походки.

26

Приемът беше организиран в салона на посолството, но трябва да отбележа, че вероятно поради кризата, бе малко скромничък в сравнение с коктейлите у нас. Изпитах известно неудобство, че не умеем да се представяме както подобава в чужбина, още повече, че според мене местните проявяваха голямо уважение към нас, българите.

Портиерът на посолството, облечен в поовехтяла ливрея стоеше на вратата и като в едновременноните балове на висок глас известяваше имената на пристигащите, а аз, редом с посланика, културното аташе и съпругите им, ги посрещах, ръкувайки се с мъжете и целувайки ръка на съпругите. Чувствах обаче много осезаемо липсата на Соня. До мен тя щеше да блести като диамант на шия.

Манолов дискретно ми шепнеше информация за пристигащите:

- Господин и госпожа Гонзалес! – провикна се типът с ливреята и аз отправих любопитен взор към вратата.

Ведро усмихнат към нас приближаваше възрастен, но наперен мустакат господин, под ръка със... Зара!

Трябва да съм изглеждал доста зле, защото Манолов ме побутна по гърба, тъй като, вместо да целуна изящната ръчица на госпожата, я бях загледал като теле. А тя, вместо да се обиди, изчурулика нещо на испански и отмина усмихната.

Докато чакахме да се появят следващите гости, се опитах да се отърся от вцепенението и да възпроизведа, доколкото беше възможно, впечатлението си от появата им. Стори ми се, че щом ме видя, погледът ѝ трепна, но бях толкова изненадан, че...

- Хубава е нали? – усмихна се Манолов, забелязал смущението ми. – Пропуснах да ти кажа, че е два пъти по-млада от него.

- Що за птица е? – запитах уж небрежно.

- Той или тя?

- И двамата.

- Той владее добива и пазара с дървен материал. Внасяме от него редки видове дървесина. Любител е на изобразителното изкуство и разбира се – страстен колекционер – има няколко световни шедьовъра.

- А тя?

- Тя? От всичко по малко: пише по нещо в списанията, главно на женски теми, но повече се занимава с благотворителност – създава фонд за подпомагане на млади творци.

- Откога живее тук?

- Това не мога да кажа с точност, но я заварих, а аз съм тук от година.

- Каква е по народност?

- Че знам ли? Тук не се интересуват много от тези неща. Трябва да е испанка или... Защо толкова се заинтересува?

- Напомня ми на една личност – отвърнах тихо, без да преставам да наблюдавам дискретно Зара. Хрумна ми, че не случайно се беше нарекла Сара.

- Много е чаровна, нали? – за втори път забеляза той. Кимнах утвърдително и продължих да наблюдавам. Манолов се отвърна пообиден.

Какво да описвам госпожа Гонзалес! Все едно да описвам Зара. Беше малко... не, не поостаряла, а по-скоро... по-зряла, с мургав загар на кожата, с вечерен грим (Зара рядко носеше грим), с вероятно скъпи бижута, със златна коронка на един от зъбите, което правеше усмивката ѝ по-благородна, по „уел ту ду“, както май казват англичаните, което ще рече, че принадлежи към добре живеещите люде. Гласът ѝ не беше така висок (Зара най-често пищеше в компания), имаше приятен, звучен алт, който контрастираше на дребничката ѝ, но стройна фигура, а испанският ѝ език беше, разбира се, отличен.

И все пак това бе тя. Нито за миг не се съмнявах в обратното!

Като домакин и виновник за малкото тържество трябваше да поздравя гостите и след като произнесох няколко добре заучени фрази, тръгнах с чаша в ръка, придружен от Манолов, да поприказвам с този-онзи. Така стигнахме до съзвездие от три блестящи дами, едната от които беше Зара... или Сара.

Разбихах почти всичко, което приказваха, но трудно говорех, поради което Манолов стоеше плътно до мен.

Издебнах миг, когато той отиде да донесе на дамите питие, и след като се приближих достатъчно, прошепнах:

- Трябва ли да се правя, че не те познавам, или?...

Зара ме погледна без изненада и отвърна нещо на испански, в смисъл, колко бил звучен езикът ни, но нищо не разбираше от него.

- Ще ти дам аз да разбереш, само да...

В този момент с двайсет и четири каратова усмивка към нас приближи господин Гонзалес. Той се показва толкова ентусиазиран от запознанството си с мен, че изприказва куп приказки, от които успях да разбера, че май ме кани у тях на гости. После подаде лакът на младата си съпруга, тя го хвана весело под ръка и се отдалечиха.

Проследих ги с неприкрита ярост в очите. В един миг госпожата сякаш случайно се обърна и погледите ни се срещнаха.

Трябваше на всяка цена да говоря с нея. Старият Гонзалес я развеждаше от групичка на групичка, сякаш не можеше да се изфука с хубавата си жена.

Помолих Манолов да го отведе нанякъде. („Кажете ми че искаме да купим от него два милиона кубика дърва.”) Останахме двамата със Зара-Сара. Подадох ѝ лакът по същия начин, а тя пхна ръката си под него. В салона, в резултат на изпитите питиета, беше станало по-шумно. Огледах се дискретно и когато ми се стори, че никой не ни наблюдава, отведох госпожата към дъното на залата, където беше терасата. Скрихме се зад някакви декоративни храсти, после я обърнах поривисто към себе си и изръмжах:

- Сега сме сами. Никой не ни чува. Обясни ми какво става! Какво означава всичко това! Трябва ли да се държим, сякаш не се познаваме? Ако трябва, кажи! Да не направя някой гаф без да искам.

Зара ме слушаше много внимателно, докато говорех, но щом спрях и я погледнах очаквателно, се засмя и рече с очарователния си алт:

- Наистина, сеньор Славов, българският е много красив език, но за жалост аз нищо не разбирам от това, което ми говорите. Освен ако ме научите.

- Обещавате ли да бъдете добра ученичка? – питам на дивашки испански и ме хваща яд на тази твърдоглава Зара, а те се смее лукаво и отвръща: „Обещавам”.

- Тогава да започнем – казвам. – Повтаряйте след мене: „Обичам те!”

Зара-Сара повтаря след мен с очарователен акцент и ме стиска за китката. Превеждам ѝ, тя става сериозна,

решава да се изчерви и донякъде успява, после избухва в смях. Пустата Зара! Пак някаква роля играе! Ами ако...

- Кога ще ви видя отново? – питам я.

- Много сте дързък – отвърща тя с гугукащ смях. – Аз съм омъжена жена, сеньор Славов!

- Трябва непременно да се видим! Това не е флирт, повярвайте! – казвам настойчиво, сякаш не е Зара, а госпожа Гонзалес. Какво пък, може и да не е Зара. Просто прилика. – Елате ми на гости в „Торемос“. Във вилата на посолството ни. Ще прекараме чудесно.

- Мерси за поканата, сеньор Славов. Ще дойда с приятелка – млада поетеса. Много иска да се запознае с вас.

- Отлично! Кога да ви чакам? Утре?

- Утре вечер, ако е удобно – усмихва се мило тя.

- Окей! – отвърщам и това не се нуждае от превод.

Госпожа Сара се отдалечава. Прекрасна е! Гледам я и не мога да разбера: ако е Зара, защо се държи така идиотски, а ако пък не е, възможна ли е наистина такава поразяваща прилика!

27

Излишно е да описвам трепета с който зачаках посещението на Сара или Зара, която и да беше от двете. Извадих душата и на тримата – градинаря, готвача и прислужника – но вилата светна, приготвена беше превъзходна вечеря и тъкмо се свечери, пристигна Манолов. Добре че този път беше сам, защото понякога пристигаше със семейството си.

- Идваш тъкмо навреме – казвам му, – защото очаквам две дами и се чудех как ще забавлявам втората.

Манолов леко пребледня и взе да гледа премрежено, та се наложи да изясня:

- Трябва да ги забавляваме, а аз с моя скапан испански...

Като чу, че става дума само за език, той се поуспокои, но за кураж си сипа малко мартини.

И ето, дамите пристигат!

На алеята пред вилата с благородно скриптене по жълтия чакъл спира огромен лъскав джип. От него, като две изящни колибри, се измъкват гостенките. Прислужникът ми, който днес е и портиер, държи вратата с изискан поклон. Слизам бързо по стъпалата да ги посрещна, а Манолов е застанал горе до вратата с дипломатическа усмивка на уста.

Сара-Зара и облечена с пишно кимоно, което прекрасно пасва на фигурата ѝ, а другата гостенка – русокосо сексапилче – не носеше почти нищо, ако не се смята късата до чатала туника и оскъдната блузка.

Ах, подлярката Зара, какво изкушение ми е докарала! Искан да провери колко ми са слаби ангелите ли?!

Заизкачваха ветрилообразните стълби, тихичко шушукайки и кикотейки се (Зара знаеше, че не понасям женското кикотене), а аз ги следвах с бавни крачки. Зад нас огромната кола се отдалечи с котешко мъркане в тъмнината на дърветата.

Манолов беше силно смутен от външността на поетесата и се опита да кавалерства на Сара, но сексапилчето, схванало по-добре положението, взе така умело да го забавлява, праметнало крак връз крак, та чак гащичките ѝ се виждаха. По едно време забелязах как той се изчервява, сякаш се задушаваше. А то си бе за задушаване, брате! Младо, хубаво, фигурка, крак, всичко!...

Въпреки това се стараех да не забелязвам телесните прелести на Теа, както се представи поетесата, макар че по

едно време взе да ми се струва, че тя е толкова поетеса, колкото аз – кинорежисьор.

Съсредоточих вниманието си върху Зара-Сара и започнахме разговор, търсейки повод да останем насаме.

Манолов – толкова му е акълът – взе да показва паспорта си на поетесата, че бил женен с две деца, а момичето му го грабна и хукна с него из стаите. А той – след нея, защото какво е дипломат без паспорт!

След като глъчката утихна нейде из спалните на горния етаж, а ние бяхме вече на петото или шестото питие (аз допихах бутилката с любимата си марка скоч, а Зара-Сара – някакъв коктейл), реших, че е време да действам.

- Сега ще ти кажа някои неща на чист български език – заявявам бавно, защото съм леко пьян, – а ти няма да ме прекъсваш, докато не свърша. Компрендо?

Тя кимна. Или беше, или се правеше на озадачена.

- Слушай, Зара – започвам приготвения от вчера монолог. – Не ми е работа да те питам какво правиш тук. Не искам да знам как си пристигнала от Полша – легално или не. Не ме интересува кой и защо те е пратил. Не ме интересува дори защо си се омъжила за този дърт пръч. Искам само да ми кажеш защо продължаваш да се намесваш в живота ми и... какво направи с детето.

Последните думи изрекох, гледайки я твърдо в очите, с цялата болка на баща, изгубил детето си. Тя издържа погледа ми и бавно се обърна настрани.

Зачаках. Знаех, че ще проговори. Тя обаче мълчеше.

Обърнах лицето ѝ към себе си и извиках:

- Говори!

Тя се отдръпна бавно, усмихна се кротко и отвърна:

- Не разбирам нищо от това, което казахте, сеньор Славов, макар езикът ви да е...

- По дяволите езика! – ударих с юмрук по масичката и уискито ми се разплиска. Едва се сдържах да не я ударя.

– Щом не искаш да говорим, да пием тогава! Може би ще проумееш, че постъпи с мен гадно, много гадно! Само за да удовлетвориш тъпите си амбиции, постъпи с мене отвратително! Що за човек си ти, изобщо човек ли си, или!.. И ми кажи какво направи с детето ни! – крещях.

Жената пред мен протегна бавно ръка, докосна с пръсти избилата пот по слепоочието ми и каза тихо:

- Вие страдате, сеньор Славов, ужасно страдате!... Много бих искала да ви помогна, ако мога.

- О, Господи! С какво можеш да ми помогнеш! С нищо, с нищо не можеш да ми помогнеш, след като ми избяга и ме остави да мисля за тебе цял живот! – прегърнах я импулсивно аз. Тя се наведе и прошепна на испански:

- Тук може да влезе някой.

Станах и я поканих с жест. В просторната спалня беше хладно. Тихо шумолеше климатикът. Някъде горе се чуваше смехът на Теа и плахите викове на Манолов.

Сара се усмихна и ме прегърна. Опитах се да разопаковам кимоното, но се оказа невъзможно. Тя се отдръпна крачка назад, отвърза една фльонга на рамото си и изведнъж цялата дреха падна в краката ѝ, откривайки изящно като статуетка тяло.

Беше прекрасна! По-прекрасна от преди, ако това наистина бе Зара. Нямаше ги онези по момичешки кльощави крачета, беше по-висока поне с десетина сантиметра и бюстът ѝ бе порядъчно пораснал. Гледаше ме със същите онези блестящи бадемовидни очи с дълги мигли и извити като лястовичи крилца вежди, от което дъхът ми спираше, а сърцето ми започваше лудо да бие. Беше все така по младежки темпераментна, все така леко ми захапваше рамото и забиваше нокти в гърба ми във върховния миг.

Но дали това наистина беше Зара?

Оттогава насам често се срещаме със Сара-Зара (ето че взех да слагам Сара на първо място). Тя ме развеждаше с огромната си кола къде ли не, а трябваше да призная, че познаваше забележителностите и прелестите на страната много по-добре от Манолов.

Това не остана скрито и един ден посланикът ме извика при себе си да ме предупреди, че тази ни така да се каже връзка, може да не се понрави на господин Гонзалес, с когото имаме сериозни делови контакти.

- В края на краищата – подхвърлих на шега, след като уверих посланика, че контактите ни са твърде дискретни и абсолютно невинни, – не е ли грехота такава прелест да се остави в ръцете на един – тук замълчах, защото се сетих, че посланикът беше горе долу на възрастта на г-н Гонзалес, ако не и по-дърт. Той схвана това и криво се усмихна, после повтори предупреждението си.

Въпреки всичко няха намерение да се вслушам в съвета му. Да се лиша от присъствието на г-жа Сара, беше равносилно да не получа редовната си доза наркотик (веднъж-дваж бях опитвал, но до зависимост не стигнах).

Бях влюбен! В Сара или в Зара, все едно, но бях влюбен. Чувствах, че и тя не е безразлична, но беше много по-благоразумна от мене.

- Луд съм по тебе, Сара! – шепнех като гимназист в малкото й изящно ушенце, около което се въртеше като антенка палава къдрица. Тя ме целуваше горещо и аз се уверявах за кой ли път, че през тези няколко години Зара (ако беше тя), беше станала още по-пламенна.

После седим под прохладната ласка на таванния вентилатор в някой стар хотел по крайбрежието, след като

сме взели душ или вана, аз пия своя Балантайнс с лед, а тя – неизменния си коктейл.

Този път обаче не пие коктейл, а се е заела да зашие едно копче на ризата ми, което кой знае как се беше изгубило. Аз я гледам през стъклото на чашата и ѝ говоря ту на испански, ту на български, а тя поглежда към мен и се усмихва.

- Да вземем да избягаме двамата с тебе, а? Какво ще кажеш? – подхващам за кой ли път. – За чий к.р ти е този старик? За пари? Човек не живее за пари. Не бих заменил хубавите си преживявания за никакви пари. Бих предпочел да съм беден, в стая с едно легло, маса и стол, но с... прелест като тебе!

- А какво ще ядем? Аз не съм богата жена – пита тя и вдига глава от копчето. Вече е зашито. Не се различава от другите, само май че е съвсем малко по-дебело.

- Все ще намерим как да се прехраним. Ще пишем по разни списания, а може и книжка да издадем. Пък ако закъсаме, ще продадеш някое от бижутата си.

- Знаеш ли колко много хора тук се опитват да пробият с писане? Стотици!

- Да ама аз вече съм известен!

Тя вдига глава, усмихва се, но нищо не отвърща.

- Все едно, аз ще те отвлека и ще заминем някъде далече – продължавам, преминавайки неусетно на български, защото съм почти пиян. – Няма даже да те питам, ами ще те метна в онзи черен джип и ще карам, докато му свърши бензинът. Ама предварително хубаво ще го заредя, че и две туби ще туря в багажника.

Тя е седнала до мен, гледа ме с тиха усмивка как говоря и нищо не разбира от думите ми, ако е Сара, или пък се прави, че не разбира, ако е Зара.

Решавам с пияната си глава да си направя експеримент. Ако е Зара, няма да издържи, познавам я.

- Знаеш ли, Сара, страхотно приличаш на моята... бивша годеница Зара, ама не, ти си много по готина – онази не умееше даже да се целува като хората. Пък и в оная работа много не я биваше. Ама пък беше пълна със самочувствие като магаре с пръдня. Изобщо тя си беше фактически въздух под налягане, ама сам си бях виновен, защото ѝ признах, че съм ужасно хлътнал по нея, а на една жена такова нещо никога не трябва да се казва. И тя си го нави на пръста и взе да ме... да си прави тъпи експерименти с мене – да ме лъже и да си измисля разни щуротии – демек, виж колко съм оригинална и неповторима. А всъщност... беше сравнително ограничена личност. Нищо, че беше назубрила разни енциклопедични знания и се фукаше с тях. И уж поетеса щеше да става, а едно стихче не ми даде да прочета. И как ще ми даде, като няма! Тя и това не умееше, ама се правеше на велика. А пък беше егоистка, голяма тъпа егоистка! Нищо не обичаше повече от себе си. Даже собственото ни... неродено дете. Избяга с него в корема и кой знае къде го е изсрала, само и само да ми направи напук. Само за да бъде независима, да реализира тъпите си амбиции, защото тя освен амбиции нищо друго нямаше. Способности? Много съмнителни. Само създаваше такова впечатление. Нали ти казвам, въздух под налягане, да не кажа по-вулгарното – чиста пръдня.

Говорейки, хвърлях предпазливи погледи към слушателката си, преструвайки се на фиркан. То, че бях фиркан, бях, но не чак толкоз, че да не мога да контролирам положението. Тя обаче запазваше завидно самообладание, защото, ако беше Зара, щеше да се вбеси от думите ми. Освен ако... се беше тренирала и на това, а от нея всичко може да се очаква.

- Виж, ти си нещо друго – продължавам монотонно. – Жалко само, че имате такава голяма прилика. Просто е

оскърбително – ще ти го кажа после и на испански, ама си забравих разговорника – просто е оскърбително такава голяма прилика с една... всъщност фръцла, която, освен да кокетничи и да се прави на интересна, нищо друго не умее. Но ти не се коси! Майната ѝ на Зара! Плуй и отмини! Дай ние с тебе да избягаме – с тебе ми е толкова хубаво – много по-хубаво от всички жени, с които съм бил досега, взети заедно. В това число и Зара. Ти умееш поне да пишеш. Прилични статийки и есенца пописваш тук-там, пък и от стихчета отбираш. Изобщо, физическото ти обаяние се покрива напълно с духовното. Да не говорим за възпитанието и обноските ти – финес и лустро лъха от тях, а онази кокошка се държеше като... хъшлачка. Какво ли харесах у нея, не мога да се начудя! Трябва нещо да съм бил чалдисал тогава. Ама добре че се отървах от нея. Всъщност голям късмет извадих. Така да знаеш, голям късмет! И ще ме е ужасно яд, да знаеш, ужасно ще ме е яд, ако сега вземеш и ми проговориш на български, и да се окаже, че си онази същата пръдла Зара, дето не ми се ще изобщо да си спомням за нея.

Спях и я загледах очаквателно. Нищо. Гледаше ме лелейно и се усмихваше с тихата си усмивка. Или беше станала перфектна актриса, или...

Майната му! Какво по дяволите ме интересува Сара ли е, или Зара? Не е ли по-важно, че ни е хубаво един с друг, че ако не беше тя, престоят ми тук щеше да бъде...

Повалям я с морна ръка на хладния чаршаф, разпилявам косите ѝ върху бялата възглавница и ѝ се радвам, радвам, като на отдавна мечтана скъпоценност, която най-сетне имам!

Откъде да знаех, че тази ще бъде последната ни среща! След този ден тя изчезна. Просто изчезна и всичките ми опити да узная нещо останаха напразни.

Поболял се от мъка и отчаяние прибягнах до помощта дори на посланика, комуто не му бе до мен, но нали все пак бях знаменитост, а той – възпитан човек, се зае да узнае нещо.

Семейство Педро и Сара Гонзалес заминали с яхтата си в неизвестна посока.

Така е! Който си има яхта ще замине, ако ще и сто лазарника да носи на гърба си! А аз, като си нямам нито яхта, да не говорим за самолет, за да го догоня, ще седя сега в тази така омръзнала ми вила и ще проклинам съдбата, че ме е създала по-слаб от Гонзалес. Едни нищо и никакви пари, а каква власт имат! Ето защо мразя парите! Страхотно ги мразя, защото завися от тях, когато ги нямам. Виж, ако ги имах, сигурно нямаше да ги мразя.

Отчаян се чудех дали да не наема някой бързоходен катер, но ме възпираше само това, че не знаех в каква посока са поели, ако изобщо тази информация беше вярна, а не блъф. Опитах се да проведе някои самостоятелни проучвания, разпитвайки рибари по кейовете, но те, щом чуеха името Гонзалес, ставаха мигом неми като рибите, които ловяха, пренебрегвайки дори банкнотите, които размахвах под носовете им.

Какъв беше този Гонзалес? Да не бе някой мафиот? Търговията с дървен материал не беше ли прикритие за нещо друго? Наркотици например, оръжие, или бели робини?

Това ме караше да се тревожа за Сара и да недоумявам какво прави Зара сред такава компания, ако беше тя. А да не би да...

Пропъждах мислите си, а те, като конски мухи, все се завръщаха и кръжаха в съзнанието ми.

Наближаваше времето на завръщането ми, а аз все по-твърдо осъзнавах, че не мога да тръгна без да видя Сара поне още веднъж. Виждайки състоянието ми, служителите в посолството се опитваха да ми помогнат с каквото могат – един ми донесе билета за самолет, друг ми помогна да си опаковам багажа, а трети разговаря поверително с мене, опитвайки се да ми внуши и аз не разбрах какво. Имах чувството, че бях доял на всички, и че ако не бях все пак малка знаменитост, отдавна да са ме върнали у нас по най-бързия начин. С мене обаче, не ще и дума, постъпваха внимателно.

Отказах да дам прощална вечер с четене на мои произведения, както го беше замислил Манолов, и се усамотих в апартамента си, далеч отстъпващ по лукс на вилата, мрачен, в компанията на бутилка алкохол.

Някъде към полунощ се позвъни на входната врата. Промърморих ядосан, защото тъкмо щях да лягам – самолетът беше рано сутринта. Сигурно ще е някой от посолството.

Не вярвам на очите си, защото това е Сара.

Пропускам я мълчешком край себе си, а тя, преди да влезе, се оглежда, защото не е редно омъжена жена да ме посещава по това време. Заклучвам и тръгвам подире ѝ.

Седнала е на фотьойла, лицето ѝ сякаш е малко бледо, но може и да е от светлината на аплика до нея. Усмивка се плахо. Отговарям ѝ с усмивка. Присядам в краката ѝ като верен пес и я гледам в очите. Не говорим. Тя докосва косата ми, слепоочието, брадясалата ми буза.

- Дойдох да се сбогуваме – каза накрая тя. Говореше тихо, по-тихо, отколкото беше нужно, защото тук никой не ни подслушва, макар че знае ли се? – Извини ме, заминах без да се обадя, но нямах възможност – продължи тя, а аз кимам с глава, защото разбирам всичко, което ми говори, а и защото вече съм ѝ простил, защото отново е при мен и вече няма да я пусна никога. Никога!

По-късно щях да си казвам, че човек не бива **никога** да казва „никога”, дори в мислите си.

- Никакво сбогуване! – шептя, докато целувам пръстите ѝ, бузите, които са студени, ужасно студени, въпреки топлата нощ и аз ги стоплям с ръце. – Няма никога да се сбогуваме, защото от този миг ще бъдем неразделни. Ще бъдем винаги заедно. Няма да те оставя никому! Идваш с мен или аз тръгвам с тебе! От този миг съм твоя сянка!

- Приказваш глупости! – кротко ме сгълчава тя.

- Никога не съм казвал нещо по-сериозно и съдбовно! – уверявам я, а тя клати глава и не се усмихва.

Внезапно като в сън съзирам под дясната ѝ гръд малко червено петънце, което сякаш расте пред очите ми. Посочвам го ужасен, тя става рязко и едва не събаря лампона с японски рисунки. Изтичва в банята. Бави се дълго, ужасно дълго, толкова дълго, че отивам да видя какво става, но тя се е заключила. Удрям с юмруци по вратата и викам името ѝ тихо – ту едното, ту другото.

Най-сетне тя отваря, лицето ѝ е бледо, но спокойно, косата ѝ е влажна. Петънцето под дясната гръд го няма. Дали изобщо го е имало, или е било пиянски делириум?

Прегръщам я и я притискам до себе си. Тя тихо изстенва и се отдръпва, прехапала устни, гневна и... приличаща на Зара.

- Какво е това, Зара? Ранена ли си? – питам тревожно – Да повикам ли помощ?

Тя клати отрицателно глава и ме повежда към хола.

Сядаме отново. Тя казва:

- Слушай внимателно! Ще говоря бавно и с прости думи, за да ме разбереш. Утре сутринта кротко и без шум си прибираш багажа и си заминаваш. Аз разбира се няма да тръгна с тебе. Чакай! – вдига ръка тя, защото се опитвам да възразя. – Прибираш се в своята страна и... забравяш за мене! И не ме бъркай с твоята Зара, защото нямам нищо общо с нея. И запомни: аз съм Сара. Сара Гонзалес, по баща Гомес. Запомни ли това? Не съм никаква Зара! А най-добре забрави и за двете! За тебе те са мъртви!

Пак се опитвам да кажа, колко е невъзможно това, което иска, защото дори да не е Зара, аз я обичам, нищо че е Сара, Сара Гонзалес, по баща Гомес, но тя е сложила пръсти на устните ми не ми позволява да кажа нищо.

Едри капки пот са избили по челото ѝ, бледа е като японска маска, отваря хладилника и пие минерална вода „Маналба” направо от бутилката – нещо необичайно за възпитаната г-жа Гонзалес. Какво ти е, питам я, но тя не отговаря, става и си тръгва. Вземам сакото си и тръгвам след нея – само сакото, защото в него е паспортът ми. Тя се разгневява и ме връща обратно, слага ме да седна и ме предупреждава, че ако отново стана, ще се наложи да ме завърже, после извади мобилния си телефон. Говори с някого със забързан, развълнуван глас, по достигащите до мен звуци ми се струва, че това е Манолов, но може би се лъжа.

- А сега ме послушай и си остани на мястото! – хладно казва тя с тъмнина в погледа и аз се подчинявам неизвестно защо, сякаш е насочила пистолет. Стига до вратата заднешком, като не ме изпуска от очи, прекосява антрето, отключва входната врата и я заключва отвън, макар да няма нужда, защото аз седя като парализиран и нямам сили да стана.

След час, когато пристига Манолов, придружен от оня служител, който разговаря поверително с мен онзи ден, отварят с ключа, който моята среднощна посетителка е оставила от външната страна на вратата, влизат, застават наред стаята и гледат укоризнено към мене. Вече са се разсънили, макар да им личи, че са спали, когато Сара им позвъни, а аз още седя като хипнотизиран на стола.

Манолов прикляква и ме гледа с безкрайно съжаление, а другият поклаща глава и припява:

- Тц, тц, тц, тц! Как можахте да направите такава глупост! Такава глупост! Да намушкате госпожа Гонзалес!

- Да я намушкам ли! – скачам като изстрелян от катапулт. – Че тя си дойде намушкана! – изтърквам.

Двамата се споглеждат, после начеват да ме разпитват. Всъщност разпитва другият, а Манолов само въздиша и ме гледа мрачно.

Внезапно схванал сериозността на положението, се заемам педантично да си припомня и възпроизведа всичко, въпреки поразмътения ми мозък.

- Дори и да е така, както казвате, госпожа Гонзалес е казала преди малко на колегата Манолов, че в изблик на ревност сте се опитали да я убиете! И все пак е проявила благородство и в името на доброто ви приятелство е обещала да не уведомява властите, ако напуснете страната с първия самолет.

Подлата Зара! Или Сара, или която и да е! Как ме беше насадила! Но защо, когато аз така или иначе сутринта щях да замина! Тя знаеше това! Защо, само за да направим панаир ли?

Кимам отчаяно, защото наистина съм отчаян и няма какво да правя, освен да се подчиня на волята ѝ. Отново!

Летях за София и си представях как ще приказват в издателството: – Славов са го върнали по етапен ред и сега е в ареста. Замесен бил пак в някаква женкарска история.

Не се и съмнявах, че ще преспя „на топло” тази вечер. И наистина още след стълбичката на самолета двама напети момци ме поканиха учтиво и ме настаниха в една кола. Разпитваше ме бледалик мъж в продължение на не помня колко часа или дни. За кой ли път му разправях отново и отново цялата история (премълчавайки, че съм я взел за Зара, защото ми се струваше нелепо), а той все не беше доволен и ме разпитваше отново и отново. Много искаше да му кажа, че съм взел нещо от госпожа Гонзалес, но аз отричах и отричах. Кълнях се, че нищо не съм получил от нея, освен нежни ласки. Повярва, че не съм я намушкар аз, а не повярва, че не съм взел нищо! Като съм взел, защо не го намерите? Ей го къде е куфарът ми!

И започвахме отново.

Трябва да ми било дошло до гуша, защото щом ми зададе отново същия въпрос, скочих извън себе си и взех да крещя, забравил къде се намирам:

- Нищо не съм взел! Нищо не ми е давала! Нищо не съм откраднал от нея! Нищо! Едно копче дори!...

В миг се сетих за копчето, което Сара ми беше пришила и като се усмихнах, промърморих тихо:

- Всъщност, ако трябва да бъда точен, едно копче съм взел. Сама ми го приши на ризата.

След този разговор разпитите свършиха. Изглежда и на тях им беше дошло до гуша или пък се увериха, че казвам истината, но след час ме пуснаха, като преди това ме закараха при един вероятно голям началник. Той води с мен твърде странен разговор, пълен с намеци и недомлъвки, от който схванах, че трябва да забравя всичко случило се в онази страна и да се заломя за работата си.

Избръснат, сресан и издокаран напускам призори въпросното учреждение. В антрето на романтичния ми дом ме чака спарен едномесечен въздух и собственото ми прашно отражение в огледалото. Забърсвам го с длан и се вглеждам в себе си. Изглеждам недоспал. Всъщност така е. Внезапно установявам, че съм със същата риза, на която Сара приши онова копче и го търся с поглед. Изглеждаше по-дебело. Не го откривам. Всички са еднакви.

Гледам се в огледалото и в миг осъзнавам какъв голям глупак съм бил! Най-обикновено тъпо... муле!

Връщам се от гробчето на сина ми. Вървя и си мисля за случилото се през последния месец.

Сара или Зара, както и да се наричаш, къде си сега? Защо поне с една дума или знак не ми загатна коя си? Тайна, вярна и лъжлива като библейската Сара, жената Авраамова! Жива ли си, Сара, или вече те няма? Тежка ли беше онази рана, защото моята е неизлечима. Ще ли се опазиш и занапред? Ти трябва да живееш, Зара, създания като тебе не трябва да умират! Вие сте кваса на живота – без вас той би бил безсмислен!

Благодаря ти, че си жива.

Как превъзмогнах себе си, не зная. Щом се върнах, седнах и започнах да пиша. Писах без спиране дни наред, седмица, месец, докато написах ето това.

Историята на досегашния ми живот. Хубав или лош, той се е мой. Описан от самия мен.

А дали, както казваше баща ми, не бях влязъл в руслото?

ЗАРА И ИЗМАМНИКА

Роман

Първо издание

© Автор: Милчо Касъров

Художник на корицата: Милчо Касъров

Предпечатна подготовка: Милчо Касъров

Издателство: „Димант” – гр. Бургас

ISBN: 978-954-731-420-7

Милчо Касъров е лекар по професия, работи и твори в родния си град Бургас.

Издал е родовата хроника "Предците", криминално-политическия трилър "Опасни интриги", получил наградата на критиката на писателите-криминалисти за най-добър роман на 2008 г., романите "Гларус в клетка" и "Мирис на пари", спечелил наградата "Пегас" за най-добър роман за 2011 г.

Откъс от настоящия роман получи през 2009 г. първа награда на bTV за история, вдъхновена от популярен телевизионен сериал.

